ב' תמוז תשל"ט, 27.6.79 | מספר 2182 | 84 עמודים | שנה 43 | המחיר: 20.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

משה דיין:

מאבק על החיים

לראשונה בישראל- 2·2 בירה קלה

"אתה יושב בארוחת צהרים ומזמין...בירה!
כי בירה קלה מתאימה גם
לשעות כאלה.
2·2 בירה־קלה,
בירה מיוחדת, פחות ממלאה, יש בה,
פחות אלכוהול, פחות קלוריות
ואותו טעם שאתה אוהב בבירה.
בירה קלה היא הלהיט
שכבש את ארה"ב,
כעת הגיעה גם לישראל.
קח בירה. קח עוד אחת,
עם 2·2 קל להנות מבירה".

2·2-בירה שהולכת בקלות, אפילו שתיים שתיים.

אר.אל

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 243386-03. תא־דואר 136 • מען מברקי: „עולמפרס" • העורך הראשי: אורי אבנרי • העורך: אלי תכור • עורך־מישנה יוסי יגאי • עורך־תבנית: יוסי שנון • עורכת כיתוב: ענת ישי־ראלי • צלמי־מערכת: ציון צפריר וגיליה רזין • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: העולם הזה בע"מ • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־אביגדור • הפצה „גד" בע"מ • גלופות: צינקוגרפיה „כספי" בע"מ.

קול קורא

לא מכבר גילה איש־מודיעין אמריקאי תגלית מעניינת. הוא הישווה שני תצלומים, שהופיעו בשני עיתונים סובייטיים שונים. הם הראו את גדולי־המדינה, שסקרו את התהלוכה הגדולה של האחד במאי במוסקבה.

שני התצלומים היו זהים — כימעט. הופיעו בהם אותם האנשים, כשהם לבושים באותם הבגדים, וכשבדש מיקטורניהם אותם הפרחים. הם החזיקו את ידיהם באותה התנוחה.

היה רק הבדל אחד: בתצלום אחד נעלם אדם הנראה בבירור בתצלום השני. מישהו טיפל בתצלום, הוציא את האיש, הזיז את האחרים כדי שלא תבלוט בו פירצה בחומת האישים.

אין זו אמנות חדשה. השיכתוב ההיסטורי בברית־המועצות עסק הרבה בהוצאת אנשים מתצלומים ישנים. בימי סטאלין נעלמה מכל התצלומים ההיסטוריים של המהפכה דמותו של טרוצקי, שמילא תפקיד מרכזי במהפכות 1905 ו־1917. במקומו הופיע בתצלומים רבים קאלינין, מנהיג סובייטי ממדרגה שניה, שחזותו החיצונית דמתה במידת־מה לזו של טרוצקי.

המסקנה: יש מישטרים שאינם אוהבים להסתכל בתצלומים ישנים. הם מתקנים את הניתן לתיקון. אך הם היו מעדיפים שהתצלומים המביכים ייעלמו ביכלל.

הצווחנים המתוסכלים

כך זה עזה בדעתי כאשר עברתי השבוע על כמה תצלומים ישנים של הכנסת. השמורים בארכיון העולם הזה.

לפתע ראיתי את התצלום המופיע בעמוד זה. לא יכולתי להתאפק מלחייך.

כמה ימים לפני כן ראיתי בטלוויזיה את מר מנחם בגין, כשהוא מגנה, בתרעומת מוסרית עמוקה, את „הצווחנים המתוסכלים" שהפריעו לאריק שרון בעת הוויכוח על התנחלות אלון־מורה בכנסת. אותם ארבעת הצווחנים, שבגין טרח להזכירם פעמיים בשמותיהם — עדי אמוראי, אורי אבנרי, מאיר פעיל ויוסף שריד (לפי הסדר שנקבע על־ידי ראש־הממשלה) — עשו, כך מסתבר, מעשה שלא יעשה.

איך זה מעזים חברי־כנסת לצעוק בלמיאה? לאילו מעמקים של ניוון ותיסכול הגיעה האופוזיציה, עד שהיא נאלצת להשתמש באמצעי פסול כזה? מדוע אין הח"כים המתוסכלים יושבים בשקט במושביהם, רגועים ונינוחים, כפי שרגיל לעשות, מאז ומעולם, חברי־הכנסת מנחם בגין?

רבים מן הצופים התרשמו בוודאי מזעמו של ראש־הממשלה יפה־הנפש. באמת, לאן הגענו? הרי צריכים לשים קץ להתנהגות מבישה זו, המבזה את הכנסת!

והנה נתקלתי בתצלום זה, שצולם לפני שמונה שנים, בימי כהונת הכנסת השביעית.

באותו יום עורר מנחם בגין, אז ח"כ באופוזיציה, מהומה־רבתי בכנסת. הצווחות עלו עד לשמיים (או, לפחות, לתיקרת המליאה). מילים כדורבנות, גידופים והשמצות עפו מכל עבר, והכנסת היתה כמירקחה.

מה קרה?

לא יכולתי בשום פנים ואופן לזכור את סיבת המהומה — אף שהייתי נוכח בה. כי העילה לסערה היתה חסרת־חשיבות — רוב מהומה על לא מאומה.

בגין צועק בכנסת השביעית
צווחנים מתוסכלים: עניין של זמן ומקום

הייתי נאלץ לקרוא שוב את הדברים בגליון העולם הזה (1751), כדי לשחזר את הדברים. וזהו מה שהתרחש:

גולדה מאיר, ראש־הממשלה, העניקה ראיון לטיימס הלונדוני. כמה מדבריה עוררו אצל מנהיג חרות את הרושם כאילו היא מוכנה להתפשר עם „תוכנית רוג'רס" — תוכניתו של שר־החוץ האמריקאי ויל־יאם רוג'רס, שהציע לישראל לסגת לגבולות ה־4 ביוני 1967, „עם שינויים בלתי־מהותיים", תמורת שלום.

טענתו של בגין היתה מוטעית לחלוטין. גולדה עמדה מול תוכנית רוג'רס כמו סלע איתן, מבלי לזוז אף במילימטר. הייתי חבר־הכנסת היחידי שייצע לממשלה לקבל את תוכנית־רוג'רס כל עוד ניתן הדבר, וטענתי כי ברבות הימים יבואו במקומה תוכניות גרועות הרבה יותר לישראל.

(לפני כמה שבועות אישר הרצל רוזנבלום, עורך ידיעות אחרונות, את טענתי זו באיחור של שמונה שנים. הוא הזכיר כי מנחם בגין החזיר את כל חצי־האי סיני, בלי שום שינויי־גבול, מהותיים או בלתי־מהותיים, עד למילימטר האחרון, וכי רוג'רס הציע לנו הצעה טובה יותר. הוא ניבא שבסופו של דבר יקרה אותו הדבר גם בשאר הגזרות. אבל בגין לא חלם על כך אז.)

סיעת גח"ל (קודמתו של הליכוד) הגישה הצעה להבעת אי־אמון. היא דרשה שההצעה תבעה על כך תהיה חשאית, מתוך תיקווה שכמה מאנשי המפד"ל, שהיו אז (כמו תמיד) חברי הקואליציה, יצביעו בחשאי נגד הממשלה שהם שותפים לה. מעשה כזה הוא ניבזי למדי, אך בגין רצה לעודדו.

שר־המישפטים דאז, יעקוב שימשון שפירא, המציא תחבולה: הוא תבע ערכת הצבעה שמית. הצבעה כזו היא הכפיף מהצבעה חשאית, אך היו"ר קיבל את טענת השר והחליט על צורה זו של הצבעה.

מנחם בגין ואנשיו קפצו ממקומותיהם כנשוכי־נחש, והחלו צווחים וצורחים בכל כוחותיהם, לשבש את מהלך הישיבה, למנוע את ניהולה התקין. לבסוף יצאו מן האולם, כאות־מחאה.

אילו היתה גולדה מאיר שנונה כמו בגין, היתה בוודאי מופיעה אז בטלוויזיה ומדברת בקול רווי לעג וזעם על „הצווחנים המתוסכלים" של האופוזיציה. כל אדם הגון בארץ היה שואל את עצמו: איך אפשר להניח לצרחנים כאלה להגיע אי־פעם לשילטון?

הזמנים משתנים, אבל חוץ מזה הכל נשאר במקומו. הקואליציה לועגת לאופוזיציה, אנשי האופוזיציה צווחים כאשר כואב להם, ואנשי השילטון זוממים מזימות לסתימת פיהם ולהפיכת הכנסת לחותמת־גומי.

רודנות ואיוולת

מה היה מניהיג האופוזיציה מנחם בגין, אומר אילו הציעו אז הצעות־תועבה מן הסוג שאנשיו, ובראשם שר־המישפטים שלו, מציעים כעת כדי „לשמור על כבוד הכנסת"?

בגין לא היה מתעטף בשתיקה נבוכה, כמו אנשי המערך כיום. הוא גם לא היה עוסק בהגשת הצעות אוויליות לשינוי חסינות ותקנון־הכנסת, המכשירות את הקרקע לסתימת פה המיעוט בכנסת.

לא, בגין היה מרעיש שמיים וארץ, מתריע מפני הסכנה האורבת לדמוקרטיה הישראלית, קורא להמוני־בית־ישראל לחתייצב לימין החרות הפרלמנטרית ולהגן על בית־הנבחרים שלו מפני מזימות הרשילטון הרודני המושחת.

חבל שבגין אינו באופוזיציה. אך החובה קיימת, ויש להזעיק את הציבור — הן מפני המזימות הרודניות של השילטון החדש, הן מפני האיוולת המנומנמת של המערך החלוש ורפה־הרוח, שאינו מסוגל להבין מה מתרחש לנגד עיניו.

יתכן כי המערך חולם על שיבתו לשילטון, ועל היום שבו ישתמש הוא בתקנון המתוקן ובחסינות הפגועה, כדי לסתום את פיו של המיעוט שיהיה קיים אז — מיפלגת־בגין.

הגיאוגרפיה של הפורנוגרפיה

מותר להתבונן בתמונה גם סתם ככה, מתוך נוסטלגיה.

יש בה כמה אנשים שהלכו לעולמם, כמה אנשים שפרשו, ואחדים שנשארו פעילים בכנסת, אלא ששינו את מיקומם.

בגין צועק לעבר יו"ר־הישיבה, מרדכי ביבי מן המערך (אחדות־העבודה). ליד ביבי עומד חיים לאור, אז מזכיר־הכנסת. הסדרן מימין הוא מרדכי ציגלר הוותיק, שיצא בניתיים לגימלאות.

מאחרי בגין עומד וצועק הפרופסור הנס קלינגהופר, הח"כ הליברלי שפרש מן הכנסת. מימין, כשפניו אל המצלמה, עומד יוסף סרלין המנוח, ומדבר עם צבי צימרמן, אז ח"כ ולאחר מכן המועמד שנכשל במירוץ לכס ראש עיריית חיפה.

ליד שולחן הממשלה יושבים (משמאל לימין) נתן פלד, חיים גבתי, שימעון פרס וכמובן — השר הניצחי, יוסף בורג. מאחריהם נראה ישראל ישעיהו ז"ל.

המסקנה: מיהו „צווחן מתוסכל" ומי לא — זה עניין של מיקום בכנסת ובשילטון. כדברי של סאקיניי, גיבור המחזה בית־התה של ירח אוגוסט: „פורנוגרפיה היא עניין של גיאוגרפיה."

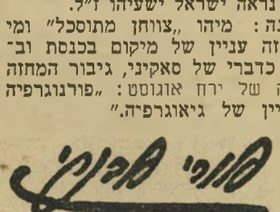

העולם הזה

„העולם הזה" 870
תאריך: 24.6.54

זה היה העולם הזה שהיה לפני 25 שנה

גליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה כדיוק פירסם כתבת־תחקירה נרחבת, תחת הכותרת „שלמה בליזובסקי: נגב או מלאך?" שתיארה את סיפור פשיטת־הרגל הגדולה הראשונה בארץ, של אחד מגדולי קבלני השיכון בארץ. במיסגרת הכתבה הובא ראיון מיוחד עם בליזובסקי, תחת הכותרת „אני בניתי את רמת־גן!" ולעומתו, עם לקוחותיו־לשעבר המתחלקים לשני מחנות: המאשימים אותו והמזדים לו על קורת־הגג שהעניק להם.

מדור „מיפלגות" ניתח את האפשרות של השתלבות נשיא ההסתדרות הציונית, ד"ר נחום גולדמן, בצמרת הציונים־הכלליים (כיום המיפלגה הליברלית). מדור החברה עסק בכחירתה של מלכת־היופי תשי"ד, שהיתה כבר פעמיים נערת־שער ב„העולם הזה". המדור „בעולם" סקר את פרשת הרצח של לולה מונטזי, שנרצחה באיטליה, פרשה שזיעזעה את כל האפיפיור ברומא. יהודה נבאי, שליח „העולם הזה" למישחקי הגביע־העולמי בכדורגל, שנערכו בשוויץ, סיקר את 750 הדקות הראשונות של המישחקים.

בשער הגיליון: מלכת היופי תשי"ד, אביבה פרלמן.

מאבק חריף בכנסת בין יעקב שימשון שפירא לבין משה סנה

✶ שערוריית החולצה החלוצית בבית הספר הריאלי

הכנסת

אינטרמצו

ד"ר משה סנה סיים את דבריו נגד הצעת חוק העבירות נגד המדינה תוך המולה כללית, כשהוא מטיל קיתון של האשמות על ממשלת־ישראל, ששירתה, לדעתו, את האמריקאים. לעומתו קם ח"כ יעקב שמשון שפירא*, עורך־הדין רחב־הכתפיים, שהוא עמוד־התווך של מפא"י בכנסת, ו־צעק: „הם (האמריקאים) משלמים לך."

צעק משה סנה ממקומו לעבר שפירא: „האם זה נכון שחברת השילומים** משלמת לך משכורת של 20 אלף לירות?"

„רק שאלתי..." למחרת היום קם שפירא, חיוור מכעס, הכריז בהודעה אישית: הוא לא קיבל שום משכורת מחברת השילומים, ומוכן לתבוע את סנה, אם יחזור על דבריו בעיתון. לעומת זאת ידוע לו, כי הקומוניסטים ואנשי סנה*** מקבלים כספים ממעצמה זרה.

הכנסת עצרה את נשימתה, והמתינה לתשובתו של סנה. היא לא חיכתה זמן רב. סנה קפץ ממקומו, ניגש לדוכן, ומסר הודעה אישית, שהיתה מעשה מלאכת־מחשבת של השמצה פוליטית. אמר סנה:

● שפירא האשים אותי שאני מקבל כסף מהאמריקאים. אני מקווה שחברי־הכנסת שפירא אינו מתכוון כי המדינה המשלמת משכורת לחברי־הכנסת היא מקור אמריקאי.

● לא האשמתי את שפירא שהוא מקבל משכורת מחברת־השילומים. אני רק שאלתי אותו. אני שמח שהוא מוצא צורך להכחיש זאת. זאת אומרת שגם הוא מבין כי קבלת כסף מן השילומים פוגעת בכבודו של אדם.

● ההאשמה כאילו הקומוניסטים ואנשי סנה מקבלים כסף ממעצמה זרה, היא עלילה שפלה.

יא יפאנים. בזה ניגמר האינטרמצו. אולם היו"ר הספיק בקושי לדפוק בפטישו, וכבר קם שאון מהמם באולם. מיקוניס דרש אפשרות להכריז הודעה אישית, וצעק: „חוליגאנים!" סנה צעק, לעומת שפירא: „שקרן! גנב!" אנשי מפא"י צעקו לעומת שניהם: „בוגדים!" ו„עוכרי ישראל!".

התנחם חבר־כנסת מבוייש: „לכל הפחות אין אצלנו עדיין מכות, כמו בפרלמנט היפאני!".

חינוך

החולצות החלוציות

זה ארבעים שנה נחשב בית־הספר הריאלי בחיפה לאחד הטובים בבתי־הספר בארץ.

* מאוחר יותר שר־המישפטים בממשלותיה של גולדה מאיר.

** גוף משותף לממשלות ישראל ו־מערב־גרמניה, שהוקם במטרה לטפל ב־העברת השילומים מגרמניה לישראל; שימש במהלך שנות ה־50' גם כתחליף לשגרירות ישראל במערב־גרמניה.

*** מפלגת השמאל הסוציאליסטי, שהתפלגה ממפ"ם (חברי־הכנסת סנה וברמן) והצטרפה מאוחר יותר למיפלגה הקומוניסטית הישראלית.

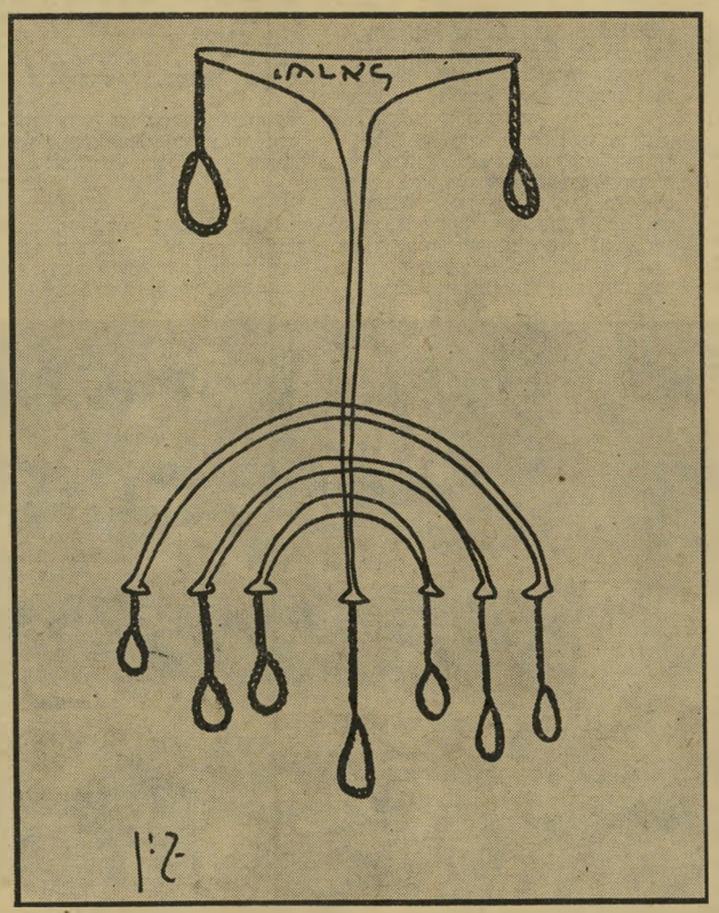

הצעת פמ"ז לחוק העבירות נגד המדינה.
קריקטורה של עמוס קינן

דרך דלתותיו הרחבות, על ראש הכרמל, עברו פעם מאות צעירים, כיום צמרת המדינה, כשהם לובשים את מדי החאקי המסורתיים, והנושאים את הסיסמה התנ"כית של בית־הספר הצנוע לכת.

הצניעות פינתה את מקומה להתלהבות יתר אצל שמונה תלמידים, הסביר מנהל בית־הספר, יוסף בנטוויטש, השבוע, בסכמו תקרית שעוררה הדים גדולים מן המשוער.

שמונה נעדרים. התקרית התחילה במסע 350 תלמידי בית־הספר הריאלי לכנס שייך־מוניס, שבו הטיף בן־גוריון להקמת ברית־הנוער־הלאומית. ברכבת הימרו ששה תלמידים ושתי תלמידות את הוראת מישרד־החינוך — שלפיה הצעירים ילבשו חולצות לבנות — הסירו את החולצות, ונתגלו כשהם לובשים מתחתיהן את החולצות הכחולות של המחנות העולים. לפי הוראת מוריהם חזרו ולבשו את החולצות הלבנות, והחליפו אותן בכחולות כשהגיעו לכנס. במיגרש הכנס אף עזבו את קבוצתם, והצטרפו לחברי המחנות העולים. כשערך המחנך את המיפקד היו השמונה נעדרים.

החטא ועונשו. בשבובם לבית־הספר נקראו השמונה למנהל בנטוויטש, קיבלו פיתקות להורים, שבהן הוסבר כי הם מוצאים מבית־הספר עד לתוצאת החקירה על התקרית ברכבת ובשיך מוניס. ההאשמה המעשית: אי־קבלת מרות. תגובת המסוקים: מדוע אסור ללבוש חולצות חלוציות בכנס שמטרתו החייאת החלוציות?

כשהסתנן סיפור המעשה לעיתונות, מיהרו מנהלי בית־הספר הריאלי להורים, והגיעו עימם להסכם. הם החזירו בראשית השבוע, את התלמידים לכיתותיהם. בכל זאת לא היה זה קץ הפרשה: מפ"ם הבטיחה להעלות את העניין לדיון בכנסת, וכמה מההורים החלו מהרהרים בטיבו של החינוך המקפיד על צבע החולצות.

ראיון מיוחד

עם פראנץ פושקאש

הראיון עם הכדורגלן הצעיר (27) והמהולל ניתן לכתבו המיוחד של העולם הזה בשוויץ, יהודה גבאי, במלון קרונה בעיר סולוטורן, נפת צייריך:

תגובה על הצעת־חוק שהוצעה אז, שהטילה עונשי־מוות על עבירות ביטחוניות. **העולם הזה** עמד בראש המאבק נגד הצעה זו, והיא לא נתקבלה אלא אחרי שינויים גדולים.

● **מר פושקאש, בישראל יודעים כמעט הכל אודותיך. אך אולי תוכל לומר לי בכל זאת, כיצד עם גוף נמוך ושמנמן כשלך הנך מתנועע כמהירות כה גדולה על־פני המיגרש?**

אני בעצמי איני יודע. אומרים שאני משחק טוב. אחרת לא היה שמי פושקאש. אבל ברצינות — זו תוצאה מאימונים ממושכים בהולכת הכדור במהירות לאורך טווח קצר. בדרך־כלל אני רץ עם כדור באותה מהירות שאני רץ בלי כדור.

● **ראיתי אותך אתמול בסרט „1:7" המראה את נצחונכם הגדול על אנגליה בבודאפשט, ושם, לפני רחבת־השער האנגלית, עברת על נקלה שלושה מגינים אנגליים שעמדו לפניך כחומה, הפכת תוכבת לאחור ומטרת כדור כה מדוייק למקשר הימני קוטיץ', שהבקיע שער נהדר בקלות. מתקבל הרושם שאתם מסוגלים לדיוק כה רב בעינים עצומות.**

נכון. אנו משחקים יחדיו זה חמש שנים. כל אחד מכיר את חברו כאילו היה אחיו מלידה ואנו מסוגלים למצוא תמיד אחד את רעהו במקום הנכון.

● **כיצד זה נעשה?**

שיטתנו דורשת מכל שחקן להיות מוצב תמיד בריווח בין שני יריבים.

● **האם זה דורש אמון רב, מר פושקאש?**

ברור. הניבחרת הלאומית שלנו מתאמנת בכל יום, כולל מישחקים קלים כנגד קבוצות בינלאומיות.

● **מר פושקאש, מה דעתך על סיכויי ניבחרתך?**

זה לא כל־כך קל לחוות דיעה בכדורגל. מישחקנו הראשון בתחרויות המוקדמות היה כנגד קוריאה, שלא היוותה יריב רציני (תוצאת המישחק 9:0 לטובת הונגריה). אך מול הגרמנים זה היה כבר יותר רציני (התוצאה — 3:8 לטובת הונגריה). אגב, האם ידוע לך כי אלפי אוהדים באו במיוחד מגרמניה לחזות במישחק הזה?

● **ומה הלאה, מר פושקאש?**

על זאת נשוחח בעוד שבוע.

אנשים

● לשיא חדש של דיקדוק בדיקדוק־העיברי הגיע ראש־הממשלה, **משה שרת**, כשפירסם הכחשה רישמית ביומון הבוקר על אחת מכתבות העיתון, והודיע: „שינוי בנקודה ובפסיק שינה את תוכן דיוני הממשלה!"

● איש מישמר־העמק, ח"כ מפ"ם מכ־סיף־השיער ועדין־הדיבור **מרדכי בנטוב** גילה את דעתו על כינוס הנוער שערך **דויד בן־גוריון** בשייך־מוניס (העולם הזה 869): „שמעתי שמייצרים גומי סינטטי. שמעתי שמייצרים גם עור סינטטי. אך עוד לא שמעתי שגידלו צמח סינטטי. חלוציות דומה לצמח — היא מחייבת חינוך והנשמה לזמן ארוך."

● רבע שעה אחרי שפרשן רדיו דמשק הודיע בעברית כי **גנראל משה דיין**, חולה אנוש ושמישמרות של רופאים ניצבות ליד מיטתו, הופיע הרמטכ"ל משה דיין בלוויית אישתו ואחד מבניו באיצטדיון הכדורגל ברמת־גן, שם נהנה מהמישחק ומבריאותו.

באיזה SONY אתה בוחר..?

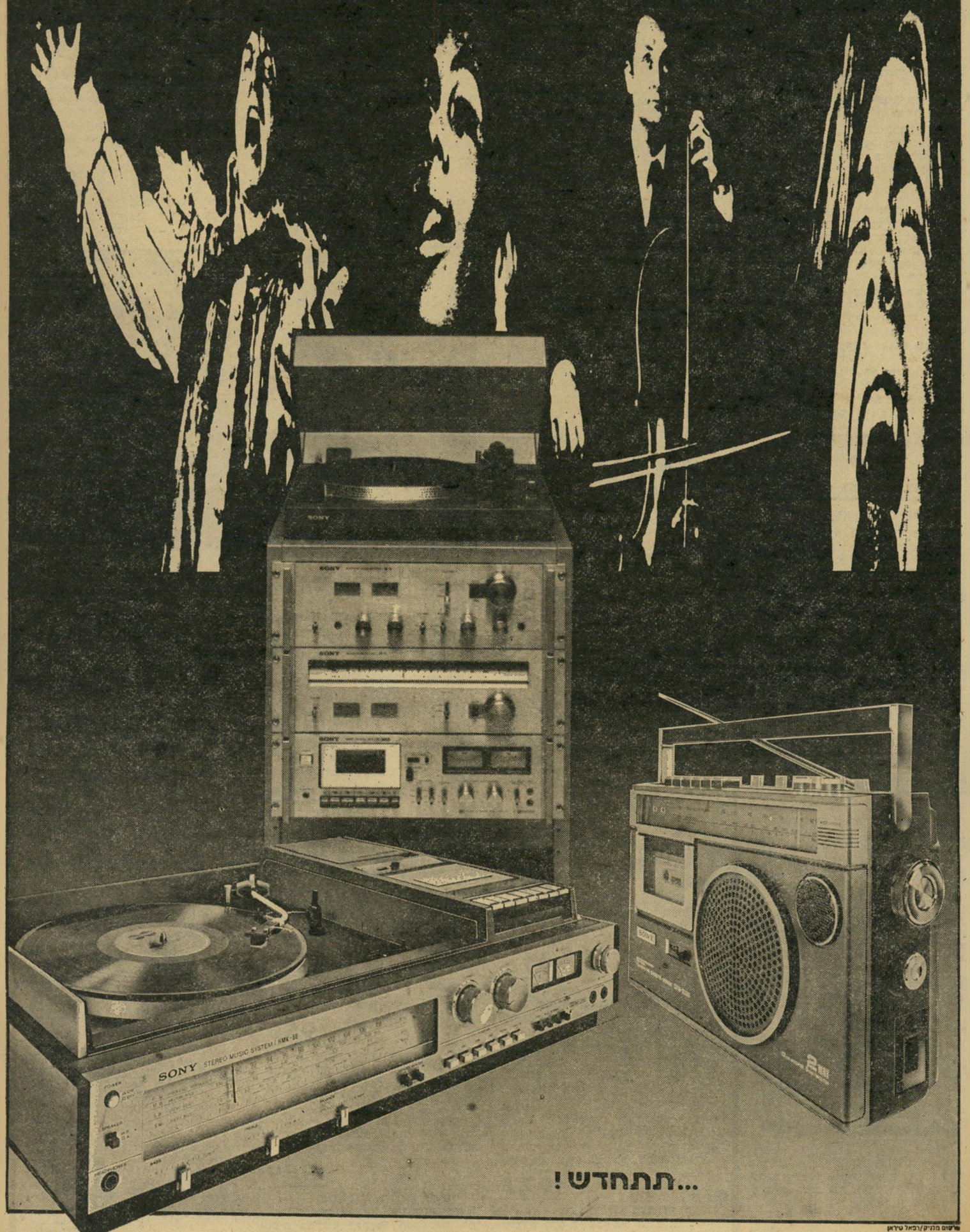

...תתחדש!

מרשום מהניק/רפאל טירון

השבוע במאה ה־20

מה אירע במאה ה־20 בשבוע שבין ה־27 ביוני עד ה־3 ביולי? במדור חדש זה יסקור „העולם הזה" כמה מן המאורעות שאירעו ב־78 השנים הקודמות בשבוע שבו מופיע הגיליון.

1900

2.7 — ספינת האוויר שניבנתה על־ידי הרוזן פרדיננד פון צ׳פלין, על פי תוכניותיו של המהנדס היהודי דויד שוורץ, ערכה את טיסתה הראשונה מעל אגם קונסטנס. הטיסה ארכה 20 דקות.

1904

3.7 — קהל בן עשרת אלפים איש ליווה את ארונו של חוזה מדינת־היהודים, בנימין זאב הרצל, שנפטר היום ונקבר בווינה. 40 שנה אחר כך נקבר הרצל ב־ירושלים.

1914

28.6 — קנאי סרבי צעיר ואלמוני, בשם גאווריל פרינציפ, התנקש בסראייבו בחייו של יורש־העצר של הממלכה האוסטרו־הונגרית, הארכידוכס פרנץ פרדיננד ואשתו. הרצח בסאראייבו היה הניצוץ שהצית את מילחמת־העולם הראשונה.

1917

29.6 — גנרל אלנבי מונה כמפקד ה־ראשי של חזית ארץ־ישראל.

1918

30.6 — נוסדה איילת השחר.

1919

28.6 — בדיוק חמש שנים לאחר ש־פרצה, הסתיימה מילחמת־העולם הראשונה בחתימת חוזה־ורסאי, בכניעתה של גרמניה.

1920

30.6 — הרברט סמואל מתמנה כ־נציב העליון לארץ־ישראל. הוא מתקבל בארץ בחמימות, מעניק חנינה מיידית ל־חברי הגנה ולזאב ז׳בוטינסקי, למחרת הוכרז על מישטר אזרחי בארץ־ישראל.

1928

29.6 — נוסדה גיבעת־ברנר.

1936

30.6 — בניו־יורק יצא לאור הספר חלף עם הרוח של מרגוט מיטשל. תוך שלושה חודשים נמכרו חצי מיליון עותקים.

1942

30.6 — הצבא הבריטי באפריקה נסוג לאל־עלמיין.

2.7 — המחנה הבריטי ה־8, בפיקודו של גנרל אוקינלק, עוצר את צבאות רומל ליד אל־עלמיין.

1944

28.6 — נקבע שיא בהשמדת יהודים באושוויץ — 24 אלף ביום אחד.

1945

2.7 — בוטלה ההאפלה בכל ערי בריטניה, לראשונה מאז 1939.

1946

29.6 — השבת השחורה. חיפושים ומעצרים בכל רחבי הארץ. מצור על קיבוצים וישובים, עוצר בתל־אביב ובירושלים. 2718, ביניהם משה שרת, דויד רמז ויצחק גרינבוים, נעצרו.

1948

27.6 — דויד בן־גוריון מגהל את טכס השבעת קציני המטה הכללי. הרמטכ״ל, רב־אלוף יעקוב דורי, מפרסם פקודת־יום ראשונה.

30.6 — הדגל הבריטי מורד בנמל חיפה, החייל הבריטי האחרון עוזב את הארץ.

1952

30.6 — בגלל מחסור בדלק הוגבלה נסיעת כלי רכב בארץ. מכוניות פרטיות משבתות יומיים בשבוע.

1953

30.6 — נחשף אירגון טרוריסטים ב־ישראל, שמטרתו הפיכת המישטר בכוח הזרוע. מי שמכהן כיום כח״כ, דב שילנסקי, נעצר כאשר הניח פצצת־דמה ב־מישרד־החוץ בירושלים, כמחאה על המגעים עם גרמניה.

1.7 — נחנך בית הוועד־הפועל של ה־הסתדרות, ברחוב ארלוזורוב בתל־אביב.

1955

29.6 — הוצגה הממשלה השישית בפני הכנסת. ראש־הממשלה ושר־החוץ, משה שרת; שר־הבטחון, דויד בן־גוריון; שר־האוצר, לוי אשכול.

1956

29.6 — פינחס לבון נבחר פה־אחד כ־מזכ״ל ההסתדרות.

1957

2.7 — נפתח מישפטם של החשודים ברצח הד״ר ישראל קסטנר. יוסף מנקס, דן שמר וזאב אקשטיין כופרים באשמה.

1959

1.7 — הכנסת אישרה את עיסקת הנשק עם גרמניה. שרי אחדות־העבודה ו־מפ״ם מסרבים להתפטר מהממשלה, למרות שהצביעו בניגוד להחלטת הממשלה.

1961

29.6 — יעקוב שרת, מזכיר ראשון ב־שגרירות ישראל במוסקווה ובנו של משה שרת, הואשם בריגול וגורש מברית־המועצות.

31.5 — נורתה אב־הפינה לעיר ערד.

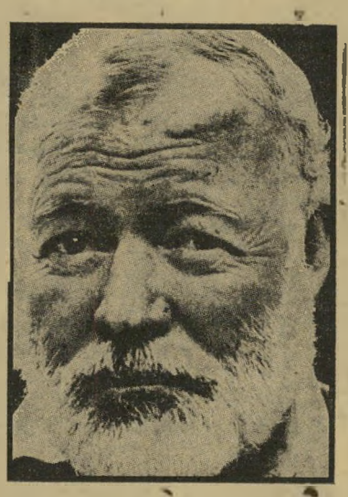

מתאבד המינגווי
2.7.1961

2.7 — הסופר האמריקאי ארנסט המינגווי התאבד בגיל 61.

1962

28.6 — ממשלת ארצות־הברית דורשת הסגרת רוברט סובלן, שנידון שם למאסר־עולם על ריגול. סערה בארץ על כניעת הממשלה לדרישת האמריקאים.

1965

29.6 — הפילוג במפא״י סופי. דויד בן־גוריון החליט לצאת ברשימה נפרדת לכנסת.

1967

28.6 — יצחק רבין מקבל תואר דוקטור־כבוד בטכס בהר־הצופים בירושלים. הוותרה תנועה חופשית בין שני חלקי ירושלים.

29.6 — שר־הביטחון, משה דיין, הכריז: „אנחנו נחזיק בשטחים בציפורניים ולא נפנה אותם עד שלא ייחתמו הסכמי־שלום עם ארצות ערב."

1969

1.7 — ראש ממשלת קונגו לשעבר, מואיז צ׳ומבה, מת בכלא באלג׳יר בגיל 49.

1971

28.6 — הממשלה הגישה תוכנית־אב לפיתרון בעיות מצוקת הדיור.

1974

1.7 — נשיא ארגנטינה, חואן פרון, מת בגיל 79. הנשיאות הועברה לאלמנתו, איזבלה.

1976

27.6 — מטוס אייר פראנס נחטף בטיסה מתל־אביב לפאריס, הוגחת בבנגזי שבלוב ואחר כך באנטבה.

1.7 — ממשלת־ישראל החליטה לגהל משא־ומתן עם חוטפי מטוס אייר פראנס. היטל מס־ערך־מוסף בגובה של 8 אחוז. שביתות מיסחר והתפרעויות בגדה בעיקבות הטלת המס.

3.7 — במבצע דרמתי שיחרר כוחות משימה מוטס של צה״ל את חטופי מטוס אייר פראנס. לכוחותינו שלושה הרוגים. ביניהם סגן־אלוף יהונתן („יוני") נתניהו, שעל שמו נקרא אחר כך „מיבצע אנטבה."

1977

1.7 — מרכז מיפלגת העבודה בחר בשימעון פרס כיושב־ראש המיפלגה.

גאוורילו פרינציפ מתנקש בחייו של הדוכס פרדיננד בסראייבו
28.6.1914

מכתבים

מיכתב גלוי
לראש־הממשלה

הנידון: ייהוד הגליל.

אדוני, בהסתמך על פירסומי מינהל־מקרקעי־ישראל בעיתוני הערב, ב־7 במאי, על שיחרור מיגרשים לבנייה באיזור כר־מיאל ונצרת עילית, מצאתי לנכון להעיר תשומת־ליבך לבעייה הנ״ל ולמחיר המופרז הנדרש לשם כך.

אדוני ראש־הממשלה, הבטחת לנו, לעם היושב בציון, שאתה וחבריך תעשו הכל, כדי לפתור את בעיות הפנים במדינה ו־בראש וראשונה את בעיית הדיור.

אני, כמו רבים אחרים במדינה זו, בן למישפחה ציונית ותיקה, הקשבתי קשב רב וקיוויתי... זה שנים, שאני מנסה להתיישב בכל מקום שהוא בארץ, שבו אוכל לקבל פיסת אדמה קטנה, לבנות בה את ביתי.

כשקמה ממשלתך קיוויתי, שהסיסמה „ייהוד הגליל ויישוב הארץ" תקבל ממד חדש, רציני ומעשי. לצערי, לא רק שהמצב לא שופר, אלא נעשה גרוע עד כדי כך, שהתיישבות או דיור נעשו למיבצע בלתי־אפשרי.

למותר לציין בפניך, אדוני ראש־הממשלה, שהמשימה הראשונה והנעלה ביותר של כל ממשלה בעולם, ובעיקר ממשלת ישראל, לדאוג לדיור הוגן ונאות לאזרחיה. לצערי, מדינת ישראל נמצאת בסוף הרשימה מבחינה זו...

אני וחברי לא נגוח ולא נשקוט, עד אשר תשונה גישת המינהל ליישוב הארץ, ותינתן אפשרות לתושבי הארץ להשיג דיור הוגן, שהוא תנאי מינימלי לחיים של עם בארצו...

ד״ר גיורא הראל, רמת־השרון

● ● ●

תל־אביב - הרים סביב לה

שאלה קשה ופיתרון קל.

יש פיתרון מהיר ואפקטיבי לשאלת העברתן של כל השגרירויות לירושלים: הוצאת צו שימיר את שמה של תל־אביב ב־„ירושלים", ואת שמה של ירושלים ב„תל־אביב".

הבעיה היחידה — מה יהיה גורלה של קבוצת בית״ר ירושלים?

ה. רלף הירינגר, תל־אביב

● היא תשחק באיצטדיון החדש, שאותו יוכל ראש עיריית תל־אביב, מדי קולק, להשלים ללא כל קושי, תוך כדי שבועה: „אם אשכחך תל־אביב תדבק לשוני לחכי..."

● ● ●

כל הפוסל, במומו פוסל

על זיהום הארץ.

ביום השני, 11 ביוני, בשעה 2.15, ראיתי כיצד נזרקת שקית־נייר מתוך מכונית נוסעת בכניסה לירושלים.

התקרבתי אל המכונית וראיתי שעל הדשמשה האחורית שלה מודבקת התווית „ממכונית זו אין זורקים פסולת".

מיספרה: 959—700.

רחל קרן, ירושלים

● ● ●

לאורו של לפיד

ביקורת, חשיפה וסאטירה, תחת רדידות וזיוף המציאות, חיוניים לטלוויזיה איכותית.

הפיטורים, ההשעיות והתרת החוזים של

עובדים בטלוויזיה, כמו האזהרות החוזרות ונישנות כלפי עורכי־תוכניות (כמוטי קיר־שנבאום, חיים יבין, יצחק רועה ואחרים),

(המשך בעמוד 8)

מוקה MOCCA 1 מס

קפה כזה עוד לא היה בישראל

ניחוח הקפה הטוב ממלא את כל הבית כמו בחנות לטחינת קפה, ברגע שאתם פותחים את אריזת הוואקום המיוחדת של מוקה מס' 1...!

מוקה מס' 1 נחדר בפרקולטור, בפילטר, באספרסו ובבישול רגיל

קנו מוקה מס' 1 של עלית, פתחו קפה חדש ותאמרו:

טוב לי עם קפה עלית

מבצע מיוחד עלית Coffee maker

הזדמנות חד־פעמית לרכוש PHILIPS Coffee-maker במחיר מוזל וליהנות ממוקה מס' 1 של עלית

מבצע מיוחד זה מוגבל עד גמר המלאי של Coffee maker שבידי "עלית" ולא יאוחר מ־15.8.79. כל הקודם זוכה!

לכבוד
מבצע עלית Coffee maker
ת.ד. 19 רמת גן

הריני מצרף בזה שני קטעים גזורים של הוראות השימוש משתי אריזות של "מוקה מס' 1" ושיק לפקודת "עלית" ע"ס _____ ומזמין:

☐ PHILIPS coffee-maker 500cc (3-5 ספלים) 1,150.- ל"י כולל מע"מ, במקום 2296.- ל"י

☐ PHILIPS coffee-maker 800cc (5-8 ספלים) 1,350.- ל"י כולל מע"מ, במקום 2688.- ל"י

שם _____

כתובת _____

ההשתתפות במבצע עלית Coffee-Maker אסורה על עובדי "עלית"

תשבץ העולם הזה 2182

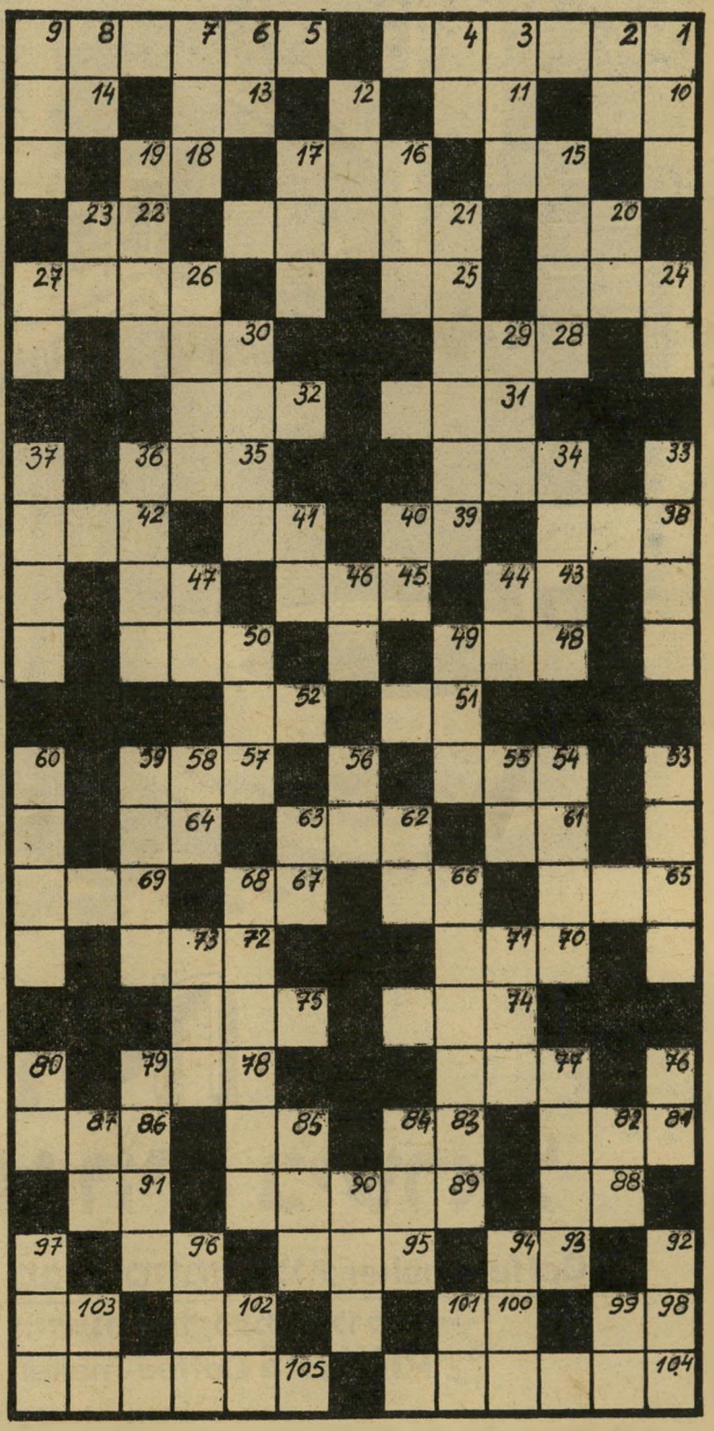

מאוזן:

1) עובד מחסן; 5) טובין; 10) אסקופה; 11) מן ההורים; 13) חזר; 14) מוקיון; 15) מזל; 16) רצון עז; 18) אביון; 20) יום־טוב; 21) נבערים; 22) מעופף; 24) היד שלו; 25) מיקווה־מים ענקי; 26) סופר; 28) שלווה, מנוחה; 30) אומנם; 31) מונארך; 32) נהרה; 34) זיהום; 35) משמעות; 38) לא־אמת; 39) מסולם ה־צלילים; 41) רך בצאן; 42) חוכמה; 43) אות־הניצחון; 45) חום עז; 47) דבר הפרה; 48) התלונן; 50) שאף אוויר; 51) הכניס בבריתו של אברהם; 52) קמין; 54) מיר־מה; 57) שדה קצור; 61) מזמר; 62) אנחנו; 64) מאור קטן; 65) חישפו!; 66) כלה מן העולם; 67) בת־קול; 69) צמית; 70) עובד בית־המרחץ; 72) פרח־נוי; 74) לא זול; 76) תבלין נפוץ; 77) אנרגיה; 78) אגם גדול; 81) כר־מירעה; 83) מכינויי האלוהות; 85) מהלך בשחמת; 86) עיר במרכז הארץ; 88) סיומת לרבות; 89) הבחין; 91) אנקול; 93) לוח־מתכת דק; 95) „שוק"; 96) בתוכם; 98) צאצאה; 100) רסיסי־בוקר; 102) רקב; 103 בגד־שרד; 104) הנהגה עליונה; 105) עובר בתורשה.

מאונך:

1) טיול גדול; 2) שן המפתח; 3) כלי־קיבול לנוזלים; 4) מילת־תנאי; 6) מרגיש; 7) מלחין רומנטי; 8) נהר באפריקה; 9) תבוא החוצה; 12) עוף דורס; 15) גג קטן; 16) מן הצבעים; 17) מעונות השנה; 19) נסמך; 20) שנון; 21) עיר סמוכה לירושלים; 23) שמא; 24) מטבע יפאני; 26) כלי־עבודה; 27) שקט!; 29) ריחם; 30) היכן?; 33) לא מסובך; 34) מקולל; 36) מנומנם; 37) מבותר; 40) מנעול פטנטי; 41) מפליג; 44) יתן כתף; 46) גוף שלישי רבים; 47) מישש; 49) בהרת־קיץ; 50) אבי כל חטאת; 53) חבל ב־ספרד; 54) שרף; 55) יופי, נועם; 56) צאצא; 58) בילה את הלילה; 59) קיבוץ בצפון; 60) לא בריא; 62) חימה; 63) קריאת־יגון; 66) עיצום; 68) רופא־חיות מפורסם; 71) מלך שקספירי; 73) עוף דורס; 76) מילת־בקשה; 77) מתחת לבית; 79) לכאן; 80) בת־קול; 82) נהר באי־טליה; 84) בואו ונעשה!; „ 85) נוזל חיר־ני; 87) אות בא"ב העברי; 90) העכיר; 92) ממוצרי החלב; 94) פשע; 96) בהמה גסה; 97) מארצות אחשוורוש; 99) אפס כוחו; 101) מילת־תנאי; 102) דבר הפרה; 103) שאין נשמה באפו.

מכתבים

(המשך מעמוד 6)

מחזירים אותנו שוב ושוב לדיון על רמת הטלוויזיה ועל תוכניותיה.

דומני שעל המנכ"ל החדש, טומי לפיד, לדעת, כי טלוויזיה ללא יוזמה של עובדיה, ללא תוכניות סאטיריות, ללא עוקצנות ביקורתית וללא חשיפה של היבטים שונים בחיינו — כולל אלה החלשים ורהאפלים — תהפוך רדודה ולבנטינית, תחריף את המצב, תשתק את הביקורת, תציג בפני העם מציאות ורודה אך מזוייפת.

דן יהב, תל־אביב

● ● ●

ראש האופוזיציה

הטפותיו של ראש־הממשלה ל־מען חוק, סדר ונימוס במליאת הכנסת — מלל מתחסד וצבוע.

שוב ושוב מסיט ראש־הממשלה את תשומת־לב הציבור לעניינים שוליים של טכס ונימוס והדר, תחת שיתעניין בשאלות המרכזיות של חיינו. לא רק שהוא הגן בפה מלא על התבטאויותיו של שר־החקלאות, אריאל שרון, אלא גם הטיף מוסר ל„צווחנים", כלשונו, ועורר חמת־זעם מלאכותית נגד קריאות־הביניים בכנסת.

אליבא דבגין לא המהות המדינית היא העיקר, אלא העזתם של קומץ ח"כים מן האופוזיציה להשתמש בזכות המוכרת בכל הדימוקרטיות, לקרוא קריאת־ביניים ולהגיב באורח ספונטאני, בו במקום ובו בזמן.

ועל אחת כמה וכמה, שאסור לבגין להטיף בשטח זה מוסר לאחרים. אנו זוכרים אותו במשך שנים ארוכות, איך התנהג כמנהיג האופוזיציה, כמה סקנדלים עורר, כמה התקפות ערך ממושבו שבמליאה, בלי לבקש את הסכמתו של יושב־ראש הבית. ואינני מתכוון לפרשת השילומים מגרמניה דווקא, ולהסתערותם של אנשי בגין על בניין הכנסת. כוונתי להתנהגותו בסתם־יום־של־חול, בשיגרת העבודה של הכנסת.

דניאל צור, רחובות

● ראה קורא יקר (בעמוד 3).

● ● ●

מעשה שכם

על ההפגנות של תושבי שכם נגד ההתנחלות באלון־מורה.

אם תרצו — אין זו אגדה: הדרך להקמת פלסטין עצמאית רצופה הפגנות המוניות. גם ישראל העצמאית הוקמה כך.

נימים צמח, חיפה

● ● ●

לזכרם

תמאמר „בגין האחר", על מיבצעי אצ"ל וצה"ל, שבו הוזכרה, בין השאר, פשיטת צה"ל בביירות (העולם הזה 2175).

ציינתם שהפשיטה נערכה במארס 1973, ואילו התאריך הנכון הוא 10.4.73.

ציינתם שהכוח חזר ללא נפגעים. האמת היא שבפשיטה זו נהרגו בני, אבידע שור ז"ל, וידידו, חגי מעיין ז"ל, בנו של חברי הטוב, ראובן מעיין.

אבידע וחגי היו החוליה המובילה של הכוח שתקף, במיסגרת הפשיטה, את בית החזית הדמוקרטית של נאיף חוואתמה, ונפלו, אחרי שביצעו את משימתם, ממכת־אש נגדית שבאה מטנדר, שעמד בסמוך לבניין.

חיים שור, תל־אביב

● **העולם הזה** ואורי אבנרי מתנצלים על הטעות בתאריך ועל השיבוש לגבי הח־חללים. ברור על פי ההקשר שאבנרי ביקש לציין שאיש מן התוקפים לא נפל בשבי. אך בנוסח שפורסם צויין כאילו לא היו לצה"ל אבידות במיבצע. אבידע שור היה בנו של חיים שור, עורך **על המישמר** וזיכרו וזכר ידידו, חגי מעיין, הועלה על־ידי **העולם הזה** (1859) למחרת המיבצע.

● ● ●

המדיטציה - סם חיים

המדיטציה כאמצעי למילחמה ב־תאונות הדרכים.

הטבח בכבישים הוא תוצאה מהמתח ורהעצבנות של הנהגים הישראלים. אם תסרלק הסיבה לתאונות — הן תיפסקנה מעצמן. בכל העולם הוכח מעשית, שהמדיטציה היא האמצעי הקל, היעיל והבריא ביותר לסילוק מתחים ולרגיעה ממשית — מילבד יתרונות מופלאים אחרים שלה. אם כל נהג יחוייב לעבור קורס מדיטציה, בטרם יעלה על הכביש — תחסוך המדינה הרבה דם, דמים ודמעות.

חנן גוידגרם, חולון

● ואם יחוייב כל אזרח בישראל לעבור קורס מדיטציה — תיפתרנה, אולי, כל בעיותיה של המדינה.

● ● ●

מי התחיל?

על מאמרו של אורי אבנרי „בגין האחר" („העולם הזה" 2175).

יורשה לי, כמי שנוטה מלידה לציימחרנות, שלא פגע מעולם פיסית בערבי וגם לא הצביע בעד הליכוד, להעלות כמה הירהורים בעיקבות מאמר של אורי אבנרי,

ראש־עיריה שכעה (כמרכז) בהפגנה

אם תרצו — אין זו אגדה

שבו מפורטים כל המיקרים שבהם הרגו היהודים בזמן המנדט, ולאחר הקמת המדינה, נשים וילדים ערביים חפים מפשע. מסקנתו היא בערך כך: אין שום הבדל בין הרציחות שביצעו היהודים ובין רציחתם של נשים וילדים יהודיים בידי ערבים, ושום בית־דין בינלאומי לא יכריע בוויכוח מי התחיל בתוקפנות. במילים אחרות: שני הצדדים התחילו יחדיו בתוקפנות.

לדעתי, כל שופט אובייקטיבי יהיה חייב

(המשך בעמוד 10)

כרטיס האשראי היחידי המעניק הנחות

כשהזמנת אותה לארוחה ולא ידעת שיש לה תיאבון גדול, שלוף ישראכרט.

במשך כל הארוחה היית עסוק בחישובים אם תוכל לשלם את החשבון שהתנפח מרגע לרגע. היא נהנתה מאוד אך אתה היית מודאג.
עם ישראכרט זה פשוט וקל. אתה יכול להסתובב ברחבי הארץ, ללא מזומנים או המחאות ולקנות באשראי ובנוחיות. החשבון מגיע אליך רק אחת לחודש וברוב המקרים עם הנחה.
לכן, בפעם הבאה כשתצא לבלות קח איתך ישראכרט ותהנה גם אתה מהארוחה.

ישראכרט. יורוקרד.
אשראי וטוב לי בארץ ובעולם.

מכתבים

(המשך מעמוד 8)

לאסוף את כל ההחלטות והמיסמכים, כולל כל מה שפורסם באמצעי־התיקשורת ו־במיוחד בעיתונות, ולשאול: מי התחיל אז במעשי תוקפנות? מסקנתו, על סמך עובדות מאושרות במקורות הערביים, תהיה: הערבים התחילו תמיד במעשי תוק־פנות והיהודים, בעל־כורחם, נאלצו להת־גונן ולהילחם. כשהיהודים הסכימו בשנת 1948 להקמת מדינה פלסטינית והושיטו לערבים יד לשלום, הם נענו בתוקפנות ערבית כוללת, שגרמה מאז לרבבות הרו־גים ופצועים, ולמאות אלפי פליטים. ברור לגמרי, שבפסק־דינו ימצא השופט את התוקפנות הערבית, כסיבה יחידה לסיבלם של הערבים והיהודים ולדם שנשפך עד היום.

ברנרד קיבנו, רמת־גן

● ● ●

ערבי טוב

„מעצר־בית לסטודנטים", על צווי־הריתוק שהוצאו נגד סטודנטים ערביים בישראל (העולם הזה 2161).

התבקשתי על־ידי מרשי, מחמוד אג־ברייה, להעמיד על דיוקם שורה של טעויות

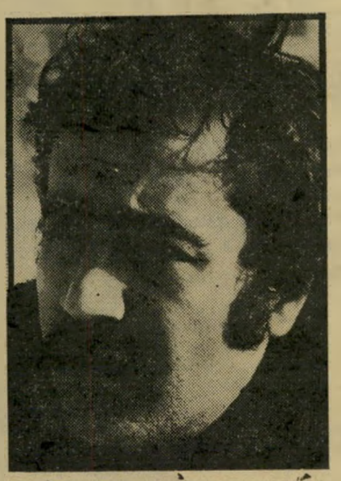

מחמוד אגבריה
„אזרח ישראלי לכל דבר"

וסילופים מדבריו ומהשקפותיו, כפי ש־פורסמו על אודות מעצרי־הבית לסטודנ־טים הערביים.

מרשי מעולם לא הגדיר עצמו כמתנגד לציונות. נהפוך הוא: מרשי רואה ב־ציונות — לפחות בזרמיה שדגלו בזכות קיומם של ערביי ארץ־ישראל במקום חייהם, לצד מדינת־ישראל — תנועה לאו־מית לגיטימית ובעלת מטרות צודקות. בקיום הציונות לא רואה מרשי משום סתירה ושלילה הכרחיים של זכויות העם הפלסטיני. העולה מכך, שכל האמור ו/או המרומז בכתבה בעניין הדילמה, כביכול, שבה נתון מר אגברייה בין השקפותיו לבין נסיבות חייו אינו אלא עורבא פרח.

מרשי מתנגד באורח נחרץ וחד־משמעי לכל פעולות הטרור והלוחמה של אש"ף, הן בשל עמדתו העקרונית־הומניסטית ב־יחס לאלימות, והן מהיבט ריאלי־פוליטי. גישתו זו, אשר בוטאה בבהירות בפני הכתבת, לא באה לידי ביטוי הולם ב־כתבה. למותר הוא לציין כי אין כל סתי־רה בין עמדת מרשי כנ"ל לבין הקביעה העובדתית — ומבלי להתייחס לשאלת אמיתות העובדה — כי אש"ף מוחזק בעיני מרבית העם הפלסטיני כנציגו המוסמך.

עם זאת מרשי לא אמר לכותבת, במפו־ראש או במרומז, כאילו הוא עצמו רואה באש"ף את נציגו. אף כי מרשי מצדד ב־מתן ביטוי לאומי־עצמאי לעם הפלסטיני, הריהו רואה עצמו כאזרח ישראלי לכל דבר, בין אם תקום ישות פלסטינית עצ־מאית ובין אם לאו. בחירת מרשי באזרחות ישראלית שלובה, כמובן, בהקפדה על קיום חוקי ישראל ובשלילת שוללה.

בשל ניתוקו עקב ריתוקו, התעכבה תגובת מרשי. אבקשכם לתקן את הטעון תיקון לפחות עתה.

אברהם גז, עורך־דין, ירושלים

● העולם הזה מבין את המניעים ש־הביאו לכתיבת מיכתב זה.

לבכות או לצחוק

פלאטו־שרון חוזר לדימונה („ח־עולם הזה" 2179).

כאשר קראתי את הכתבה, לא ידעתי אם לבכות או לצחוק. אני שרוי במבוכה בעת הצורך להגיב על הדברים שפרסמתם.

צריך, לפי הבנתי, לבכות על־כך, שעיתון יכול להרשות לעצמו לפרסם דברים, שרק צורת ההגשה הגרפית שלהם, הכותרות ו־הרמזים, מהווים חידוש כלשהו בכתבה. עצם הנכונות להשתמש באמצעים כאלה, כדי לפגוע בנבחר ציבור, הנאבק בבעיות הקשות של ניהול עיר במידבר — יש בו כדי לצער מאד.

צריך, עם זאת, לצחוק למקרא כתבה כזו, מפני שזוהי הזדמנות להתפרק קצת מהעול הציבורי ולהשתעשע מתעלול מענ־יין. הפרוטוקול הסודי, שתצלומו מופיע בכתבה, שוכפל והופץ לא רק בין 13 ה־משתתפים בישיבה, אלא בכל המישרדים הנוגעים בדבר. הכתבה עצמה, מבחינת תוכנה, מדוייקת להפליא — פשוט מפני שהיא כולה תעתיק של הפרוטוקול הזה. רק דברי הלוואי והרמזים — הם התוספת לפרוטוקול זה. החידוש הנוסף היחידי הוא, אולי, בהגדרת הפגישה כסודית. מפני שנערכה בלישכתו של ראש־העיר בדי־מונה. מעניין: איזהו המקום הבלתי־סודי יותר מלישכת ראש־העיר, כאשר דנים בנושא כזה, בהשתתפות משתתפים כה רבים?

ולעניין הקשרים עם פלאטו־שרון: לפי הבנתי כל נבחר לכנסת, עד שלא הורחק ממנה, מייצג ציבור כלשהו, והנימוס מחייב

זיאק אמיר
„אני שרוי במבוכה"

קשרים מתקבלים על הדעת בכל מיסגרת.

ואשר לעצם הפרוייקט שבו מדובר: כל אדם שיודע לקרוא עברית יבין מן הכתוב בהעולם הזה מה חשיבותו לדי־מונה ומה הן הדרכים שניתן לבצע אותו, בצורה הכשרה ביותר, כמובן.

עלי להוסיף בהקשר זה, כי עצם פירסום „הישיבה הסודית" בעיתונות הביא לנו הצעות דומות מיזמים אחרים, דבר שהוא לברכה לדימונה.

ח"כ זיאק אמיר,
ראש העיר, דימונה

● ● ●

ההפסד של המדינה

למען פתיחת משלול־המשך לתואר אקדמי להנדסאים.

אני פנוה אליכם בבקשה, לתמוך ולפעול למען יצירת מיסגרת המשך לסטודנטים־הנדסאים לקראת תואר אקדמי. בכל העולם מכירות מיכללות ידועות־שם ומוכרות ב־לימודי ההנדסאים כשנתיים אקדמיות, ו־מאפשרות לסטודנט־הנדסאי להשלים שנה־וחצי עד שתי שנות לימוד בקבלת תואר אקדמי.

דבר זה גורם לנשירת אלפי סטודנטים הנדסאים מהארץ, להשלמת לימודיהם, ו־לאחר מכן חזרתם לארץ מוטלת בספק ומדינת־ישראל מפסידה אנשים יקרים.

לצערי, המוסדות המלכתיים לא טיפלו בבעיה זו עד היום ואנו תיקווה שבעזרתכם יבוא פיתרון לבעיה כאובה זו.

שמואל שטריט,
בית־הספר להנדסאים, חיפה

טיולים מאורגנים ל:
אירופה
★
ארה"ב וקנדה
★
ארה"ב ומכסיקו
★
המזרח הרחוק
★
דרום אמריקה ומכסיקו

טיולים מיוחדים לצעירים

פרטים והרשמה בכל משרדי הנסיעות!

הטיול הטוב מיותר זק

50 שנות נסיון לשרותך!

אירופה טורס
EUROPA TOURS

קול העמעמם

Coberson 79

מצקין מציע שמלות יבוא
החל מ־795 ל"י !!!

הגידי את האמת! ידעת שיש למצקין כאלה מחירים צעירים! וכאלה שמלות צעירות! זוהי האופנה שיוצאת העונה מבתי האופנה של פאריז, לונדון, וניו־יורק. וזה לא הכל! מצקין מציע גם מבחר רחב ומיוחד של חצאיות, מכנסיים, חולצות, חליפות ועוד לפני שתוציאי כסף במקום אחר, את חייבת לראות מה שמצקין מציע. יש עוד מקום בו את יכולה לקנות שמלת יבוא כל כך אופנתית ב־795 ל"י?

מצקין — בתי אופנה
תל־אביב, רח' דיזנגוף 101.
תל־אביב, רח' אלנבי 74.
תל־אביב,
רח' נחלת בנימין 44.
חיפה, רח' הרצל 37.
ירושלים, י. לוי.
רח' יפו בנין העמודים.

מצקין MATZKIN

מצקין מגלה את הצד היפה שלך.

Target Adv.

חייה ומותה של קארן סילקווד

חייה ומותה של קארן סילקווד סבבו סביב הכוח הנוראי מכולם, הכוח הגרעיני. הצעירה הנאה, טכנאית גרעין במיקצועה, נחשפה לקרינת פלוטוניום במשך זמן רב לפני מותה, אך סיבת המוות לא היתה מחלת הסרטן.

קארן מתה בשיאו של מאבק, שאותו ניהלה ב־אינטסיביות נגד תחנת־הכוח־הגרעיני שבו עבדה. במשך ארבע שנים טיפלה קארן בחומר רדיו־אקטיבי במיפעלי קר־מקגי שבאוקלהומה, מיפעל שהוא חלק מאימפריות עסקי הכוח הגרעיני של הסנטור הדמוקרטי רב ההשפעה והממון, רוברט קר. ימים ספורים לפני שפרשת מאבקה וגילוייה עמדו לחולל שערוריה, היא נהרגה באופן מיסתורי. היום, אחרי האסון הגרעיני במדינת פנסילבניה וההד העצום שעורר הסרט „הסינדרום הסיני" המתאר כימעט אסון גרעיני, יש הבוחנים מחדש את פרשת מותה של האשה, שהיתה אחת החלוצות במילחמה העממית המתנהלת נגד השימוש בכוח הגרעיני.

■ ■ ■

דני שיהאן, חבר בקבוצת עורכי־דין צעירים מאוק־להומה, המנהלת חקירה עצמאית סביב פרשת סילקווד, משוכנע שקארן סילקווד נרצחה. היא היתה קורבן המילחמה העממית הנ"ל.

במשך שלוש שנים ביצעה הקבוצה חקירה יסודית, לשיחזור מאבקה של קארן. מסתבר כי במשך שנות עבודתה בתחנת־הכוח־הגרעיני טענה קארן כי החברה מעסיקה עובדים בלתי־מנוסים. היא מחתה נגד מה שנראה בעיניה כאמצעי־ביטחון בלתי־מספיקים בטיפול בחומר הרדיו־אקטיבי, הן מבחינת הקרינה והן מבחינת סיכול אפשרויות הגניבה.

הטכנאית הנמרצת טענה, כי עובדים נחשפים לקרי־נה רדיו־אקטיבית במיפעל כימעט מדי יום, ומאוחר

קארן סילקווד

יותר אף טענה, כי כמויות גדולות של חומר רדיו־אקטיבי נעלמות מהמיפעל באופן מיסתורי, ללא עדויות בכתב במיסמכי החברה.

מחאותיה של קארן סילקווד בפני הנהלת המיפעל היו ללא הועיל. ההנהלה התעלמה גם מפעילי ועד־העובדים, שרובם פוטרו מאוחר יותר בצורה זו או אחרת. ב־31 ביולי 1974, כאשר גילתה קארן, לתד־המתה, כי גופה נחשף לקרינת פלוטוניום, היא החלי־טה לפעול. היא פנתה לוועדה לאנרגיה אטומית (AEC), ובספטמבר 1974 נפגשה עם חברי הוועדה

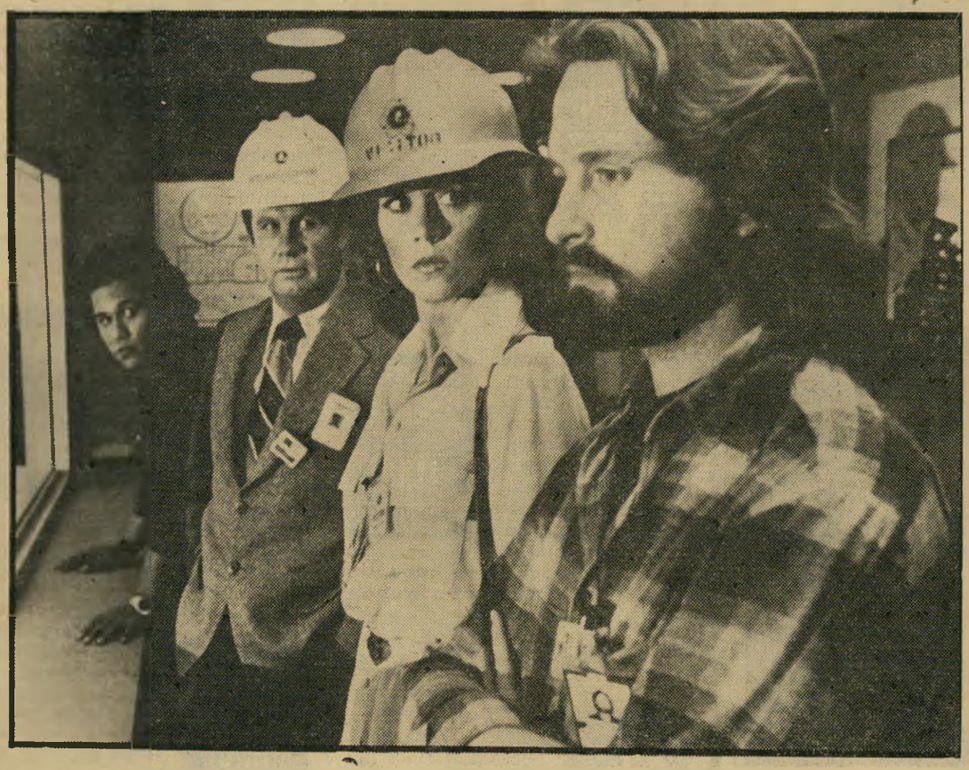

ג'יין פונדה ב„תיסמונת סין"

בוושינגטון הבירה, ושטחה בפניהם את גילוייה ותלו־נותיה. לתדהמתה, נאמר לה כי הוועדה לא תמליץ על חקירה במיפעל, אלא אם כן תספק להם קארן עדו־יות מוצקות לטענותיה.

בעוד שעובדי המיפעל מלגלגים על הדלפת האזהרות על „ביקורת־פתע" של הוועדה במיפעל, המרמזת בבי־רור על השפעתו של הסנטור בעל המיפעל בוושינגטון, קיבלה קארן סילקווד הוכחות מוצקות לטענותיה, חו־כחות אכזריות.

גופה נחשף שוב לקרינה רדיו־אקטיבית — הפעם באופן שיטתי.

■ ■ ■

שלוש פעמים במשך חודש נובמבר 1974 ספגה קארן סילקווד קרינת פלוטוניום, ונאלצה לעבור על בשרה את הגיהנום של טיפול החיטוי.

במשך הזמן שעבר מאז פגישתה עם הוועדה, נחו־שה בהחלטתה להוכיח את טענותיה, אספה קארן בדרכים משלה, מיסמכים ועדויות. בשיחה נוקבת עם נציגי החברה וועד טכנאי האטום במיפעל, לא הס־תירה קארן כי מה שגילתה גרם לה להתקשר במהי־רות עם דיוויד ברנהאם, כתב של ה„ניו־יורק טיימס", והשניים נידברו להיפגש למחרת היום, ב־13 בנובמבר 1974.

הפגישה לא יצאה לפועל. בדרכה לפגישה, נוהגת את מכונית ה„הונדה" שלה, כשעימה ערימת מיס־מכים, פגשה קארן סילקווד את מותה, פגישה ששוח־זרה חלקית בסרט „הסינדרום הסיני".

חקירת המוות הוכיחה, כי תוך כדי נסיעה נדחפה מכוניתה של קארן מאחור על־ידי מכונית אחרת, ומכונית ה„הונדה" הקטנה נמחצה לתוך קיר בטון בשו־לי הדרך.

קארן סילקווד, אם לשלושה ילדים, נהרגה במקום. הנהג הרצחני נעלם כאילו בלעה אותו האדמה ועיק־בותיו לא נתגלו עד היום. יחד עימו נעלמו גם המיס־מכים שהיו במכוניתה של קארן, ביניהם צילומי רנטגן, שלדברי קארן סיפקו הוכחה מוצקת לטענתה על דליפת חומר רדיו־אקטיבי ממערכת הצינורות של ה־מיפעל.

מילבד שיחזור התקופה שלפני מותה של קארן סילקווד, גילה צוות החוקרים כי מן הרגע שבו החלה קארן „לעשות גלים", אורגן במהירות קשר משותף של אנשי־הביטחון של החברה, המישטרה המקומית, סוכ־ני האפ־בי־איי והסי־איי־אי, שנועד לעקוב אחריה.

„תוך כדי החקירה בפרשת סילקווד," מספר שיהאן, „חשפנו רשת־צללים עצומה של סוכנויות ממשלתיות, שתפקידן לאגור אינפורמציה על הפעילים נגד השי־מוש בכוח הגרעיני." בידי שיהאן שפע של אינפור־מציה, שאותה הגיש לבית־המישפט. „גופים אלה," הוא טוען, „מקבלים את תקציבם מהמימשל, במסווה של לחימה בטרוריזם, שהיתה פופולרית בתחילת שנות השבעים, וכעת משתמשים בשם זה כדי לרגל ולהילחם במתנגדים לכוח הגרעיני."

במדינה שבה אילי הממון הם גם בעלי מירב ההש־פעה הפוליטית, במדינה שבה כל החלטה פוליטית מתורגמת מייד לרווח או הפסד של דולרים, אין בגי־לוייו של שיהאן אירוניה גדולה מדי.

בשם בני מישפחתה של קארן הגיש שיהאן לפני שנתיים תביעה נגד מיפעלי קר־מקגי, בהאשמה של רש־לנות שגרמה לחשיפת קארן סילקווד לקרינה, קשירת קשר לפגיעה בזכויות האזרח שלה, וקשירת קשר לטיש־טוש ולהסתרת העובדות בפרשה.

תחנת־הכוח־הגרעיני שבו עבדה קארן נסגרה בי־נתיים, וסיבות הסגירה מוצנעות למדי. הסיכויים לחשי־פת האמת בבית־המישפט נראים קלושים, בהתחשב בעוצמה הפוליטית־אטומית שמנגד. אך שיהאן נחוש בהחלטתו לחשוף את האמת בפרשת מאבקה של קארן סילקווד.

■ ■ ■

בישיבה הראשונה של בית־המישפט בוושינגטון, בחודש ספטמבר שעבר, התרחשו מאורעות מוזרים. חלק ניכר מעדי־המפתח, שדרשו מייצגי מישפחת סילקווד להביא לבית־המישפט, לא התייצבו מסיבות מיסתו־ריות. „יש יותר מדי רוחות־רפאים בפרשה זו," אמר השופט פרנק ט'ייס. „או שאגרום להם לבוא אל המנו־חה הסופית, או שהם יקומו לתחייה ויתחילו ללכת."

בשבועות האחרונים התחדש המישפט בוושינגטון, והשילוב של האסון הגרעיני בפנסילבניה וסרט האימה „תיסמונת סין", ש„ניבא" באופן מפחיד את האסון, שבועות ספורים לפני שהתרחש, מקנים לתביעה אור מחודש.

בעדותו של ג'יימס נואל, עובד המיפעל, שהיה שותף לחקירתה ומאבקה של סילקווד, הוא טוען כי מהמיפ־על נעלמו 17 ק"ג פלוטוניום, כמות שדי בה כדי לייצר שני כלי־נשק גרעיניים. חקירת הוועדה לאנרגיה אטו־מית במיפעל העלתה כי אין הסבר להיעלמותם של 8 ק"ג פלוטוניום, ומיפעלי קר־מקגי עצמם מודים כי 23.9 ליברות (כ־12 ק"ג) פלוטוניום נעלמו מהמיפעל. אך החברה טוענת, כי החומר הרדיו־אקטיבי מצוי, בצורת מישקעים, בצנרת המיפעל.

העדויות וההסברים היבשים מעוררים מחשבות וחששות: האם הכמות החסרה מצאה את דרכה למדי־נה אחרת? לידיים פרטיות? לשבילים מיסתוריים של שוק־שחור בחומר רדיו־אקטיבי?

עובד אחר במיפעל, רון המוק, שהיה משגיח במיפ־על, כיום שוטר במדינת אוקלהומה, העיד שלאחר דלי־פת פלוטוניום ראה עובדים משליכים אבנים ועפר, שזוהמו על־ידי הדליפה, אל מעבר לגדר המיפעל.

המישפט נמשך בימים אלה בוושינגטון והעדויות מעוררות חלחלה בליבם של מאות אלפי המתנגדים לשימוש בכוח הגרעיני. בית־המישפט יחליט אם אמנם התרשל המיפעל בטיפול בחומר הגרעיני המסוכן, והאם כתוצאה מכך נחשפה קארן סילקווד לקרינה, שהיוותה את נקודת הפתיחה למאבקה ואף גרמה למותה.

אולם יש פרט אחד שבית־המישפט לא יחשוף, ככל הנראה, וזוהי השאלה העיקרית בפרשה: האם ניצחה קארן סילקווד? ואם כן, האם היה לרציחתה קשר ישיר למאבקה נגד „הדולר הגרעיני"?

משה מאור, קליפורניה, ארה"ב

תמרורים

נישאו . אנטוד קארפוב (28) אמן השחמט הבינלאומי ואלוף העולם משנת 1975, ואירינה קווימובה (25), מנהיגה לשעבר של הוועדה הרוסית לעניני נוער, בחתונה שנערכה במוסקווה.

נישאו . מריה איזבה ניאר־כוס (20), בתו של איל הספנות היווני המפורסם, יריבו של אריסטוטל אונאסיס, סטאברוס ניארכוס ואלקיס צ'וואסוס (36), יורש צרפתי עשיר למפעלים כימיים, בטקס נישואים שנערך בליאז' בבלגיה.

נולד . בן חמישי לשר הדתות אהרון אבן־חצירא (32). בעת הלידה היה שר הדתות בסיור בארצות הברית ובאירופה.

אב אבו־חצירא
הודעה בחו"ל

ומיד כאשר נודע לו על כי הוא אב לחמישה, מיהר לשוב לארץ.

נולד . בן לשחקן נבחרת ישראל בכדורסל סמיט קפלן. הבן נולד באותו היום בו שיחק קפלן במשחק הגמר נגד ברית המועצות, מישחק שבו קלע קפלן 6 נקודות.

נולד . בנין אל פתח כנפי, בנו של תושב קאהיר סמיר עבד אל־פתח כנפי, אשר קרא לבנו על שמו של ראש ממשלת ישראל מנחם בגין. במיכתב אותו שיגר האב המאושר לבגין המבוגר הוא הסביר לראש ממשלת ישראל, כי נימוקו לקרוא לבנו על שם בגין היו בגלל שאיפתו לשלום לאהבה ולשלווה.

מונתה . כשופטת שלום מיכל גרי־זילבר, בתו של מי שהיה שר במשלה הראשונה לוי גרי, ומי שעצמה היתה מפקדת בה"ד 12, בסיס ההדרכה לנשים של צה"ל. גרי, אשר היתה ידועה כאחת הקצינות היפות של צה"ל, החלה ללמוד מישפטים לאחר שהשתחררה בדרגת סגן־אלוף מהצבא.

מונה . כשגריר ישראל בדרום אפריקה, יוסף הרמלין, מי שהיה ראשת שרות הביטחון הכללי (השב"כ) ו־אחר כך השגריר הישראלי האחרון באיראן.

מונה . כסגן מנהל מלון דן קיסריה, הפרסומאי לשעבר **איתן זוינשטיין.** לוינשטיין היה בעל משרד לפירסום ויחסי ציבור אשר שירת את רשת מלונות דן. הוא התבקש על־ידי הנהלת הרשת לסגור את משרדו, נשלח על ידה לאוניברסיטת קורנל לעבור קורס במלונאות והתקבל אחר כך לעבודה בתפקיד בכיר ברשת.

הומלץ . לתפקיד שופט בית המישפט העליון הד"ר משה בייסקי (58), במקומו של השופט ד"ר משה עציוני ש"פרש לגימלאות לפני למעלה מחצי שנה. בייסקי יליד פולין בילה בשנות מלחמת העולם השניה בששה מחנות ריכוז. הוא מונה לתפקיד שופט בית המישפט העליון לאחר שכיהן משך 8 שנים כשופט שלום ומשך 11 שנה כשופט מחוזי.

הוענק . העיטור על־שם קארל מארכס, שהוא העיטור הגבוה ביותר של מזרח־גרמניה לח"כ **מאיר וילנר,** מזכ"ל רק"ח. העיטור הוענק לוילנר על־ידי נשיא מזרח גרמניה אריה הונקר לרגל יובל ה־60 של וילנר. בשבוע שעבר קיבל וילנר, העורך עתה סיור בארצות מזרח־אירופה עיטור ממשלת ברית המועצות.

הוענק . פרס השלום על־שם הסנאטור יובר האמפרי לעתונאי היהודי־ארגנטינאי חאקובו („יעקוב") **טימרמן** הנמצא במעצר בית בארגנטינה מזה שנתיים. ביום בו קיבל בנו של טימרמן, הקטור, המתגורר בירושלים, את הפרס בשם אביו, התפרסם כי בית משפט לערעורים בבואנוס איירס דחה את בקשתו להשתחרר. את הפרס, המוענק על־ידי הליגה למניעת השמצות של בני ברית, העניק הסנאטור בנג'מין גילמן בטקס שנערך במלון פלאזה בניו־יורק.

נחוג . יום הולדתו ה־42 של רב־בוהמה הרב ישראל לאו. ביום הולדתו זכה לאו למינוי של רב העיר נתניה, אליה הוא עומד לעבור בקרוב יחד עם אשתו ושבעת בניו. לאו, שהוא אחיו של דובר מישרד החוץ נפתלי לביא, התמודד על התפקיד כנגד הרב משה פרדס, בו תמכו צעירי המפד"ל והרב הראשי לישראל הרב שלמה גורן.

נחוג . יום הולדתו ה־55 של שר הביטחון עזר וייצמן. יום ההולדת נחוג במסיבת הפתעה אותה ארגנו לשר הבט־

חוגג וייצמן
מסיבת הפתעה

חון אשתו ראומה ועובדי לשכתו. וייצמן הובל במירמה ללשכתו שם המתינו לו כל ידידיו שחגגו עימו את יום ההולדת.

מונה . כח"כ במקומו של ח"כ לשעבר שמואל רכטמן, דויד שטרן, נשיא התאחדות הקבלנים והבונים בישראל. שטרן, אחיו של אברהם („יאיר") שטרן, ניהל שבועיים קודם לכן את ישיבות ועידת חרות שנערכה בתל־אביב. בעקבות השבעתו של שטרן הפסידה המיפלגה הליברלית מושב אחד בכנסת, מושבו של רכטמן, ו־אילו לחרות נוסף מושב אחד.

הוענק . פרס ירושלים לספרות יפה על־שמו של ש"י עגנון למשורר **אבנר טריינין** ולסופר **אמנון שמוש.** ועדת השופטים, שבראשה עמד השגריר לשעבר יעקוב צור, העניקה לטריינין את הפרס בזכות ספריו השער הסתום והמערכת הי־מחזורית. שמוש זכה בפרס בזוהות ספרו מישה עזרא ספרא ובניו.

פרש . ראש המינהל לשימור אנרגיה במישרד האנרגיה יואב הרפז לאחר מס־פר חודשי עבודה בילבד. את מקומו של הרפז ימלא עד למציאת מועמד חדש מנכ"ל המישרד תת־אלוף מיל. דויד („ג'וקי") הגואלי.

אושפזה . בבית החולים איכילוב בתל־אביב הגברת הראשונה של התיאטרון הישראלי **חנה רובינא** (90) בגלל בצקת ראות ואי ספיקת הלב. רובינא שוחררה ימים אחדים קודם לכן מבית החולים לאחר שהרופאים הבחינו בהטבה במצבה.

נפצע . בתאונת דרכים ראש אש"ף יאסר ערפאת לאחר שמכוניתו שנסעה מביירות לדמשק התנגשה בעמוד חשמל. עראפת נפצע פצעים קלים ולאחר שנחבש המשיך בסידרת פגישותיו.

נפטר . ד"ר מוכיה כר־איל מייסד שלוחות אוניברסיטת בר־אילן, הקרויה על שם אביו הרב מאיר בר־אילן, מייסד תנועת המיזרחי. בר־אילן התפרסם כמי שהקים שלוחות של האוניברסיטה הדתית באשקלון, צפת ועמק הירדן, ואף ניהל אותן. בר־אילן היה המפקד הראשון של חיל המדע של צה"ל לאחר מילחמת ה־עצמאות ומשך שש שנים מנכ"ל אוניברסיטת בר־אילן.

חוששני שאת שוב נכנסת לאחת התקופות המצערות, בהן את תוקפת את הסובבים אותך ללא גבול וללא סיבה, ונוטה לרדות דווקא באלה הקרובים אליך. אל תנצלי את נכונותם להיות טולרנטיים כלפייך. אבל הפעם את עשוייה להיתקל בהשפעה גברית חזקה, שתבלום אותך, וזה עשוי לגרום לך לצער ולמבוכה ואף לניתוק יחסים עם אישיות חשובה. נסי לשחק את האשה הצייתנית ותני לתיסכולייך להתבטא בתחום אחר.

* * *

חובב ישן וגדול, אשר זמן רב העיק עליך, ייעלם השבוע. אותו נושה, שבעבר ידע להיות כה תוקפני, ייותר לך עליו במפתיע. דבר זה ייתן לך מישנה מרץ, ויסייע לך להגשים את שאיפתך העיקרית בעתיד הקרוב ביותר. יחד עם זאת, גם חיי האהבה שלך, עם בת־זוגך הקבועה, יפרחו ויגיעו לשיאים חדשים. משימות שיוטלו עליך במיסגרת חוג חברי, או במיסגרת מילואים, יעיקו עליך במקצת.

* * *

הספרים שאתה עומד לקנות יגבירו פעילותך הרוחנית. תוכל להגביר את הנאתך האסתטית בכל התחומים. יצר ההתנצחות שלך יעודן במידה רבה השבוע, ותופתע מכך שאינך מהיר־חימה. זה הזמן המתאים ביותר עבורך לצאת לטיולים או לנופש. אפילו אם אינך זקוק להבראה, תוכל להינות מטיול באוויר החופשי. יש להיזהר מהצטננות. הקשר עם בן המין השני יהיה קיצוני או ארעי וחולף ויהיה בו משום הנאה. לבש תכלת.

* * *

אתה נמצא במצב של אירגון מחודש של אישיותך. עליך להעריך מחדש את יחסיך עם הסובבים אותך. אתה חייב להחליט שלא לפגוע באישיות אהובה עליך. תקופה נהדרת לפעילות אמנותית. כדאי לך לרוץ לצלם הקרוב שיכין לך סידרת פורטרטים. תווכחי לדעת אשישיותך תשתקף מהצילומים שתעשי בשבוע זה.

* * *

הישמרי ביחסייך האינטימיים עימו, אם אניך נשואה לו ואם לא תיכננתם ילד לעתיד הקרוב. הפעילות הפוריה שלך עלולה להעמידך במצב מביך אם לא תשמרי על קור רוחך בשעת התרגשות. תמצאו שאתם רגישים במייוחד השבוע לגבי דברים שבכנות וביושר. לציידים בני מזל דגים זו העונה בה"א הידיעה למסע מוצלח. הפתעות פיננסיות צפויות.

* * *

זוהי תקופה משעממת, אפילו מייגעת. דווקא משום כך אסור לך לוותר או להפקיר את האינטרסים שלך. שמור רכושך, כספך — וידיך בשבע עיניים על דותיך. יש כאלה המעוניינים בכולם, ואלה הימים בהם הם גם מסוגלים לקחת את כל הדברים היקרים האלה מידיך. אל תסמוך גם על ידידים, ואפילו לא על קרובי משפחה. עשה הכל במו־ידיך. כך מראה מזלך.

* * *

אם יהיו לך הפתעות השבוע, הן יהיו כולן הפתעות טובות. הממונים עליך תולים בך תקוות — אל תאכזב אותם. השתדל להוכיח את אחריותך ואת כשרונותיך והדבר לא ייעלם מעיניהם. נהג ביד רכה יותר עם בת־זוגך. נטייתך לכבול את מאווייה עצמאיים עלולה להביא להתנגשות. בת תאומים, היי סבלנית.

יחסיך עם בני מישפחתך עשויים להעסיק אותך עד מעל לראש. התייחסותך המוגברת לביתך עלולה להתנקם בך במקום עבודתך. היכון לנזיפות או הערות לא נעימות מצד הבוס. בתיבת הדואר שלך אתה עלול למצוא מכתב התראה לא משמח. הסובלים ממחלה כרונית יזהרו השבוע.

* * *

אתה נמצא במצב של אירגון מחודש של אישיותך. עליך להעריך מחדש את יחסיך עם הסובבים אותך. אתה חייב להחליט שלא לפגוע באישיות אהובה עליך. תקופה נהדרת לפעילות אמנותית. כדאי לך לרוץ לצלם הקרוב שיכין לך סידרת פורטרטים. תווכחי לדעת אשישיותך תשתקף מהצילומים שתעשי בשבוע זה.

* * *

דיעות משונות ששמעת בזמן האחרון, גרמו אצלך מהפכת־ערכים, רצון להיות שונה, אקסצנטרי, במרכז העניינים. אל תיתן לאותו אדם שסובב את ראשך עד כה בדברי ההבלים שהוא נוהג להשמיע לך, להמשיך ולעשות זאת. בן בתולה — כל מה שעליך לעשות הוא להיות ישר עם עצמך.

Ritmo

כל אחד והריתמו שלו

עיצוב חדש
בטכנולוגיה
מתקדמת.
עיצוב אוירודינמי
והידור
איטלקי־קלאסי.

FIAT

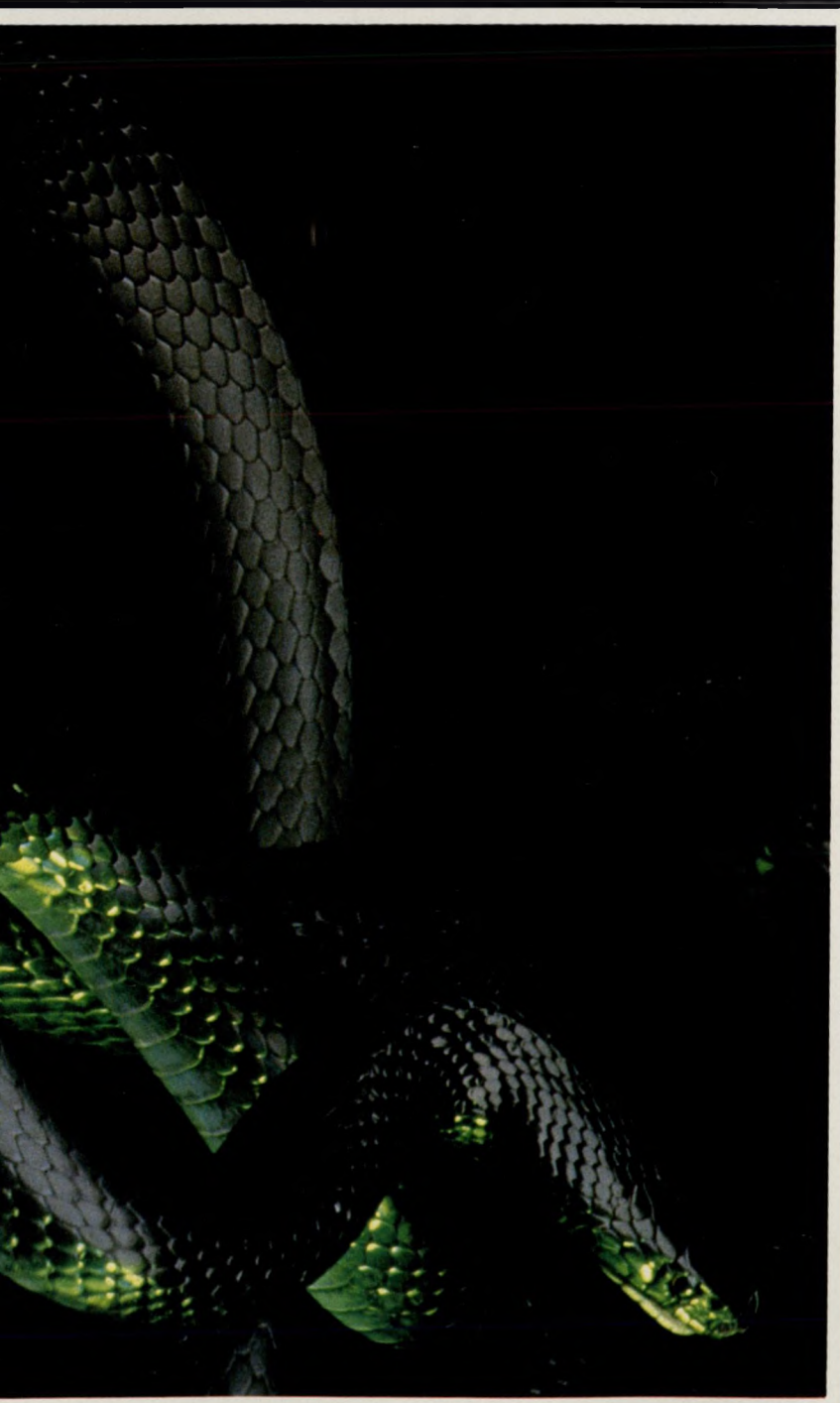

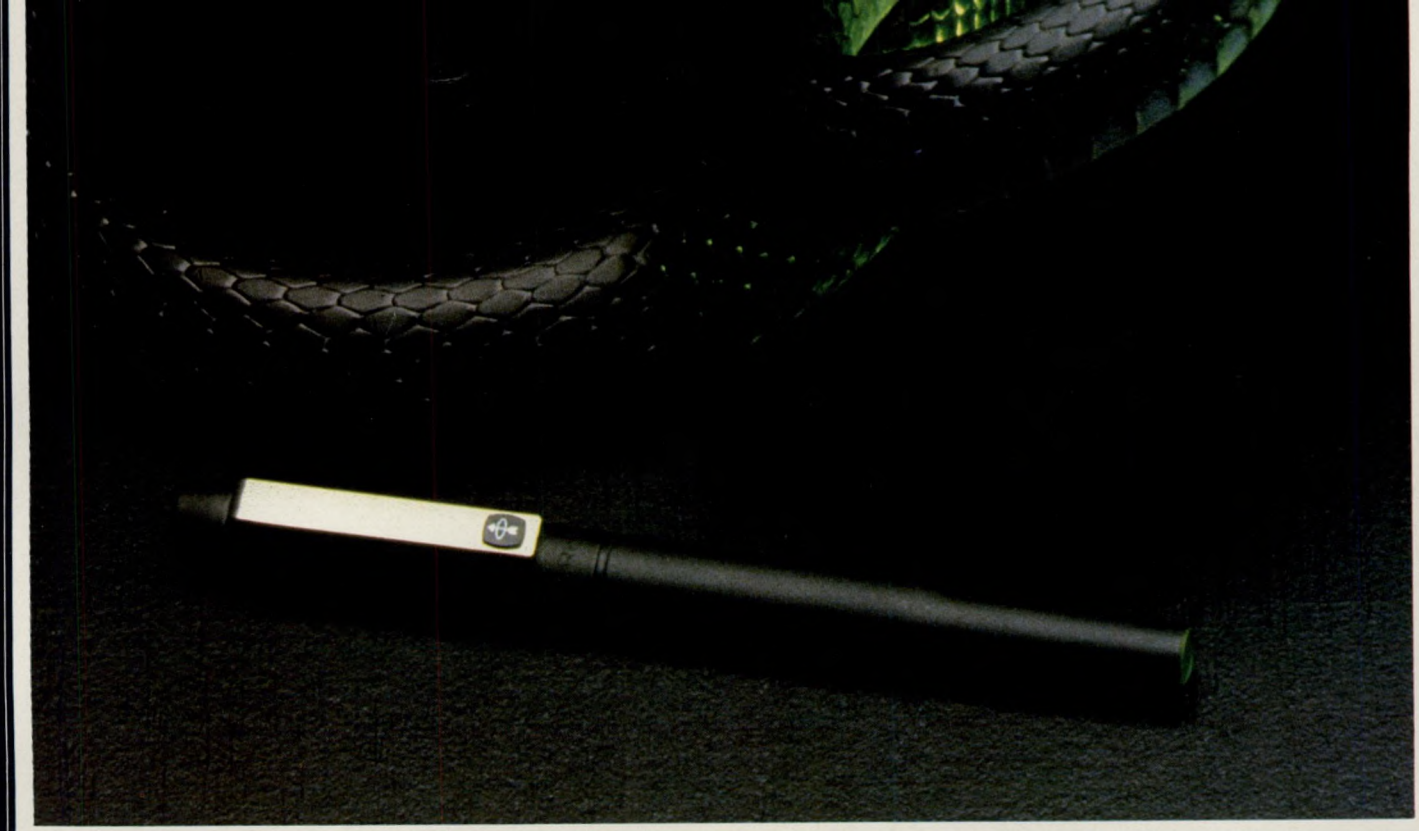

פרקר 25
השחור

יפה כמו
החטא

PARKER
25

ח"כים: מה הם חיים באמת?

המשך הדו"ח על הכנסותיהם האמיתיות ורכושם של כל 120 חברי הכנסת השישית

ס ידרה זו מתקרבת לסיומה. נותרו רק ח"כים מעטים למצבה המלאה של 120 חברי־הכנסת.

אם לשפוט לפי המיכתבים למערכת, מצפים רבים לדו"ח על ההכנסות של שני ח"כי של"י, ובמיוחד של אורי אבנרי. אולי חששו שמא יתחמקו. השבוע ניתן הפירוש המלא.

הסידרה לא תכלול דו"ח על הכנסותיו של הח"כ הטרי ביותר, דויד שטרן, קבלן מצליח ואמיד, שהצטרף לבית־המחוקקים רק השבוע, במקומו של שמואל רכטמן.

חנא מוויס: אדמה בכפר

ל ש חברי־כנסת שהם בולטים במיחד במליאה ומעל גבי העיתונים. יש חברי־כנסת שאינם כה בולטים, ויש חברי־כנסת שהם כימעט אנונימיים לגמרי, עד שאפילו אורחי־הכנסת הקבועים אינם מצליחים לזהות אותם. אחד מהם הם ח"כ חנא מוויס מחד"ש.

שלושה חברי־כנסת שאינם יודעים עברית: ח"כ שמואל פלאטו־שרון, הנואם בעברית למרות שאינו יודע שפה זו, ח"כ המערך מוחמד אבו־רביע, המדבר עברית קלושה, אך אינו נואם בשפה זו, וח"כ חנא מוויס, שאינו יודע כימעט מילה עברית. השכלתו של מוויס תיכונית. הוא למד בבית־הספר הסקוטי בצפת, אולם הוא ידוע במיגזר הערבי כאחד הבקיאים ביותר ברזי השילטון המוניציפאלי. הוא יושב־ראש המועצה הכל־יכול של הכפר רמה מזה 20 שנה, ויושב־ראש הוועדה הארצית של הרשויות המקומיות הערביות, שהוא מעין מרכז השילטון המקומי במהדורה ערבית.

ח"כ אבנרי
כמה שווה עיתון?

התעריף המקובל לתשלום להרצאה של דוקטור." לעיתים גם כותב פעיל מאמרים לעיתונים, ומקבל עבורם שכר־סופרים.

פעיל מפרנס את רעייתו ושניים מארבעת ילדיו. אין לו נכסים, מילבד הדירה השווה למעלה משני מיליון לירות. לעומת זאת יש לפעיל חיסכון בבנק הפועלים בגובה של כרבע מיליון לירות. חיסכון זה, שהבנק קונה בו מניות לפי האות־עיניו, מקורו בדמי־פרישה שקיבל פעיל כאשר פרש מצה"ל, בדרגת אלוף־מישנה. פעיל נוהג במכונית סובארו, משנת 1978, ואשתו במכונית רנו.

יוסף תמיר: פעילות ורכוש

א חד האנשים האמידים ביותר בכנסת הוא ח"כ הליברלים יוסף תמיר — אף כי אינו מוכן למסור פרטים על רכושו והכנסותיו. תמיר הוא מחברי־הכנסת השקטים, ואוהב להתפרסם רק כאשר דנים בבעיות של איכות־הסביבה. לאחרונה איים שאם לא יקבלו את הצעותיו בענייני איכות־הסביבה, יפרוש מהליכוד. תמיר הוא איש־מיפלגה ותיק, שהונו במערכות־הבחירות הקודמות למועצות המקומיות, עמד בראש רשימה עצמאית.

כראש המועצות המקומיות הערביות, הצטרף מוויס לחזית־הדמוקרטית־לשלום־ולשיוויון, שהוקמה על־ידי רק"ח ערב הבחירות האחרונות, ושאליה שייכים בכנסת, מלבד שלושה ח"כי רק"ח (מאיר וילנר, תופיק טובי, תופיק זיאד) גם הוא וצ'רלי ביטון.

יו"ר שמיר
השקעה ארוכת־טווח

מכיוון שאינו חבר רק"ח, אינו נוהג כחברי־המיפלגה, המעבירים את צ'ק המשכורת שלהם מן הכנסת למיפלגה, והמקבלים תמורתו משכורת מיפלגתית.

לדבריו, חי מוויס ממשכורתו מהכנסת, ואינו מקבל שום משכורת אחרת.

יש לו בית בכפר מולדתו, רמה, וחלקות־אדמה קטנות, בסדר־גודל של חמש־שש דונם, בכפר, אין לו רכוש אחר.

ח"כ פעיל
תשלום של דוקטור

הוא נוהג במכונית חדישה, ומקבל את ההוצאות מפעילותו המוניציפלית.

מאיר פעיל: פנסיה והרצאות

ח "כ מאיר פעיל מקבל, נוסף על משכורתו מהכנסת, גם פנסיה מצה"ל בגובה של 3800 לירות לחודש. כאשר יעזוב פעיל את הכנסת, תשולש הפנסיה הצה"לית

ח"כ מיוס
הוצאות ממוצעה מקומית

שלו. עתה הוא נחשב עובד־מדינה, לכן הוא מקבל פנסיה מקוצצת. הפנסיה של פעיל גבוהה קצת מהממוצע, משום שנכללת בה תוספת ערבה ותוספת אקדמית. פעיל מתגורר בדירה בת חמישה חדרים ברמת־אביב. אשתו, חסידה, אינה עובדת שכירה. יש לה תיאטרון־בובות שעימו היא מופיעה, אך ההכנסה מהופעות אלה היא מינימלית.

מקור־הכנסה נוסף הוא הרצאות. מדי פעם מרצה פעיל במקומות שונים בארץ, וגובה עבור הרצאות אלה שכר, „על פי בא לו בירושה, בצורת בניינים וקרקעות בתל־אביב. מרבית חייו בארץ עסק בפעילות ציבורית ומיפלגתית. מיקצועו המוצהר הוא עיתונאי, אולם גם כשהיה למיספלגה עיתון משלה, לא היה תמיר פעיל בו. במשך 15 שנים, משנת 1950, היה מזכיר כללי של המיפלגה הליברלית והאיש החזק במיפלגה זו. שם קיבל שכר והוצאות. במשך שש שנים הוא היה חבר מועצת עיריית תל־אביב, החל בשנת 1959, אם כי לא תמורת שכר.

תמיר נשוי ואב לשניים. בתו. דיצה חבס, היתה אחת מנשות־הבוהמה היפות של תל־אביב. כיום הוא מפרנס רק את אשתו, שעימה הוא מתגורר בדירה גדולה באחד הרחובות היוקרתיים והיקרים ביותר בתל־אביב, רחוב אורי.

עסקן תמיר
עסקן עם כסף

החיים: ממה הם חיים באמת?

(המשך מעמוד 17)

את האהבות הגדולות של תמיר היא הנסיעה השקטה לחוץ־לארץ. הוא ייצג את הכנסת בוועידות בינלאומיות רבות — בין היתר בשטוקהולם, בבוקרשט, בווינה, ב־נאיירובי, בג'מיקה, בהמבורג ובמלטה.

אורי אבנרי: מקום באמצע

"כ אורי אבנרי עובד שתי עבודות מלאות, "ועוד כמה עבודות צדדיות". כחבר־הכנסת, הוא עובד עבודה מלאה. אוהב את העבודה הזאת." לדעתו, אין הבדל בין עבודתו בכנסת ובעיתון. "אלה הם שני הצדדים של אותו מטבע. שני מיגזרים של אותו המאבק."

"העבודות הצדדיות" הן פעילותו בהנ־הלת של"י, בוועד־הפועל של המועצה הישראלית למען שלום ישראלי־פלסטיני, ומגעיו בחו"ל עם מדינאים ואישי־רות.

למרות זאת, אין אבנרי מקבל אלא משכורת אחת — מהכנסת. אחרי ניכוי ההוצאות הישירות הכרוכות בעבודתו ב־כנסת (ארוחות במיזנון הכנסת, ארוחות אחרות בירושלים, דלק למכונית) נשארות לו, לדבריו, כ־13 אלף לירות נטו לחודש ממשכורת זו.

אין אבנרי מקבל תשלומים כלשהם מ־העולם הזה — לא כמשכורת (שהיא אסו־רה לחבר־כנסת) ולא כשכר־סופרים (שהוא מותר). אין הוא גם מקבל סכום כלשהו, כשכר או כהוצאות, משל"י או מן הגופים הפוליטיים האחרים שהוא פועל בהם.

יש למישפחת אבנרי משכורת נוספת: אשתו, רחל, היא מורה בבית־ספר יסודי, בעלת ותק של יותר מ־20 שנים ותואר אקדמי ראשון. שכרה החודשי: כ־6500 ל"י נטו.

אבנרי נוהג במכונית (סיטרואן פאלאס, שנת־ייצור 1972) השייכת לחברת העולם הזה. אשתו נוהגת במכונית השייכת לה — פרינץ קטן מדגם ספורט, הנמצא בידה מזה יותר מ־14 שנים.

לגבי רכושו, יש נתונים מדוייקים. רצה המיקרה (אם היה זה מיקרה) ששמו של אבנרי עלה במידגם של מס־ההכנסה, והוא נדרש למלא הצהרת־הון מפורטת. באותו זמן, ושוב במיקרה, עלה במידגם גם שמה של חברת העולם הזה בע"מ. שתי הצה־רות־ההון הוגשו בסוף 1978, כמה שבו־עות לפני שיבתו של אבנרי לכנסת.

לפי ההצהרה, היו בידי אבנרי ואשתו באותו מועד ניירות־ערך, תוכניות חיסכון וחסכונות אחרים בסך של כחצי מיליון לירות. מרבית הכסף הזה קיבלה רחל אב־נרי בירושה מאביה שנפטר שקיבל פיצויים מגרמניה. את השאר חסך בעצמו משכרו כעורך השבועון — שכר שנפל תמיד מן התעריף הקבוע של אגודת העי־תונאים.

אבנרי גר עם אשתו (וחתוליו) בדירה בת שלושה חדרים בצפון תל־אביב, שאר־תה קנה לפני כ־18 שנים במחיר 29 אלף לירות (דאז). מילבד זאת יש לאבנרים דירה קטנה של שני חדרים, אף היא בצפון תל־אביב, שבה גרו קודם לכן, ושאותה קיבלה רחל אבנרי מאביה המנוח. דירה זו מושכרת, ושכר־הדירה מתווסף להכ־נסות המישפחה.

אין לאבנרים רכוש אחר, מילבד נכס אחד שאין כל אפשרות להעריכו בכסף: העולם הזה.

את העיתון קנה־אבנרי, יחד עם שלושה שותפים, ב־1950, במחיר של 7000 לירות, מידי אורי קיסרי. השקעתו באה לו מהכ־נסות סיפרו, בשדות פלשת 1948, שהיה או רב־המכר המצליח ביותר בספרות ה־עברית, וממישרד־הביטחון, שהעניק לו הלוואת־שיקום מוגדלת, כחייל פצוע־קרב.

"לא ירשתי מהורי אף אגורה שחוקה אחת," מספר אבנרי. "בילדותי גדלתי ב־מישפחה אמידה בגרמניה. אך כאשר באנו ארצה, סמוך ליום־הולדתי ה־10, הפסידו הורי את כל כספם, ומאז חיינו בעוני גמור, כששני הורי עובדים עבודה גופנית קשה." מאותה סיבה נטש אבנרי את בית־הספר היסודי בגיל 13, בתום כיתה ז', "ומאז אני עובד למחייתי ולא הייתי אף יום אחד מחוסר־עבודה, מילבד בימי שרותי בצה"ל במילחמת תש"ח."

במרוצת השנים קנה אבנרי את חלקם של שותפיו בעיתון, ונשאר למעשה הבעל היחידי. כאשר פרש השותף האחרון, שלום כהן, הניח לו אבנרי את כל הרכוש של העולם הזה.

כמה שווה הבעלות על העולם הזה? אומר אבנרי: "איני יודע, וזה גם אינו מעניין אותי. אני מחזיק במניות העיתון כמו נאמן של הציבור. מעולם לא הסכמתי כי חברת העולם הזה בע"מ תשלם אף אגורה אחת של דיווידנד, או שתחלק רווי־חים בכל צורה שהיא. היא מתנהלת כחב־רה הפועלת שלא על מנת להפיק רווחים. הכנסותיה מוחזרות למחזור, לשם שיפור איכותו והרחבת שרותיו, מילבד רווח תיס־עולי קטן."

למעשה הגשים אבנרי את החלום של כל עורך־עיתון בעולם — חלום שמעטים מעמיתיו זוכים להגשים אותו: לשחרר את המערכת לחלוטין מלחצים של הנהלה מיסחרית, המסוגלת להשפיע על קו העיתון מתוך שיקולים כלכליים. משום כך היה העולם הזה מסוגל לנהל במשך שנים רבות מאבק אופוזיציוני חריף נגד השיל־טון, שהטיל עליו חרם כלכלי טוטאלי ומנע ממנו את כל המודעות הממשלתיות, ה־סוכנותיות וההסתדרותיות. העולם הזה לא נשבר, ולפני כמה שנים הסתיים החרם באופן הדרגתי. "אולם זה עלה לנו מיליוני לירות," אומר אבנרי.

איך מדרג אבנרי את עצמו מבחינה כלכלית בין 120 הח"כים? "איני נמנה עם העשירים, וגם לא עם העניים. אני באישהו מקום באמצע. אני משתכר די הצורך כדי לחיות בלי מותרות, ומוציא מה שאני משתכר. במילא איני יכול להוציא יותר מזה — פשוט אין לי שעה אחת של זמן מיותר בשבוע."

כל מערכת השכר וההטבות של הכנסת טעונה הסדר 'יסוד',

תוך חיסול נוהלים צבועים וקביעת קריטריונים ברורים

כאשר חזר לכנסת, אחרי העדרות של חמש שנים, הפעיל מהדש את השיטות שהנהיג כאשר נכנס לכנסת לראשונה, בסוף 1965. הוא נוכח בכל ישיבות המליאה. הוא נמצא באולם כאשר הישיבה מתחילה, וגם כאשר היא מסתיימת. הוא מפעיל את הכנסת ביוז־מות פרלמנטריות בלתי־פוסקות — הצעות דחופות ורגילות לסדר־היום, שאילתות; הצעות־חוק פרטיות. לא פעם הוא נואם שניים־שלושה נאומים ביום.

עבודתו השניה היא, כמובן, במיסגרת תפקידו כעורך ראשי של העולם הזה. בניגוד לדעת רבים, אבנרי מכהן כעורך בפועל, ומעורב בכל חלקי העיתון ותה־ליכיו. "איני יכול אחרת." הוא טוען, "אני

יצחק שמיר: צניעות ושיפוץ

לישב־ראש הכנסת, יצחק שמיר, נב־חר בעיקר בגלל תכונה אחת שלו, שבה הוא התפרסם: הגינותו הרבה. התכונות האחרות של שמיר — דעה אופוזיציונית למנחם בגין, וביטויים שאינם נעימים ל־אוזני אותם שבחרו בו, ולאוזני הכנסת

(המשך בעמוד 51)

12 היתרונות של מזגן תדיראן שכדאי לך לדעת

1. יעילות
למזגן תדיראן תפוקת קירור (בי.טי.יו) מירבית לכל קוט"ש

2. שקט
המזגן המפוצל של תדיראן פועל בשקט רב.

3. בקרת אקלים
במזגן תדיראן מערכת מושלמת לבקרת אקלים (climate control)

4. דו תכליתיות
מזגן תדיראן מבטל את עומס החום ע"י צינון האויר, הפחתת הלחות והזרמה מבוקרת של האויר.
בחורף, הופך מזגן תדיראן למכשיר הסקה יעיל ביותר על־ידי משאבת החימום (היט־פאמפ)

5. אמינות
מזגן תדיראן מתוכנן לתוחלת חיים ארוכה ולבטיחות מירבית.

6. בריאות
מזגן תדיראן מבטיח אויר צח ונקי, חופשי מכל זיהום חיצוני.

7. עיצוב
מזגני תדיראן הינם בעלי עיצוב חדשני, נאה ומרשים המשתלב בכל ריהוט.

8. מבחר
לתדיראן מבחר מזגנים בכל הגדלים ומסוגים שונים: מזגני חלון, מזגני קיר גדולים ומזגנים מפוצלים הפועלים בשקט וניתנים להתקנה בכל מקום.

9. ייצוא
מזגני תדיראן משווקים בכל יבשות תבל לאחר ביקורת איכות קפדנית ע"י קניינים מקצועיים של רשתות שיווק מהגדולות בעולם.

10. איכות
מזגני תדיראן זוכים זו השנה הששית ברציפות בתוארי המוצר הנבחר והקניה הטובה ביותר.

11. באישור מכוני התקנים
מזגני תדיראן מאושרים ע"י מכון התקנים הישראלי ומכון התקנים הגרמני (VDE)

12. שירות טוב ומהימן
לתדיראן מעבדות שרות וטכנאים מיומנים בכל רחבי הארץ.

השווה עם כל מזגן אחר ותגיע למסקנה הברורה

מזגן תדיראן
המזגן החכם לאנשים הנבונים

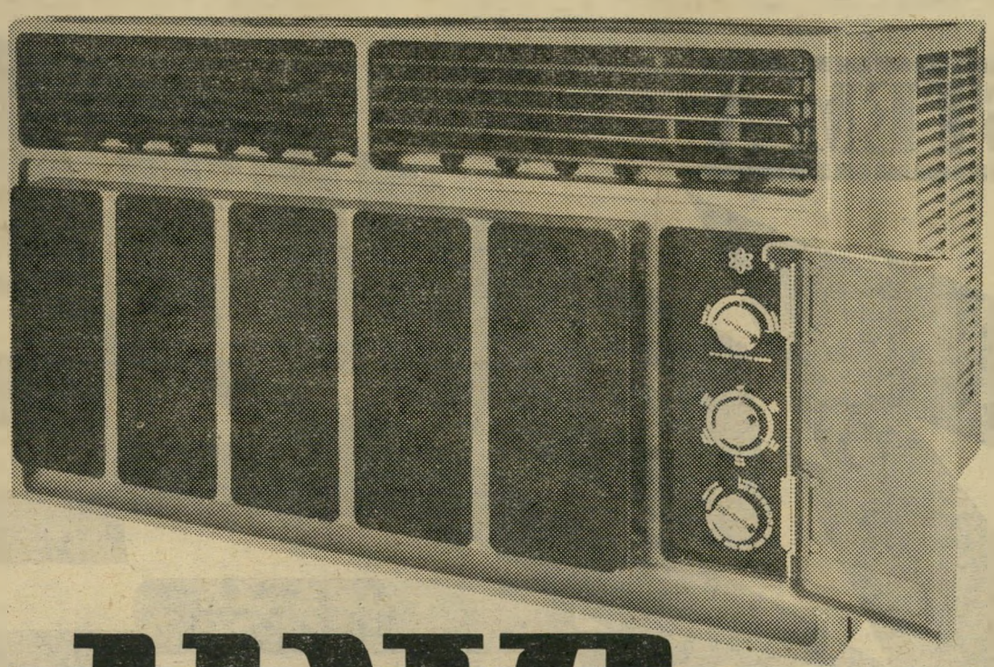

מזגני תדיראן

התקשר אלינו ונשלח אליך יועץ מקצועי חינם וללא התחייבות מצידך להשיג בחנויות המובחרות ובסניפי תדיראן.

תל-אביב:	ירושלים:	חיפה:	באר-שבע:	אילת:
284165 285151 294628 294627	234867	511232-3	36565	5379

לראות טלוויזיה, כמו שהאמריקנים רואים טלוויזיה.

אמריקה. תכניות טלוויזיה מוקרנות 24 שעות ביממה. הטלוויזיה היא מוקד הבידור בארה"ב. לכן האמריקני בררן מאד כאשר הוא קונה מכשיר־טלוויזיה. והוא קונה "זניט". כי ל"זניט" System·A יש מערכת אלקטרונית להקרנת תמונה ברורה וקונטרסטית, הבנויה בידע טכנולוגי מתקדם וברמה אמריקנית.

גם אתה תעדיף את "זניט" System·A כשתכיר אותה מקרוב.

שב לך בנוחיות על הכורסה ותהנה מטלוויזיה שנותנת לך תמונה חדה וברורה.

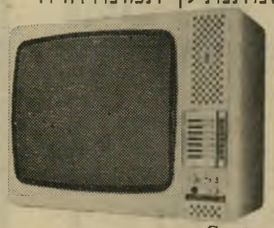

כך האמריקנים רואים טלוויזיה. כך גם אתה תראה את "זניט" System·A.

SYSTEM·A

ZENITH

הנמכרת ביותר בעולם

דגם 3

טלנית תעשיות בע"מ מפעל: נתניה. טל' 053-35291 מכירות: תל אביב. טל' 03-249648. חיפה. 04-510 012

הכלכלנית בעלת הגישה המהפכנית, שכמה מתפיסותיה נתקבלו, מגישה אלטרנטיבה לתוכנית־החומש של הממשלה לעצירת האינפלציה הדוהרת

במאמרי הקודם הבטחתי לשרטט תוכנית כלכלית אנטי־אינפלציונית, שאינה תוכנית של מיתון. אני אעמוד בהבטחתי, אך נראה קודם מה עושה הממשלה.

יש לציין, קודם כל, תופעה חדשה. השכר אינו מופיע כגורם לאינפלציה. לא כגורם ראשי, כפי שהורגלנו אליו, ואפילו לא כגורם מישני. הוא אינו גורם עוד באינפלציה, וזאת בתוכנית ממשלתית־אקדמית, כתוכנית החומש של פרופ' אסף רזין.

כאשר אני הצבעתי, לפני כארבע שנים, על חוסר

> **תוכנית ההצמדה של הלוואות הפיתוח היא הזמנה למיתון**

הקשר בין השכר והאינפלציה, נחשב הדבר כעמדה מהפכנית מאד. היום זה כימעט קונסנזוס לאומי.

הוספתי או, לפני ארבע שנים, שאם המילחמה בשכר תימשך, מתוך אמונה שזו מילחמה באינפלציה, התוצאה תהיה שכר־ריאלי נמוך ואינפלציה משתוללת — נבואה שנתאמתה בכל מאת האחוזים.

עתה הכריחה המציאות את כלכלני המימסד להכיר בעובדה של חוסר קשר בין השכר והאינפלציה (לא שנתנו לי קרדיט על זה). אין הם מבלבלים עוד מילחמה באינפלציה עם מילחמה בשכר, ולהפך. עם כל זאת, אין הממשלה מאמצת לה עדיין את הצמדת תוספת־היוקר

למדד. זהו צעד שהוא באופן עקרוני בכיוון הנכון, כיוון השיוויוניות בחלוקת ההכנסות, כיוון הקטנת רווחי ה־אינפלציה.

אך עכ"פ הפסקתן המוחלטת והבלתי־סלקי־

פיקוח ומעקב מסוג זה נעשה כל יום לגבי המענקים למחקר ולפיתוח, המוענקים, בין היתר, גם על־ידי מישרדים וקרנות ממשלתיים לחוקרים, במיסגרות אקדמאיות ותעשייתיות כאחת. חוקרים אלה חייבים כמה לכמה חודשים למסור לקרן המממנת דו"ח כספי, וגם דו"ח התקדמות. לפיהם נקבע גם המשך המענק.

עוד לא שמעתי שחוקר בנה לו וילה מ־מענקי־מחקר, אך המחקר והפיתוח בתעשיה התפתח והפליא. אין שום סיבה לא להעביר

> **האינפלציה תעצר רק אם נמילים את העומס על מי שיכול לקנות**

שיטות ידועות אלה גם לסובסידיות לפיתוח המשק.

לעומת זאת, אם לא נעשה כן ונבטל את כל התמיכה בפיתוח המשק, הדבר יוביל אותנו בטווח הארוך לפיגור משקי, להרס כושר התחרות, וכתוצאה מזה להורדה ב־רמת־החיים ולחלות מוגברת בחוץ; ובטווח קצר למיתון.

תוכנית הצמדה של הלוואות־הפיתוח, לא הבחנה בצורתה הנוכחית, היא למעשה תוכנית של מיתון.

יש, כמובן, כלכלנים הטוענים שזה בדיוק הדבר שאנו

להכות בלי למחוץ

מאת **אסתר אלכסנדר**

טיבית של הלוואות־הפיתוח המסובסדות שו־פכת הממשלה את התינוק יחד עם האמבטיה.

ריווחי האינפלציה לא נבעו ישירות מעצם הלוואות אלה, אלא מתוך הביזיון של הלוואות־הפיתוח. מתוך זה שלא כולן הושקעו בפיתוח המשק, אלא חלק לא מבוטל מהן יצא לספקולציות — לקניית צמודים, למשל. אין רווחים יותר גדולים ונוחים באינפלציה, מאשר להלוות צמוד וללוות לא־צמוד.

לעובדה שאכן היה ביזיון של הלוואות־הפיתוח עדים הנתונים שלפיהם סכומים הולכים וגוברים הלכו מדי שנה בשנה לסיבסוד ההון לפיתוח. לפי נגיד בנק ישראל ב־1978 הגיע סכום זה ל־25 מיליארד לירות, יותר מפי שניים מסך־הכל של שכר עובדי המדינה. אך ההשקעות הגולמיות הריאליות במשק ירדו ב־12% ב־1976, וב־10% נוספים ב־1977. ב־1978, לפי נתונים ארעיים, כנראה עלו ההשקעות במיקצת, אך הן רחוקות מלכסות את הירידה שהיתה.

אין שום ספק שתהליך זה מוכרח להיפסק. אך אין זאת אומרת שגם הפיתוח מוכרח לחי־פסק, כפי שוודאי יקרה אם תוכנית ההצמדה תוגשם כמתוכנן. מדינות גדולות וחזקות וגם מפותחות מאיתנו מסבסדות את פיתוח משקן, ואין סיבה שאנחנו לא נעשה זאת.

מה לעשות אם כן, כדי למנוע את ביזיון התמיכה בפיתוח?

זוהי תוכנית של מיתון!

אחד האמצעים לסיבסוד זה, יכול בהחלט להיות נתינת הלוואות־פיתוח בריבית בלתי־צמודה. אך דבר זה צריך להינתן בפיקוח צמוד של ביצוע מסרות ההלוואה.

תחת לוותר על הלוואות־הפיתוח המסובסדות לאורך כל החזית, מוטב להגביר את הסלקטיביות שלהן, לפי סולם העדיפויות הלאומיות־משקיות, ובעיקר — לאחר שהוענקו, יש לעקוב בקפדנות אחרי דרך הוצאתן.

אין פיקוח זה פוגע בחופש של איש. הכסף שייך למשלמי־המיסים, ויש להם מלוא הזכות לדעת מה נעשה בו. מי שלא רוצה בתנאים האלה, שלא יקח אותו.

ב־100% למדד, לפי המלצת תוכנית־החומש שלה, וכפי שאני הצעתי לפני ארבע שנים.

בינתיים הפסדנו זמן רב במיזחמה באינפ־ציה ונמשיך להפסיד, אם הצמדת תוספת־היוקר ב־100% למדד — וזאת לעיתים תכופות — לא תתבצע במהרה.

נקודה טובה שנייה היא שיש ניסיון להטיל את עומס המילחמה באינפלציה על אותן ההכנסות הבאות מן ההון, כפי שהדבר מתבטא בהחלטת הממשלה — גם זאת לפי המלצת תוכנית החומש — להצמיד את הלוואות־הפיתוח המסובסדות למדד.

הילד נשפך עם המים

ההצמדה של הלוואות־הפיתוח, יחד עם ההצמדה של השכר יש בה משום הכרה מעשית בתיזה המרכזית שלי, שרק דרך חלוקת הכנסות שיוויונית אפשר ללחום באינפלציה, שאין טעם להטיל את נטל הפסקת האינפלציה על אותן השכבות שממילא מפסידות בה, כי מזה המחירים לא יפסיקו לעלות.

רק אם מטילים את העומס על אותם ה־אחראים ל"עלויות־המחירים", שביריהם כוח־הקנייה לקנות הכל בכל מחיר (כי הכנסותיהם עולות כתוצאה מ"עלויות־המחירים") — רק אז יש סיכוי שהאינפלציה תיעצר.

יתירה מזאת: הרווחים האינפלציוניים, האחראים ל־המשך האינפלציה, יכולים להיווצר רק בגלל קיומם של ההפסדים האינפלציוניים. ביגלל קיומן של שכבות המפ־סידות באינפלציה.

לדוגמה: פועלי הטכסטיל, בעיקר פועלות, דוורים וכו', ושכירים בכללותם. בילעדיהם אין רווחים אינפל־ציוניים. אך ברגע שקיימות השכבות המפסידות, קיימים גם רווחים בצד השני. אין האחד קיים בילעדי השני. לכן השליטה על חלוקת ההכנסות באינפלציה היא כל־כך חשובה, לשם עצירתה.

כעת יש רק הכרה מעשית בתיזה זו מצד המימסד. אין אנשיו מכירים בתיאוריה הזאת, מפני שחלוקת ההכנסות אינה גורם כלכלי בעיניהם. אך מתוך אי־הכרה תיאורטית בחשיבות חלוקת־ההכנסות השיוויונית בעצירת האינפלציה, הם עושים שגיאות חמורות, כאשר הם באים לעשות צעד מעשי לקראת שיוויוניות זו.

ניקח לדוגמה את הצמדת הלוואות־הפיתוח ב־100% צריכים — כלומר, הפסקת הפיתוח. לדידם, אין דבר טוב מהפסקת פיתוח לשם עצירת האינפלציה. במודלים שלהם, הפיתוח הוא גורם אינפלציוני כימעט מאותו סדר־גודל כמו השכר (לא לגמרי).

המיתון הוא רע!

הצרה עם המודלים האלה שאין הם מבדילים בין אינפלציה של 5%—4 לשנה לבין אינפלציה של 70%.

יש אפשרות שפיתוח מהיר של המשק יוסיף לאינפלציה 3%—2 לשנה — ב־1971, עם פיתוח נרחב, היתה האינ־פלציה אצלנו רק 6%. אך אין ספק שלא קיים שום קשר בין אינפלציה של 70% לבין פיתוח. למרות זה, כפי שראינו, הם מנסים ללחום באינפלציה כזאת על־ידי הפסקת הפיתוח, אפילו במחיר שהדבר יפיל אותנו לתוך מיתון, שפרושו, בין השאר, גם חוסר־עבודה. (הדבר כתוב במפורש בתוכנית־החומש של הפרופ' אסף רזין), עם אינפלציה מתגברת.

זה כמה שנים אינני מסוגלת להבין מדוע הכלכלנים שלנו מתעקשים על המיתון כתרופה לאינפלציה. הדבר מעיד על שמרנות רבה, כי זה לא מקובל יותר על הציבור בעולם, וביניהם כלכלנים רבים. הם מעדיפים להרים ידיים, ולהגיד שאינם יודעים מה לעשות, מילבד להמליץ על מיתון.

לפני זמן קצר הייתי בחוץ־לארץ, וראיתי שכל ה־עיתונות העולמית, בעיקר הצרפתית והאמריקאית, מלאה מאמרים על אי־היכולת של המיתון לעצור את האינפלציה. היום מצפים למיתון בארצות־הברית. כל הכותבים בנושא זה משוכנעים שזה לא ישפיע על קצב עליית המחירים.

מדוע, אם כן, מתעקשים הכלכלנים שלנו? הסבריהם עימם.

תוכנית־החומש של הממשלה היא, למעשה, תוכנית של מיתון, מן הסוג השיגרתי ביותר. ראוייה לציון השתדלותה לחלוקת הכנסות וחלוקת נטל שיוויונית־יותר, על־ידי הצמדת השכר ב־100% למדד ועל־ידי סיבסוד ההון. אך את הצמדת השכר עוד לא קיבלה הממשלה, וביטול סיבסוד־ההון כרוך בביטול ההשקעות, שממילא מתאוששות בקושי. ובצורה זו גם שני הסעיפים האלה, שהיו עשויים להוציא את התוכנית וגם את המשק למרחב, תורמים למעשה למגמת המיתון, שאותה באים לחזק שאר סעיפי התוכנית. הכוונה במיוחד לסעיף הקי־

(המשך בעמוד 48)

אנשים בעולם

קארטר ברז'נייב:

קצפת אמריקאית־רוסית

מיפגש הפיסגה של ג'ימי קארטר וליאוניד ברז'נייב הפך אחת האופרטות הווינאיות הקלסיות, כשבאחד מריגעי השיא (בתמונה מימין) נראים שני המנהיגים „מחזיקים ידיים". זה קרה כאשר ברז'נייב החליט ללוות את עמיתו אחרי פגישה בשגרירות הרוסית בווינה. המנהיג הרוסי החולה מעד, נפל וכמעט שהחליק במורד המדרגות, כאשר עמיתו האמריקאי הרים אותו ותמך בו עד שהתייצב.

מי שסיפקו את מנת השמאלץ, כיאה למיקום פגישת הפיסגה, וינה, היו רעייתו של קארטר, רוזלין, (בתמונה למטה מחבקת ילדות בתילבושות אוסטריות מסורתיות, שהעניקו לבת־הנשיא בובות בתילבושת דומה) ובתו, איימי (בתמונה משמאל), שבאו להאזין לקונצרט מיוחד של מקהלת־נערים בכנסיה. הנשיא הזמין את הנערים לשיר בבית־הלבן ואילו הם כיבדו את איימי בזר־פרחים שנבדק היטב בידי אנשי־הביטחון קודם שהריחה אותו.

מי שנהנו פחות מן האופרטה היו היצאניות של וינה, שמחו בפני העיתונות היומית על קשיי התקציב של הלקוחות שבאו מרוסיה ועל קמצנותם של האמריקאים שעמדו על המקח: „בקונגרס של מרפאי־שיניים אנחנו מרוויחות יותר!"

אופנאי ג'ק הולסטון: כל הידידות המפורסמות

האופנאי ג'ק הולסטון (במרכז) זכה בפרס השנתי המיוחד של מרתה גרהם, על התילבושות שעיצב עבור תוכניתה החדשה של להקת המחול המודרנית שבהנהלתה. יחד איתו חגגו את המאורע כמה מידידותיו המפורסמות יותר, הנהנות דרך קבע מהשראתו ומביגדיהן, פרי תיכנונו הבלעדי. הידידות (בתמונה, מימין לשמאל): ליזה מינלי, ליז טיילור, בטי פורד ומרתה גרהם.

וכי יש ידידות הדוקה יותר מזו של נשים מפורסמות המשלמות לאופנאי גם כדי שישמור על סודות הסנטימטר?

ארתור פידלר:

גם באך רוקד דיסקו

לא, אין זה ג'ין טראוולטה שערו הלבין, כי אם ארתור פידלר (בתמונה משמאל), המנצח על תקליט אריך־נגן חדש המציע הופעה חיה מיוחדת במינה: תיזמורת הסיילת מבוסטון רוקדת דיסקו תחת שרביטו של פידלר, כשהיא מנגנת את שיגעון המוסיקה וקטעים של באך בקצב הדיסקו.

פידלר בן ה־84 הופיע בין מיליוני הצעירים שהגיעו לירידי־דיסקו ראשון מסוגו, שנערך השבוע בניו־יורק, והוכיח כי נעורים אינו עניין של גיל ושבאך יכול לעבור גם דרך הרגליים למי שלא די באוזניים.

פול ניומן: סוף־סוף איזה הנהג הטוב ביותר בין השחקנים

בחיוך של אושר עמד פול ניומן בשורת המנצחים (בתמונה העליונה — שלישי מימין) בתום 24 השעות של מירוץ המכוניות בלה מאנס. היתה לו סיבה להיות גאה: מכוניתו הגיעה למקום השני. נכון אומנם, שחברת־הביטוח של הכוכב היקר ביותר בהוליווד (עדיין!) עצרה את נשימתה, ורעייתו, ג'ון וודוורד (בתמונה התחתונה מימין) ליוותה אותו למירוץ בחרדה, אבל ניומן בן ה־54 לא ויתר. „אולי לא אירא כל־כך יפה בבוקר שאחרי המירוץ, אך איש לא יוכל לומר עלי שאני השחקן הטוב ביותר בין הנהגים אי הנהג הטוב ביותר בין השחקנים."

קורט ראסל וסיזון האבל: אלביס ופריסיל"ה

מי שנראים בתמונה העליונה כאלביס פרסלי ורעייתו פריסילה, אינם אלא שיחזור מעולה, של אליל־ההמון המנוח, ואשתו. למעשה, אלה הם השחקנים, קורט ראסל וסיזון האבלי, שמנהלים רומן גם בחייהם הפרטיים, הנראים בצורתם הטיבעית בתמונה התחתונה, כשהם מבלים על חוף־הים בקאן, שם הוצג הסרט, על חיי אלביס, בכיכובם.

פארה פוסט מייג'רס:

לשנות את התדמית

לפארה פואסט מייג'רס לא היתה כל בעיה להתחמק ממעריצים, כאשר יצאה לריצת־בוקר בלונדון. הסיבה: מי יכול להכיר אותה במראה זה, בלי האיפור הזוהר ובלי תיסרוקת הנצח של ברוט־פאברז'ה, שהפכה הסמל המיסחרי שלה? (בתמונה משמאל).

פארה, השוהה בלונדון להסרטת סרט מדע בדיוני בשם סאטורן 3 נהנית מן המראה החדש והאלמוני המשווה לה תדמית חדשה, סולידית ומאופקת יותר (בתמונה למעלה), כיאה לפארטנר המשחק מולה: קירק דאגלס.

אנשים בעולם

זרת דיאן דיפרס: „רוצה להיות סכסית!"

על הנערה שבתמונה אפשר לומר: עם מראה כזה לא צריך לשיר. זאת היא זמרת חדשה מבליגיה, שהטבע חנן אותה בכמה מעלות רות מלבד המוסיקליות. שמה דיאן דיפרס והיא משמשת השראה פנאי, לואיס לאזארו, המעדיף להפשיט נשים, יותר משהוא מלבישן גנון העיצוב שלו. דיאן מודיעה: „אינני מתלבשת כדי להיות יפה, אם כדי להיות סכסית, וכדי להדהים את האחרים ואת עצמי."

דיויד הודו

פליפ רוז

רנדי ג'ונס

ויקטור ווילים

גלן יוז

אלכס ברייאלי

ביאנקה ג'אגר: שומרת על כושר למען המאבק

אם ביאנקה ג'אגר בוחרת למתוח את גופה בתרגילים אתלטיים (כמו בצילום מימין) ולרוץ מדי בוקר, בשעה חמש, כמה קילומטרים טרם בים, הרי זה, לדבריה, כדי לשמור על כושר מעולה שיאפשר לה ל־התמודד כהלכה בבית־המישפט עם מי שהיה בעבר בעלה, אחד מה־אבנים המתגלגלות, מיק ג'אגר.

לפי שעה היא אומנם בריאה ו־מרגישה טוב מאד, אך תביעתה לא נתקבלה בשלמותה. היא תבעה סכום של 15 אלף דולר לחודש, הכולל בתוכו גם תשלום ללימודים פרטיים של הבן, בטענה שלפני שהיא ומיק נפרדו, נהג מיק לבזבז 450 אלף דולר בשנה על הוצאו־תיהם. בית־המישפט בלוס־אנג'לס הורה לה להסתפק ב־3000 דולר בשבוע עד להמשך המישפט בחודש יולי. מישפט הגירושין של ביאנ־קה ומיק מעסיק את באי „סטודיו 54", מועדון הלילה המפורסם של ניו־יורק, שביאנקה ג'אגר ומי ש־היתה אהובתו של מיק לזמן מסויים, מרגרט טרודו, הן מן ה־מבקרות הקבועות שלו.

לביאנקה אין ברירה אלא להמ־שיך להתאמן.

להקת אנשי הכפר: חוש הומור שווה מיליונים

ששה הטיפוסים המצחיקים הנר־אים למעלה בתחפושות מסוגננות, כל אחד לפי השראתו, מרכיבים יחד את אחת הלהקות המשגעות את מיצעדי־הפיזמונים בעולם כו־לו — אנשי הכפר, בעליהם של להיטים כמו וי־אם־סי־איי ובצי. אם עד עתה הסתפקו בתקליטים ובתוכניות טלוויזיה, נוסף על הו־פעותיהם החיות שצברו מיליונים, הרי עתה יופק, בכיכובם, סרט עלי־לתי בשם דיסקולנד, בתקציב של 20 מיליון דולר.

המפיק אינו, אלא אלן קאר, מי שמצוי במירשמים לעשיית ממון משגעונותיו של ההמון — הוא הוכיח זאת בגריז. את הצלע ה־נשית תספק השחקנית ואלרי פרין.

אשר לאנשי הכפר, כל אחד מהם יודע מה טוב לו, ובכך גם טוב לכלל. רנדי ג'ונס טוען: „כולם אוהבים אותי." גלן יוז: „בחרתי את לבוש העור, כדי שכולם יפ־חדו ממני." אלכס ברייאלי סבור שהאינדיאנים משכנעים יותר, ו־ויליס מאיים על הקהל שלו כמו מוחמד עלי. אבל העיקר ההומור: „אנחנו לא לוקחים את עצמנו ב־רצינות והקהל מתמוגג!"

כל שעה נוספת בסנדלי "שול" משתלמת לך ולרגלייך

את סנדלי "שול" הכרתי בנסיעתי הראשונה לחו"ל כדוגמנית.
שמתי לב כי הדוגמניות האירופאיות שהיו ותיקות ומנוסות ממני "נצמדות" לסנדלי "שול" בכל רגע שאינן נמצאות על המסלול.
לשאלתי נעניתי כי בסנדלי "שול" מצאו את הפתרון היחידי לעייפות הרגליים וכן כי נעילת הסנדלים מגיל צעיר שומרת על צורה נאה של הרגל ועל בריאותה.

זה היה אחד השיעורים החשובים ביותר שקיבלתי בתחילת דרכי כדוגמנית.

סנדלי "שול" הם סנדלים פעילים לאשה פעילה. הם אינם מהווים רק מצע פאסיבי למדרך כף הרגל. בגלל מבנם המיוחד — נגטיב של כף הרגל — הם מפעילים את השרירים, מעוררים את מחזור הדם ומתרגלים את הרגל עם כל צעד וצעד. כתוצאה מכך שומרת הרגל על צורה נאה וחטובה, מתח ועייפות אינם מצטברים בה וההרגשה הכללית טובה יותר.
אם את אם או אשה עובדת או צעירה החושבת מעט קדימה **למדי מהניסיון שלי. כל שעה נוספת שאת עושה בסנדלי "שול" משתלמת לך ולרגלייך.**

קארין-רונסקי

מחיר מומלץ לצרכן
סנדל עץ החל מ־ 1049 ל"י כולל מע"מ
מראה עור החל מ־ 1195 ל"י כולל מע"מ.

שול - תרגול שמגיע לרגל

Scholl

פניות מסחריות — גדלון בע"מ, טל. 03-837775

ירושלים: בי"מ "בית ונן", הפסגה 59; בי"מ "נבעה צרפתית"מרכז מסחרי, נבעה צרפתית, בי"מ "נאולה", מלכי ישראל 14; בי"מ "הבירה", חזקיהו המלך 23; בי"מ "הארי", הארי 12; בי"מ "ירושלים", יפו 222, מכון לטיפול רגליים. יעבץ 2, מכון "שול", יפו 50. **תל־אביב:** נעלי כיאליק, המלך ג'ורג' 1; בי"מ "ברק" ז'בוטינסקי 109, מכון "נוטמן", אלנבי 47,מכון "נ'וכנילה" אבן גבירול 84; בי"מ "דיזנגוף", דיזנגוף 132, בי"מ "יהודה המכבי", יהודה המכבי 42; בי"מ "ככר המדינה", ח' באייר 48; בי"מ "מוגרבי", בן יהודה 7, בי"מ "נוה אביבים", מרכז מסחרי, נווה אביבים; בי"מ "צפון", יהודה המכבי 33. המשביר לצרכן, דיזנ סנטר, כל־בו שלום, אחד העם 9, נעלי נלי דיזנגוף 173; **חיפה:** בי"מ "החלוץ", החלוץ 12; "זולבו" הנטקה 9 אחוזה, "היפר כל־בו ע"י הצ'ק־פוסט, נעלי "לוי־לסטרה", שד' הנשיא 130, נעלי "מידור", שד' הנשיא 124 כרמל סנטר, נעלי "פז", מנחם 2 **אשדוד:** נעלי "באום" מרכז א' **בני ברק:** מכון וילונז'ני, ירושלים 45 **כת ים:** "בני בת־ים" הנביאים 3, בי"מ "בלפור", בלפור 90; מכון "פדיקו", דניאל 33, בי"מ עזרא,בלפור 135 **באר שבע:** רח' קק"ל 139 **חוד השרון:** נעלי "מנרי", דרך השרון 62. **הרצליה:** בי"מ "גולדשטיין", ככר־כנור פתוח,סופר־פארם. מרכז מסחרי, נוה אמירים,בי"מ "קרמר", **סוקולוב 18. חולון בי"מ** "בריאו קראוזה 46; בי"מ "מרכז", ככר ויצמן 12; **כפר סבא:** נעלי אלכסנדרס, ויצמן 40; בי"מ כנרת, ויצמן 119; **כפר שמריהו:** בי"מ "כפר שמריהו", מרכז מסחרי, כפר שמריהו; **נחריה:** נעלי "פופולר", ככר הדקל; **נתניה:** בי"מ "תרופה". הרצל 2, הרצל 9; מכון מושקוביץ. סמולנסקי 13. **שביון:** בי"מ "בריאות". נבעת סב **עפולה:** נעלי "רותם", הרב לוין 17; **פתח תקוה:** נעלי "פוני", התנה 17; **קיראון:** בי"מ "קיראון", מרכז מסחרי. **ראשל"צ:** בי"מ "צל אלונים", הגדוד העברי 56; **רחובות:** נעלי "באום", הרצל 166, בי"מ "הנגב", הרצל 196; בי"מ ברק הרצל 155; **רמת גן:** נעלי "בריאות" נבע. כיאליק 5,בי"מ "עמית". מודיעין 130; **רמת חן:** בי"מ רמת־חן, אלוף דוד 40; **רעננה:** בי"מ "אחוזה", אחוזה 184, בי"מ "בר־אילן", בר אילן 29; וכן בסניפי השקם — שקם חיפה, שקם ת"א, שקם נבעתיים, שקם ירושלים ושקם באר־שבע

עסיס מציע לך הקיץ לשתות הרבה, לשלם מעט ולא להשמין

רק עסיס יכול להציע לך כוס משקה עסיסי במחיר כזה

הכינונו לך שני סוגי עסיס מיוחדים, מתוקים ולא משמינים. דל קלוריות עם פקק ירוק ובו מחצית כמות הסוכר שבעסיס הממותק הרגיל; ודיאטטי, עם פקק אדום, בלי סוכר בכלל.

מחיריהם נמוכים ולכל אחד מבחר טעמים נהדרים המספיקים להמון אורחים צמאים. כי מהבקבוק החסכוני של עסיס אפשר למלא בקלות בין 25 ל־30 כוסות במיץ צונן ומרווה.

1979

מיצים ממותקים דלי סוכר-.55 אג' לכוס

מיצים ממותקים דיאטטים-.45 אג' לכוס

הקיץ של עסיס מרווה ומשתלם

כי עסיס זה עסיס

מעריב לנוער 7.7.79

אנשים

בורג הוא חידה מיקראית
ודיין הוא כמו סבון באמבטיה

■ היחסים בין שר־החוץ **משה דיין** לבין שר־הפנים הד"ר **יוסף בורג** הורעו, מאז מונה בורג כיושב־ראש ועדת הששה. לכן אפשר היה לשמוע את דיין אומר השבוע: „בורג הוא חידה מיקראית ובדיחה לאומית."

■ לעומת זאת, אמר בורג על דיין: „דיין הוא כמו סבון באמבטיה — אף פעם אי־אפשר לתפוס אותו."

■ במסיבת־פרידה שערך ב־שבוע שעבר ח"כ **שימעון פרס**, לחברי־הכנסת שפרש, **סייף אל־דין אל־זועבי**, סיפר חתן המסיבה, כי דיין הציע לו את תפקיד סגן שר־החוץ, אם יפרוש מהמערך. מקורבי דיין טוענים, לעומת זאת, כי הפניה בקשר לתפקיד באה דווקא מצידו של זועבי.

■ בהלווייתו של מי שהיה יושב־ראש הכנסת, **ישראל ישעיהו**, שנערכה על טהרת הטכס הצבאי, ביקש נשיא המדינה, **יצחק נבון**, להבליט את מוצאו של המנוח. בו ב־מקום נמצא רב תימני קשיש שקרא, על פי בקשת הנשיא, פרק תהילים בסיגנון העדה התימנית.

■ בדיון בוועדת הכנסת על ההצעה החדשה של שר־המיש־פטים, **שמואל תמיר**, בעניין חוק המיפלגות, אמר ח"כ ה־מפד"ל **יהודה בן־מאיר**: „זה שתמיר מגיש חוק בעניני מיפלגות מזכיר לי את הפרשה המצחיקה, כאשר הרב **איסר אונטרמן** מונה, בגיל 90, כיושב־ראש האגודה לעידוד הילודה. והרי לתמיר אין בכלל מיפלגה."

■ כאשר דנה סיעת המערך בכנסת בהצעת החוק, להוציא מהכנסת כל ח"כ שיורשע וייכלא על עבירה שיש עימה קלון, ביקשו חברי־הכנסת מה־יועץ המישפטי של הסיעה, **יחיאל** („חיליק") **גוטמן**, ש־יתן להם דוגמות של עבירות שיש עימן קלון. לאחר שגוטמן נתן כמה דוגמות הרים מזכ"ל ההסתדרות, ח"כ **ירוחם משל**, את ידו ושאל: „להיות ראש המאפיה זה קלון?"

■ באותו נושא דנה גם ועדת החוקה־חוק־ומישפט של הכנסת. אחד מחברי־הכנסת בי־קש לדחות את הדיון משום שאין עתה מיקרה אקטואלי של חבר־כנסת המואשם בפלי־לים. השיב לו יושב־ראש הוועד־דה ח"כ **דויד גלם**: „עוד חזון לקלון."

■ תקרית בלתי נעימה אירעה לסגן־ראש־הממשלה, ה־פרופסור **ייגאל ידין**, כאשר שוטט ביריד הספרים בתל־אביב. לפתע שמע קריאה: „פרופסור, בוא הנה." הוא היפנה ראשו אל עבר הקורא וזיהה את **דן בן־אמוץ**. כש־ניגש ידין לבן־אמוץ אמר לו הסופר: „כדאי לך לקנות את הספר שלי, יש בו 60 זיונים. איפה עוד תוכל למצוא בשביל 180 לירות 60 זיונים, שלוש לירות לזיון?" ידין לא השי־תכנע ולא רכש את הספר.

■ במועצת איחוד־הקבו־צות־והקיבוצים תקף מנהיג ה־אופוזיציה, ח"כ שימעון פרס, את תנועת החרות באומרו: „האידיאולוגיה של חרות מור־כבת משתי ביוגראפיות — האחת של **זאב ז'בוטינסקי**, שלא היה לפניה דבר, והשניה של **מנחם בגין**, שאין אחריה דבר."

■ התבטאותו של סגן־שר־הביטחון, **מרדכי** („מוטקה") **ציפורי**, על ההסתדרות, עדיין מעוררת הדים. במיזנון הכנסת פגש בשבוע שעבר ח"כ המע־רך, **חיים כהן**, את שר־הביטחון, **עזר וייצמן**, ואמר לו: „עיזר, עיזר, שכחת ל־פמפם לציפורי את מנת השכל השבועית שלו."

■ את יושב־ראש ועדת הכנסת, **יצחק ברמן**, הרגיזה הלהיטות של המישטרה לעצור את בעלי מישרד ההיכרויות מוניטין. ברמן שיגר שאילתה לשר־המישפטים, שמואל תמיר: „האמנם מניעת עיסוי ומגע מיני בתשלום חיונית למדינת־ישראל יותר ממניעת פשע ותאונות דרכים?"

■ יושב־ראש מיפלגת ה־עבודה קיבל משגריר אר־צות־הברית בישראל, **סמואל זואים**, צילום מביקור נשיא ארצות־הברית, **ג'ימי קארטר**, בישראל. בצילום נראה קארטר מול פרס, בשורת מקבלי פניו בנמל־התעופה בן־גוריון. אל התמונה צירף לואיס פתק: „נראה כי הוא אכן מקשיב לך."

■ בפגישה עם מישלחת עיתונאים מערי־שדה בארצות־הברית הדגים פרס את מצב היחסים במשולש ארצות־הב־ריח—ישראל—מצריים באמצ־עות סיפור־אהבה. הוא סיפר להם את הסיפור הידוע על המאהב, ששלח כל כך הרבה מיכתבים להוטים לאהובתו, עד שהיא התאהבה בדוור. „זה מה שקורה ביחסים שבין ארצות־הברית למצריים," הסביר פרס.

■ כאשר תקף ח"כ **יעקובי** את הממשלה, לא יכול היה ח"כ **חיים קאופמן** ל־התאפק וקרא לעבר יעקובי: „אבל תראה איפה בית"ר ירו־שלים ואיפה הפועל ירושלים מאז ההפך."

■ באותו דיון השיב השר **משה ניסים** להצעה של יעקובי והחל לדבר, כדרך אנשי הליכוד, על מחדלי המערך במשך 30 שנה. קרא יעקובי: „תשאיר לידין לעסוק בארכי־אולוגיה." ידין, שישב ליד שולחן הממשלה, נעלב ופנה לעברו של יעקובי, היושב מאחוריו, ואמר לו: „ממך לא הייתי מצפה להערה כזו." יע־קובי, שלא כדרכו, ענה לו בתקיפות רבה: „אתה יכול לא לצפות, אבל העם ציפה ממך להרבה דברים: שינוי שיטת הבחירות, הטיפול בשכ־בות המצוקה וכל אותה תמורה גדולה שהבטחת, ושום דבר לא יצא מזה." ידין נדהם ושקע עמוק בכיסאו, מבלי שהשיב ליעקובי.

■ שר־הביטחון עזר וייצמן נפגש עם אחד מחסידיו של **הרבי מלובאביץ'**. אמר וייצמן לחסיד: „לי יש קשר עמוק יותר עם **אנוואר אל־סאדאת**

רינה ישעיהו (למעלה) אלמנתו של יושב־ראש הכנסת לשעבר, ישראל ישעיהו, הוכיחה אצילות־נפש בעת לוויית בעלה. היא לא הזילה דימעה, לחצה את ידיהם של כל מנחמיה ושאלה לשלומם. בנה הבכור (בתמונה משמאל, ראשו כפוף), החל קורא את הקדיש, אך קולו נשבר והוא החל בוכה. במקומו המשיך אחיו הצעיר, גלעד. (לידו בתמונה).

חבר־הכנסת, יצחק רבין (למטה מימין), שהיה ראש־ממשלה בזמן שישעיהו כיהן כיו"ר הכנסת, ניחם את האלמנה ולפחות במעמד עצוב זה הוכיח אחוות חברים ובילה את מרבית הזמן עם יושב־ראש מיפלגת העבודה שימעון פרס (משמאל למטה לידו יצחק שמיר, יושב־ראש הכנסת הנוכחי), שהגיע ללוויית בעזרו הצמוד, בועז אפלבאום. בלטו בלוויה בני העדה התימנית מכל רחבי הארץ.

דאת מאשר עם הרבי שלך. כשנדהם החסיד, הסביר וייצ־מן: „ראשית, סאדאת ביק־כבר פעמיים בארץ, והרבי ל־ביקר כאן מעולם. והסיבה ה־שניה היא, שסאדאת רוצ־באמת בשלום והרבי נותן ר־עצות איך לא לעשות שלום.

■ כשביקרה בארץ מישלח־רומנית רשמית, ערך לכבוד־יושב־ראש מיפלגת העבוד־קבלת־פנים, שאליה הזמין א־כל אנשי סיעתו החברים בוע־דת החוץ והבטחון, מלב־יריבו, ח"כ **יצחק רבין**. מחרת, ללא קשר לכך, הזכ־השגריר הרומני את רבין לב־קור ברומניה. כשסיפר על רבין, הוא הגדיר צירוף מיקר־זה כ„נקמה מתוקה בפרס."

■ יושב־ראש ועדת הכנס־יצחק ברמן, דוחה את הט־נות, כי הכנסת אינה מטפ־בבעיותיהם של מעוטי היכו־טוען ברמן: „הכנסת כולה מעוטת יכולת."

אנשים

הסוד שמאחורי הפנים היפות של טוביה סער והגילוי של השדרן צבי רימון

■ בשבוע שעבר נראה ברמן יושב בניחותא במיזנון ואוכל ארוחת־ערב, חמש דקות לפני שעמדה להתחיל ישיבת הוועדה שלו. פנה אליו אחד מחברי הוועדה, ח"כ **הלל זיי**, ואמר לו: „ברמן, צריך למהר לישיבת הוועדה." השיב ברמן: „אתה יכול לשבת ב־שקט, הטלוויזיה תגיע רק בעוד שעה."

■ הבדיחה הבאה מייוחסת לסגן־ראש־הממשלה, הפרופסור יגאל ידין. כאשר נמסר לידין כי לשר־הדתות, **אהרון אבו־חצירא**, נולד בן, הוא אמר: „איך זה יכול להיות, הרי אבו־חצירא נמצא בחוץ־לארץ עכ־שיו!"

■ הח"כ היוני של המפד"ל, דויד גלס, ישב במיסעדה יהו־דית בניו־יורק, כאשר שמע כי בשולחן הסמוך מתווכחות כמה גברות יהודיות־אמריקאיות ו־מחליטות בתוקף שאסור ל־ש־ראל להחזיר את השטחים ה־כבושים, אפילו אם זה יביא למילחמה. גלס לא התאפק ופנה אל הגברות באנגלית: „תסלחו לי, אבל זה העכוז שלי שאתן רוצות לסכן ב־מילחמה."

■ העיתונאים **גידעון ריי־כר** ו**דן מרגלית** ישבו בחד־ריהם באגף־העיתונות של ה־כנסת, כאשר הבחינו בריח של שריפה. לשווא ניסו לברר את מקור הריח. תוך כדי כך שאלו איש את רעהו מה היה קורה אילו פרצה באמת שריפה באגף זה, שכל חלונותיו מסורגים. רייכר הביע את המישאלה ל־כתוב בעצמו את הדיווח על המאורע הטראגי, ומרגלית ה־ציע שהחתימה על הכתבה תהיה „מאת כתבנו ז"ל."

■ ח"כ **יוסי שריד** נראה מודאג. כששאלו אותו ידידיו מה אירע, הסביר להם שנפל לידיו גיליון־בחינה לילדים ב־כיתה ג' של בית־ספר ממלכתי, ובו שאלה: מתי אתה מתפלל ליד הכותל? „בני בכלל לא מתפלל ליד הכותל, אז מה הוא יעשה עם שאלה כזו?" שאל האב.

■ **אסירת־ציון בגלות סי־ביר, אירה נודל**, כלואה ב־מחנה־עבודה גדוש פושעים ממין זכר, כפי שדווח בעיתו־נות. מכירה פומבית של יצי־רות אמנות ופריטים בעלי־ערך נערכה השבוע בתל־אביב. ה־כנסות היו קודש לקרן אירה נודל. אל המכירה הגיעו 500 אורחים עטויי זהב ויהלומים, מעשירי העיר, כדי לקנות חפצי אמנות. הינחה את המכירה איש־החדשות **חיים יבין**. את אחת הטעויות שלו עשה כאשר מכר את כתב־היד של נאומו של ראש־הממשלה, מנ־חם בגין, בבאר־שבע באומרו: כוד בירושלים. הכהן, שרצה לראיין את בגין, שאל אותי מה תחזיתו לשנתיים הקרובות. בגין השיב לו בשאלה: „האם אתה נשוי?" כאשר ענה הכהן בשלילה, אמר בגין: „מה, עוד לא? אם כך תחזיתי לשנתיים הקרובות היא שאתה תישא אשה." לקול צחוקם של הכת־בים במקום, הוסיף: „אני מניח שגם יוולד לך בן." רק לאחר מכן התפנה בגין להשיב לשא־לות הפוליטיות של הכתב. כדי לבדוק אם אומנם תתאמת נבואתו של ראש־הממשלה, הח־ליט הכהן לשמור על ההקלטה בביתו.

יזהר כהן חזמר, יונצח בגלריית הדמויות מעולם הבידור שבמוסיאון השעווה בארץ. את יזהר מפסל בשעווה הפסל שמואל בן־עמי. באותו מוסיאון תונצחה גם גלי עטרי.

לסלי מרכוס איש מח"ל לשעבר, ששירת במילחמת העצמאות בגדוד הקומנדו 89, שמפק־דו היה משה דיין, לא שכח את חבריו, שיחד עימם השתתף בכיבוש לוד. לסלי, שחזר לדרום־אפריקה והצליח בעסקים, שלח תרומה נכבדה לכנס הגדוד שנערך לא מכבר. תרומתו היתה כה גדולה, שאחרי הכנס נותר ממנה עודף של רבבות לירות. ותיקי גדוד הקומנדו, ובהם מפקדי הפלוגות עקיבא סער, אברהם („צ'רלי") אילן ונפתלי ארבל, החליטו להקדיש את הכסף ל־18 מילגות לתלמי־דים מצטיינים מלוד. לסלי (משמאל) חזר לארץ למען הטכס.

אריק מנקין שחקן בנבחרת הכדורסל של ישראל, הוא עולה־חדש מארצות־הברית. הוא היחידי שאמור היה לשמור על טאקצ'נקו, הענק הרוסי. אריק הוא השחקן הגבוה ביותר בנבחרת, וחזק ביותר שבין שחקניה, אך אפילו סולם לא היה עוזר לו להתמודד עם הענק. בתמונה: אריק מחבק את בתו.

מרשימותיו של מבקר מסעדות

הפעם היה בחברתי אורח מצרפת, ידיד ותיק ומבין גדול בארוחות וביין. המסע־דה זכתה למחמאותיו, ובמיר־חד הביע פרנסואה את התפע־לותו מיין "פטיט סירה". זהו יין אדום חדש ומעולה של כרמל־מזרחי, והוא התי־אים נפלא למנה העיקרית, צלי בקר כרוטב.

לא מכבר טעמתי עוד יין חדש של כרמל, "טינטה אמרלה", גם הוא יין שול־חני אדום משובח. אני ממ־ליץ על היינות האלה בפני כל אוהבי היין הטוב. כדאי לכם לזכור את השמות החדשים האלה.

פטיט סירה וטינטה אמרלה מיטיבים את הארוחות

מוקד

„נאומו של יצחק בגין.״ אחרי שהעירו לו על טעותו, התנצל יבין לפני אשת ראש־הממשלה **עזיזה בגין**, שנכחה באירוע, שנערך בחסותה. כאשר אנשים אחדים בקהל גירדו ראשם, העיר יבין: „נא לא להתגרד, זה יכול להטעות אותי.״ מילּיון ורבע לירות נאספו באותו ערב.

■ **שדכנית** מפורסמת השתּתפה בערב ראיונות שנערך בקאנטרי קלאב של חולון. היא סיפרה למראיין **איתן דנציג**, שכאשר ביקרה בוועידת חירות, פנו אליה רבים ושאלו אותה מתי תימצא שידוך ל**לאה בגין**, בתו של ראש־הממשלה. השיבה השדכנית: „אם ראש־הממשלה יואיל להיכנס למישרדי, אשדך לבתו חתן.״

■ הטלפון האדום של גלי צה״ל זכה בתודה ממישטרת חולון. המישטרה הצליחה לאתר תוך עשרים דקות משאית גנובה, הודות לשידורי התוכּנית. סיפור המתח הזעיר החל כאשר מאזין טילפן השבוע לתחנה, סיפר שמשאית עמוסת 14 מקררים, מזגן אוויר ומקלטּטלוויזיה, נגנבה לאור היום, כאשר הנהג יצא מתוכה, כדי להעביר מקרר לאחד מלקוחותיו. **צבי רימון**, מגיש התוכּנית, שידר מייד למאזיניו בקשה שיעזרו למישטרת חולון לאתר את המכונית. ואכן, תוך עשרים דקות, בעזרת מאזינים משתּפי פעולה, נמצאה המשאית, ללא המזגן ומקלטּהטלוויזיה. סגן־ניצב **יהודה פרם** טילפן לצבי רימון והודה לו על שיתוף־הפעולה.

■ כאשר חיפשה המישטרה־הצבאית את סרבנית הגיוס **ציפי בנש**, בשבוע שעבר, לא עלה בדעתה שהיא נמצאת, באותה שעה ממש, במחנה צבאי אי־שם בארץ. באותו ערב רואיינה ציפי על־ידי העיתונאית **טליה בן־זכאי**. כאשר סיפרה לה טלילה כי היא מופיעה מאוחר יותר בערב בתוכנית רדיו בשם האדם השלישי, באחד הבסיסים הצבאיים, ביקשה ציפי להצטרף אליה. איש מחיילי המחנה לא שיער לעצמו, כי הנערה המבוקשת על־ידי המישטרה־הצבאית מבלה במחיצתם.

■ **בכתבה** בשם „חיים בעיר גוועת״ (העולם הזה 2180) נפלה טעות מצערת. תחת אחת התמונות ניכתב, שהעיתונאית **עמליה ארגמן** היתה דוגמנית לערב אחד. בתמונה האמורה לא מופיעה ארגמן והיא מעולם לא היתה דוגמנית, אפילו לא לערב אחד.

■ תאונת־מישחק קרתה לי שדרן הטלוויזיה **טוביה פער**. בעת מישחק טניס, כאשר ניסה לתפוס כדור בורח, ניתקל בעמוד שניצב במיגרש. סער קיבל שטף־דם באצבעות רגליו, דבר שגרם לו לצלוע. באחד מימי השבוע, כאשר הלך ב־רחוב, שמע מאחרי גבו הערה מפי עוברת־אורח: „הביטו כמה הם יפים מעל המסך ואנחנו אפילו לא יודעים מה מסתתר מאחרי פנים יפות כאלה.״

■ כאשר נשאל **יצחק בן־נר**, הספּר ואיש־הרדיו, אם יערוך מסיבת־פרידה לפני נסיעתו לארצות־הברית, השיב: „בעבר עמדתי לנסוע פעמיים ונערכו לי שתי מסיבות־פרידה. לבסוף לא נסעתי ונגרמה לי אי־נעימות. הפעם אינני לוקח שום סיכונים, ואני מוותר על מסיבת־הפרידה.״

שרה לוי־תנאי

מייסדת „להקת עינבל״, הגיעה למסיבה שנערכה אחרי הצגת־הבכורה החדשה של הלהקה. על אף העובדה שלא היה ריקוד משלה בתוכנית, מלאה בשמפניה. את המשקה קיבלה הלהקה חינם אין כסף מבעלי מלון בתל־אביב, אשר הבטיחו לחברי הלהקה מסיבה סביב בריכת השחייה של המלון. בגלל תקלה טכנית לא יכלו בעלי המלון למלא את הבריכה במים וכפיצוי השיגו אמבטיה ומילאו אותה בשמפניה.

מיקי ברקוביץ

הצבר, הרים את בתו בת תשעת החודשים, כאשר אשתו, שלי, לצידו. מיקי עשוי להפוך בקרוב שחקן מיקצועי, אחרי שנתגלה כשחקן הטוב ביותר באליפות אירופה. כל קבוצות הצמרת באירופה, רוצות אותו.

בועז ינאי

השחקן המייצג את ההתיישבות העובדת, הינו מושבניק מנהלל. כל בוקר הוא קם בחמש וחולב את הפרות שלו. בעבר שיחק בקבוצת גבת־יגור אך אחרי שקבוצה זו התפרקה, עבר לשחק בהפועל תל־אביב. מייד בהגיעו לשדה־התעופה רכס את סנדלה של בתו.

מוטי ארואסטי

משכונת רמת־יש־ראל, הוא יורשו של טל ברודי במכבי תל־אביב. הוא גם הרכז של הקבוצה. מוטי, בוגר „מידרשת ויינגייט״, חיבק את בנו, שאותו הביאה אמו כדי לקבל את פני אביו.

כשתחיל ההלה לצבע-
תהיה לך טלוויזיה צבעונית
בחצי המחיר!
עם תוכנית "מץ־צבע 80"

טלוויזיה **מץ צבע** **26"**

דגם 1980
עם "שלט־רחוק"

-.47,000 ל"י

ב-12 תשלומים ללא ריבית

שים לב!
מאז ראשית התכנית התייקר המארק בכ־7%.
הזדרז והצטרף לתכנית „מץ־צבע 80" בתנאים הקיימים.
בתוקף עד 6.7.79

חברת מץ המובילה בענף הטלוויזיות בישראל, מאפשרת לך לרכוש טלוויזית „מץ צבע" משוכללת ואמינה מפאר דגמי 1980 לראשונה בתנאי רכישה ללא תקדים.

למה זה כדאי לך?

א. מחיר טלוויזית „מץ־צבע" בתוכנית זו הינו קבוע וסופי (כאשר לפי התחזיות הכלכליות המקובלות תחול בשנה הקרובה עליית מחירים תלולה עקב האינפלציה בשיעור של 60% בקירוב).

ב. אפילו תוכנית החיסכון הטובה ביותר שבה תשקיע אותו, סכום של כסף - לא תדביק בעוד שנה את הפער בין מחיר טלוויזיה צבעונית, לבין הסכום שתצליח לחסוך.

ג. התשלומים שלך קבועים, בלתי־צמודים ואינם נושאים ריבית כל־שהיא.

ד. אתה רוכש „מץ־צבע" "26 עם "שלט־רחוק"־1980 במחירי 1978.

מהן אפשרויות הרכישה?

לפניך מספר אפשרויות נוחות לרכישת „מץ־צבע". אחת מהן בודאי תתאים לך. אפשרויות נוספות תוכל לקבל בתחנות ההרשמה.

מזומן	מס תשלומים	תשלום חודשי	סה"כ מחיר לתשלום
5,000.-	12	3,500.-	47,000.-
20,000.-	12	2,000.-	44,000.-
4,000.-	12	3,750.-	49,000.-
20,000.-	9	2,850.-	45,650.-
5,000.-	9	4,750.-	47,750.-

המחירים אינם כוללים מ.ע.מ. האספקה בתום התשלום האחרון. אל תחמיץ את התוכנית. פנה עוד היום לאחת מתחנות ההרשמה של "תוכנית מץ-צבע 80". התוכנית בתוקף עד 6.7.79

עם תוכנית "מץ־צבע 80" תהיה גם לך טלוויזיה צבעונית
זה כדאי לך - זה כדאי גם לנו!

אמת בפרסום
TRUTH IN ADVERTISING

חנות ההרשמה אך ורק בחנויות המורשות למכירת מוצרי מץ, שבידיהן חוזה קנייה רשמי של מץ לתוכנית „מץ צבע 80"

וימת מפיצים חלקית: מץ — אולם תצוגה מרכזי: רחוב מודיעין 19 בני־ברק — רמת־גן, (פתוח גם במוצ"ש 19.00 — 22.00).

אביב: סלון להיט — רח' אבן־גבירול 20; שילה — רח' בן־יהודה 1, בנין מגדלור; מ.ש.י. — רח' בן־יהודה 3; סופר — רח' בי 122; הללה את ורדי — רח' בן־יהודה 100; צליל אור — רח' אצ"ל 44 (שכונת התקוה); שואף — רח' אצ"ל 1 (שכונת קוה). ירושלים: אלקטריק 2001 — רח' המלך ג'ורג' 21; טטרון — בית כלל — רח' יפו 33; סלון השלום — רח' יפו 68; ן אמפיסל — רח' יפו 48. חיפה: שופ סנטר (אחים סייג) — רח' הנביאים 16; סלון הבנקים — רח' הבנקים 1; סלון באלי — הרצל 1; כל אלקטריק — רח' הנביאים 15; קריידמן אמנון — רח' הנביאים 20 יפו: לבל אליהו — שד' ירושלים 29; אלקטרו — שד' ירושלים 52. כפר־סבא: שירות מהיר — רח' ירושלים 27. לוד: אסתר אוניברסל — רח' הרצל 28. מעלות: בחבוט ב — מרכז מסחרי. נהריה: גורה אברהם — גבעת כצנלסון; סלון אבגיל — רח' הרצל 53. נס־ציונה: א.ק. אלקטרוניקה — וייצמן 14. נצרת: רדיו אקספרס (נביל את נעים) — כיכר המעיין; דיב עמורי — רח' השוק. נתניה: מבט אוניברסל — רח' מן 2; רדיו אלחוט — שד' בנימין 5; מ.ס.ת. חשמלית — רח' שמואל הנציב 3; פטמן יוסף — רח' עמק חפר 4; כל בו חשמל סמן) — רח' הרצל 34. עכו: אחים סט — רח' בן־עמי 27. עפולה: סלון באלי — רח' הנשיא 17. פתח־תקוה: רח' האחוזה

נזור ושלח:

לכ' מץ (ישראל) בע"מ,
רח' מרדיזין 19, רמת־גן.

ברצוני לקבל פרטים על תכנית „מץ־צבע 80" בתשלומים של -.2,500 ל"י לחודש ללא ריבית וללא הצמדה:

שמי .....
כתובתי .....
טלפון .....

27.6.79 הארץ

הנדון:

נשמות מתות

ה אם שמתם לב לתוספה מוזרה, שהיא ממש אחד מפילאי־הטבע?

היא מזכירה את „הנשמות המתות" של ניקולאי גוגול.

הטולים באים לישראל. לא רבים. מעטים בלבד. מעטים מאד. אך הם באים, ברוך השם.

כל עולה מתוסף למצבת כוח־האדם היהודי בארץ־ישראל. כך השלמנו את המיליון השלישי, והתחלנו במיליון הרביעי.

והנה הפלא: כעוד שכל עוזה מתוספ לחשבון, אף יורד אחד אינו יורד ממנו.

■ ■ ■

ה שבוע ענה שר־הפנים לשאילתה שלי בכנסת לגבי מיספר היורדים מישראל. אחרי הרבה התחמקויות והשתמטויות, מאונס ובמגומגם, נאלץ השר להודות כי לפי הערכת מישרדו נמצאים כעת בארצות־הברית בלבד כ־300 אלף ישראלים.

וכמה בארצות אחרות? על כך לא ענה.

כל אלה אינם יורדים, חלילה. כי לפי הקביעה של מישרד־הפנים, יורד הוא מי שנמצא בחו"ל יותר משבע שנים, ואינו דיפלומט או סטודנט.

אפשר גם לאמר: מי שאין לו עיניים חוץ מות או כחולות.

זהי הגדרה שטותית. כולנו יודעים, מנסיוננו, כי הריב העצום של הישראלים בארצות־הברית הם יורדים, שהם הצטיידו בכרטיסים־ירוקים, ושהם בדרך המלך לקבלת הנתינות האמריקאית. הם יבואו לבקר אותנו מדי פעם, כמו בני־דודנו בברוקלין ובברונכס. אך את המיסים הם משלמים שם, בניהם מדברים אנגלית ויתחתנו שם.

אך לפי הסטאטיסטיקה, כל אלה נמצאים עדיין עימנו. הם חיים בישראל, הם ישראלים לכל דבר.

אם נוריד את היורדים האמיתיים ממצבת היהודים בארץ־ישראל, יסתבר — קרוב לוודאי — כי במדינת־ישראל, יחד עם איזורי־הכיבוש שלה, חיים עתה פחות משלושה מיליון יהודים.

■ ■ ■

ו חנה הפלא השני: אצל הערבים קורה בדיוק ההיפך. ממש נס מן השמיים.

זה מזכיר את אגדת היסהפיה הנרדמת. כבשנו את הגדה המערבית ורצועת־עזה. היו בהן כ־1.2 מיליון נפש (ובכללן תושבי ירושלים המיזרחית).

ואז נרדמו כולם.

מאז עברו 12 שנים. עד כמה שידוע, לא היתה בשטחים הכבושים שביתת־הולדה. להיפך. שיעור הריבוי הטיבעי של האוכלוסיה הפלסטינית הוא הגבוה ביותר בעולם. מקובל להניח כי האוכלוסיה הזאת מכפילה את עצמה תוך 18 שנים.

והנה, בסטאטיסטיקה של מדינת־ישראל לא נוספו נפשות לאוכלוסיה זו. כי חפידי ארץ־ישראל השלמה, וגם כי שאר הפוליטיקאים והעיתונאים, דבקים במיספר המקודש של 1.11 מיליון נפש בשטחים הכבושים (מלבד ירושלים המיזרחית).

למיספר זה איז כל אחיזה במציאות של 1979. לפי ההערכה הסבירה, צריכים לחיות עתה בגדה המערבית (ובכללה ירושלים המיזרחית) וברצועת־עזה כ־1.8 מיליון ערבים פלסטיניים — לפחות.

יש להוסיף לכך את חצי מיליון הערבים שהם אזרחי ישראל, שהריבוי הטבעי הגדיל את מיספרם פי שניים וחצי תוך 31 שנים.

פירוש הדבר הוא כי ברגע זה חיים בארץ־ישראל השלמה, בין הירדן והים, פחות משלושה מיליון יהודים, ויותר מ־2.3 מיליון ערבים.

■ ■ ■

נ ותרו לנו עשרים שנים עד השנה 2000. מה יהיה המצב אז?

בצד היהודי, המגמה ברורה פחות או יותר. הריבוי הטיבעי בישראל הוא — במיקרה הטוב ביותר — קבוע. אין הוא נמצא בסימן של עליה.

מצב העליה הוא בכי רע. בקרב היהודים היוצאים מברית־המועצות, הנשירה גוברת. די לעקוב אחר המאמצים הקדחתניים של העסקנים הישראליים והציונים, המנסים למנוע ממהגרי ברית־המועצות את חופש־הבחירה, ולאלץ אותם לבוא לארץ מאונס, כדי לעמוד על המציאות העגומה. אפילו מול פני הסכנה הנוראה הנשקפת ליהודי איראן, הם לא גילו שום חשק לבוא ולהצטרף אלינו, כשכל השערים היו עדיין פתוחים לרווחה.

יש עליה קטנה מארצות אחרות. ויש ירידה גדולה מאד מישראל לארצות־הברית, לקנדה, לגרמניה, לאוסטרליה.

דרושה אופטימיות רבה כדי להאמין כי בשנת 2000 תעלה האוכלוסיה היהודית בארץ־ישראל על ארבעה מיליון.

לעומת זאת, אין צורך בניחושים לגבי גידול האוכלוסיה הערבית.

במרוצת 20 השנים הקרובות תכפיל אוכלוסיה זו את עצמה. 2.3 המיליונים של היום יהפכו עד אז ל־4.5 מיליונים. מחוץ לגבולות הארץ חיים עתה שני מיליון פלסטינים, שמיספרם יגדל עד שנת 2000 לארבעה מיליון.

בקיצור: לפי הערכה מציאותית, תעלה בשנת 2000 האוכלוסיה הערבית בארץ על האוכלוסיה היהודית. לפי הערכה יהודית אופטימית, ייווצר אז מעין שיוויון.

ורק לשקרנים (או, כפי שהגדיר זאת אריק שרון

ילדים בעזה: הנשק הסודי

השבוע בכנסת, לבעלי „האמונה") ברור כי באותה שנה יהיה רוב יציב ומרשים ליהודים.

■ ■ ■

א זה הן העובדות הבסיסיות, הקודמות לכל ויכוח. הן מרחפות על פני ההתנחלות של אלון־מורה ותצהירי הגנרלים בבית־המישפט, על פני ועדת האוטונומיה ודיוני הממשלה.

יש בארץ שני עמים. אחד מהם, הישראלי, גדל באיטיות. השני, הפלסטיני, גדל בקצב מסחרר.

על רקע מציאות זו, הקונספציה של אריק־ישראל השלמה פירושה מדינה דו־לאומית.

במדינה זו שולט עם אחד על השני. כיום שולטים היהודים, המהווים 60%, על הערבים, המהווים 40%. מחר ישלוט החצי היהודי על החצי הערבי. מחרתיים ישלוט החצי היהודי על הרוב הערבי.

במשך כמה זמן?

זהו עניין של הדרכה. אך אדם בר־דעת צריך להביא בחשבון שביום מן הימים יקום הרוב על המיעוט וייטול את השילטון לידיו.

מובן מאליו שאין אבירי ארץ־ישראל השלמה מתכוונים להקים בארץ מישטר דמוקרטי. הם מדברים על „אוטונומיה" ל„תושבים" — מין מישטר מיוחד לעם שלם שלא יהיה לו חלק בשילטון. אילו נתנו לערבים שיוויון־זכויות דמוקרטי, היו ישבים בכנסת העשירית חמישים חברי־כנסת ערביים, כולם חסידי אש"ף, ובשנת 2000 היו מחצית אלופי צה"ל ערביים.

אבל אין צורת המימשל משנה את הרכב האוכלוסיה. מדינה דו־לאומית נשארת דו־לאומית גם כאשר עם אחד שולט בה, באמצעות שירות־הביטחון, כתי־הסוהר, סגירת המיכללות או פוגרומים.

■ ■ ■

א ת הקונספציה הזאת אפשר לייחס למנחם בגין. מולה עומדת קונספציה שאין לה בעלים גלויים, מילבד „הרב" מאיר כהנא וחבר מטורפיו הנודדים.

אך בוודאי אינו חוטא לאמת, אם אייחס קונספציה זו לאריק שרון וליגוש־אמונים.

ואולי לכך התכוון אריק כאשר דיבר על „אמונה".

במדינת ישראל המקורית, שהוקצתה לנו על־ידי עצרת האו"ם ב־1947, היוו הערבים 40%. אך במדינה שקמה במילחמת־ת"ש, ירד מיספר הערבים באופן דראסטי.

איך ירד? היה מי שדאג לכך. בן־גוריון פקד, חיילים רבים (ואני ביניהם) ביצענו. המילחמה עצמה תרמה את תרומתה, וגם טיפשותם של המנהיגים הפלסטיניים הקלה על המלאכה. בתום מילחמת־העצמאות לא נותרו במדינת־ישראל המורחבת אלא כ־200 אלף ערבים. השאר הונפו, פונו, ברחו, גורשו.

אין בליבי ספק כי אריק שרון ודומיו מתכוונים לחזור כהזדמנות הראשונה על תרגיל זה.

יש החולמים על מילחמה גדולה, שבחסותה אפשר לגרש המונים. יש הסבורים שאם נמרר את חייהם של הפלסטינים כמו שצריך, לפי שיטות דו"ח קניג ושיטות אחרות, הם יתסלקו מרצונם. אחרי ככלות הכל, הארץ „אינה שייכת להם", ולמה שלא יגורו באוד־ד'בי או בכווייט?

הצרה של אריק היא שהוא החטיא את המאה שלו. במאה ה־14 יכול היה להיות קונדוטיירה באיטליה, לכבוש נסיכות ולערוך מילחמות בלתי־פוסקות. במאה ה־15 יכול היה להיות מפקד של צבא־קלגסים שכיר, מאותם שכבשו לעצמם מקום בהיסטוריה של המילחמות. במאה ה־16 יכול היה להיות מלך הפיראטים, ולהקים לעצמו אימפריה בלב ים. במאה ה־19 יכול היה לגרש אינדיאנים באמריקה. עוד בראשית המאה ה־20 יכול היה לעשות חיל באחת התנועות הגדולות שצמחו באירופה, שלבשו חולצות בעלות צבעים שונים ושהרימו ידיים שטוחות או קמוצות לצורך הצדעה.

בסוף המאה ה־20, זה לא הזיר. זה יצא מן האופנה. פשוט אי־אפשר לגרש בכוח עם שלם מאדמתו. יכול אדם לחלום על כך, אם הוא מפיק מזה הנאה כישחני. אבל עליו לדעת שזהו חלום באספמיה.

ואם מישהו חולם על כך שהערבים יקומו מרצונם ויסתלקו — מוטב שיתעורר. התגובה על הדיכוי היא הפוכה: האוכלוסיה בששתים הכבושים מתגבשת במהירות, והיא נאחזת באדמתה בציפורניה. יחידים יכולים לצאת ולחפש לעצמם קאריירה במדינות השכנות. אך זוהי תופעה מבוטלת, לעומת הריבוי הטיבעי העצום.

■ ■ ■

ה קונספציה של המערך, המכונה „פשרה טריטוריאלית", אינה מציאותית יותר.

גם זהו חלום יפה. נשאיר בידינו את הנתחים השמנים של הגדה המערבית ורצועת־עזה, ואילו את החלקים שבהם גרים 1.8 מיליוני פלסטינים, נחזיר למישהו.

להצעה זו אין קונה. אין מי שמוכן לקחת.

המערך שלט בישראל במשך עשר השנים הראשונות שלאחר כיבוש־השטחים, ולא מצא אף ערבי אחד שיסכים ל„פשרה הטריטוריאלית", שעיקרה: אתה תקבל חלק ממה ששייך לך, ואני אקח חלק ממה ששייך לך.

בוועידת בנאדר החליט העוזם הערבי כולו, וביראשו העם הפלסטיני, שהוא מוכן לשלום. אך הוא העמיד שני תנאים מפורשים: שיכה לגבול הקודם, ומדינה לפלסטינים.

■ ■ ■

ה חזרת הגדה המערבית ורצועת־עזה לעם ה־פלסטיני, כדי שיקים בה את מדינתו, אינה רק הדרך היחידה להשגת השלום האמיתי.

זוהי גם הדרך היחידה לשמירה על קיומה של מדינת־ישראל, כמדינה שתגלם את אי־שיותו החיסטורית של עם־ישראל.

רק כאשר יחצוץ גבול ברור בין ישראל והמדינה הפלסטינית, תהיה ישראל פטורה מן הסכנות הדמוגרפיות. הבעייה של התפוצצות האוכלוסיה הפלסטינית תהיה בעייתה של המדינה הפלסטינית בלבד. הדבר לא ישפיע על מהות המדינה הישראלית.

משום־כך, שיחרור הגדה והרצועה מן הכיבוש הישראלי הוא שיחרור כפול וחדדי. הוא משחרר את השטחים האלה מאיתנו — אך הוא משחרר גם אותנו מן השטחים האלה. כל מגמה המוכיחה לכך מוסיפה לביטחון ישראל, וכל מגמה המפריעה לכך גורעת מביטחון ישראל.

זה אמור גם לגבי אלון־מורה.

תצהירי הגנרלים עסקו בביטחון השוטף, וגם בביטחון בעיתות־מילחמה. במישור הגבוה יותר, המכונה „איסטרטגיה לאומית" (או „איסטרטגיה רבתי"), אלון־מורה מסמל את אסון לאומי, סכנה לעצם קיומה של מדינת־ישראל כמדינה בעלת רוב יהודי לצמיתות, דמוקרטית ובטוחה. מדינה זו לא תצטרך לחיות על חרבה, מפני שתחיה בשלום עם שכנותיה, ותהיה משולבת במירקם של יחסי אנוש, מיסחר, תרבות, חברה ויצירה.

אולם בעת הצורך תוכל להגן על עצמה, כפי שעשתה ב־1967, מפני שתהיה מגובשת, הומוגנית, בעלת תשתית לאומית בריאה.

אומנם, יתכן שמדינה כזאת לא תהווה קרקע־צמיחה נוחה להרפתקנים מסוגו של אריק שרון.

ומי יצטער על כך?

עם ה"הופ קולור"
גרץ קולור

גֶרץ קולור
לחשוֹב בצבעים טבעיים.

כשמדובר ברכישת טלוויזיה צבעונית המעשה הנכון הוא לבדוק היטב ולרכוש את המקלט המשוכלל והאמין ביותר. מקלט כזה תמצא, לכל הדעות, במיגוון הטלויזיות הצבעוניות של "גרץ". הנה כמה מן הסיבות שהעמידו את "גרץ קולור" במקום הראשון בגרמניה המערבית:

- ☐ הטלויזיה עם המחשב.
- ☐ בקרה מרחוק המהווה את המסוף לתפקוד המחשב.
- ☐ ה"הופ קולור" המאפשר קליטה של ישראל בצבעים טבעיים.
- ☐ מסך הליוכרום (צפוי מיוחד המונע החזרת קרני אור).

- ☐ גרץ קולור בנויה ממעגלים משולבים המונעים התחממות המקלט ובלאי החלקים.
- ☐ לקולט התחנות (TUNER) תחום תדרים נרחב מ-69 — 1 UHF.
- ☐ אפשרות קליטה ב-SECAM (שיטה צרפתית).
- * התוית המהווה את סמל הזיהוי לאיכות הגבוהה ולאחריות מלאה.

Graetz
הטלוויזיה עם המחשב

להשיג בחנויות המובחרות

רטפון אור אימפורט בע"מ — יבואני מכונות כביסה "קונסטרוקטה", אוגרי הום "פאקיר", שואבי אבק "פאקיר" ומיקסרים "סטאר מיקס"
מסילת החשמונאים 44 תל-אביב, טלפון 330825, 331707

אתה והלירה

מאת יגאל לביב

התוכנית החדשה של מס־ההכנסה

כל תיקי אוכלוסיית העצמאיים ייבדקו בבדיקה מקוצרת אחת לשלוש או לארבע שנים. השנה ייבדקו 70 אלף התיקים הראשונים של העצמאיים והחברות.

כדי לעמוד במשימה זו, יתווספו עוזרים למפקחי־מס, שיעשו את עבודת תיקצור דו"חות המס, בנפרד מעבודת מפקחי המס, שימשיכו בבדיקת תיקים ובעריכת שומות. בעתיד הקרוב תתוקן פקודת מס־ההכנסה, והשומה הזמנית או הדו"ח המתוקצר יוחלפו בשומה עצמית, שתישלח לנישום. לפי דיווחי הנישום יקבע המחשב את המס שעליו לשלם. שומה עצמית זו תיהפך לסופית אם חלפה התקופה שבה מותר, על פי החוק, לערוך שומה, או אם בדיקה מקוצרת אימתה את השומה העצמית. במיקרה כזה תישלח לנישום, על־ידי המחשב, הודעה שכמות כאישור הדו"ח העצמי. בכל מיקרה אחר, כאשר הדו"ח לא נמצא קביל, תוצא לנישום שומה לפי מיטב השפיטה.

במיסגרת התוכנית החדשה, תידרש כל אוכלוסיית העצמאיים להגיש הצהרות־הון, כאשר הדרישה תפוזר על פני שלוש שנים מן השנה הנוכחית. הביקורת המקוצרת תתמקד בעיקר בנישומים שפנקסיהם נמצאו בלתי־קבילים מטעמים שונים, ובעיקר מטעם של העלמת־הכנסות; כאלה שהדיווחים שלהם, לשנת המס 1978, נמצאו לא־סבירים; אותם שלא הגישו כל הצהרת־הון; נישומים שלא טופלו משנת 1974 וקודם לה.

מיספר העובדים החדשים, התקצירנים, יהיה 90, והם ייכנסו לעבודה אחרי שיעברו קורסים בחודשים יולי־אוגוסט.

בחירת תיקי הביקורת המקוצרת תיעשה בעיקר על־ידי המחשב, שיקבע 48 אלף תיקי עצמאיים וחברות. כאשר יתברר לבודק, כי השומות שנערכו לשנים קודמות ללא ביקורת, במיסגרת המדיניות החליברלית הקודמת לקבלת דו"חות, היו בלתי־סבירות, בהשוואה לשנים שלגביהן נערכה ביקורת מקוצרת, יש לבחון את האפשרות לפתוח שומות אלה מחדש, בהתאם לסעיף 137 לפקודה.

הבדיקה המקוצרת של תיקי החברות תכלול את הניתוחים הבאים: ניתוח המאזנים; בדיקת סעיפי מאזן שבהם יש סטיות; מתן תשומת־לב להסתייגויות רואי־החשבון; בדיקת סבירות הרווח הגולמי; עיון במימצאי רואי־החשבון לגבי הקטעים שאותם בודקת הביקורת המקוצרת; בדיקת טופס־פחת; בדיקת הזכאות להטבות על־פי החוק לעידוד התעשייה ועידוד השקעות־הון;

בדיקת ציוד ומלאי לצרכי מס־רכוש; בדיקת הטבות למנהלים, כמו הכנסה מריבית זקופה או אי־התרת הריבית לחברה שקיבלה הלוואות, כדי לתיתן למנהלים; שילוב הבדיקה עם התיקים האישיים של המנהלים.

בכל מיקרה של תיק, שבו ההכנסה אינה גבוהה ב־50% לפחות לעומת שנת הדו"ח הקודמת, יידרש אישור פקיד־השומה לקבלת־השומה.

נישומים שאינם מנהלים פינקסים כחוק תוצאנה להם שומות לפי מלוא ההכנסה בענף, ולא יכירו להם בהוצאות שונות כמו פחת, ריבית, חובות אבודים והפסדים. מי שהתחיל לנהל פינקסים אחרי ה־1 באפריל 1978, ייראה כסרבן ניהול פינקסים.

חלק מאוכלוסיית השכירים יעבור לטיפול כעצמאיים. תיקים שבהם יש הכנסה נוספת לשכיר ממקור אחר (ממיקצוע חופשי, מהשכרת שתי דירות או יותר, מחקלאות) יועבר לחוליית העצמאיים, לפי סוג ההכנסה הנוספת.

במיסגרת מדיניות השומה לשנת 1979 לא יסתיים תיק, בין בבדיקה מקוצרת ובין בבדיקה מידגמית, בלי שנשלחה לנישום הצהרת־הון לפחות לשנת 1978, ובלי שנעשתה השוואת־ההון הדרושה. לשם כך תישלחנה השנה כ־100 אלף דרישות להצהרות־הון. הדרישות תישלחנה ל־60 אלף נישומים, שלא הגישו כל הצהרות־הון, ל־4000 תיקי־מידגם, ל־8000 נישומים שדיווחם לשנת 1978 אינו סביר, ל־10 אלפים נישומים שנתפסו באי רישום תקבולים, ל־3000 ללא קופה רושמת, ל־5000 סרבני ניהול־פינקסים, ל־5000 נישומים בביקורת מקוצרת, ל־5000 נישומים עם שומות פתוחות לשנים קודמות.

סיריל סטיין לא ביטל השקעתו

בעוד מרבית המשקיעים במלונות חד־שים בישראל ביטלו או עיכבו את ה־השקעה, ביגלל החלטת הממשלה על ביטול הסובסידיות להלוואות־חפיתוח ל־תעשיה ולמלונות, החליט איל־המלו־נות־והחימורים הבריטי, **סיריל סטיין**, על המשך ההשקעה במלון שהוא מקים באילת.

לסטיין רשת־מלונות גדולה בבריטניה (16 בתי־מלון) ובאירופה (20), המתמחה בעיקר בכפרי־נופש.

לפני כשנה רכש שטח המתוכנן לכפר־נופש באילת, ליד מלון „לרום". השטח נקנה מחברת „דקל", וניתן לבנות עליו 300 חדרים. עד כה השקיע סטיין 700 אלף דולר במקום, ולאחרונה הורה ל־נציגו בישראל להמשיך בתוכניות, למרות ביטול הסובסידיות.

סטיין הוא בעל רשת מועדוני־החימו־רים הבריטית הגדולה ביותר, „לדס־ברוק", והוא מראשי הקהילה היהודית והמגבית היהודית.

גדל אי־השיוויון בהכנסות

ההכנסה לנפש של מישפחה יוצאת אירופה ואמריקה היתה גדולה ב־85% מההכנסה לנפש של מישפחה יוצאת אסיה ואפריקה — כך גילה סקר הכנ־סות המישפחות לשנת 1978, שעשתה הלישכה המרכזית לסטאטיסטיקה.

הסקר העלה, כי המישפחות הנמצאות בארבעה העשירונים התחתונים קיבלו בשנת 1978 כ־20% מכלל הכנסות מישפ־חות השכירים, בעוד המישפחות בעשי־רון העליון קיבלו 23% מכלל ההכנסות.

איגוד המפיקים דורש פיקוח על מחירי הפיתוח

איגוד המפיקים בישראל דרש ממישׂ־רד־התעשיה־והמיסחר להטיל פיקוח על מחירי מעבדות „האולפנים המאוחדים" של הרצליה ו„ברקי", ולהכריז על עבו־דות האולפנים כמוצר בר־פיקוח, שאין להעלות את מחיריו בלי אישור הממ־שלה.

יושב־ראש האיגוד, **ישראל רינגל**, מסר כי לאחרונה מעלים האולפנים את מחירי העבודות בצורה שרירותית. מאז התאחדו רשמית, הם מחווים מונופול, השולט בכל האולפנים במדינה. רינגל אמר, כי כיום מעדיפים מפיקים רבים לעבוד באיטליה. פיתוח סרט 16 מ"מ צבע, באורך שעה, 2000 רגל נגטיב, ביחס צילום של 8:1, כולל העתק ראשון, עולה בישראל 135 אלף לירות, ובאיטליה 76 אלף לירות.

אחת הדרישות של האולפנים היתה, כי המפיקים ישלמו במחירים נקובים בדולר. איגוד המפיקים פנה למישׂרד־התעשיה, והתערבותו הביאה לביטול דרישה זו.

חצי לירה שווה חמש לירות בארצות־הברית

אם אתה מחפש מטבעות בנות חצי לירה, תתקשה למצוא אותן. הן הפכו מבוקשות מאד על־ידי ישראלים בארי־צות־הברית, המבקשים מחברים בארץ לאסוף ולשלוח להם עד כמה שיותר מטבעות כאלה.

הדבקות במטבעות אלה אינו נוסטאל־גי. הישראלים גילו, כי מטבע זה מחליף בדיוק את המטבע האמריקאי בן 25 סנט בכל המכונות המוכרות מוצרים תמורת מטבעות־כסף. מכיוון שמטבע בן 25 סנט שווה כיום כחמש לירות, הרי שההפרש הוא אחת לעשר.

מי שסובלים מכל העניין הם, כמובן, בעלי המכונות, המרכזים בידיהם מטב־עות ישראלים כאלה, והדורשים מנציגי ישראל להמירם בכסף אמריקאי.

מצוקת הדיור: דיבורים לא מעשים

ההכרזות הרמות של שר־השיכון, דויד לוי, לא הצליחו לחקים בית אחד ביש־ראל. פירסום של הלישכה המרכזית ל־סטאטיסטיקה מימים אלה קובע, כי ב־רבע הראשון של 1979 הוחל בבניית 9100 דירות, לעומת 8500 דירות ברבע

שר דויי
ירידה בבנייה

המקביל אשתקד. בגמר הבנייה למגורים חלה ברבע השנה הראשון ירידה של 10%, לעומת הרבע המקביל אשתקד. ב־סוף מארס השנה היו 58 אלף דירות בבנייה, לעומת 60 אלף בסוף מארס 1978.

הבנייה הציבורית התחילה בשלושת החודשים הראשונים של השנה לבנות רק 200 דירות מגורים.

השלום ייקר מחירי הסרטנים

הסכם־השלום עם מצריים, והחזרת אל־עריש, הביאו לסגירת אזורי הדיג דרומית לעזה לפני הדייגים הישראליים. אזורים אלה היו המקור העיקרי להס־פקת סרטנים, וסוגי דגים כמו ברבוניה. אותם דגים מצויים גם צפונית לעזה, אך בכמויות קטנות יותר. קודם הוציא הדיג בכל רשת דרומית לאל־עריש 50 קילו ברבוניה, ואילו עתה הוא מוציא בקושי 20 קילו. כתוצאה מכך העלו הדייגים את מחירי הסרטנים מ־160 ל־300 לירות לקילו ויותר. מחיר קילו ברבוניה היה 80 לירות, ועתה יותר מ־150 לירות.

למרות שמותר לדוג ולמכור סרטנים, אסור לייבא אותם. מחירי סרטנים ב־יבוא הם כ־5 דולר הקילו, לעומת 12 דולר המחיר כיום בדיג המקומי, שכימ־עט אזל. אסור גם לייבא סרטנים עבור אוכלוסיה נוצרית או דיפלומטים.

הבורסה „כלל" משתלטת על נייר חדרה

עליות־השערים החזקות של „מיפעלי נייר חדרה", שהשליטו את שעריהם עד לרמה של 1000, באו ממאמץ של קונצרן „כלל תעשיות" להשתלט על 25% ממניות המיפעל. מניות „מיפעלי נייר חדרה" מפוזרות בבורסה, ובאמצעות רכישות ב־בורסה ניתן להשתלט על החברה, שהונה, כולל האופציות, נאמד עתה במיליארד לירות. על „כלל תעשיות" להשקיע כרבע מיליארד לירות ברכישות אלה, כדי לה־גיע לאחוזים משמעותיים.

תוכנית „כלל" הופרעה על־ידי „בנק דיסקונט", המחזיק יחד עם חברה בת שלו, פי־אי־סי, כ־20% ממניות החברה. „דיסקונט" החל גם הוא רוכש מניות, וכך החלה התחרות בין „כלל" ל„דיס־קונט", ושערי המניות קפצו. מקורות ב„כלל" מכחישים כאילו הקונצרן עומד מאחרי הרכישות.

ההשקעה במניות אלה טובה כשלעצ־מה, שכן החברה הרוויחה השנה כ־300 מיליון לירות, ורווח זה נותן מכפיל של 3:1.

זוהי הפעם השנייה בהיסטוריה של הבורסה, שנעשה נסיון להשתלט באמצ־תה על חברה. לאחרונה היה בהתחרות־ההשתלטות קונצרן „טבע", עת העדיף שר־האוצר דאז, **פינחס ספיר**, את קבו־צת „אסיה צרי" של **אלי הורביץ** על פני חברת „תיעוש" ההסתדרותית, והורה ל„בנק לפיתוח התעשיה" למכור ל־„אסיא" חבילה מכרעת של מניות ב־„טבע". בדרך כלל אין אפשרות להשתלט על חברות בארץ כמו בחו"ל, כיוון שכאן רשות ניירות־הערך מאפשרת לחברות ל־חנניק לציבור מניות הנושאות שליטה פחותה, לעומת המניות שמחזיקים המנ־פיקים.

מניות „נייר חדרה" אינן היחידות ש־עשו היסטוריה של העפלה. מניות „אל־גר", למשל, עלו אף הן פי שלושה והן, לראשונה בתולדותיהן, מעל שערי „אל־רן". מניות אחרות הראויות שוב לתשו־מת־לב הן „סקוריטס", „פריון", „כלל", „נדלן" ואפילו „הסנה". כל אלה הן השקעה טובה ברמת השערים הנמוכות שלהן.

קו נוסף ניו־יורק לישראל

חברת „טרנס־אמריקה", שהתמחתה בטיסות זולות מסן־פרנצ'יסקו לניו־יורק, קיבלה את אישור ישראל ואמריקה לפ־תיחת קו־תעופה מניו־יורק לתל־אביב, שיתחרה ב„אל־על" וטי־וו־איי. מחיר הטיסה בקו זה יהיה, כפי הנראה, כ־500 דולר לשני הכיוונים, כ־200 דולר פחות מן הכרטיס חזול בקו זה.

איך לחסל את המקקים - ולהפטר מהם.

סופר מקפז- שתי פעולות קטלניות במיכל אחד.

עכשיו כשהקיץ הגיע, בעית המקקים מתחילה.
הם יוצאים לפתע מ"שום מקום" ואת נתקלת בהם בכל מקום. לא מספיק לחסל את המקקים לזמן קצר מנסיונך את יודעת כי הם חוזרים ומופיעים.
סופר־מקפז של פזכים המכיל דיאזינון לא רק מחסל את המקקים, הוא גם מונע ממקקים להופיע מחדש.

כך את נהנית בדרך סופר־מקצועית משתי פעולות קטלניות במיכל אחד — את גם מחסלת בקלות את המקקים וגם נפטרת מהם לזמן ארוך. כדאי לך לרסס בסופר־מקפז ביסודיות

בתוך ארונות המטבח, בסדקים, בפינות, לאורך הקירות, מתחת לכיורים, מאחורי התנור והמקרר וכן בחדרי השירותים ובמקומות ה"מסתור" בבית.
עם סופר מקפז תשמחי לגלות כי בשני ריסוסים יסודיים את נפטרת מהמקקים. אחת ולתמיד.

פזכים

קבלן הדיח את שמואל רכטמן, וקבלן ירש אותו ✱ יורשו של יאיר משביע את אחיו ✱ המיזנון מלא כאשר דנים בפישעי הנאצים ✱ מר שרון מרוויח מהחלטות השר שרון ✱ בגין שמע את דברי דיין ופרץ בצחוק

מראה עגום

הלוויתו של ישראל ישעיהו ז"ל
דיבור עברי

ב דקות האחרונות של ישיבת הכנסת, ביום ד', נכנס יצחק שמיר לאולם המליאה ותפס את מקום היו"ר. היה ברור כי קרה משהו. לא היה גם קשה לנחש מהו: ישראל ישעיהו מת.

הייתי אחד משני הח"כים היחידים שהצביעו נגדו כאשר נבחר כיו"ר. אך הדבר לא הפריע לשנינו לקיים ביניינו יחסים ידידותיים. חיבבתי אותו ביגלל חוש־ההומור שלו, ובעיקר ביגלל העברית הנהדרת שבפיו. אדם המדבר עברית צחה, נקיה ושוטפת הוא תופעה נדירה מאד בכנסת.

מובן שכיו"ר הכנסת היה ישעיהו — כמו קודמו ויורשו — שליח המיפלגה שמינתה אותו, ואי־אפשר היה

מחוץ לפרוטוקול

לצפות ממנו שימרה את פיה. הוא לא עצר את הידרדרות הכנסת. אך גם קודמיו ויורשו לא עשו זאת.

הוא היה איש אותנטי, לא מוצר המוני מבית־חרושת מיפלגתי.

הצטערתי על מותו. אין כמוהו בכנסת הנוכחית.

באותו שבוע נכנס לכנסת דויד שטרן.

כאשר הושבע, עלו בי כמה מחשבות.

מבחינה חיצונית דומה שטרן להפליא לאחיו, אברהם הוא יאיר. לולא נהרג יאיר בידי הבריטים ואילו חי כיום, האם היה חבר־כנסת? האם היה נופל גם הוא קורבן להחלטי ההגמדה הקיים במדינה? האם היו מביטים בו ושואלים: „האם יתכן כי זהו האיש שהכריז מילחמה על האימפריה הבריטית הכבירה?"

לאיזו מיפלגה היה משתייך? חסידיו התפלגו לאורכה ולרוחבה של הזירה הפוליטית: יש ביניהם קומוניסטים, פאשיסטים וכל הגוונים ביניהם.

אחד מראשוני המצטרפים ליאיר, בשעת הפילוג הגדול של אצ"ל, ביוני 1940, היה יצחק יזרניצקי. הוא היה אחד משלושת היורשים של יאיר בהנהגת האירגון החדש. והנה — מה מוזרים החיים! — יצחק יזרניצקי, ששינה את שמו לשמיר, הוא האיש שהשביע את אחיו של יאיר כח"כ.

ועוד קוריוז: שמואל רכטר הורשע בפלילים ונאלץ להתפטר מן הכנסת ביגלל קבלן. עכשיו תפס את מקומו בכנסת דויד שטרן, שהוא נשיא־הכבוד של אירגון הקבלנים.

נאצים וכיסאות ריקים

ה אם יש נושא המאחד את הכנסת יותר מאשר גינוי פישעי־הנאצים? האם יש נושא המרגיש אותה יותר?

לשאלה הראשונה: אין. לשאלה השניה: נראה שיש. בשבוע שעבר הציע גידעון האוזנר, שהכנסת תדון במליאה על הצעת־החוק הנדונה בבונדסטאג הגרמני, להחיל התיישנות על פישעי־הנאצים. נקבע כי מליאת הכנסת תדון על כך באופן דחוף.

יפה? יפה.

ביום השני נערך הדיון. היו בו רגעים דרמתיים, כאשר

(המשך בעמוד 50)

לקלוט מייד 10,000!

גברתי היושבת־ראש, כנסת נכבדה, יש קונסנזוס לגבי החדרה לגורל הפליטים, אך אין קונסנזוס לגבי הפיתרון.

כאשר אני עולה על הדוכן הזה, מהדהדים באוזני שלושה שמות נוראים, הרשומים בתולדות עמנו בעט ברזל ובציפורן שמיר: אוויאן, סטרומה, אכסודוס.

א ו ו י א ן! יולי 1938. ארבעה חודשים לליל־הבדולח. מאות אלפי יהודי גרמניה, ויהודי אירופה כולה, חיפשו מיקלט, מחסה, הצלה. ותחת להצילם, כינסו המדינות ועידה בינלאומית בעיר־נופש אידי־לית, ליד אגם ז'נבה, ודנו עם הנציב של חבר־הלאו־מים לענייני־פליטים על תוכניות דימויוניות. היהודים זעקו, אנחנו כאן זעקנו, חיים וייצמן ניסה לשווא להתקבל לשיחה. התוצאות? דיבורים ריקים, ניי־רות. כמה אלפים ניצלו, אלפים מבין המיליונים. ויהדות אירופה שקעה במצולות.

ס ט ר ו מ ה! דצמבר 1941. ספינה רעועה, ועליה 769 גברים, נשים, ילדים, זקנים, הגיעה לחופי תורכיה ונשלחה חזרה אל לב הים־השחור, בלי מים, בלי מזון, בלי דלק. ב־23 בפברואר 1942 טבעה סטרומה. 768 פליטים מצאו את מותם במעמקי הים. פליט אחד ניצל.

א כ ס ו ד ו ס! יוני 1947. אוניה, ועליה 4,515 איש ואישה. היא מגיעה לחוף־מיבטחים, ארץ־יש־ראל, אנשיה נשלחים חזרה אל התופת שממנה באו, אחרי מאבק נואש עם הצבא הבריטי. 3 הרו־גים. 28 פצועים.

אנחנו זעקנו. פנינו אל מצפון העולם. תבענו עזרה והצלה. והעולם עמד מנגד, כשם שעמד מנגד בימי אוויאן, כשם שעמד מנגד בימי סטרומה.

■ ■ ■

גברתי היו"ר, איני גא בממשלת־ישראל ברגע זה.

הנה אנחנו עומדים במיבחן — אותו מיבחן שבו עמדו מדינות העולם בימים ההם? איך אנחנו מגיבים?

שוב נישלחים פליטים על ספינות רעועות ללב־ים. שוב טובעים נשים וילדים במצולות. שוב ניתנת לחיילים על החוף הפקודה לירות — לירות על־מנת להרוג! — בפליטים המתקרבים אל החוף בשארית כוחות הייאוש.

איך מגיבה על כך ממשלת־ישראל?

איך מגיב על כך ראש ממשלת־ישראל?

פנייה נרגשת אל מצפון העולם. תוכניות גרנד־יוזיות שמאה וחמישים מדינות יחלקו ביניהן את העומס. דרישה להטיל את התפקיד על נציב האו"ם לענייני־פליטים.

האם אין אוזניו של ראש־הממשלה קולטות את צחוק השטן של אוויאן? את זעקות האימים של פליטי אירופה אז?

האם אינו רואה בעיני־רוחו את סטרומה?

האם זוהי התשובה של מדינת־היהודים?

האם כך מגיבה מדינת־הפליטים?

פניות לאחרים?

דרישות מן הזולת?

„אכסודוס" בחוף הארץ

דיבור פאתטי

הצעה לקלוט כמה מאות, ושארצות־הברית וב־ריית־המועצות תקלוטנה את הרבבות?

אני מסכים עם קריאת־הביניים של חבר־הכנסת משה שמיר, שטען כי הטרגדיה הזאת נגרמה על־ידי ארצות־הברית. הייתי אחד מאותם שהפגינו בשעתו בשערי השגרירות האמריקאית בתל־אביב, נגד ההת־ערבות האמריקאית בוויאט־נאם. אי־אפשר לתאר את עומק הציניות שבהתנהגותה של מדינה אדירה זו, שגרמה לטרגדיה הזאת והסוגרת היום את שעריה לפני הקורבנות. אך האם זה משחרר אותנו מלעשות את שלנו?

מנחם בגין: למה להאשים את עצמנו? אני הצעתי...

אורי אבנרי: אינני מאשים את עצמנו בשום דבר. בעניין ויאט־נאם, אנחנו אפים מפשע. ייזכר הדבר לשבח שממשלת ישראל, כל ממשלות ישראל, לא נענו ללחץ להתערב בוויאט־נאם במשך כל ימי הסיכסוך הארוך בוויאט־נאם. אבל מה זה נוגע לעניין?

איני מבין אותך, אדוני ראש־הממשלה. איני מאמין שאתה, ראש־הממשלה, מנחם בגין, שקלת את דבריך כראוי להם.

לפני כל דרישה מאחרים, לפני כל דרישה מן הזולת, צריכה מדינת ישראל לתת לעולם כולו דוגמה דרמתית, שתהדהד מקצה העולם עד קצהו.

הבה תכריז עכשיו, מכאן, מבית־הנבחרים של מדינת־ישראל, שישראל מוכנה לקלוט מייד 10 אל־פים פליטים.

אתמול הודיע שר־העבודה, מעל הדוכן הזה, כי במדינת ישראל חסרים כעת 10,000 עובדים, ועוד הרבה יותר בעתיד הקרוב. 10,000 עובדים על מיש־פחותיהם פירושם 50—40 אלף נפש. למעלה ממח־צית הפליטים הנמצאים עתה במצוקה הנוראה.

כולנו יודעים כי אלה הם עובדים מצויינים, ציבור קונסטרוקטיבי האוהב לעבוד. אותם שבאו הנה — ואני מצטרף לשבחים שניתנו לראש־הממשלה על החלטתו, בשעתו, להביאם לישראל — נקלטו היטב. אלפים נוספים יכולים להיקלט כאן בנקל.

אילו היו יהודים, האם היינו מהססים אף לרגע אחד לפתוח לפניהם את שערינו? במדינת היהודים יש מקום לכל פליט, לכל נדף!

המצפון היהודי אינו יכול לסבול מחנות־פליטים וטרגדיה של פליטים, לא ליד גבולנו ולא במרחקים. לא אכנס עכשיו לפולמוס בנושא הזה על הפליטים הפלסטיניים, כפי שעשה קודמי. דעתי ידועה.

הבה נעשה בעצמנו את המעשה הטוב, ואז נפנה, בזכות מעשינו, אל מצפון העולם.

הפקודה, אדוני ראש־הממשלה, כמו תמיד היא: „אחרי".

במדינה

העם

„טוב שכן רחוק

מאוייב קרוב"

מנחם כגן רצה להצדיק את ההתנחלות ליד שכם בעזרת ברל כצנלסון והתחרט

הטלפון צילצל בחדרה של הדוקטור אניטה שפירא, באוניברסיטת תל־אביב. כשהרימה את השפופרת הציג עצמו המטלפן כ„יחיאל קדישאי, ראש לישכתו של ראש־הממשלה, מנחם בגין".

הסביר ראש־הלישכה לחוקרת תולדות הציונות: „ידוע לנו כי את מומחית לציונות המתמצאת, בין השאר, בתולדותיו ובפעולותיו של ברל כצנלסון. אולי תואילי לעזור לנו למצוא ציטוט מדבריו של ברל, שבו הוא מביע תמיכתו ברעיון ההתנחלות ליד שכם?"

אניטה שפירא אינה רק חוקרת מצליחה, ששמה המדעי הולך לפניה. היא גם בתם של שניים מראשי מפא"י, דבורה ושגרא נצר, והתחנכה על ערכי תנועת־העבודה ועל סלידה מן הריוויזיוניזם על כל גיל־גוליו. לכן לא ששה, כנראה, לעזור לראש־הממשלה במציאת הצדקות להתנחלות באלון־מורה.

אמרה שפירא לקדישאי: „הדברים נאמרו בעת הוויכוח הגדול שהתחולל ב־1937, סביב המלצות ועדת־פיל * על חלוקת הארץ, אך את הציטוט המדוייק הואילו למצוא בכוחות עצמכם."

„הטוב בפיתרונות". שיחת־טלפון זו התנהלה לפני כשבועיים, ערב ההתנחלות באלון־מורה. אך מאז לא צוטטו דברי ברל כצנלסון בפי דובריי־הממשלה. האם מפני שלא מצאו את הציטוט המתאים, או מפני שברל כצנלסון לא אמר את הדברים שעליהם חשב קדישאי?

האמת היא זאת: בלישכת ראש־הממשלה מצאו את הציטוט, וברל אכן תמך בהתנחלות יהודית בכל שטחה של ארץ־ישראל. אלא שברל, בניגוד לרבים מחסידי ההתנחלות של היום, לא היה צבוע. הוא ידע כי התנחלות בכל הארץ כרוכה בסילוק ערבים.

וכה אמר ברל, ב־2 באוגוסט 1937, במועצה העולמית של מפא"י, שהתכנסה בציריך, שווייץ, כדי לדון במסקנותיה של ועדת־פיל:

„עניין העברת האוכלוסין עודר אצלנו

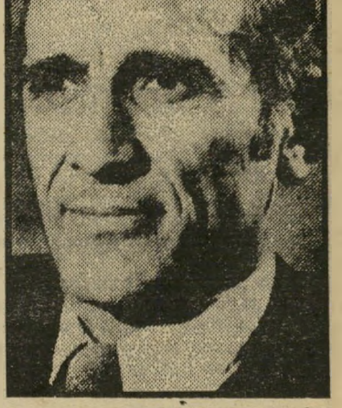

סוכן רוזדי
סודות בחדרי מישרד־החוץ

ויכוח: מותר או אסור. מצפוני שקט בזה לגמרי: טוב שכן רחוק מאוייב קרוב. הם לא יפסידו על־ידי העברתם, ואנחנו ודאי לא. בחשבון אחרון — הרי זו דפורמה פוליטית יישובית לטובת שני הצדדים. זה מכבר סברתי, כי זהו הטוב בפיתרונות,

* ועדה מלכותית בריטית, בראשות הלורד פיל, שהוטל עליה למצוא פיתרון לבעיית פלשתינה (א"י), בעקבות המרד הערבי של 1936 („המאורעות").

ברל כצנלסון (במרכז) *
שיחה מלישכת ראש־הממשלה

ובימי הפורענות התחזקתי בהכרתי, כי הדבר הזה מוכרח לבוא ביום מן הימים. אלא שלא עלה על דעתי, כי ההעברה, אל מחוץ לארץ־ישראל, פירושה לסביבות שכם. האמנתי ועודני מאמין כי עתידים לעבור לסוריה ולעיראק."

יחסי חוץ

האיש שבא לשחד

משה דיין מאשר בעקיפין כי איש־הסתרים מדרום־אפריקה עסק בארץ בשיחוד אישים

איש מן הכתבים לא שם לב לשאילתה ולתשובה עליה. אבל היא הכילה חומר־נפץ.

היא נגעה לדמותו המיסתורית של אשל רודי, מי שהיה מנכ"ל „מישרד ההסברה" של דרום־אפריקה (העולם הזה 2170, 2177), האדם שעסק — כפי שהוא מגלה עתה בעצמו — בשיחוד סיטוני של פוליטיקאים ועיתונאים ברחבי העולם, כדי שיתמכו במישטר הגזעני בארצו.

האם הם ביקרו? לפני שלושה חודשים הגיש אורי אבנרי שאילתה על כך לשר־החוץ:

„במאמר שהופיע בניו־יורק טיימס ב־1 במארס 1979, תחת הכותרת ‚שלושה אקדחים טעונים', בחתימת העיתונאי הנודע אנתוני לואיס, מסופר כי מר אשל רודי ועוזריו ביקרו בישראל תריסר פעמים.

„מר אשל רודי היה, בתקופה הנדונה, מנהל כללי של הגוף הדרום־אפריקאי ש־התקרא ‚מישרד ההסברה', ושעתה מסתבר כי עסק בפעולות חשאיות, בשירות מדיניות האפרטהייד של דרום־אפריקה.

„אני מתכבד לשאול:

„(1) האם ביקרו מר מולדר, מר רודי ועוזריהם בארץ?

„(2) אם כן, כמה פעמים?

„(3) האם נפגשו עם שר־החוץ או פקידים במישרד־החוץ?

„(4) אם כן, מה היה תוכן השיחות?

„(5) האם קיימו הנ"ל מגעים כלשהם עם ממשלת־ישראל, מישרד־החוץ או ה־נציגות הישראלית בדרום־אפריקה? אם כן — מה טיב המגעים? מטרתם?"

„איני רוצה להשיב". תשובתו של משה דיין — בהיפעתו האחרונה בכנסת לפני שנכנס לבית־החולים לניתוח — היתה מלאכת־מחשבת של קיצור ובהירות. הודיע השר מעל דוכן הכנסת:

„לשאלות 1—4: עד כמה שידוע לי, ביקרו האישים הנזכרים בשאילתה בישראל, אך לא בימי כהונתי כשר־החוץ.

„לשאלה 5: עם נציגותנו בדרום־אפריקה נתקיימו מגעים שיגרתיים, במסגרת תפקידם של השניים כשר וכמנכ"ל ב־מישרדנו."

השואל לא הסתפק בכך. הוא ניצל את זכותו להציג שאלה אחת נוספת בעל־פה, ושאל: „שאלותי לא התייחסו לתקופת הכהונה של השר הנוכחי. אני סבור שהשר הנוכחי הייב להשיב גם על שאלות הנוגעות לתקופות־הכהונה של שרים קודמים במישרדו."

פסק דיין: „לא. איני רוצה להשיב על התקופה שקדמה לכהונתי."

„התשובה שלילית". היה זה אישור חד־משמעי לכך שאשל רודי אכן ביקר בארץ, ויש להניח כי עסק כאן בפעולה חתרנית, שיחוד עיתונאים ועסקנים, בין השאר על־ידי הזמנתם לדרום־אפריקה על־חשבון הקרנות הסודיות של מישרדו.

על התוצאות האפשריות רמזה שאילתה אחרת של אבנרי, שגם עליה השיב דיין באותו היום:

„השבועון האמריקאי ניוזוויק יודע לספר כי אשל רודי, מי שהיה מנהל־כללי של הגוף הדרום־אפריקאי שהתקרא ‚מישרד ההסברה', ושעתה מסתבר כי עסק בפעולות חשאיות, טוען כי הוא חושש מתגמול ישראלי.

„מאחר וידוע כי מר אשל רודי ביקר כמה פעמים בארץ ונפגש, בין השאר, עם פקידי מישרד־החוץ, הריני מתכבד לשאול:

„האם נרמז למר רודי באיזו צורה שהיא שיאונה לו רע, במיקרה שיגלה פרטים על מגעיו עם ישראל?"

תשובתו של דיין: „התשובה שלילית."

* בהפגנת האחד במאי 1936, בין הסופר שלום אש ואהרון בקר.

תיקשורת

המרד הדרוזי

ההתקפות על כתב הטלוויזיה הדרוזי רפיק חלבי עוררו הפגנת הזדהות עימו

„למה לי צרות?" אמר עובד טלוויזיה שהגיע להפגנת ההזדהות שנערכה לרפיק חלבי בדלית־אל־כרמל. „הם יידעו שהייתי כאן, ואז זה רק צרות. נגמר קביעות. נגמר קידום. נגמרו ג'ובים. למה אני צריך את זה?"

הפגנת־המחאה של הדרוזים בישראל, שנערכה ביום השישי בשבוע שעבר, הפכה ניצחונו הפרטי של מנהל רשות־השידור, יוסף („טומי") לפיד. מי שחשב שיגיעו עשרות עובדי־טלוויזיה להתייצב לימין חברם, רפיק חלבי, טעה. הם אכן עומדים לימינו — אך לא בגלוי. הם חוששים.

„אתה חושב שהם הצליחו לשבור את המאפיה השמאלנית?" שאל בחור יהודי את ידידו. „לא יודע," ענה חברו, „אולי, אם תהיה ממש מילחמה, הם יהיו בסדר. ביניתיים הם יודעים שרפיק מכיר את הבעיות שלהם ולכן הם הירשו לעצמם לא לבוא. אבל זה באמת לא פייר. איפה הגברים, איפה?"

ואילו רפיק היה מרוצה. „אני באמת לא חושב שכולם היו צריכים לבוא לכאן," אמר, „אלה שבאו ייצגו את דעת כולם." ובכל זאת, האמיצים היו ספורים: הכתב אורי גולדשטיין, עורך החדשות ישראל סגל, תחקירנית עלי כותרת, אורית שוחט, הצלם יחיאל כהן והמקליט יעקב ינאי. יצחק רועה, שנסע באותו בוקר לחוץ־לארץ, פירסם מיכתב הזדהות בעיתון הארץ וביקש מאורית להסביר לרפיק מדוע לא הגיע. היו עוד כמה, אך הם ביקשו להימנע מפירסום שמם.

אז עץ. עצרת בני העדה הדרוזית אורגנה על־ידי נוואף חלבי, ראש מועצת דלית־אל־כרמל, בתמיכתם של כל ראשי האירגונים הדרוזיים בישראל. מטרתה היתה להביע את הזדעזעות העדה למשמע דבריו של אריק שרון בכנסת לפני שבועיים.

„הוא שוב הצליח הבחור," אמר קצין צה"ל צעיר, יליד דלית־אל־כרמל, בהתכוונו לאריק שרון. „הוא הולך מחיל אל חיל. בהתחלה הוא הצליח להשניא את הערבים על היהודים, ולהיפך. עכשיו הוא מנסה להשניא את הדרוזים על היהודים. הוא בהחלט מגוזם, הבחור. אבל תודיעו לו שהפעם זה לא ילך לו. וביכלל, עד מתי יתנו לו עוד להיתפרע?"

אל דלית־אל־כרמל לא הגיעו פשוטי העם, לא נשים ולא ילדים. אל מיגרש הכדורסל, במרכז הקהילה, הגיעו 2000 אישים מהעילית הדרוזית במדינה. „לא כל מי שרצה הגיע," אמר גבר לבוש חליפה אפורה מהודרת. „זאת לא תאפלה. כאן יושבים גברים שצריכים להחליט על עתיד העדה." כן הגיעו צעירים יהודים

(המשך בעמוד 44)

נכבדים דרוזיים בעצרת למען רפיק חלבי
פחד במיסדרונות הטלוויזיה

דו תשקיף

המפד"ל שוקל
הפלת בגין

גורמים שונים במפד"ל מנהלים מגעים סודיים עם אישים במערך, הבאים לבדוק את האפשרות להקים קואליציה עם המערך עוד לפני הבחירות, ולהפיל את ממשלת בגין.

חוגים מסויימים במפד"ל חוששים שאם ינצח המערך בבחירות הבאות, הוא ישתף בקואליציה גורמים מתונים בליכוד, ויותיר את המפד"ל מחוץ לקואליציה. **אותם חוגים טוענים כי אם תעלה המפד"ל את המערך לשילטון עוד לפני הבחירות, תוכטח השתתפות המפד"ל גם בממשלה שתוקם לאחר הבחירות, ובעמדות מפתח.**

שארם תהיה
בסיס אמריקאי

בהסכמת שיטונות מצריים מתכוננים האמריקאים להפוך את שארם־אל־שייח' לבסיס ימי ואווירי אמריקאי גדול, בהשקעה של מיליארדי דיזות.

הבסיס בשארם־אל־שייח' יהיה הבסיס האמריקאי הקידמי להגנה על האינטרסים האמריקאיים בארצות הנפט.

זמיר מאיים להתפטר

מקורביו של היועץ המישפטי לממשלה טענו באוזני כמה חברי־כנסת כי הפרופסור זמיר יתפטר אם לא יאשרו ועדת־הכנסת והמליאה את בקשתו להסרת החסינות של ח"כ שמואל פלאטו־שרון. **חברי־כנסת אחדים טוענים כי איום זה של זמיר הוא נסיון להשפיע על החלטות חברי־הכנסת, ויש לדחות אותו על הסף.**

בגין חושש מלוי

לפני מקורביו הביע בשבוע שעבר ראש־הממשלה את חששו מפני קואליציה אפשרית של שר־הביטחון עזר וייצמן, עם שר־השיכון, דויד לוי, נגדו. **בגין אמר זאת אחרי שנודע לו על התבטאות של לוי, במהלך המשבר בין בגין לווייצמן: אני לא אתן שיגעו בידידי עזר וייצמן!"**

החשד נגד
ברעם הוסר

החשד נגד ח"כ עוזי ברעם, כאילו קיבל שוחד מחברת־ביטוח שהתפרקה בשבוע שעבר, התברר כחשד־שווא.

אל המישטרה הגיעה תלונה כאילו ברעם קיבל שוחד מחברת־הביטוח. בבדיקה שנערכה התברר כי ברעם סעד בארוחת־צהריים עם מנכ"ל חברת־הביטוח, שעימו הוא בידידות זמן רב, על־פי הזמנתו של המנכ"ל. המנכ"ל היה צריך למהר ולעזוב את המיסעדה, וביקש מברעם לחתום בשמו על החשבון. כאשר המתלוננים, עובדים־לשעבר באותה חברת־ביטוח, ראו את החשבון עם חתימת ברעם, הם מיהרו להגיש תלונה במישטרה על שוחד. אחרי בדיקת המיקרה, החליטה המישטרה שלא לחקור אפילו את ח"כ ברעם.

בורג ביטל
כנס הומוסקסואלים

כנס של הומוסקסואלים יהודיים־אמריקאיים, שעמד להתקיים בבית־ההארחה של קיבוץ מעלה־החמישה, בוטל בעיקבות לחצו של שר־הפנים, הד"ר יוסף בורג. **אל קיבוץ מעלה־החמישה פנה עוזרו של השר, אבי יעקובוביץ, ורמז לבית־ההארחה כי תעודת־הכשרות שזו תישיך ממנו, אם יערך הכנס. הקיבוץ ביטל אותו.**

חברת־הנסיעות תורעולם, אשר אירגנה את הכינוס, שוקלת הגשת תביעת־נזיקין נגד הקיבוץ.

בגין יבקר בהתיקווה

מגחם בגין החליט לערוך ביקורים בכל אתרי־הביקור של נשיא־המדינה, יצחק נבון. ראש־הממשלה יבקר בשכונת־התיקווה ובאור־עקיבא, שני מקומות בהם ערך נבון ביקורים שזכו בהצלחה גדולה. **השבוע ערך בגין ביקור בישובי הצפון. הוא החליט על ביקור זה כאשר נודע לו כי הנשיא עומד לבקור יומיים בישובים אלה.**

צה"ל העמיד
מכוניות

כל מכוניות חקציניים מחסוג "רום כרמל", שנרכשו לאחרונה עי־ידי צה"ל, הועמדו בסקודה והנחיגה כחן נאסרה.

המכוניות המשבתו, אחרי שהתגלה ליקוי חמור ומסוכן במערכת־החגה. אל כל הקציגים חנוחגים במכוניות אלה נשלחו נהגים מיקצועיים, כדי לחסיען למוסך.

במכוניות "רום כרמל" התגלו גם תקלות נוספות, כתחומי הגימור ונוחיות הנסיעה, אולם תקלות אלה אינן קשורות בבטיחות הנסיעה.

כתב־אישום
נגד פרץ?

בפרקליטות־המדינה יוחלט, בקרוב, אם להגיש טיוטת כתב־אישום לוועדת־הכנסת, לשם הסרת חסינותו של ח"כ לע"מ יצחק פרץ, מי שהיה סגן שר־התעשייה.

ההחלטה על־כך מתעכבת עד שתסתיים פרשת הסרת החסינות של ח"כ פלאטו־שרון. כן ממתינה ההחלטה בעניין הגשת כתב־האישום נגד ח"כ פסח גרופר ההחלטת הכנסת בעניינו של פלאטו.

מכאן שיש לכמה מחברי־הכנסת של סיעת הליכוד עניין שלא לבטל את חסינותו של פלאטו, כדי להרתיע את היועץ המישפטי.

כהן ושמיר
נגד הממשלה

חברי־הכנסת גאולה כהן ומשה שמיר, שהקימו סיעת־שניים בשם סיעת־ארץ־ישראל, החליטו להצביע בעתיד נגד הממשלה בכל דיון בכנסת, גם אם עמדת הממשלה באותו נושא תיראה להם. **כהן ושמיר טוענים כי המטרה העיקרית היא להפיל את הממשלה, וזכן ינהגו כך.**

חוג חדש
בבית אבן

בביתו של ח"כ אבא אבן יתכנס ביום החמישי השבוע חוג חדש של חברי מיפלגת־העבודה, לפגישה ראשונה.

עם המוזמנים לביתו של אבן בהרצליה־פיתוח נמנים חיים צדוק, גד יעקובי, חיים בר־לב, דב בן־מאיר ונאווה ארד. מטרת החוג החדש, שהוקם בבירכתו של שמעון פרס, הוא לנסות ולמנוע "התמודדות מזיקה" בבחירת יושב־ראש המיפלגה.

מודעי מכיר בערבית

שר־התיקשורת יצחק מודעי הורה להוסיף גם את השפה הערבית לתקליטי־המרכז, כאשר מחייגים למרכז שיחות חוץ־לארץ.

עד כה היו המחייגים ל־18 ממחינים על הקו, כאשר בשלוש שפות מודיע להם הקריין כי כל העמדות תפוסות. השפות היו, עברית, אנגלית וצרפתית. ועתה הוסיפו להם גם ערבית.

מינוי ציר
בעיקבות טלוויזיה

עורך־הדין דויד רוטלוי הסכים, לבקשת שר־האוצר שימחה ארליך, לקבל על עצמו את תפקיד הציר הכלכלי של ישראל בארצות־הברית, במקומו של הד"ר צבי דינשטיין.

רוטלוי היסס בשבועות האחרונים אם לקבל את המינוי, מאחר ולא מכבר נבחר כנשיא לישכת עורכי־הדין של תל־אביב, ובגלל תפקידו כחבר מועצת עיריית תל־אביב.

אחרי שיזיור הטלוויזיה על השערוריות בצורות הכלכלית של ישראל בניויורק, פנה ארליך שוב אל רוטלוי, והפעם קיבל את הסכמתו.

שפי פרקליט
צבאי ראשי

סגן היועץ המישפטי של מישרד־הביטחון, דוב שפי, ימונה בקרוב כפרקליט־צבאי ראשי.

שפי יגוייס לצה"ל, ויקבל דרגת תת־אלוף.

המישטרה אינה
חוקרת את וייס

מישטרת־ישראל אינה חוקרת את פרשת הדירה של הפרופסור שבח וייס בחיפה, ולא את פרשת מישלוח דואר פרטי על־חשבון רשות־השידור על־ידי, והשמועות על־כך הופצו על־ידי יריביו הפוליטיים בחיפה.

פקידים בכירים במישרד ראש־הממשלה מחפשים חומר נגד וייס, שתקף לאחרונה את מנחם בגין במאמרים בעיתונים.

הורים שכולים
רוצים אנדרטות

ההורים השכולים, חברים אירגון יד לבנים, פנו אל שר־הביטחון בבקשה שצה"ל יזאג להעברת האנדרטות, המזוהות בסיני, אל תוך הקו הירוק. **בקשה זו באה למרות ההסכם שנחתם בין ישראל ומצריים, שקיפו יטפזו המצריים באנדרטות שישארו בשטח מצריים בסיני.**

בעלי „מוניטין"
כותבים ספר

בעלי מכון ההיכרויות „מוניטין", שר שוחררו בשבוע שעבר ממעצר, אחתר („אתי") פינטול ויצחק יוסיפוב, עוסקים עתה בכתיבת ספר, שיגולל, לדבריהם, את האמת כולה על המכון שקמה ויתאר את הדמויות שהיו קשורות בו.

חלק מהספר יוקדש להתנהגות המישטרה לפני המעצר ובעת המעצר.

עכשיו יש טעם מרענן לקיץ.

גלידות טנא נוגה מביאות משב של רעננות ומגרשות את החום.
טעימה אחת מן הטעם המופלא של גלידות טנא נוגה –
וקרירות מרעננת משתלטת עליך וממלאת אותך
רוח נעורים ועליצות. בים, בבריכה, בבית ובחוב,
גלידת טנא נוגה במבחר טעמים מקוריים
היא כל מה שצריך כדי לתת טעם מרענן לקיץ.

טעם טנא-טעם טוב

טנא נוגה

האיש שמאחרי הבג"צ

השותרים רצו לפגוע לבית־המישפט הבין־לאומי בהאג - בר־לב היה הראשון ברשימת האלופים שחורי רצה לפגוע אליהם -

ה חישג היה מפתיע. אליאס דאוד חורי, עורך־דין צעיר, הצליח להשיג צו־ביניים וצו־על־תנאי נגד מתנחלי אלון־מורה. לכן הופסקו כל פעולות הבנייה ו־הפיתוח בהתנחלות. עורך־הדין הצעיר שלף מאמתחתו שפן, בדמות חוות־דעת ביטחונית של רמטכ"ל ושר לשעבר, האלוף (מיל.) חיים בר־לב ושל האלוף (מיל.) מתי פלד, שהתקבלו על דעת בית־המישפט העליון בהרכב השופטים משה לנדוי, שלמה אשר ודויד בכור.

מיהו האיש שהצליח להסעיר את העולם המישפטי והפוליטי בישראל?

אליאס דאוד חורי, 28, רווק, נולד בעכו, כערבי נוצרי, אך גדל בנצרת. את השכלתו העממית והתיכונית רכש בבית־הספר הבפטיסטי שם. אביו, דאוד חורי, היה בעל רכוש רב בכפר מעלול, וסבו נחשב כנפקד לפי חוק נכסי־נפקדים.

במשך כל ימי חייו ניהל אביו מאבק על הקרקעות שנלקחו ממנו, לדבריו, עם קום מדינת־ישראל. הכפר מעלול שכן ליד נהלל. לטענת מישפחת חורי גורשו תושבי הכפר בתקופת מילחמת־העצמאות ואדמותיהם נלקחו. על חלק מאדמת הכפר הוקם מישעל.

אליאס דאוד חורי יודע לנקוב בשמו של אחד האזרחים הידועים והנכבדים ביותר בנהלל, שלטענתו בנה את ביתו מאבני בית אביו, שנלקחו מהכפר הנטוש.

ממשלת ישראל היתה מוכנה להתפשר עם דאוד חורי על פיצויים, אך האב דרש קרקע תמורת קרקע, וסירב לקבל פיצוי כספי תמורת אדמותיו. בשנת 1952 הצליח דאוד חורי להשיג רשיון מטעם המימשל הצבאי (שהיה קיים אז לגבי ערביי ישראל) והקים ירחון בשם אל וואטט („הַמתווך"). הירחון היה פוליטי וחברתי, ותבע השכם והערב את ביטול המימשל הצבאי.

לירחון היו שני מתנגדים עיקריים: המימשל הצבאי עצמו, שנתן לו את הרשיון, והמיפלגה הקומוניסטית הישראלית. מכיוון שהמימשל לא אהד אותו, התקשה דאוד חורי במציאת עבודה, ולפרנסת אשתו הלבנונית ושלושת ילדיו — אליאס, מועין ולוסי — נאלץ למכור חלק מנכסיו. מרבית זמנו הקדיש לפוליטיקה.

בשנת 1961 רץ לכנסת, ברשימה עצמאית, אך נכשל. במקביל לכך המשיך במאבקו בענייני קרקעות.

בנו, אליאס, אמר עליו פעם: „הוא האמין בכך שהערבים בארץ צריכים לייצג את עצמם, ללא תלות במיפלגות. הוא לא התנגד למדינת־ישראל. הוא התנגד לפעולות שילטוניות שרירותיות. המאבק שלו היה ציבורי. הוא לא האמין במאבק אלים."

מאות בכיכר־ציון

צ חוק הגורל הוא שדווקא הערבי המתון הזה, שלא האמין באלימות, נהרג בפיצוץ שאירע ב־4 ביולי 1975 בכיכר ציון בירושלים.

האב בא להיפרד מבנו, אליאס, שעמד לנסוע למחרת היום להשתלמות באוניברסיטת לונדון. בצערותו, לפני קום המדינה, למד דאוד עצמו במשך חמש שנים באוניברסיטה זו.

האב נפרד לשלום מבתו לוסי, וחצה את הכיכר כשאירע הפיצוץ. אותה שעה המיר בנו, אליאס, את כספו לדולרים בסניף בנק לאומי שמעבר לכביש.

כשאירע הפיצוץ עלה מיד למישרדו של עורך־הדין אשר וייל, הממוקם בבניין סנסור. „הם עוצרים כל בחור שיש לו תווי־פנים ערביים," אמר לחבריו.

כימעט מיד אחרי שהגיע למישרד טילפנה אליו אחותו, שהיתה מזכירת העיתון העברי למחייה, ואמרה לו, כי זה עתה נפרדה מאביהם ליד כיכר־ציון, והיא מודאגת ביגלל הפיצוץ. אליאס טילפן לכל בתי־החולים, ובאחד מהם הודיעו לו כי אביו פצוע, וכי עליו להגיע מיד לבית־החולים.

חברו, עורך־הדין ניסים בלס, הצטרף אליו, ושם נודע לו על מות אביו.

הגיב אז אליאס: „זה קשה. אין לי את מי לשנוא. אני לא מאמין במאבק אלים. אני חושב שמאבק מהסוג הזה מזיק יותר מאשר מועיל."

התצהיר לא הוגש

ב ני מישפחת חורי עמדו באותה תקופה לעבור מנצרת לירושלים. האב רכש בית בשועפט, והאם, עם שני האחים והאחות, התגוררו במקום. בעיקבות האסון ביטל אליאס את נסיעתו ללונדון.

קודם־לכן סיים את לימודיו בפאקולטה למישפטים של האוניברסיטה העברית, ו־התמחה במשך ארבע שנים אצל עורך־הדין הירושלמי אשר וייל, עד שביולי 76' פתח את מישרדו בירושלים המיזרחית. אחיו, מהעין, גרשם גם הוא ללימודי מישפטים. האחות, לוסי, למדה בבית־הספר התיכון המקיף בנצרת, ואחר־כך בבית־הספר התיכוני־מיקצועי ליידי דיוויס שניהם הפכו תושבי ירושלים. כיום מנהלת לוסי, שנישאה השבוע, את מישרדם של שני אחיה.

התמחותו של עורך־הדין חורי בדיני־מקרקעין החלה עוד במישרדו של עורך־הדין וייל, שטיפל בבעיות מקרקעין של ערבים. כשעזב את המישרד, קיבל לטיפולו כמה תיקים, ובכך הפך עורך־הדין הצעיר למייצגם של בעלי־קרקעות בגדה־המערבית.

המישפט הראשון שניהל היה נגד מתנחלי נווה־צוף, שהתמקמו בנבי־צאלח. המדינה הצהירה אז בבית־המישפט, כי ה־היאחזות אינה ממוקמת על קרקע פרטית. בית־המישפט קבע את ההיפך. המתנחלים חוייבו להסיר גדרות ולשלם את הוצאות המישפט. כיום יושבת התנחלות נווה־צוף בתוך חצר המישטרה, שלא היתה מעולם בבעלות פרטית.

כשניהל מאבק נגד מתנחלי ענתות, הפסיד עורך־הדין הצעיר, מכיוון שהאיזור הוכרז כאיזור צבאי.

גם במשפט שניהל נגד התנחלות בית־אל, שהוקמה באל־בירה, הפסיד. בית־המישפט קבע, שהמקום נמצא בנקודה איסטרטגית חשובה מבחינה ביטחונית. לי־צורך המישפט נגד ההתנחלות בבית־אל ביקש חורי את חוות־דעתו המיקצועית של ח"כ מאיר פעיל, שהוא אלוף־מישנה (מיל.). ח"כ מסר את חוות־דעתו, שטענה כי לאיזור אין כל חשיבות ביטחונית־אסטרטגית. אולם אחרי שנועץ במישפטנים יהודיים, המייעצים לו לאורך כל הדרך במישפטיו בענייני התנחלויות, החליט לוותר על חוות־דעתו של פעיל, מכיוון שלדעתו היתה יוצרת עימות מיותר בין תצהירו של מי שהיה מתאם־הפעולות של צה"ל בשטחים המוחזקים, האלוף אברהם אורלי, לבין תצהירו של פעיל. אין ספק שהיתה זאת טעות בשיקול, ויתכן שגבלה הפסיד חורי את העתירה.

גם בהתנחלות שילה הפסיד אליאס חורי. המקום הוכרז כאתר ארכיאולוגי.

פנייה לבית־המישפט

ל פני שלושה חודשים פנו אליו נציגיהם של 27 בעלי־קרקעות מהכפר רוג'ייב, שליד שכם. הם סיפרו לו כי מקנן בליבם חשש, שעומדים להתנחל על אדמותיהם.

חורי הורה להם לפנות אליו ברגע שיהיה בידיהם צו, כדי שיוכל לפנות לבית־המישפט. מיד לאחר החלטת הממשלה על התנחלות, פנה אל חורי איש־ציבור משכם וביקש ממנו לטפל בעניין הקרקעות. בעלי־הקרקעות טענו שאין טעם לפנות לבית־המישפט העליון, פיתגם ערבי ידוע אומר, שאם השופט הוא הצד שכנגד, אין בפני מי להתלונן. חורי שיכנע אותם להילחם על צידקתם.

ברגע שקיבלו את הצו, המפקיע מידיהם את הקרקעות, התייצבו במישרדו. הוא פנה לבית־המישפט והציג לפניו את העובדות, כפי שהיו בשטח. הוא סיפר על האופן הפיתאומי שבו עלתה ההתנחלות על הקרקע, לפני שהיה סיפק בידי הכפריים להבין את המתרחש.

הוא סיפר על המסוק שהנחית במקום אנשי צבא, על הכלים הכבדים שהובאו לשטח ועל האיסור שהוטל על בעלי הקרקעות להתקרב לתחומי ההתנחלות. לדבריו יש רק הסבר אחד למעשים אלה: נסיון לסכל מראש פנייה של התושבים לבית־המישפט העליון.

העתירה הוגשה לשופט שלמה אשר ביום הרביעי, לפני שבועיים. השופט החליט כי הבעיה קשה וסבוכה, והעביר את העתירה להרכב של שלושה שופטים: השופט משה לנדוי, השופט דויד בכור והוא עצמו. הוחלט כי התיק יובא לדיון ביום הרביעי, כעבור שבוע.

צינתיים החליטו בעלי הקרקעות לפנות לבית־הדין הבינלאומי בהאג. אך הם נתקלו במחסום מישפטי: הם אינם יכולים להופיע בבית־המישפט־הבינלאומי כפרטים. לכן שקלו אפשרות לבקש מממשלת ירדן שתייצג אותם. אליאס חורי ביקש מהם להתאזר בסבלנות. ואילו באלון־מורה המשיכו המתנחלים לעבוד בקצב מטורף, תוך גיוס כלים כבדים וכוח־אדם מהתנחלויות הוותיקות, כדי להספיק וליצור עובדות בשטח.

פגישה בכנסת

ב כוקר היום הרביעי נפתח הדיון בעתירת בעלי הקרקעות. או שלף חורי את השפן שלו. הוא פנה לאלוף (מיל.) מתי פלד, ראש המחלקה המדינית של מחנה שלי", וביקש את חוות־דעתו המנומקת, לפיה ההתנחלות באלון־מורה אינה ממוקמת בנקודה חיונית מבחינה ביטחונית. באותה עת האזין פלד ברדיו לראיון עם חיים בר־לב, שבו הביע הרמטכ"ל לשעבר עמדה דומה לשלו. הוא הפנה את חורי גם אל בר־לב.

עורך־הדין חורי החליט לפנות גם לאלופים אחרים — אהרון יריב, יגאל אלון, מאיר עמית וישעיהו גביש, אך הראשון שאליו טילפן היה בר־לב. הרמטכ"ל לשעבר הסכים לחוות את דעתו, והזמין את חורי לכנסת, שם מסר לו תצהיר שבו קבע, כי לדעתו אין צורך ביטחוני באלון־מורה וכי ההתנחלות אינה מוסיפה מאומה לביטחונה של ישראל. בר־לב אף הצהיר, כי ריחוקה של ההתנחלות מן הכביש לבייר על כוחות־הביטחון בעת מילחמה. תחת לעסוק בפעילות צבאית, ייאלץ הצבא להגן על המקום (כפי שאכן קרה לגבי ההתנחלויות ברמת־הגולן ב־מילחמת יום־כיפור.) הוא כתב בתצהירו, כי לדעתו המחנה הצבאי, הסמוך להתנחלות, פותר את הבעיה הביטחונית של ה־הגנה על הכביש.

התצהיר היה בידיו של חורי ביום ה־שלישי בערב. למחרת הגיש לבית־המישפט בקשה לצרף את תצהיריהם של פלד ובר־לב לעתירה. פרקליט המדינה, גבריאל בן, לא הביע התנגדות לקבל את התצהירים, אך היו לו כמה טיעונים וסייגים. בית־המישפט דחה את טיעוניו וקיבל את התצהירים. על סמך תצהירים אלו נתן בית־המישפט צו־ביניים וצו־על־תנאי, למרות שהתביעה הגישה חוות־דעתו מנוגדת, של הרמטכ"ל רב־אלוף רפאל („רפול") איתן, שנתנה על־פי הוראת ראש־הממשלה.

רמטכ"ל על הדוכן

ל פי החלטת בית־המישפט העליון חייבת פרקליטות המדינה להשיב על העתירה תוך 30 יום. חורי מתכוון לחקור את הרמטכ"ל בבית־המישפט, למרות שלא מקובל לחקור בעלי תצהירים בבג"צ.

כשנשאל כיצד יחקור את רפול השיב: „אני אמנם ערבי, אך אני אזרח ישראלי, וכל אזרח ישראלי רשאי לחקור את הרמטכ"ל בבית־המישפט. אם יהיה בפי הרמטכ"ל מידע חסוי, לא אוכל לשמוע אותו, בין אם אני ערבי ובין אם אני יהודי. דברים אלה יצטרך הרמטכ"ל לומר לבית המישפט בדלתיים סגורות."

בעלי־הקרקעות לא האמינו למשמע אוזניהם, כאשר נמסר להם כי רמטכ"ל לשעבר מסר הצהרה שתמכה בעניינם בבית־המישפט. עיזאת מוחמד מוצטפה דווקאס, מוחמד עבד־אל־לטיף ועלי שחאדה תוראן ואג'יבי, שלהם נמסרה הידיעה, כדי שיעבירו אותה לשאר העותרים, חשבו כי מנסים להפילם בפח. רק אחרי ששוכנעו כי התצהיר כשיר, ערכו שימחה ערבית מסורתית לכבוד הגנרל הישראלי.

ברור שזוהי רק המערכה הראשונה. כעבור 30 יום תגיש הממשלה את עימוקיה להשארת ההתנחלות באלון־מורה ואז ייכנס הדיון לשלב המכריע. חמישה שופטים יצטרכו לשקול את תצהירי האלופים ולהחליט אם יש צורך ביטחוני בהתנחלות זו. הם יוכלו — אם ירצו — לחקור את האלופים בעל־פה, דבר הנעשה רק לעתים רחוקות מאד למי שמגיש תצהיר בדיון כזה.

רק כאשר יתנו את החלטתם הסופית, יהיה ברור לאיזה מחנה בישראל יש עילה לשימחה.

שרית ישי ■

כל חייו נאבק משה דיין בתאונות ובמחלות -

עכשיו הוא עומד במאבק הקשה נגד מחלת הסרטן

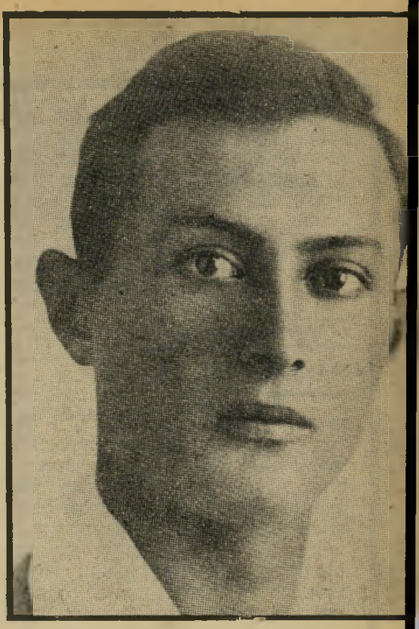

בן 19 משה דיין, באחת מתמונות־תיו המעטות, שבו הוא נראה כשהוא עדיין בעל שתי עיניו.

את הידיעה על אישפוזו בבית־החולים שיבא בתל־השומר שמע משה דיין בביתו שבצהלה.

הוא יכול היה, כמובן, להיזכר בבדיחות־הדעת בסיפור המפורסם על איש־הנגב, של בדיקות, אשר בעיקבותיהם נזרקה לחלל המילה המפחידה: סרטן. הוחלט לנתחו מייד.

בניתוח שנערך ביום הראשון האחרון הוסר תחילה חלק מהגידול הסרטני. הניתוח הופסק, ובעוד דיין שוכב על שולחן הניתוח, נשלחה הדוגמה למעבדה. התשובה שחזרה אל המנתחים, כעבור דקות אחדות, קבעה כי במעי הגס של דיין אכן התגלה גידול סרטני.

הרופאים המשיכו במלאכתם. הם כרתו, בצורה נרחבת, את כל איזור הגידול וסביבתו וכרתו את המערכת הלימפתית המנקזת.

עתה עברו הרופאים לבדיקה הגורלית, אשר היתה צריכה לענות על השאלה אם התפשט הגידול הסרטני, שנמצא במעי הגס, גם למקומות אחרים בגוף. נבדקו הכבד, הקיבה, התריסריון, המעי הדק, הלבלב, הטחול ושלפוחית־השתן. כן נערכו בדיקות בכלי־הדם ובעמוד־השידרה. הגידול הסרטני יכול להתפשט מהמעי הגס לכבד ולעמוד־השידרה באמצעות הדם, ומהמערכת הלימפתית לבלוטות איזוריות.

סרטן במעי הגס ידוע במדע הרפואה. למעלה מ־100 אלף מיקרים חדשים של סרטן במעי הגס מתגלים מדי שנה בארצות־לגמרי. בבית־החולים יקבל עירוי־נוזלים לווריד, והורכב לו צינור מנקז דרך האף לקיבה. קטע של המעי הוצא החוצה מדופן הבטן, כדי שדפנות המעי הכרות יתאחו. במשך שלושה חודשים תעשינה היציאות דרך הפתח הזה, בצורה נוזלית.

סיכויי החיים

עד השאלות היא, כמובן, עד כמה מסוכנת המחלה, אחרי שנתגלתה ואחרי הניתוח.

כאשר הגידול מוגבל לדופן המעי בילבד וזה המצב עתה — 95 אחוז מהמנותחים חיים אחרי חמש שנים מיום הניתוח. אם הגידול עובר את הדופן (דבר שיוודע, לגבי דיין, רק כעבור שבועות או חודשים, אחרי שורה ארוכה של בדיקות) נותרים בחיים 65 אחוזים מהמנותחים, כעבור חמש שנים מיום הניתוח. אם יש התפשטות נרחבת של הסרטן, נותרים בחיים, אחרי חמש שנים, רק 30 אחוז מהמנותחים. אצל דיין התגלה כי הצליחו לאתר את הגידול בזמן, ואין התפשטות נרחבת.

אולם מילבד בסטטיסטיקה, מאמינים השתתף בקרב בסוריה, לצד חיילים אוסטרליים, נגד הצבא הצרפתי של וישי, שלחם לצד הגרמנים. דיין לחם אז בחברת ידידו, מי שהיה אחר־כך סגן־אלוף בצה"ל, זלמן מרט *.

על יחידתם של דיין ומרט נפתחה אש חזקה. דיין ביקש להפעיל מקלע, וקודם לכן התבונן מגג של בניין במטרה, במישקפת, שלקח קודם לכן כשלל מקצין צרפתי הרוג. דיין עצמו תיאר אז את מה שאירע: „בהסתכלי במישקפת, כדי למצוא את חנייתם של החיילים הצרפתיים, קיבלתי כדור בעין. לא איבדתי את ההכרה. ניתנה לי מייד עזרה ראשונה."

אולם העזרה הראשונה לא עזרה להצלת העין של דיין. הכדור פגע בחלקה השמאלי של המישקפת, ריסק אותה ורסיסי זכוכית ומתכת חדרו לארובת העין. תיאר אחר־כך את המחזה זלמן מרט: „משה נפל על הגב. הוא ביקש ממני לחלוץ מארובת־העין השמאלית את גוף המישקפת, שחדר לתוכה. ניסיתי לעשות זאת בכל כוחי, אך לא יכולתי. אז ביקש להניח לו, תוך שחשב כי מוטב שגוף המישקפת יישאר תקוע בארובה כמגופה, ויחסום את שטף־הדם."

דיין אמר אז למרט: „איבדתי את העין, יהודה אלמוג, שנסע באוטובוס מסדום לירושלים, שמע בחדשות בקול ישראל את הידיעה על פטירתו שלו עצמו, וצבט את עצמו כדי להיווכח שהוא עדיין חי *.

אולם דיין ידע, שלמרות שהידיעה שודרה מוקדם מדי, היא נכונה, והמורה פי כמה מכפי ששודרה.

בעבור שעות אחדות, קרוב לחצות, הגיעה מכונית־השרד של דיין לבית־החולים. עם דיין היו רעייתו, רחל, ושומרי־ראש. דיין הוכנס במהירות לחדר פרטי, והחל מקבל טיפולים לקראת הניתוח שעבר בבוקר המחרת.

בית־החולים שיבא בתל־השומר נוהג על־פי הקו שקבע הפרופסור חיים שיבא המנוח, שעל שמו קרוי בית־החולים, ומי שהיה רופאו האישי של דיין, שקבע כי יש לספר לחולה את האמת על מחלתו. אחרי שורה של בדיקות שנערכו בשבוע שעבר גילו הרופאים לדיין אמת מרה, אשר עלולה למוטט כל אדם. אך דיין קיבל אותה ללא ניד עפעף. במעי הגס של שר־החוץ התגלה חשש לגידול ממאיר, ויש לנתחו במהירות.

אחרי שחזר מביקורו במצריים, התלונן דיין על מכאובים בבטן ועל עייפות וחולשה. דיין רגיל כבר למכאובים בביטנו. מזה שנים ארוכות הוא סובל מכיב־כיבה (אולקוס), והוא למד לחיות עם הכאבים שגורמת מחלה זו, כשהוא מתעלם ממנה לחלוטין בכל הנוגע להרכב תפריטו.

גם לעייפות ולחולשה רגיל דיין. פציעותיו הרבות, ובעיקר רגישותה של עינו הבריאה, גורמות לו לעיתים תכופות לחולשה ולעייפות. כאשר אל אלה מצטרף סיגנון־עבודה כימעט רצחני, מחמש בבוקר ועד הרבה אחרי חצות, ומתחים רבים, הרי שתופעות אלה הופכות טבעיות. דיין, שאינו נוהג לקחת גלולות להשכחת כאבים, נוהג, כאשר גוברת עליו העייפות, או שכאביו עוברים את הקו האדום שקבע לעצמו, לחטוף תנומה בת דקות ספורות, במיטת־שדה המוצבת במישרדו, או בחדר בבית־מלון. כאביו חולפים וחולשתו עוברת.

אולם טכניקות אלה לא פעלו מאז שחזר דיין ממצריים. תחילה הוא נטה לזלזל בתופעות אלה. אולם בהשפעתה של אשתו, רחל, הוא עבר בבית־החולים שיבא סידרה הברית. המחלה תוקפת, בדרך כלל, רק בני 40 ויותר, והגיל המסוכן שלה הוא 65. קיימים שינויים גיאוגרפים בפיזור המחלה. לכן התמקדו החוקרים בגורמים סביבתיים, ובעיקר במזון, כבסיבת המחלה. עד עתה ידוע כי קיימת שיכחות רבה למחלה זו באיזורים שבהם התזונה מרוכזת יותר בחלבון מן החי ובשומנים.

בחודשים הקרובים יצטרך משה דיין להקטין את הקצב המואץ של סיגנון חייו ועבודתו, ולהסתגל למיסגרת־חיים חדשה הרופאים כי סיכויי־החיים של מי שנותח בעיקבות גידול סרטני, טמונים בראש ובראשונה בכושר ההתנגדות הגופני והנפשי של החולה.

משה דיין, אשר כל מערכת חייו רצופה בהתגברות על מחלות ותאונות קשות, כבר בקיא במילחמה בהן, ולכן ניתן להאמין כי גם הפעם יתגבר האיש המייוחד הזה על מחלתו.

מאבקו של משה דיין בפציעות החל ב־שנת 1941, כאשר דיין היה בן 26. הוא

אבל אם אגיע מהר לבית־החולים, אשאר בחיים." מרט חבש את עינו ואת פניו של דיין, ואת כף ידו, שנפגעה אף היא מאותו כדור. קציין אוסטרלי, שהיה עימם, חשב שמצבו של דיין נואש, והציע למרט להסגיר עצמו לצרפתים יחד עם דיין. דיין

* כיום אין מרט מדבר עם דיין. את מישפחתו של מרט פקד במילחמת יום־הכיפורים אסון, ומרט נעלב מכך שדיין לא בא כלל לבקרו ולנחמו.

* היתה זו אחת הטעויות המפורסמות ביותר של **קול ישראל**. כעבור שנים מיספר נפטר אלמוג, ואז חשש הרדיו לפרסם את ההודעה על מותו.

ושוב - להתגבר!

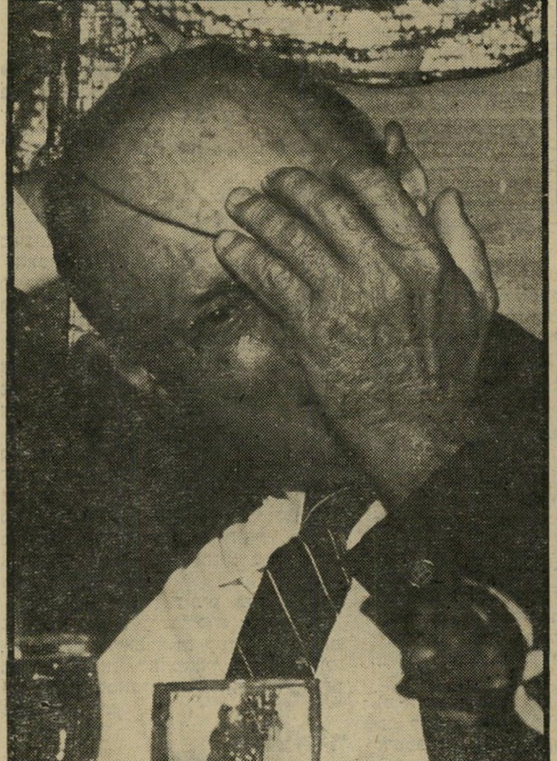

המג"ד משה דיין במילחמת העצמאות, קורא במפה ערב ההתקפה על לוד ורמלה, אותן כבש גדודו של משה דיין, גדוד 69, במילחמת העצמאות.

שר־הביטחון נוהג לסגור את עינו הבריאה, כאשר היא מייסרת אותו בכאבים. דיין מסיר לעיתים קרובות את הרטייה, כדי להקל על כאביו.

הריכוז
הריכוז

K-400
K-400

הכפול
הכפול
שגומר
שגומר
יתושים
וזבובים
סופית
סופית

איזה תרסיס אחר קוטל ביעילות כזאת אפילו ג'וקים מעופפים? וכל כך יעיל גם מחוץ לבית?
רק "K-400". כי זהו תרסיס חדש היעיל פי כמה מכל תרסיס אחר. החומר הפעיל- "פירטרום"- נמצא בתרסיס בריכוז כפול (לפחות) מזה שבאחרים. יותר מזה- "K-400" הוא צרוף חומרים שאינו מוכר לחרקים בארץ. הוא קוטל באופן מקצועי את המעופפים שבבית, בגינה, בפיקניק ועל המרפסת. אך הוא בעל רעילות נמוכה ביותר לבני אדם. קחי אותו לעזרתך עוד היום. עוד היום.

סנו-לעזרתך תמיד!

Target Adv

שר החקלאות וכבשיו הפרטיים
פינג׳פונג עם עצמו

(המשך מעמוד 43)

דיברו אנשים שהיו עדי ראייה לפיגועי הנאצים ולשלבי השואה. חייקה גרוסמן, מלוחמות הפרטיזנים, נאמה נאום נרגש. דוב שילנסקי סיפר בפאתוס האופייני לו על מחנות־המוות.

האם היתה מליאת־הכנסת מלאה עד אפס מקום? האם הפגינו 120 ח״כים בנוכחותם את חשיבותו המוסרית של הנושא: האם ישבו כל חברי־הממשלה ליד שולחנם?

לא דובים ולא יער.

המליאה היתה ריקה. הנוכחות הממוצעת בה בעת הדיון: 12. לעומת זאת ישבו לפחות 40 ח״כים במיזנון, אכלו, התחנפו לעיתונאים והחליפו רכילויות.

כשהגיע תורי לנאום, רשמתי את הדברים בפרוטוקול:

אורי אבנרי: אדוני היושב־ראש, כנסת נכבדה. כאשר אני עומד על במה זו, מראה עגום מאין כמוהו נשקף מעיני.

גם כאשר דנה הכנסת בנושא זה, כאשר נקראת הכנסת לשלם חוב־כבוד למיליוני קרובינו ויקירינו, דם מדמנו, בשר מבשרנו — גם אז אין היא מסוגלת להתעשת באצטלה של הדר, והאולם ריק, והמושבים ריקים, וכיסאות־הממשלה ריקים.

איך נדרוש מן הבונדסטאג הגרמני להתרומם לגובה המיצווה, אם הכנסת של יש־ראל עצמה אינה מסוגלת לכך?

בהמשך הדברים הזכרתי כמה זיכרונות־ילדות, מן הימים שבהם עלה הנאציזם לשילטון בגרמניה. אך לא נמנעתי מלכלול בדברים גם רמז כלשהו למה שמתרחש כיום אצלנו:

אורי אבנרי: ...עלינו, המדינה נזרוב אזרחיה הם בני העם היהודי, מוטלת חובה מיוחדת:

● לזעוק נגד כל נסיון להשכיח את פשעי הנאצים, לגנאי את עוצמת הזוועה, להחיל עליה חוקים של התיישנות והשתכחות.

● להחרים ולנדות כל מדינה, כל מישטר, כל אידיאולוגיה, כל מיפלגה, כל גורם בעולם, שסימני־ההיכר המבעיתים של הנאציזם טבועים עליו מיצחם.

● לתת בעצמנו דוגמה לעולם כולו בקיום מישטר הדוחה כל רעיון של התנשאות לאומית וזילזול בזכותם של עמים אחרים לחרות ולכבוד אנושי, כל אידיאולוגיה של עם־אדונים, הזכאי לרשת את אדמתם של מי שמוגדרים כתת־אדם.

בתום הוויכוח קיבלה הכנסת החלטה בגנות חוק־ההתיישנות הגרמני. תוך כדי כך עשה מאיר פעיל מעשה נדיר: הוא שיכנע את הסיעות לכלול ברשימת יוזמי ההצעה גם את רק״ח, כך שנתקבלה החלטה מטעם כל סיעות הכנסת.

מילים לפליטים

היה קשר כלשהו בין הנושא הנאצי ובין נושא אחר שהעליתי, יחד עם כמה ח״כים אחרים: הצלת הפליטים מוויאט־נאם.

בסך הכל הועלו, בסופו של דבר, שבע הצעות דחופות. ערב השמעתן, הכריז מנחם בגין על סגייתו הפאתטית למצפון העולם. בבוקר באו אלי כמה מבעלי־ההצעות האח־

מחוץ לפרוטוקול

רים והציעו שנוותר כולנו על הצעותינו, מאחר שבגין כבר אמר מה שיש לאמר.

סירבתי. בגין לא ביטא את דעתי. אבל, אמרתי, אם הם מרגישים שלא נותר להם מה להגיד — יואילו נא לוותר על הצעותיהם שלהם. אשר לי, החלטתי לגנות את חוסר־המעש של הממשלה, ולדרוש את קליטתם המיידית של 10 אלף פליטים.

משנוכחו עמיתי לדעת כי איני מוותר, איש מהם לא ויתר על הצעתו. נראה כי גם מי שאין לו מה לאמר — כפי שהוא מודה בעצמו — מוכן לאמר זאת בארכות. מרדכי וירשובסקי קיצר, אך יהודה בן־מאיר דווקא האריך, וניצל את ההזדמנות כדי לתקוף את הפליטים הפלסטיניים. תמר אשל היתה קרובה לדעתי.

בגין השיב לדברינו והציע שהכנסת תפנה אל מצפון העולם. דחינו את ההצבעה ויצאנו — בגין ושיבעת המצטיינים — אל המיסדרון הנסתר שמאחרי אולם־המליאה. (זהו אולם יפה, מרוהט בכורסות ובשולחנות יפים במיוחד. אך הח״כים אינם משתמשים בו, כי אין לעיתונאים גישה לשם — ובהעדר עיתונאים, מה הטעם לשבת?)

ערכנו ישיבה קצרה. בגין הציע נוסח, הצענו תיקונים. אני תבעתי שייאמר בפירוש שישראל תתרום תרומתה. בגין הסכים, הביא את הדברים למליאה, וההחלטה נתקבלה פה אחד.

האכזבה באה למחרת היום. אז הודיעה הממשלה על נכונותה לקלוט 200 (מאתיים!) פליטים. כפי שהזהרתי מראש בדברי (ראה מיסגרת), **נטל הדבר כל ערך מוסרי מפניית ישראל אל מצפון העולם. בסופו של דבר נהגה ממשלת־ישראל בדיוק כמו ממשלות־העולם (הטובות) כלפי היהודים.**

אריק והכבשים

זוכי החזק ביותר בכנסת הוא הלובי החקלאי. החקלאים מכל סיעות הבית — אנשי קיבוץ, מושב ומושבה — מאוחדים בלחצם המתמיד להשגת הטבות ויתרונות. בראשם עומד עתה אחד החקלאים העשירים ביותר בארץ: השר אריאל שרון, בעל החווה האגדתית בדרום. מול הלובי הזה אין כלום. מפעם לפעם מתעורר חברי־כנסת כדי להגן על הצרכנים — אך קולו הוא קול עגות חלושה. מאחריו אין אוגדות אלקטורליות.

הרגשתי כך ביום הרביעי, כאשר הביא עמוס הדר — שהוא גם חברי־מושב, גם איש מיפלגת־העבודה וגם איש ארץ־ישראל השלמה — הצעה להעלאת מחיר החשבר הקפוא, כדי להגן על מגדלי־העופות המקומיים. בשם הממשלה השיב על כך מי? שר־החקלאות, כמובן. בעל־החווה אריק שרון. אריק הציע להעביר את ההצעה לוועדה. כמובן.

(קודם לכן הציע אריק להעביר לוועדה הצעה אחרת של הדר, למען הגברת התנחלות בבקעת־הירדן. מאיר פעיל הציע להסירה מסדר־היום, ונשארנו בודדים בהצבעה.)

ניצלתי את ההזדמנות כדי להגיד כמה דברים על החווה המפורסמת:

אורי אבנרי: מה שחסר לי בוויכוח הזה, גברתי היושבת־ראש...

יגאל הורוביץ: גם בוויכוח הזה.

אורי אבנרי: ...גם בוויכוח הזה, ועוד יותר בוויכוח הזה, הוא שזהו ויכוח של צד אחד עם עצמו, וכפי שהגדיר זאת חבר־הכנסת עמוס הדר בעצמו — „הצגה". זהו פינג־פונג של צד אחד עם עצמו.

אין מנוס מלהעלות כאן נקודה שהיא לכאורה אישית, אך שהיא ממלכתית מדרגה ראשונה: אם תחליט הממשלה לייקר את הבשר הקפוא, אחד הנהנים העיקריים מכך יהיה שר החקלאות בכבודו ובעצמו. מפריע לי מאד שאחד החקלאים הפרטיים הגדולים ביותר בארץ עומד על הבמה הזאת ומייצג את הממשלה.

יגאל הורוביץ: אבל לרוע המזל אין לו עופות.

עמוס הדר: אין לו עופות ואין לו בשר.

אורי אבנרי: היה לי הכבוד להיות אורח בחוותו של אריק שרון, בטרם היה לשר־החקלאות. זו חווה יפה מאד ומרשימה, וגם מגדלים בה כבשים.

אני רוצה לעמוד על העובדה ששנתיים אחרי הקמת הממשלה הזאת עומד בעינו מצב בלתי־נסבל לחלוטין מבחינת האתיקה הציבורית ומכל שאר הבחינות, מצב שלא היה דוגמתו בשום ממשלה קודמת: ששר, הממונה על תחום חשוב מאד במדינת־ישראל, הנהו בעצמו אחד־האיסטרטגים הגדולים באותו תחום.

הוקמה ועדה, והיא הסיקה מסקנות מסויימות. ממשלת ישראל התעלמה מהמסקנות האלה. היו דיבורים, היו מסקנות, היו ויכוחים בכנסת ובממשלה ועל כל הבמות האציבוריות. הבעיה הזאת לא נפתרה. היא עומדת בעינה, בהזדמנות זו אני מוכרח להביע מחאה עמוקה על כך.

צחוק, צחוק,

אבל...

אחד המישחקים הספורטיביים בכנסת הוא מישחק השאילתות. השר מנסה להתחמק ממתן תשובה אמיתית, ו־השואל צריך — אם הוא ביכלל נוכח באולם בעת מתן התשובה, ואם הדבר איכפת לו — לנצל את השאלה הנוספת האחת המותרת לו כדי לדחוק את השר לפינה.

השבוע היה לי מיקרה מובהק כזה, כאשר השיב משה דיין לשאילתותי.

שאילתה מס׳ 3948:

נמסר בעיתונות שמישרד־החוץ סירב לממן מתקציבו את ההוצאות הקשורות ב־משא־ומתן עם מצריים על האוטונומיה בגדה המערבית וברצועת־עזה.

הריני מתכבד לשאול:

(1) האם נכון כי מישרד־החוץ סירב להקציב מתקציבו כספים לקיום המו״מ?

(2) אם כן — מה היו הסיבות לכך?

(3) האם היו בעניין זה דיונים בין מישרד־החוץ לבין מישרד־ראש־הממשלה ו/או מישרד־האוצר ו/או מישרד־הפנים? אם כן — מה היה תוכנם ומה סוכם בהם?

משה דיין:

לשאלות 1—2: הידיעה אינה נכונה. השאלה גם לא התעוררה. הואיל ועל פי המקובל מכסה כל מישרד ממשלתי מתקציבו פעולות שבתחום אחריותו. דיוני האוטונומיה מצויים באחריותו של מישרד־הפנים.

לשאלה 3: התשובה שלילית.

אורי אבנרי (שאלה נוספת): האם שר־החוץ רואה עצמו עכשיו חבר מלא בועדת האוטונומיה?

משה דיין: שאלה זו איננה שאלה נוספת לשאלות שנשאלו קודם, אין לה שום קשר לשאלות הקודמות.

באותו מעמד קרה דבר משעשע: מנחם בגין, שישב במקומו, ליד ייגאל ידין, פרץ בצחוק רם כאשר שמע את השאלה הנוספת שלי. הוא המשיך לצחוק לשמע תשובתו של דיין.

אוגם המואזין

שאלה מסוג אחר הצגתי לשר־הבית־חוץ. עזר וייצמן משאיר את העבודה השחורה למרדכי ציפורי. הנה אחת השאילתות שלי:

שאילתה מס׳ 3562:

בדיווח של **העולם הזה** (2168) נאמר, מפי עדי־ראייה, כי בעת ההפגנות בחלוחול, לקראת חתימת חוזה־השלום עם מצריים, הכריחו אנשי כוחות־הביטחון את המואזין של הכפר בכוח להכריז מעל צריח־המיסגד הודעות של כוחות־הביטחון. אותו מידע פורסם גם בשם סוכנויות־ידיעות אמריקאיות בעיתונות ארצות־הברית.

הריני מתכבד לשאול:

(1) האם נדבק דיווח זה?

(2) אם כן, האם נמצא כי הוא נכון?

(3) אם כן, האם סבור כבוד השר שפגיעה זו באתר דתי ובאישדות מתיישבת עם מדיניות השילטונות הישראליים?

(4) אם לא, מה נעשה כדי להעניש את האחראים למעשה, ואילו הוראות הוצאו כדי למנוע הישנותו?

(5) אם נמצא כי הדיווח אינו נכון, מה אינו נכון בו?

מרדכי ציפורי:

לשאלות 1—5: ממיפקדת יהודה ושומרון מוסרים לי, כי ביום הכרזת העוצר בחלחול פנה קצין המינהל האזרחי של נפת חברון אל המואזין של מיסגד חלחול וביקשו להודיע לתושבי העיר על הכרזת העוצר.

הבקשה הופנתה בדרכי־נועם, ולא הופעל על כל שיחץ או כוח.

אורי אבנרי (שאלה נוספת): האם כבוד סגן־השר סבור שהשימוש הזה ב־כוהני־דת ובמיתקני־דת סביר וסדיר?

מרדכי ציפורי: אני סבור שסבירה כל דרך להביא לידיעת תושבים שינוי במצב, כדי להקל על ביצוע חוקים ותקנים שהממשלה הצבאית צריכה לבצע, וזה משרת את העניין.

אורי אבנרי ■

קאריירה חדשה

(המשך מעמוד 35)

לא שרה שירים של היום ולמה נדבקתי לסיגנון שלי. אני תמיד אומרת להם, שיום אחד יבינו, השירים האלו נולדו עם המדינה ולכל שיר יש היסטוריה. כל שיר מזכיר מאורע מסויים. אני שמחה לשמוע זמרים צעירים מבצעים את השירים האלה.״

ומדוע אינה מקליטה שירים חדשים?

„לא הקלטתי שיר חדש כבר כמה שנים טובות, כי אני לא מסוג האמנים שלהוטים בצפורניים להשיג כל דבר שבעולם. אני מאד סלקטיבית וקשה לי לבחור בשיר חדש. הנה, בשירים בצוותא שרתי שיר שכתבה בתי, נאווה. הוא נקרא אי בתוך אי. נאווה הראתה לי את השיר, אהבתי אותו והחלטתי להקליט. הרבה כותבים פונים אלי ואולי, כשאצא בסידרת קונצרטים, יהיו לי כמה שירים חדשים. לא רוצה להבטיח, שלא יבואו אלי בטענות.״

מי מתכנן את הבגדים שבהם היא מופיעה?

„אני עצמי מתכננת אותם. למדתי את זה כשהופעתי בארצות־הברית. הבנתי שהמזרחיות שבי יכולה לעניין. זה לא קשה להיות עוד אמריקאית, אבל להיות מייוחדת — זה בעיה. וכך התחלתי לתכנן את הבגדים התימניים ואת התכשיטים איתם אני מופיעה. עד היום הם חשובים לי לא פחות מהשירה. צריך להקפיד על הדברים האלה, זה צריך להיות עקרון לזמרת, לחשוב שהיא שרה בכל פעם בפעם הראשונה. אין דבר כזה להגיד ,נימאס לי', במיקצוע הזה אין רחמים. לי חשוב להיות תמיד זוהרת, בעלת קול צלול וניגונה.״

ומה החוזייה המרגשת ביותר בקאריירה הארוכה שלה?

„כשנסעתי ב־1949 לקפריסין, להופיע בפני מעפילים.״

ומהי החוזייה האמנותית החשובה ביותר בקאריירה?

„כשהוזמנתי, קצת לפני ששת־הימים, להופיע עם הפילהרמונית של ניו־יורק, בניצוחו של אנדרי קוסטלנץ. שרתי את הרוזה מן הגיא ועורי ציון. זו היתה חוויה אדירה. בכלל, אמריקה תמיד היתה טובה אלי. אחרי מילחמת השיחרור הייתי שם בסידרת קונצרטים והופעתי במועדון בווילג׳, שיצאו ממנו הארי בלפונטה וארתה קיט. 12 פעם בימי חיי הופעתי בסיבובים של קונצרטים ברחבי ארצות־הברית. אף פעם לא בתופים ובמחולות. גם השבוע אני נוסעת להופיע בקנדה. אני לא מכריזה על זה בעיתונים ולא מודיעה לעיתונאים. מעולם לא היה לי איש יחסי־ציבור, ואף פעם לא דאגתי שיהיה מישהו בלוד שיצלם אותי, נכנסת או יוצאת, ויעביר את התמורות לעיתונים.״

הפרימדונה כעקרת־בית

מה ויתרה שושנה דמארי למען הקאריירה?

„על ילדים. יש לי רק בת אחת. וגם לה היה קשה מאד עם אמא קאריירייסטית שכמוני. כשהיתה בת חמש התחלתי לקחת אותה איתי לחוץ־לארץ, אבל היה לה קשה, כל הקהל הגדול הזה סביבי. היתה לה הרגשה שהיא מאבדת אותי. אני הייתי מציעה לכל זמרת שיש לה לבטים בין קאריירה לבין ילדים — קודם כל ילדים. הקאריירה הולכת, נגמרת, והילדים תמיד נשארים.״

האם היא עדיין מתרגשת לפני הופעה?

„כמה שאת מתבגרת יותר מבחינה אמנותית, רגש האחריות כלפי הקהל יותר גדול, וזה מה שמביא לידי התרגשות.״

ובבית?

„על הבמה אני פרימדונה, בבית אני עקרת־בית. למרות שמאז ומתמיד הייתי עצמאית, ומי שתמיד עזר לי ושמר עלי היה בעלי, ידעתי לקבוע את הדרך שלי ולשמור עליה. הוא הגב שלי. בבית אני אשה ככל הנשים, מבשלת אוכל תימני, דואגת לנקיון. מה זה שייך כוכבות לעקרת־בית? הכוכב שלי זורח כשאני על הבמה.״

ומה פתאום תערוכת ציורים?

„במיקרה, יונתן כרמון הזמין אותי לבקר שני ידידים שלו, אריק ואן האסל ואברהם אייזנברג. שהם בעלי גלריה. סיפרתי להם שאני מציירת והם באו לראות והציעו לי לעשות תערוכה. והנה הציורים כאן ואני מאד מתרגשת. קשה לי אמנם להיפרד מהיצירות שלי בשביל כמה לירות, אבל העובדה שאנשים אוהבים ורוצים לקנות את הציורים שלי מהווה עבורי פיצוי.״

כוסת מחפרוסת

(המשך מעמוד 18)

בכלל — התגלו רק אחרי ששמיר כבר החל מכהן כיו"ר הכנסת.

שמיר (אז יזרניצקי) היה איש אצ"ל משנת 1937 ועד הפילוג ב־1940, ואז הצטרף ללח"י. אחרי הרצחו של אברהם („יאיר") שטרן, נמנה שמיר על המרכז של לח"י שהחל משקם את אירגון לוחמי חרות־ישראל. יחד עימו היו במרכז נתן ילין־מור והד"ר ישראל אלדד־שייב. הוא נאסר פעמיים על־ידי הבריטים, ופעמיים נמלט. בבריחה השניה שלו, ב־1946, מ־אריתריאה, הצליח להגיע דרך אתיופיה לג'יבוטי, שם קיבל מיקלט מדיני ועבר לצרפת. הוא הגיע לישראל במאי 1948.

החל בשנת 1955 עבד שמיר במוסד, ויש אומרים, כי הצליח בתפקידו שם. כעבור עשר שנים של עבודה ביטחונית השתחרר ופנה לעסקים פרטיים. הוא התמחה בניהול חברות כלכליות, חידש את קשריו עם צרפת, וניהל חברה מיסחרית צרפתית־ישראלית. אחר כך ניהל מיפעל למוצרי־גומי בכפר־סבא. אל תנועת־החרות הצטרף רק בשנת 1970, ונבחר לכנסת השמינית. במשך השנים התגורר שמיר בצניעות בדירה בתל־אביב, וניהל אורח־חיים פשוט וצנוע, למרות שהצליח בעסקיו המיסחריים לחסוך כסף המוערך כיום ביותר ממיליון לירות. אולם כאשר נבחר שמיר לתפקיד יושב־ראש הכנסת, השתנו חייו וחיי אשתו. את דירת־השרד שקיבל בירושלים הורה שמיר לשפץ, והיא הפכה ארמון זעיר. אחת מבכירות האדריכליות בארץ, דורה גד, הידועה גם כאדריכלית שאינה חוסכת בהוצאות, השקיעה בה עבודה בת חודשים רבים. קירות נהרסו ונבנו מחדש, ריהוט חדש ויקר נקנה, ושטיחים ווילונות תו־צרת־חוץ הובאו לדירה.

המדינה שילמה את דמי שיפוץ דירת־השרד, אך אין ספק שהוא יוכל לקנות אותה בעוד שלוש שנים, במחיר מוזל ביותר, ממינהל־הדירות הממשלתי, כפי שעשה יושב־ראש הכנסת הקודם וכפי שעשו הרבנים הראשיים ושרים אחדים לגבי דירות־השרד שלהם.

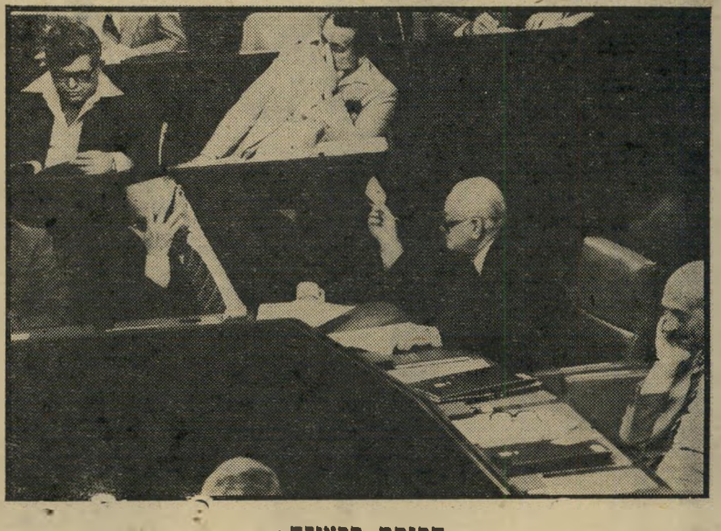

הכנסת בפעולה*

מה מותר למי?

יש לקבוע קריטריונים

סיכום הכנסותיהם ורכושם של 120 חברי־הכנסת, כפי שנסקר בסידרה זו, מעורר מחשבות עגומות לגבי הנורמות המוסריות של כמה מחברי בית־המחוקקים הישראלי.

רבים מחברי־הכנסת עוסקים בעבודות נוספות, ואצל רבים מהם העבודה הנוספת היא העבודה העיקרית, בעוד עבודתם כחברי־כנסת היא עבודה צדדית. המדובר הוא רק בעצמאים, מאחר שהחוק אוסר על חבר־כנסת להיות שכיר. חברי־כנסת הם בעלי חברות כלכליות (יגאל כהן־אורגד, יגאל הורביץ, חיים קאופמן), וביניהם מצויים יועצים פיננסיים, עורכי־דין (משה שחל, יצחק ברמן, עקיבא נוף, אהוד אולמרט) ועיתונאים חופשיים. אחרים הם חקלאים עשירים, ואין המדובר בחברי־קיבוצים, שהם פרשה בפני עצמה במערכת הכלכלית־אישית של חברי־כנסת ישראל.

אולם גם השכירים אינם יכולים להתלונן. חלק ניכר מהם זוכה בהטבות כספיות משמשים בתפקידי־כבוד, ללא שכר, במוסדות־ציבור ואפילו בחברות מיסחריות פרטיות. אמנם אין הם מקבלים שכר עבור עבודתם, אך הם מקבלים סכומים שלא היו מביישים כל משכורת תחת הכותרת „הוצאות". בדרך כלל, ההוצאות הן הוצאות מקבילות, מבחינת הנושא שלהן, להוצאות שהם מקבלים מקופת הכנסת — אם כי הסכומים גדולים הרבה יותר.

קבוצה אחרת היא קבוצת החי"כים הקיבוצניקים. החי"כ הקיבוצניק מעביר את צ'ק־המשכורת שלו, עם צ'ק ההוצאות שהוא מקבל, מגיזברות הכנסת ישר לקיבוץ. גיזברי־הקיבוצים קוראים לצ'ק הזה „הצ'ק הקטן", משום שתמורת צ'ק זה מקבל החי"כ הקיבוצניק צ'ק גדול הרבה יותר, או צ'קים אחדים, שהסכומים הרשומים עליהם גדולים מהצ'ק שהוא מביא מהכנסת. לחי"כים הקיבוצניקים יש דירות בירושלים או בתל־אביב, שנשכרו עבורם על־ידי הקיבוץ או התנועה הקיבוצית שאליה הם משתייכים, או שהם מתגוררים במלונות, מחוץ לירושלים, על חשבון הקיבוץ.

יש, כמובן, חברי־כנסת אחרים, כאלה שלא הצליחו להסדיר להם ממנים כאלה או אחרים, או עבודות צדדיות. אותם חברי־כנסת מתקשים באמת לסיים את החודש. אולם מישקלם באוכלוסיית חברי־הכנסת הוא בין קטן לאפסי, ובדרך כלל הם זוכים בתגובות לעגניות בעניין זה מפי חבריהם.

תופעות אלה הן חמורות, מפני שבמקרים לא־מעטים אין החי"כ מצדיק את המשכורת שהוא מקבל מהכנסת, תהיה נמוכה כאשר תהיה. לחבר־כנסת אין כל חובה לבוא לישיבות הכנסת, או לישיבות הוועדות. הוא רשאי שלא להופיע בכנסת בכלל. אותם חברי־כנסת, שכימעט ואין רואים אותם במישכן, באים רק כאשר הם נדרשים על־ידי יושב־ראש הסיעה שלהם לבוא להצבעות מייוחדות, או לדיונים שהטלוויזיה תצלם בהם.

אולם גם רבים מחברי־הכנסת השוהים במשך שלושה ימי־הכנסת בשבוע בירושלים, והמכבדים בנוכחותם את מישכן הכנסת, אינם מרבים לשבת במליאה או בוועדות. רוב רובו של זמן חבר־הכנסת הממוצע מייועד לישיבה במיזנון חברי־הכנסת, גם בשעה שמתנהל דיון במליאה או בוועדה שהוא חבר בה.

לעומת זאת, יש כמה וכמה מחברי הכנסת, העושים עבודה נאמנה, לפי כישרונם, והמתמסרים בלב ובנפש לעבודת הכנסת. אלה, למעשה, „דפוקים" בהשוואה לחבריהם.

דבר אחד ברור: כל מערכת השכר וההטבות של הכנסת טעונה הסדר יסודי וברור, תוך חיסול נוהלים צבועים וקביעת קריטריונים ברורים לגבי המותר והאסור. ויתכן כי יש להנהיג, כחובה חוקית, שכל ח"כ ימסור הצהרת־הון בהיכנסו לכנסת, ויחדש אותה לעיתים קבועות.

* ייגאל ידין, שימחה ארליך, יוסף בורג. מאחוריהם: משה שמיר ופסח גרופר.

אגוה

תציג בתחרות
מלכת המים '79
את מיטב דיגמי
ביגדי־הים של

HOM

טופס לוטו

ששה X נכונים

והכסף שלך

בלוטו המזל בא לקראתך

מפעל הפיס לקידום החינוך והבריאות

סאלי שעשוע, יעל גרינברג, יהודית נגר, דליה נוריאל וניקול כנפי, זוכות 1978, בבגדי־הים של „גוטקס"

נמשכת ההרשמה לתחרות

מלכת המים 1979

מטעם העולם הזה

מועמדות המעוניינות להשתתף בתחרות מתבקשות להתקשר עם מירי זכרוני, טל. 03־247428 — 03־230856 כדי לקבוע תור לראיון עם ועדת הקבלה.

מועמדות שלא הספיקו להרשם, מוזמנות לבוא ביום א' 1.7.79, בשעה 6.00 אחר־הצהריים, לפגישה עם ועדת הקבלה במלון „דיפלומט", רחוב הירקון 145 ת"א.

ליפות שתתקבלנה מוצפה תחרות ספורטיבית גדושת מתנות.

חוויית קייץ מטרפת. טיול והופעות בכל רחבי הארץ.

הדרכת הבנות: בי"ס לדוגמנות „רגב" בהנהלת מירי זמיר ומוקה קריגר

התחרות נערכת בחסות חברת

עץ הזית בע"מ

יצרני שמן C.D. אוליביה, לה ולי, זברה, רויאל, בזק, בלק טבק, קאפרי

ובשיתוף מנכ"ל חברת „דירות ינדי" אברהם גינדי אשר יעניק

למלכה הנחה של 50,000 ל"י לרכישת דירה בחברתו

מלכת המים 1979

תציג את בגדי הים והחוף של „גוטקס"

GOTTEX

תטפל בשיערה בתכשירי חברת וולה

WELLA

תדגמן ותופיע במיטב הדגמים של בית האופנה

MB

תפאר את התצוגה של בגדי גברים שמיבאת חברת

אנה מרחב
כרטיס הכניסה שלך, ושלך לאופנת העולם

היא תטוס במטוסי חברת OLYMPIC לטיול באנגליה

תעצב את תסרוקתה ב„אתר היופי" - סלון ז'אק ז'ורז'ט במלון „דיפלומט"

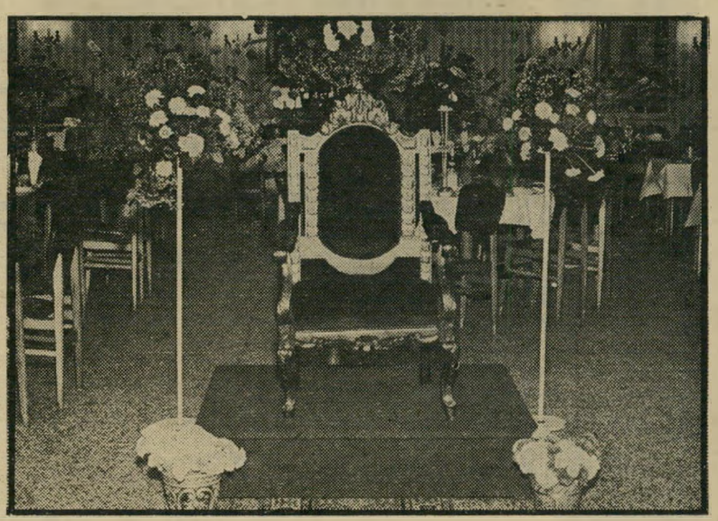

חברת „אולמי אמבר" תעניק טיפול חינם לשלושת הזוכות הראשונות בתחרות „מלכת המים 1979" בסלונים המפוארים שלה. למלכת המים תעניק החברה תעודת הנחה של 50% לחתונה ב„אולמי אמבר" החדישים והמפוארים בחולון, המשופעים בחניה, מיזוג-אוויר ומיטבח מעולה, לפי מיטב הידע והניסיון של שנים רבות בטיפול בכלות ובחתנים.

אולמי אמבר
אולמות: חולון, ז'בוטינסקי 6, טל. 855680

דן טיורס
DAN Tours
AIR-CONDITIONED BUSES.
TEL AVIV. 4, BUGRASHOV Tel. 59106-59975
ת-א, רח' בוגרשוב 4, טל 59106-59975

באוטובוסים ממוזגים ומרווחים אלה של החברה המאוחדת „יונייטד טורס" ו„דן תיור" תגענה המשתתפות בתחרות „מלכת המים 1979" לנשפים האזוריים שייערכו השנה בכל רחבי הארץ מאילת בדרום ועד קריית-שמונה בצפון. מדריך מנוסה יוסיף לידיעת הארץ שלהן, בטיולים המטרפים באתרי הנוף חיפים של מדינת-ישראל.

חדש בפיס!

היום — כשתלך ברחוב — שים לב לפינות.
באחת מהן, ממתין גם הסיכוי שלך. באחת מהן, קיימת גם עבורך
אפשרות לזכות בשני מיליון ל"י. בהגרלת הפיס החדשה — הרבה הפתעות.

* שני מיליון ל"י פרס ראשון
* כשלוש מאות אלף זכיות העולות בגורל!
* כשנים עשר מיליון ל"י סך כל הזכיות!
* עשרים וחמש ל"י מינימום הזכיה בזוטא.

שני מיליון

בכל פינה

בוא עוד היום אל הפינה שלך,
כי בכל דוכן-סיכוי לשני מיליון.

מפעל הפיס לקידום החינוך והבריאות.

קולנוע

אנשים

אחד הענקים

ניקלאס ריי, אחד הבמאים הגדולים של הקולנוע ההוליוודי, נפטר השבוע בגיל 67. ריי, מי שביים סרטים כמו מרד הנעורים, ג'וני גיטר ולהב דיל — 55 יום בפקינג, החל את הקאריירה שלו כבמאי תיאטרון, בברודווי, שם היה בין השאר עוזרו של איליה קאזאן.

להוליווד הגיע אחרי מילחמת־העולם, והיה שייך לגל שלם של במאים, שהדגישו את הריאליזם האפור והפסימיסטי של אותה תקופה, במיסגרת סרטים שלפחות במבט ראשון, נראו בעלי צורה מיסחרית מקובלת.

האלימות, מעגל־הקסמים שבו נתונים אנשים ואין להם מוצא ממנו, ופער־הדורות, היו הנושאים שהעסיקו אותו בשנותיו הראשונות והפוריות ביותר, כבמאי. עבודתו עם שחקנים זכתה בשבחים רבים, וכמוה גם הדרך המיוחדת במינה, שבה השתמש בנתונים של המסך הרחב.

הוא נודע כמרדן שאינו מקבל תכתיבים מגבוה, ובין השאר עזב, למשל, את הסרטת הסיפור האמיתי של ג'סי ג'יימס באמצע, כאשר האולפנים ניסו להכתיב לו את סיגנון ההפקה.

אני זר כאן. נסיונותיו בסירטי־ראווה גדולים יותר, שנאלץ לעשות באירופה, אחרי הסיכסוך עם האולפנים הגדולים, נשאו אומנם רווחים נאים, אבל לא הביאו לו הרבה נחת. אחרי התמימים והפראים, הלכה הקאריירה שלו ודעכה. הוא עסק בעיקר בהוראה, שעה שסרטיו הישנים הפכו נושא לדיונים וניתוחים נרחבים בעיני הקולנוענים האירופים, המחשיבים אותו כיוצר מן השורה הראשונה.

לפני כחמש שנים עשה סרט על מילחמת ויאט־נאם, הפקה צנועה בהשתתפות הסטודנטים שלו, שעוררה תשומת־לב מרובה בלבד, ושנה לאחר מכן, היתה נושא לסרט תעודי בשם אני זר כאן, שצייר את דמותו ואת קשיי יצירתו בנאמנות.

הבמאי הגרמני וים ונדרס, המעריץ את ריי, איפשר לו לשחק בסירטו החבר ה־אמריקאי, והופעתו האחרונה של ריי על המסך היתה השנה, כאשר גילם דמות

כמאי ניקולאס ריי
פער הדורות

גנרל בצבא ארצות־הברית, בסירטו של מילוש פורמן שיער.

ריי נפטר ממחלת סרטן־הריאות, כשהוא משאיר אחריו שני בנים, שניהם עובדים בתעשיית־הקולנוע, האחד כצלם, השני כמפיק (בין השאר של אשה לא נשואה) ושתי בנות.

סרטים

מסע אל הגיהינום

אולם היכל הפסטיבלים בקאן מלא מפה לפה. רחש מתוח בקהל משתתק כשהאורות כבים. על המסך הענק מופיעה תמונה של חוף טרופי. ג'ונגל, ים של ירק סבוך ללא פירצה. הגולש כמעט אל תוך מי־הים הכחולים. הקולות היחידים הבוקעים ממערכת הרמקולים המשוכללת, הם רחשי יער עמומים. כמעט אידיליה, אילו לא תחושת חרדה שגישאת באוויר. לפתע, ללא אזהרה מוקדמת, עולה כל הג'ונגל באש. המרחב הירוק הופך בוערת, ציבעי צהוב, תפוז ואדום הם השולטים עכשיו על המסך, והרמקולים משדרים לתוך האולם קולות מחרישי אוזניים של עולם עולה בלהבות.

סרט לא גמור. כך מתחיל אפוקליפסה עתה, סרט המילחמה היקר ביותר שנעשה אי־פעם, ואחד האירועים הקולנועיים המסקרנים ביותר של התקופה האחרונה. מזה חמש שנים מתבשל הסרט על אש קטנה. אנשים שמיהרו לשלם מיקדמות, כדי להבטיח לעצמם את הפציעות, פשטו בינתיים את הרגל, תוך ציפיה למוצר שצריך היה להציל אותם, אך בושש לבוא. כשפסטיבל קאן הודיע כי הוא עומד להציג את הסרט, נשמעה אנחת תדהמה מה מכל הקשורים לעולם הסרטים. כאשר נאמר שהסרט יוצג, למרות שאינו שלם עדיין, מפני שפרנסיס פורד קופולה, ילד־השעשועים של הוליווד, עוד לא סיים את המלאכה, אך הוא בסך־הכל רוצה לבחון את תגובת־הקהל, נשמעה האנחה השנייה. אז מתי הוא בכל זאת יגמור? ומה פשר הכללת סרטים לא גמורים בתחרות?

מה שנוגע לפסטיבל, התשובה ברורה. הכל רוצים לראות את אפוקליפסה עתה, בכל צורה שהיא, ומי שיציג אותו ראשון יוכל לזקוף זאת לעצמו כהישג. אשר לקופולה, הוא מסביר: „אני איש תיאטרון בדמי, אני זקוק לתגובת־הקהל, כדי להדריך אותי הלאה.“ ההימור לגביו היה גדול ומסוכן, מאחר שהשקיע את כל רכושו, ונכנס לחובות מעל הראש, כדי לעשות סרט זה ללא התערבות וללא הכתבות מאיש. אבל ההימור הצליח. הוא יצא מקאן עם דקל הזהב ועם פרס הביקורת, כמנצח אמיתי. הרגשה שהיה זקוק לה מאד אחרי חמש השנים האחרונות.

התחלת הצרות. „אחרי שביימתי את שני החלקים של הסנדק והפקתי את אמריקן גראפיטי, נדמה היה לי שיש בידי די אמצעים ויש מסביבי די כשרונות הקשורים אלי, כדי שאוכל לעשות את הסרט בעצמאות מוחלטת,“ הוא נזכר היום. עד מהרה הסתבר לו שזה לא כל־כך פשוט. כוכבים שגילה בסרטיו הקודמים, שמנו, ואם לא בעטו, לפחות התפנקו. כשהזמין אותם להופיע בסרט על מילחמת ויאט־נאם, שאמור להיות מצולם כולו בג'ונגל לים של איי הפיליפינים (המשמשים תחליף לאתרים המקוריים), מצא כל אחד סיבה אחרת, כדי להסביר שאינו יכול להגיע בזמן. הסיבה פשוטה. מדוע לסבול ולהתענות רחוק ממקום ישוב ותרבות, כשאפשר להרוויח לא פחות, מבלי לעזוב את הבית הנוח.

זאת היתה רק התחלת הצרות. חודשים מעטים של עבודה, שתוכננו מלכתחילה לצורך הצילומים, התארכו, בשל אסונות־טבע, סערות וגשמים, עד כדי שנה וחצי, ומחיר הסרט הרקיע שחקים. עבודת־הצוות הנעימה, שאליה התכונן קופולה, הפכה טירוף. „היינו נאלצים לפעול כעולם נפרד בפני עצמו. הקמנו לנו עיירה שבה התגוררנו, סיפקנו לעצמנו את החשמל, את הביוב ואת המים, היה לנו חיל־אוויר פרטי בדמות המסוקים שהשתתפו בסרט והובילו גם את הציוד שהיה דרוש לנו,

(המשך בעמוד 58)

החלום שהיה ואיננו

צייד הצבאים (מוגרבי, תל־אביב, ארצות־הברית) — את סרט חזה צריך לראות כביטוי שי מאד של רגשות האמריקאי הממוצע, המנסה לעשות מאזן פרטי משלו, אחרי מילחמת ויאט־נאם. אין זה סרט פוליטי המנתח את המילחמה, כדי להבין מיהו הצד הצודק בין השניים, או כדי לתת תמונה מאוזנת של המציאות. זו דרכו של האמריקאי שברחוב, לומר שיצא למילחמה שלא הבין כלל את פישרה, אולץ, למעשה, לבצע התאבדות מדי יום, ואם הצליח לצאת שפוי, כשכל אבריו שלמים, מן התופת, הותיר אחריו את כל הרעיונות הנשגבים ואת כל הערכים המקודשים שהאמין בהם פעם.

שלושת פועלי־הפלדה הצעירים, המתגייסים לצבא, למרת רתונתו של אחד מהם, מייצגים את הממוצע האמריקאי בהתגלמותו. בני מיעוט אחד (רוסי) מבין רבים, באומה המורכבת כולה ממיעוטים, הם מאמינים בשלמות הגברית, בגבורה, בידידות, במומחיות מושלמת בכל יוזמה גברית, מבליארד ועד לציד צבאים, בקיצור, בכל אותם ערכים שהיו נר לרגלי אומה זו מאז כבשה את המערב. בסופו של הסרט, איש מהם לא יוכל עוד להאמין ולו בפרט אחד מכל זה. בסיום, שהוא תערובת של יאוש ואירוניה, נשמע החימנון האמריקאי מפי הנותרים בחיים, כביטוי לכל מה שנותר להם בחיים, וכסיכום לכל מה שקרה להם עד אז.

חסרט מחולק לשלושה חלקים ברורים: בעיירת תעשיה אופיינית, לפני היציאה למילחמה. עיקרה של סצנה זו היא חתונה מסורתית רוסית שהיא חינגה של שביעות־רצון, אהבה למקום ורעות שכמות ניראו לעתים רחוקות.

רוברט דה־נירו — יאוש ואירוניה

החלק השני, מילחמת ויאט־נאם, מכיל כמה מן הסצנות המחרידות ביותר שהוצגו בסרט מילחמה. החלק השלישי, תוצאות המילחמה, מביא שלש גירסות להרס נפשי ופיסי של אלה שהיו בקרב, ומוביל למסקנה העגומה.

המישחק, הבימוי והעריכה מהווים כולם ביחד, וכל אחד לחוד, מיבצע בפני עצמו. די לומר שהאוסקרים היו מוצדקים בהחלט. למי שיתלונן כי שלוש שעות זה יותר מדי, ייאמר שסרט כזה זקוק לממד־הזמן, כדי להשאיר את המישקע הנפשי הנכון.

האסקימו שנבוס

יוצאים קבוע (שחף, תל־אביב, ישראל) — אחרי כל הרעש מסביב לצניעותם של שני השחקנים הראשיים בסרט הזה, יפתח קצור ואיבון מיכאלי, יוצא הסרט סוף סוף לאור, ומי שיראה אותו יגלה בוודאי שהעניין כולו היה, כדברי שקספיר „מהומה רבה על לא מאומה“. אין בשני הישבנים של הצעירים הללו שום תכונות אירוטיות חד־פעמיות שיצדיקו את ההתרגשות, והמראה שלהם אינו מהווה את זרי־הדפנה שהקולנוע הישראלי מייחל להם.

כמו באסקימו לימון גם כאן תיכוניסטים, אחבות טיפשעשרה. פיזמונים מסוף שנות החמישים ותחילת שנות הששים. אלה האחרונים הם בעצם הרמז היחידי לתקופה, כי מלבדם אין בלבוש, במנהגים, בבעיות ואף לא במקום ההתרחשות, דבר שיציין את הזמן והמקום שבו מתרחש הסיפור.

הסרט עוקב בקפדנות רבה אחר שלושת גיבורי אסקימו לימון, שנראים הפעם עוד יותר מוגבלים בשיטחי התעניינות שלהם, ועוד פחות חביבים מאשר באפוס הקודם שלהם. מי שינסה להסיק מסקנות לגבי הנוער הישראלי לפי סרט זה, יוכל בצדק להאמין שמדובר בנוער שיטחי, נבוב וואווילי, שמתעניין אך ורק במה שיש לו במיכנסיו. ומה הפלא כאשר ההתעסקות המרתקת ביותר של ההורים, היא מישחק־קלפים ניצחי?

החומור של הסרט מתרכז בעיקר בישבנו החשוף של

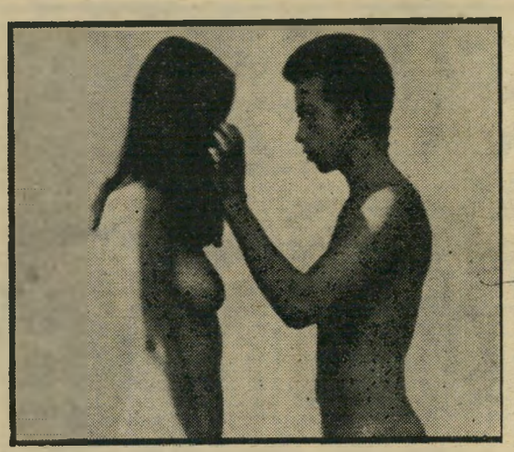

קצור ומיכאלי — בלי סטלה המגמרת

צחי נוי, שאינו מצליח לעבור דרך חלון חדר־אמבטיה בזריזות הדרושה, או בנערה שתחזה שופע אצלה יותר מן השכל. שני האביזרים גם יחד, הישבן והחזה, רחוקים מן התמוניות העליזה של „סטלה המגמרת“, שהונצחה בפי העם אחרי הסרט הקודם. בלעדיה נראים הצעירים הללו, חיוורים ושמרנים למדי, עם כל ניבולי־הפה שלהם, ובכל פעם שהם לוקחים את עצמם ברצינות, הם מעוררים רחמים. אולי זה יהיה סוד הצלחתם.

קולנוע

(המשך מעמוד 57)

וחיל־ים פרטי, בדמות הספינה שעליה מתרחשת מרבית העלילה של הסרט. זר־גות התחתנו, וגות התגרשו, אנשים נפ־טרו, תינוקות נולדו, וההסרטה עוד נמ־שכה. היתה לנו הרגשה שאנו חיים בעולם המתנהג לפי חוקים פרטיים משלו, ולא פעם חשתי שלמרות מעמדי, כמנהיג ה־חבורה, גם הסרט וגם מה שקורה סביבו אינם עוד בשליטתי. מרגע מסויים אפשר לומר שהסרט התחיל לעשות את עצמו."

העיתונות המושחתת. העיתונות, שהכניסה לאתר־הצילומים נאסרה עליה על־ידי קופולה, לא איחרה למצוא פירורים מסביב להסרטה, המבוססים על שמועות מסמרות־שיער אודות מריבות וסיכסוכים, ועשתה מהם כותרות. פרישתם של שחק־נים כמו ג'יימס קאן והארווי קייטל הת־פרסמה בהרחבה, תוך רמזים ברורים ש־קופולה אשם בכל.

במסיבת־העיתונאים בקאן, החזיר קו־פולה מגה אחת אפיים לכל מאשימיו. "ה־עיתונות האמריקאית היא המושחתת וה־מגוננת בעולם," הוא טען. "אף מילה ש־נכתבה על הסרט שלי אינה נכונה."

אבל, גם אם העיתונות השמיצה, היט־עתה והרגיזה את קופולה, היא לפחות דאגה לכתוב כל הזמן על הסרט, ולעורר את הסקרנות סביבו, והסרט זקוק לכך כאוויר לנשימה. שכן, למרות הפאר וה־הדר שמלווים הפקה של עשרות מיליוני דולר (עד קאן, לדברי קופולה, עלה 30.5 מיליון דולר וזה עדיין לא המחיר הסו־פי). מילחמת ויאט־נאם היא נושא קשה ומורכב, הזוכה בטיפול בלתי־מתפשר לכל אורכו. "אני לפחות שלם עם עצמי שלא בזבזתי את כל הכסף הזה, כדי לצלם מוקיון מתעופף באוויר או לעשות סרט מוסיקלי על ארץ עוץ," סוען קופולה, ורומז לביזבוזי המיליונים על סרטים כמו סופרמן ועוץ.

מפע אל האימה. אין ספק שאי־אפ־שר לדבר על אפוקליפסה עתה ועל שני סרטים כאלה בנשימה אחת. אולם סרט אחר, שהשוואה איתו היא בלתי־נמנעת, הוא צייד הצבאים, המוצג החל מן השבוע גם בישראל. להבדיל מצ'ימינו, המשקיף על הטראומה של ויאט־נאם מנקודת ה־מבט הסובייקטיבית של האמריקאי ה־ממוצע, מנסה קופולה לטוות יריעה רח־בה הרבה יותר. הוא משתמש בסיפור של יוזף קונראד בשם לב האפלה, שפיתח וייאש כבר קולנועים רבים בעבר, ביני־הם אנשים כמו אורסון וולס ואנדרי וואי־דה. מילת המפתח בסירטו של קופולה היא "האימה" (זאת המילה האחרונה ש־פולט גיבורו של קונרד לפני שהוא נופח נישמתו), והסיפור כולו אינו אלא מסע אל האימה המושלמת, מסע המתחיל ב־שיגרתיות האפורה ביותר.

בסצנות הראשונות מתעורר אפילו חשד, שאנו שוב באיזה מותחן רב־פעלים. בנוי לפי נוסחה מוכרת, שעה שמחסל מיקצועי, נשלח מטעם קציני־צבא גבוהים לחסל קולונל שדעתו נטרפה עליו בשם קורץ (השם נלקח מקונרד), שהחליט לנהל את מילחמת ויאט־נאם לפי ראות עיניו, לה־ביא כל פקודה אל מסקנתה הסופית, ולו הזוועתית ביותר, המעמיד את הצבא ב־מבוכה. משימה נוסח בונד שצריך לשוב אל הקור, או ליתר דיוק, במיקרה זה, אל הטבת, החום, הלחות, ומעל לכל, האימה, שמאפיינים את מילחמת ויאט־נאם.

אל לב הטירוף. המסע אל קולונל קורץ, כדברי קופולה עצמו, הופך מסע של המחסל, וילארד, אל תוך עצמו. ככל ש־הוא מתקרב לקורץ, מסתבר לו שהוא התגשמות עקרון המילחמה בעצמו, על ה־זלזול בחיים, השחיתות, הניוון, וחוסר־המוסריות שבו.

התחלת המסע, על ספינה שבה צוות של ארבעה אנשים, היא ריאליסטית למדי, אבל עד מהרה מסתבר שהדרך אינה מו־בילה רק אל לב היבשת האסיאתית, אל לב השממה האנושית ואל לב האופל, אלא גם אל לב הטירוף. סימן ראשון בד־רך, מפקד יחידת־מסוקים, שעוזר לספי־נה לעבור עיקול מסוכן בנהר. כל מעייניי, בין חיסול כפר אחד למישנהו, נתונים לשמירה על חזות של חיים נורמליים ב־תוך הגהינום, ובלב הפצצה הוא ממריץ את חייליו לצאת ולהחליק על הגלים, כמו שנהגו לעשות בבית, בחופי קליפורניה.

לעומת גבורה מיותרת זו, המזכירה מעט את הטייס האמריקאי הרכוב על פצצת האטום בדוקטור סטריינג'לוב, אותו מפקד אחראי לאחד הקטעים המהרידים בסרט כולו. הוא מעלה את יחידת־המסוקים שלו לאוויר, משמיע דרך הרמקולים ה־מחוברים לכלי הטייס, בעוצמה אדירה, את רכיבת הוולקיריות של ואגנר, ופושט על כפר ויאט־נאמי, שהופך, תוך שניה, מישוב סתם, אי־חורבות עשן. כל אלה ערוכים ומצולמים ביעילות מקפיאת־דם, בסצנה שלא ניראן רבות כמוה, על המסך.

המין והזוועה. מרגע זה והלאה, הו־לך הסרט אל תוך הסוריאליזם של המיל־חמה, מן הגרוטסקה שבהופעת נערות פלייבוי, בביקינים הנושאים את צבעי דגל ארצות־הברית, בתוך אמפיתיאטרון מלא וגדוש חיילים רעבים לאהבה ולמין (קופולה צילם סצנה שבה החיילים קופ־צים מעל לתעלת־המים המפרידה ביגם לבמה ואונסים את החתיכות המעכזות.

מסוק בוער וגוויות מתעופפות ממנו ב„אפוקליפסה עתה"
„דקל הזהב" ופרס הביקורת בקאן

מארלון בראנדו (וידי הג'ונגל) בתפקיד הגנרל קורץ
התגשמות עקרון המילחמה

מרטין שין בתפקיד המחסל וילארד
אל לב השממה האנושית

בגירסה שהוצגה בקאן הן מצליחות להימ־לט ברגע האחרון). ועד לזוועה, כאשר ספינתו של וילארד עוצרת סירה חשודה של איכרים ויאט־נאמים, עורכת ביקורת ומגלה שאין בה מאומה פרט לתוצרת חקלאית, ואז, בגלל תנועה מוטעית של אחד מאנשי הסירה, מחסלים את כל יוש־ביה תוך שניות.

עוזם רפאים. אחרי מסע מלא תל־אות, התקפות מוזרות משני חופי הנהר, פגישה עם יחידות הנלחמות בלי מפק־דים ובלי לדעת למה, ואחרי שחברי ה־צוות של הספינה מוצאים את מותם, מלבד אחד, מגיע וילארד אל ממלכת קורץ. ה־איש נערץ על־ידי הילידים כמין אלוהי־זעם, וצלם אמריקאי שקשה לדעת אם הוא עדיין שפוי, מסביר את המעבר של הקולונל ממעמד של קצין למופת, למעמד של אל האימה המושלמת. בעזרתו של המעצב, דין טאבולריס (שעבד עם קופו־לה גם בסנדק), הופך הג'ונגל המסובב את קורץ עולם־רפאים מפחיד שהשראתו גמ־צאת אי־שם בין סרטיהם של פליני וז'ו־דורובסקי מצד אחד, לציורים של בוש וגויה, מצד השני. הריאליזם נעלם לחלו־טין, וכאשר קורץ עצמו (מרלון בראנדו) מופיע על המסך, לקראת סוף הסרט, כדי להסביר את העובדה שהוא אינו, אלא המגשים הסופי של הרעיונות שהאנושות סוברת שהם הגיוניים, במנות קטנות, מא־בד קופולה עצמו את הקשר עם המצי־אות. הסוף הזה גרם לו הרבה צרות, הוא הציג שתי גירסות שונות שלו בקאן, אחת שבה וילארד חוזר אל העולם החיצוני אחרי שהוא מגשים את ייעודו, השנייה שבה אינו יכול עוד להסתלק, כי בסופו של דבר זה גם ביטוי לעיסוק שלו (וי־לארד רוצח אנשים בודדים, הצבא רוצח כמויות, הרעיון היסודי זהה אצל שניהם). ניראה שיש לקופולה סוף שלישי, ועדיין לא החליט איזה מהם להעדיף.

למעשה, הסוף הוא החלק היחידי, שבו חלקו מבקרים רבים על הסרט. הסיפור של קונרד, שבו השתמש קופולה (ונצמד במידה מפתיעה לעלילתו), מתרחש בסוף המאה הקודמת באפריקה, ומדבר בצורה כוללנית ומורכבת על המיפגש בין שתי תרבויות שונות, ועל גלישה ממציאות לדמיון פרוע ביותר, שאין לו מי־צרים. קופולה, ששליטתו בריאליזם ה־קולנועי כמעט מוחלטת, מתקשה יותר כשמדברים על סוריאליזם, ואולי מכאן נובעים גם פיקפוקיו בקשר לסוף. אבל יהיה אשר יהיה, ברור מעל לכל ספק ש־אפוקליפסה עתה הוא אחד מאותם סרטים שחובה לראותם, גם אם מסכימים עימם וגם אם לא.

כל המדינה חיפשה אותו - והוא חי באידיליה בקן מישפחתי חם עם טרמפיסטית שהאמינה כי הוא תייר מנורווגיה.

הבלה של בוזגלו

ח מישה חודשים עצרה המדינה את נישמתה, ועקבה אחרי תנועותיו של האסיר הנמלט גבריאל בוזגלו.

צוות מייוחד שהקימה המישטרה התחקה על עיקבותיו — מה עשה בוזגלו במשך אותם חודשים ארוכים? כיצד חי? ממה התפרנס? ועם מי נפגש? אלה היו שאלות שעד כה לא היתה תשובה עליהן.

בדירה נאה בנתניה ניתנו תשובות על חלק מהשאלות. הוריו של בוזגלו, הסובלים קשה מעליליות בנם, גילו טפח מקורות החודשים האבודים. „אילו היו לו אלף לירות, כדי לשכור מונית באותו ערב גורלי שבו נתפס, לא היו השוטרים תופסים אותו. הוא היה מבצע את תוכניתו ומסתלק לחוץ־לארץ. כולנו היינו מצטרפים אליו לשם, ומתחילים את חיי המישפחה מחדש," אמרה האם.

באותו ערב, לפני שנתפס, בילה בוזגלו בחוג מישפחתו, עם חברתו הצעירה רבקה אלמדו, המכונה „ריקי". הם הגיעו במונית מנהריה, שם התגוררו בדירה נאה, לבתים, לבית דודו של גבריאל. הם נפגשו עם אחיו הצעיר דויד וחברתו הבלונדית. ואחר כך חזרו עם בן־הדוד לנהריה. ברמזור אדום, ליד קריית־אתא, התנפלו עליהם שוטרים בבגדים אזרחיים ועצרו את כל נוסעי המכונית.

חום ואהבה

א ת שישה השבועות האחרונים לפני מעצרו בילה בוזגלו בחברת ריקי. הבחורה השחרחורת, בעלת הגוף החטוב, ברחה מביתה בפתח־תיקווה. היא סיימה עשר שנות לימוד, ואחר כך למדה תפירה. במשך שלוש וחצי שנים יצאה עם בחור בעל מוסך, ובני מישפחתה עמדו על כך שתינשא לו. אולם הוא קינא לה, והיה מכה אותה, והיא החליטה כי הוא לא בשבילה. כדי להימלט מלחץ המישפחה, החליטה לברוח לדודה בקריית־אתא.

בדרך עצרה לה מונית, שבה ישב גבר צעיר שהציג את עצמו כציון כספי, וסיפר לה שהוא תייר מנורווגיה. הוא מצא חן בעיניה. היא שפכה לפניו את ליבה, וסיפרה לו על היחס הרע של אחיה אליה, וכי אינה רוצה לשוב לביתה.

הוא הציע לה כי יחזירה לבית־הוריה וידבר עם אחיה, לבל יציקו לה. אולם היא סירבה. והיא שביקשה ממנו להרשות לה להישאר עימו. נראה כי בוזגלו בן ה־24, אשר בילה שנים אחדות בכלא, לא יכול היה לסרב להצעתה של ריקי ולא נשאר אדיש לקסמיה של הצעירה בת ה־19.

הוא הזמין אותה להתגורר עימו בבונגלו בחוף הים בקיסריה, שם גרו במשך שיבעה ימים יחד, ויצרו מירקם־יחסים אנושי וחם.

ריבקה מספרת, כי מעולם לא היה איש טוב אליה כמו גבריאל. הוא נתן לה חום ואהבה, יחס והבנה שלא זכתה להם מהגבר שהיה חברה במשך שלוש שנים וחצי.

אחרי שבוע בבונגלו, עזב גבריאל את הצריף לחצי שעה, וחזר עם מפתחות. „שכרתי לנו דירה נוחה יותר," אמר לה. הוא הזמין מונית, והם נסעו לנהריה. שם התגוררו בדירה שכורה בת שלושה חדרים. לא היתה להם טלוויזיה, אך היה להם מכשיר־רדיו, ששלחה אמו.

ריקי לא ידעה דבר על זהותו האמיתית של בוזגלו במשך כל הזמן. לדבריה, הא־מינה לו כי הוא תייר, וכי התגורר עם הוריו תקופה מסויימת בישראל ואחר כך היגרו לחו"ל. היא ידעה כי את כספו הוא מקבל באמצעות הדואר מהוריו בנורווגיה.

מדוע בחר להתחזות כתייר מארץ צפונית, קל להבין אם משחחים עם אחותו מלכה. היא נשואה לגבר נורווגי, העוסק במחשבים, והם בילו שלוש שנים בנורווגיה, וחזרו לישראל רק בזמן האחרון. אמנם, גבריאל מעולם לא היה שם, מאחר שהוא נכלא ונידון ל־18 שנות מאסר לפני נסיעתם לסקנדינוויה. אולם נראה כי היתה זו המדינה היחידה שעלתה באופן טבעי על דעתו, כארץ שבה נמצאת מישפחתו.

ריבקה גם ראתה את האקדח שהחזיק גבריאל, אולם היא לא ייחסה לכך כל חשיבות. בנהריה כימעט לכל אחד היה נשק להגנה עצמית. את הרימונים שנתגלו בביתם לא ראתה מעולם.

המילכוד המשולש

כ אן מתערבת בשיחה אמו של גבריאל, שקיבלה את ריבקה לביתה כבת אובדת. היא ששיחררה אותה בערבה של 7000 לירות, כאשר מישפחתה שלה סירבה לעשות זאת.

האם שואלת בכאב: „האם זהו הגבר האלים, המסוכן, שכל המדינה רעדה ממנו? אם היה כזה, האם לא היה משתמש בנשק נגד עדי־המדינה שהופיעו במישפטו וקברו אותו ל־18 שנות־מאסר?"

המישפחה ערה מאד לתדמית שנוצרה לבנם הצעיר. הם סובלים ממנה קשות, ומנסים עתה לשנותה.

בליל־הסדר האחרון קיבלה מישטרת נתניה מידע, כי בוזגלו יבלה את ערב־החג בחיק מישפחתו. שלושים שוטרים חמושים פרצו לדירה באמצע ארוחת־החג. את כל תושבי הבניין הגדול הזהירה המישטרה להיות מוכנים לקרב־ירויות הרעלול להתלקח, הם נתבקשו שלא לצאת מהדירות, ולהיות מוכנים לרדת למיקלטים. אולם גבריאל בילה את ליל־הסדר עם ריקי שלו, הוריו, בני־מישפחתו וכל דיירי־הבית הוטרדו בגינו על־ידי המישטרה.

כאשר מדברת ריקי על גבריאל, קורנות עיניה מאושר. היא מראה מיכתב שהגיע ביום הראשון מבית־הסוהר. הוא מספר על געגועיו, מבטיח שהכל יהיה בסדר, ומבקש מריקי שתשלח לו ספרים לבית־הסוהר. הספרים המבוקשים על־ידו: השוטים מתים מאת מריו פוזו, סיטואציות המוות והמילכוד המשולש מאת מריו סימל. הדגיש בוזגלו: „שיהיו בכריכה דקה."

כאשר התגוררו ריקי וגבריאל בדירה בנהריה, היה גבריאל עושה את כל עבודות־הבית בעצמו. הוא היה מכין את ארוחת־הבוקר המוקדמת שנהגו לאכול, וגם את כל יתר הארוחות. הוא לא היה יוצא מבית בילעדיה. יחדיו היו מבלים שעות רבות בבריכת השחייה ובבתי־קפה. אפילו למכולת היו נוהגים ללכת יחדיו.

היו ימים שבהם סיפר לה כי אין כסף. אז היו לוקחים במכולת בהקפה, אולם זה לא היה נמשך יותר מיומיים־שלושה.

„הוא לא אלים," אומרת שוב האם, ואב מחזיק אחריה ואומר: „כשם שהעלילו עליו כי שדד את הבנק ברמת־אביב, כך גם יתר הדברים שנאשם בהם לא היו נכונים. לולא תפסו את השודדים האמיתיים, היה בני נאשם גם בשוד זה."

„הוא כל־כך חיכה לחנינה! בחור צעיר שנכנס לבית־הכלא בגיל 18, הרי היה בן טיפש־עשרה בסך הכל. האם זה צודק שיבלה את כל חייו בכלא?" אומרת אמו.

„אנו מוכנים לכל כדי שישתחרר. ואם אין דרך לעשות זאת כחוק, אנו מוכנים לקבל צו־גירוש מהארץ לכל המישפחה. יחד עם גבריאל נתחיל את חיינו בארץ אחרת."

„עד שישתחרר!"

ה אם לא יעצה לו לשוב **לכלא** ולהסגיר את עצמו. „איך אפשר **לתת לילד** להירקב בבית־הסוהר כל־כך **הרבה** שניתז קיווינו שיצליח לברוח לחוץ־לארץ **ושיתחיל** את חייו שם."

האם מספרת כי את שלושה חודשים הראשונים לבריחה בילה **במחבוא** בפרדס, כשהוא מתקיים על פיתה **אחת ליום** ופרוסת גבינה צהובה. הוא **לא הלך** לגנוב או לשדוד, **אלא חיכה שם ורעב**, עד שהגיע אליו הכסף שאמו שלחה לו. את כל רווחיו של בוטיק־השמלות, השייך למישפחה, הקדישו להחזקתו של גבריאל בתקופת בריחתו. זה עלה הרבה כסף, והמישפחה נכנסה לחובות. „אולם איך את יכולה לתת לבן שלך למות מרעב בפרדס?" שואלת האם.

ריקי עובדת עכשיו בבוטיק המישפחתי, ומחכה שגבריאל ישתחרר. מתי? כמה זמן תחכה לו? עיניה מתמלאות דמעות, והיא אומרת: „עד שישתחרר!"

סניגורו הצעיר והנמרץ, עורך־הדין סמי יונה, מספר כי לאחר שנתפס הוכנס בוזגלו לתא בודד בכלא רמלה. הוא אינו מקבל עיתונים לקריאה. אפילו מיטה אין לו, והוא ישן על מזרון על הארץ. אולם לאחר מהאותיו של הסניגור לפני מנהל־הכלא, שופרו התנאים.

מיהו בוזגלו האמיתי — זה שניהל משק־בית בנהריה ואהב את ריקי בעדינות כה רבה, או המיפלצת האלימה שתוארה בבית־המישפט ובאמצעי־התיקשורת?

אילנה אלון

אמו של בוזגלו עם ריקי
מאהב עדין או פושע קשוח?

במדינה

דרכי חיים

בת שש עשרה הי"תי

היא היתה בת 16.

הוא היה בן 29.

ההמשך בא בבית־המישפט

היא היתה רק בת 16 ורבע, אולם למחזרה, ציון אוחיון בן ה־29, סיפרה כי מלאו לה כבר 17. אולי רצתה להקטין את פער־הגילים שביניהם, ואולי היו לה שיקולים אחרים. לאלוהי הנערות הפתיות פיתרונים.

טובה* "יצאה" עם ציון תקופה קצרה של כארבעה ימים בחג־הסוכות של 1978. כבר בלילה השני נעתרה לו ושכבה איתו. ציון הוא עבריין קשוח, בעל עבר פלילי. הוא מתפרנס מדוכן לתכשיטים זולים בתחנה־המרכזית בתל־אביב. את טובה הכיר מפני שהיתה שכנה של אחותו הנשואה, ובת עדתו.

פגישה בבית־הכנסת. בערב השלישי להיכרותם נפגש ציון עם אביה של טובה בבית־הכנסת השכונתי והוזמן לביתם לארוחת־החג. הדבר הראשון שטרחו ההורים להסביר לציון בעת ביקורו אצלם היה גילה הצעיר של טובה. ההורים לא ראו בעין יפה את הידידות הצומחת בין בתם הקטינה לבין ציון המבוגר. אולם הם הזמינוהו לארוחה מתוך הכנסת־אורחים מיזרחית ונימוס מארוקאי. לולא היו עושים זאת, היה בכך לגביהם ביזיון ותוסר־נימוס. סוף־סוף היה הבחור אחיה של שכנה, ונפגש עימם בבית־הכנסת. יחס של דרך־ארץ, כמינהגו של אברהם אבינו, זימנו אותו לסעודה.

"ראינו שזה לא המזל של טובה," אמרה האם בבית־המישפט, "אבל קיבלנו אותו בסבר־פנים יפות. האלוהים יביא לטובה גם את המזל שלו."

את הערב סיימו ציון וטובה יחד עם דודה ודודתה במועדון־לילה בכיכר־אתרים. ציון השתכר שם עד איבוד החושים. הוא החל מדבר בצורה מכוערת אל טובה, ולא יכול היה להגיע אפילו לביתו. הצעירה הנבוכה נאלצה לבקש מגיידת של המישטרה לעזור לה להחזירו לביתו. שם ביקשה מאחיו שילווה לה כסף למונית, כדי להגיע לביתה.

התוצאה של בילוי־ערב זה היתה שטובה החליטה לסיים את יחסיה עם ציון, וסירבה להיפגש איתו שוב.

לדבריה, הגיב ציון באלימות על הפירוד. הוא איים בהתאבדות ובזריקת רימון לבית הוריה, אולם היא לא חזרה בה.

אונס בתחנה. רק אחרי חודשיים נפגשו השניים, במיקרה, בקיוסק המוכר בורעקאס בתחנה־המרכזית בתל־אביב. טובה ישבה שם עם ידיד בשעת לילה מאוחרת, וציון נכנס. הוא אמר כי עליו לשוחח עימה, וחיכה עד שידידה עזב את המקום. אז האשים אותה כי היא שוכבת עם אחד בשם מירו, שיש לו דוכן בתחנה־המרכזית. טובה הכחישה זאת בתוקף, ואף הסכימה ללכת מייד לביתו של מירו "ולעשות פנים" — כלומר, לצאת לעימות אתו.

כבר בדרכם למירו החל ציון מכה אותה וסוטר לה. כאשר עברו לייד מחסן חשוך פתח אותו במפתח שהיה בידיו, ואילץ אותה להתפשט ולשכב עימו שם. בכיסו נשא סכין־לחם ארוכה.

על אף המכות, האיומים והמגע המיני הכפוי לא התכוונה טובה לפנות למישטרה. אולם הקש ששבר את גב הנערה היו מכות שקיבלה מאחותו של ציון. זו, שכנתה, התנפלה עליה, ביזתה אותה והיכתה אותה על שהיא מציקה לאחיה. רק אז פנתה טובה למישטרה.

גירי־חשמל לשופט. מאחר שגם בעת הבעילות הרצוניות, כאשר "יצאו" יחד, היתה טובה קטינה, נאשם ציון על־ידי הפרקליטות בבעילת קטינה. על הערב בתחנה־המרכזית נאשם באינוס, באיומים ובחבלה.

בימי מעצרו הפגישה אותם המישטרה כמה פעמים במכונית מישטרה, אשר ללא ידיעתם היה בה מכשיר הקלטה סמוי. מתליל ההקלטות הסתבר כי ציון ניסה להדיח את טובה לחזור בה מעדותה נגדו. הוא עשה זאת בדרכים שונות, והתמלים מהווים חומר סאטירי מעולה.

מצד אחד סיפר לה עד כמה רוצים

(המשך בעמוד 75)

* שם בדוי מפני שהנערה קטינה.

ראס מוחמד תוחזר בסוף הקיץ, דהב ונואיבה בעוד שלוש שנים!

יש לך עדיין הזדמנות לצלול ולהנות באתרי הצלילה היפים בעולם!

בתוך עשרה ימים עד שלושה שבועות בלבד, באפשרותך לעבור קורס צלילה מושלם, אשר יאפשר לך להנות הן מספורט הצלילה והן מחוויות הצלילה באחרי הצלילה הנחשבים לנדירים וליפים מסוגם בעולם.

הקורסים נערכים בתל אביב ובנביעות (או במשולב בשני המקומות), בשעות היום או הערב, בהדרכת מדריכים מעולים ובפיקוח ההתאחדות לפעילות תת־מימית בישראל.

במסגרת הקורס מועברים נושאים שונים החיוניים לצולל, בדוגמת: צלילה חפשית, פיזיולוגיה, עזרה ראשונה תת־מימית, מכשירי צלילה, בטיחות, ביאולוגיה ימית ועוד.

בגמר הקורס ולאחר עשר צלילות חובה, תוענק למסיימים תעודת צולל מטעם ההתאחדות לפעילות תת־מימית בישראל - המוכרת בכל העולם ומאפשרת שכירת ציוד בכל אתר צלילה.

לבעלי תעודות צוללן
אחת לשבועיים - ספארי מצולות.
שבעה ימים באתרי הצלילה המלהיבים של ים סוף.

פרטים והרשמה
סנפיר מרכז ימי - נמל תל אביב.
טלפונים: 450995, 450366

פרטים והרשמה
מרכז צלילה - נביעות
טלפונים: 03-243811, 059-6191

שלום לישראל עזרה לישראל
שלי

מ ת א ח ד י ם !

לא מכרנו לוקשים לפני הבחירות. גם היום אנו אומרים את האמת. על הליכוד אומרים שהוא מגשים את המצע שלנו. המערך עוקף את הליכוד מימין. ד"ש התפוררה לרסיסים. מי שרוצה להאבק למען שלום יציב וכולל, בעד שיוויון חברתי וכלכלי, צריך להצטרף ליצירת האלטרנטיבה.

מרכיבי של"י מתאחדים. בתחילת ספטמבר נקיים ועידה, שתבחר את מוסדות התנועה המאוחדת. אנו קוראים לך להשתתף ביצירת האלטרנטיבה. אנו קוראים לך להתפקד לשל"י.

לכבוד
של"י — הוברמן 24 ת"א,
ת.ד. 46109, טל. 235608

שם _____ כתובת _____

☐ ברצוני לקבל מצע ותקנון לצורך התפקדות.

☐ ברצוני לקבל חומר הסברה.

☐ אני שולח תרומה בסך _____

כשתצפה ב־ULTRAVOX תיווכח שלפניך טלוויזיה צבעונית מיוחדת במינה עם נתונים ההופכים את הצפיה בה לחויה אור קולית מרשימה.

* מנורת מסך SUPER PRECISION IN LINE מצטיינת בעוצמת אור חזקה במיוחד ומעניקה לצבעים חדות מירבית וגוון טהור ומקורי.
* מחשב מיוחד מעניק דיוק מוחלט לגוונים ואין צורך בויסות נוסף במשך כל חייו הארוכים של המקלט.
* בקרת תדר אוטומטית (C.A.F) המבטיחה כוון תמידי לתדרים V.H.F ו־U.H.F
* מסך ענק 27 אינטש ורמקול חזיתי רב עוצמה מגדילים את הנאתך והתכניות שאתה אוהב מתמלאות חיים. כל תנועה וצליל נראים ונשמעים בבהירות וחדות ואתה הופך לחלק מן ההתרחשות.

ULTRAVOX מאפשרת לך לבחור 20 תכניות מן הזכרון של יחידת הבקרה מסוג SENSOR המגיבה למגע הקל ביותר של אצבעותיך. יש לך שליטה כפולה על גוון הצבע, הבהירות, הניגוד ועוצמת הקול שאותם אתה מכוון במקלדת האלקטרונית הקבועה בטלוויזיה, או בעזרת מתקן "שלט־רחוק" משוכלל, מבלי לקום ממקומך. איתות מואר ב־LED מאשר קליטת הוראותיך על ידי המקלט.
בוא לראות את ULTRAVOX ותחיה את ההתרחשות.

אולטראווקס.
תבין את ההבדל במבט אחד.

טלוויזיה אחרת רק מראה לך את ההתרחשות. עם ULTRAVOX אתה חי אותה.

ULTRAVOX

הפצה ושרות:
סלון טוקיו
אלנבי 66 ת"א טל. 612128

שיזוף יפה הוא שיזוף נכון

SUN GUARD

הקיץ את רוצה להיות שזופה שזופה ולהנות מן השמש בלי לחשוש מפניה. לראשונה לרשותך פתרון מושלם לשזוף יפה ונכון: סדרת תכשירי השזוף של **SUN GUARD** שפותחה במעבדות **no.1** בארה"ב, מכילה פילטרים (מסנני שמש) המבטיחים לך שזוף אחיד ומושלם, ולעורך — הגנה מירבית.

בבואך לבחור את **SUN GUARD** המתאים לך שימי לב למספרים המופיעים על גבי התכשירים: הם יעזרו לך להחליט איזה מהם מתאים לעורך.

2 SUN GUARD לבחירתך תחליב או שמן, מיועד לבעלות עור כהה המשתזפות בקלות וללא בעיות.

4 SUN GUARD תחליב שזוף המיועד לבעלות עור רגיל שרגישותו לשמש ממוצעת.

6 SUN GUARD תחליב שזוף לבעלות עור רגיש ועדין במיוחד.

SUN GUARD לאחר שזוף, תחליב המיועד לצנן את העור הלוהט ולהוסיף לו לחות. פעולה כפולה זו שומרת על שזוף אחיד ומעניקה לעור רכות ורעננות.

SUN GUARD לשזוף ללא שמש, אלה המתבישות להראות בחוץ כשעורן עדיין לבן — יכולות מעתה להתחיל את השזוף בביתן!

הקיץ הבטיחי לך צבע משגע — בדרך הנכונה.

שיזוף יפה הוא שיזוף נכון SUN GUARD

no.1

SUN GUARD ממוצרי היופי של U.S.A

להשיג בתמרוקיות המובחרות ובבתי המרקחת.

רשבסקי פרילך

רחל מרחלת על כל העולם

לחסוך בהזמנות

בחורה שהסתובבה כמה שנים בעיר הזו והיתה רווקה מבוקשת מאד, היא **עמירה טמיר**. שמה קישט את טורי־הרכילות לא פעם, בעיקר בגלל רומן ארוך, שהיה לה עם **גבר נשוי**, ששמו אינו ניתן לפירסום. אך לא רק רומנים העסיקו את השובבה הזאת. היא עבדה כאשת יחסי־ציבור ברשת מלונות גדולה בארץ. אחר־כך עברה לעבוד ביחסי ציבור אצל הבמאי **מנחם גוטן**. דרך עבודתה היתה תמיד נושא להערצה אצלי. עמירה תמיד ידעה איך לבנות סיפור ואיך להכניס אותו לעיתון. היו גם שמו־עות שאם לא היה לה סיפור, היא ידעה להמציא אותו.

עד אשר פגע בה חץ־האהבה ששלח קופידון. חץ כזה דוקרני שעמירה חדלה לעבוד והתמסרה לגמרי לאהבתה. נושא הרומן שלה הוא מהנדס בשם **יצחק סרפר**. הוא הגיע אליה אלמן עם שני ילדים, כאשר בתו הגדולה כבר בת 15.

עמירה טמיר
סוף־סוף — חתונה

עמירה לא רק חדלה לעבוד, גם שינתה את צבע שערה הג'ינג'י לשחור. כל מה שהעסיק אותה בשבועות האחרונים זה חיפוש דירה, בחירת רהיטים מתאימים ומכונית חדשה. אך ההפתעה הגדולה ביו־תר של עמירה היתה חתונתה. יום אחד, בשעות הבוקר, הלכה עם יצחק לרבנות ושם נישאו להם השניים בשקט.

"כולם עובדים בשעות הבוקר וזה חסך לי עשרות הזמנות לכל ידידי הרבים", הסבירה הכלה הטריה אחר־כך. אך פטור בלא מסיבת חתונה זה לא ילך, לכן מבטיח הזוג הצעיר, שאחרי הרצת נישואין קצרה הם יעשו מסיבה גדולה לכולם. אני ממש לא יכולה לחכות.

אהבה בריקוד

אהבה יפה יכולה לצמוח בכל מקום. אפילו במקום עבודה, כאשר שני בני־הזוג עסוקים מעל לראשם בעבודתם. ואהבה כזו צמחה בלהקת ענבל.

לתוכניתה החדשה לקחה ענבל את ה־מלחין־זמר המוכשר **יוני רכטר**, בנו של הארכיטקט **יעקב רכטר**, בעלה של ה־שחקנית **חנה מרון**. תוך כדי עבודה, צדה עינו את עוזרת הבמאי של הלהקה, **איי־רים רוזנברג**. איריס בת ה־22 מוכרת מאד לכל הרקדנים, מאחר שבתוקף תפ־קידה היתה מעין רס"ר מישמעת ושמרה על הסדר בעת החזרות. אך זה לא הפריע לה להיענות לחיזוריו של המלחין הצעיר.

בכל יום, אחרי שעות העבודה, נראו השניים מבלים בצוותא במקומות הבילוי המקובלים בתל־אביב. גם בהצגת הבכורה של ענבל ישבו השניים בצוותא, אירחו את אבא יעקב ואשתו השחקנית.

אם זה לא סימן לרומן חדש אז אני כבר לא יודעת מהו סימן.

לחטוף פרנסה

תמיד שמענו על ישראלים שמצליחים בחו"ל, ומכל הסיפורים שמגיעים אלי אני כבר לא יודעת למי ולמה להאמין. אבל עכשיו, אחרי שיצא לי לראות את הדברים במו עיני, אני יכולה לספר לכם סיפור הצלחה אמיתי, שהגיבורה שלו היא אשת־אשכולות אמיתית. כוונתי לשחקנית התימניה היפה **שנית כתר**. הבחורה עזבה את הארץ כבר לפני שנים רבות, הסתובבה בעולם, עשתה עינים למפיקים ולאנשי מיקצוע רבים בלונדון, ניו־יורק, ועכשיו בלוס־אנג'לס. וכל זה למה? כי בראש הנחמד שלה יש רק דבר אחד: להיות שחקנית מצליחה שאת שמה יזכרו אנשים רבים ככל האפשר. ואומנם, מזה חצי שנה היא מאכלסת דירת־רווקות יפה וקטנה ברחוב מכובד בסביבה טובה, רצה לפגישות בצהרים ולחזרות בערב, כי תא־מינו או לא היא מצאה את זה שהציע לה חלק נכבד בהצגה שקורמת עור וגידים.

תפקידה של שנית הוא אומנם לא ה־מרכזי, אבל עדיין בהחלט בולט. אבל זה עדיין לא הכל. וממה חיים בינתיים? אז לשנית הזאת שמתיידדת בקלות היה גם לזה פתרון שאומנם בא בהרבה יותר מזל משכל. אבל עדיין מזל שבא. ישבה לה זו שחורת־השער בעלת עיני־השקד, ב־מיסעדה, ביום בהיר אחד ולידה ישב בחור אמריקאי שכולו היה נרגש ונפעם לקראת פגישה לקבלת עבודה. הבחור, ש־הוא מורה לספרות־אנגלית, סיפר לשנית מה היא העבודה והיכן אפשר לחפש או־תה, וכיום יושבת לה שנית על תקן של מורה לספרות־אנגלית לילדים באחד מ־בתי־הספר הטובים של בברלי־הילס. אז מה אם הבחור מחפש עד היום עבודה? ואם ההצגה תהיה הצלחה גדולה, מבטי־חה שנית לבקר בארץ לעיתים יותר תכו־פות. לעת עתה היא מתמחה בבישולים, ומזמינה לביתה את מיטב התוצרת ה־ישראלית ששוכנת אחר כבוד בלוס־אנג'לס.

כוכבנית שנית כתר
סוף־סוף — סרט

גם במיגזר הערבי

נדמה לי שזו הפעם הראשונה, או בין הפעמים הראשונות שאני נותנת לכם סיפור רכילות עסיסי על המיגזר הערבי, מסתבר שגם שם יש דברים כאלה, שבינו לבינה.

המדובר הוא באחד האנשים הכי חשובים בכפר סירה שבמשולש. אני מתכוונת ל**טארק עבד־אל־חי**, מי שהיה במשך שנים רבות ראש המועצה־המקומית והיום סתם חבר־מועצה וגם מנהל בית־ספר.

טארק היה נשוי באושר, ובכפר מרננים שגם בעושר, לאשה שילדה לו חמישה ילדים, כשהבכירה שבהם היא כיום בת 17. אולם יום אחד חל אצלו מהפך פרטי ביותר. הוא גילה, ממש בכפר שלו, את **עורוק מהא עבד אל־פתאח**, צעירה שחר־חורת בת 25, בתו של אחד מבעלי האיטליזים של טירה. פעם יכלו הערבים פשוט לאמר לאשה הפרטית שלהם שלוש פעמים „את מגורשת," והעניין היה מסתיים. אולם היום המצב שונה. טארק אומנם גרש את אשתו אצל הקאדי, אבל עכשיו הוא צריך לגרש אותה גם בבית־המישפט, וכאן מתחילות הצרות. האשה לא כל־כך רוצה להתגרש.

אולם בכפר הכל מקווים כי טארק ועורוק יוכלו סוף־סוף להיות בעל ואשה. אמר לי אחד מקרוביו של טארק: „הם כל־כך אוהבים, עד שאנחנו סולחים לו שהוא עוזב את אשתו בשביל בחורה שיכולה להיות הבת שלו. העיקר שהאהבה תנצח."

ייבוא חתיכות מספרד

אף־פעם לא אהבתי את החתיך הישר־אלי המצוי, המשווין ביכולת המינית שלו ובכוח־המשיכה שלו לגבי נשים. אבל החלטתי, בכל זאת, לספר לכם על **מארק**, אחיו הצעיר של הצייר **שמעון אבישר**.

ובכן השוויצר התורן עובד כאמרגן אמ־נות בוושינגטון ומגיח ארצה מדי פעם, כדי לספר לחברה את כל עלילותיו. רק בא וכבר התחיל. הוא בילה ערב עם אחיו ועם ידידתו, הספרנית **ליזה בביוף**. מן הון להון, התערבו השניים, כאשר מארק מאיים לטלפן לספרד, לחברתו התורנית, דיילת בחברת תעופה ספרדית, בשם **קונצ'ה זיים**, שתבוא מייד לכאן. האח, שמעון, אמר שהוא לא מאמין שהיא תבוא, ואז נטל מארק שלנו את שפופרת הטלפון וכעבור 24 שעות זריזות, נחתה הקונצ'ה בארצנו הקטנטונת.

יומיים שלמים בילתה כאן עם מארק ואחר־כך חזרה למדריד. אחרי הכל, הבן־אדם צריך גם להתפרנס. מה עשה מארק? הסתובב לו ברחובות תל־אביב, צד נערה מקומית בשם **שרה אדמוני**, מעצבת אופנה, ובילה עימה את שארית חופשתו בארץ. אך כל דבר טוב צריך להסתיים, כמו שלמדתי מנסיוני, וגם סיפורן קצר־צר זה נגמר. מארק טס לשווייץ בעניני עבודה, וטילפן בכל יום לאדמונית שלו. אחרי שווייץ הוא מתכונן לטוס לקאהיר למשל, שם הוא עומד לגלות צייר מצרי ולהביאו לאמריקה. כאשר נשאל השובב הבינלאומי מה דעתו על חתיכות בעולם, השיב ללא היסוס: „כל החתיכות הספרד־יות, האמריקאיות והשווייצריות שלי הן על א־כיפק, אבל אין תחליף לישראליות."

פה נירגעתי.

אהבת יחסי־הציבור

הרבה זמן לא סיפרתי לכם על מה ש־קורה במיזנון־הכנסת. תאמינו לי, שאפשר להביא משם רומן עסיסי מדי שבוע ב־שבוע, מפני שלא רק לצעוק יודעים בבית־הנבחרים שלנו, אלא גם לאהוב.

הסיפור הנוכחי הוא על **ריבי ואבנר תבורי**. תשאלו אותי מה הם קשורים לכנסת, ואני אשיב לכם: הם לא קשורים, אבל בכל זאת יש קשר. ריבי כותבת ידיעות אחרונות בירושלים, ואבנר, מי שהיה כתב ידיעות אחרונות ועכשיו חזר למחלקת־החדשות של קול ישראל, היו כפי שאתם מבינים לפי זהות שם־המישפ־חה, בעל ואשה. אבל יום אחד נגמר להם לזוג היפה הזה, וכל אחד הלך לדרכו, אם כי עדיין יש ביניהם עסקים מיסחריים משותפים. ריבי מצאה לה במהירות איזה רופא צעיר, ועברה להתגורר איתו, אבל אבנר החליט להיות בררן ולהמתין.

ומתברר כי הסבלנות משתלמת. עתה אפשר לראות את אבנר ואת **שרהל'ה יצחקי** כזוג לכל דבר. וכאן מגיע הקשר לכנסת, מפני ששרל'ה היא הדוברת ה־בלתי־מעוערעת של יושב־ראש הכנסת, **יצחק שמיר**, ותפקידה בחיים הוא ל־הסביר לעיתונאים, ביניהם גם אבנר, כמה שמיר נהדר וכמה שמיר לא עושה שגי־אות אף־פעם, וכמה שמיר הוא טלית שכולה תכלת.

שרהל'ה היתה כל־כך עסוקה בשמיר שלה ובפירסומו החיובי בעיתונים, עד שהכל החליטו כי הצעירה הנאה הזו היא הבתולה היחידה המסתובבת בכנסת. אולם גם לה הגיע הגואל. כאשר ניסתה להס־ביר לאבנר תבורי כמה שמיר נהדר, היא גילתה, כי בעצם אבנר נהדר יותר, וכך צמח לנו זוג חדש.

אבנר תבורי
סוף־סוף — רומן

היהלומנים הרוויחו 500 מליון דולר במיבצע־ספסרות גדול

כ מה הרוויח הווארד יוז המגוח, ב־מיבצע השתלטותו על חברת טי־וו־איי? כמה הרוויח ברני קורנפלד, מייסד חברת אי־או־איי, ממכירת המניות חסרות הערך ב־2.5 מיליארד דולר? כמה הרוויחה קבוצת הספסרים הבינלאומית, באמצעות הרמת מחירי הזהב בשנות ה־60, בנסיון להתמודד עם הבנק־הפדראלי־של־אמריקה, כפי שתואר הדבר בספרו של הבנקאי פול ארדמן, מיליארד דולר על בטוח?

איש אינו יודע, אולם בחוגי הכספים הבינלאומים מדברים באחרונה בהערצה על מיבצע הספסרות הבינלאומי הגדול של יהלומני ישראל. אלה היכו, בשלב הראשון, את אחת החברות החזקות בעו־

לם, סינדיקט־היהלומים הלונדוני של דה־בירס, וגרפו בשנים 1968—1966 קרוב ל־500 מיליון דולר ריווח ללא סיכון, כש־המימון בא מבנק־ישראל.

שיא ישראלי עולמי

ב תחילת שנת 1966 החלו היהלומנים הישראלים להשקיע כספים ב־צבירת מלאי של חומרי־גלם, בנצלם את המימון הזול שקיבלו מבנק ישראל. אין הוכחות כי היה זה מיבצע מתואם ומנוהל בפיקוח אחיד. עובדה היא, כי חלק־הארי של היהלומנים החל משקיע ביהלומים, רוכש חומרי־גלם יותר מן הדרוש לעיבוד ולייצוא.

בנק־ישראל מימן ועודנו מממן ליהלומנים את רכישת הגלם, מלווה להם את הכספים הדרושים לרכישת היהלומים הגולמיים, מחייבם בריבית של 7% לשנה. לאומית כיום היא 14% לפחות. הקטנת הריבית מצד בנק־ישראל הביאה להקטנה מיידית של רכישות בישראל, שכן קניינים אמריקאים, למשל, עשו חשבון, כי כדאי להם להחזיק סחורה בישראל, בריבית זולה של בנק ישראל, תחת להעביר לניו־יורק ולשלם על המלאי ריבית כפולה.

האזרחים שמעל לחוק

ה חמור מכך הוא נסיגת האוצר מהחלטות קודמות בדבר אכיפת חוקי ישראל על ענף היהלומים. בנסיגה זו לו־חם חבר הוועד־הפועל של ההסתדרות, מתי דויד, המוחה על ההקלות הלא־חוקיות ל־יהלומנים.

במיכתב ששיגר דויד לשר־האוצר, שימחה ארליך, הוא מצביע על כתבה בכתב־העת של היהלומנים, יהלום, שבה צוטט שר־האוצר, בדברו באסיפה הכללית של היהלומנים. באותה אסיפה הצהיר ארליך:

● „אני יכול להבטיחכם, כי אף איש העוסק ביהלומים לא יפשוט את הרגל בגלל מס־הכנסה."

● „אני לא אצפה לגבות מן הענף יותר מסים, ואני מסכים עם האומרים ש־יהיו רבים אשר ישלמו פחות."

● „הגחלת הספרים בענף לא תהיה כרוכה בחוק הפלילי. ממילא לא יינקטו צעדים מישפטיים או פליליים במילוי ה־תקנות על ניהול הספרים."

פירוש הדבר הוא, שהשר האוצר הורה שלא להחיל את חוקי ניהול־הספרים ו־גביית־מס על ענף שלם במשק. בהתאם

עכשיו הם מסרבים לשלם מיסים ומפירים את חוקי המדינה

הבורסה ליהלומים: האם זה שמח אכספרימוראלי?

היימור נגד העולם

מ־1966 ועד 1968 היתה הריבית הרגילה, שישלמו יהלומנים מחוץ לישראל על מי־מון, יותר מ־10%. כך נמצאו יהלומני ישראל בעמדה נוחה לצבירת המלאי, ל־לא סיכון עצמי. יהלומני ישראל צברו תוך שנה מלאי בהיקף של יותר ממיל־יארד דולר מעל לנחוץ לעיבוד הרגיל ולייצוא השוטף. במיבצע השתתפו גם יהלומנים אירופים, שרכשו יהלומי־גלם באמצעות שותפים ישראלים וניצלו את המימון הזול של בנק־ישראל.

הריכוז העצום של מלאי יהלומי הגלם היה כולו מסוג מלאס. אלה אבנים בגודל בינוני, שבהן התמחתה ישראל והיא שלטת על שיווקם בעולם. יותר מ־80% מכלל מכירות המלאס הן בידי ישראל, הרוכשת כמות מקבילה של יהלומי גלם מסוג זה מסינדיקט־היהלומים הלונדוני.

התוצאות של צבירת המלאי הגדולה לא איחרו לבוא. במחצית השניה של 1977 ובמשך שנת 1978 היתה עליה מסחררת של מחירי יהלומי הגלם מסוג מלאס בעו־לם; מחירם עלה ביותר מ־70%. התייק־רות זו גררה התייקרות מקבילה של ה־יהלומים המלוטשים. התוצאה: צוברי ה־מלאי בישראל הרוויחו, כתוצאה מהתייק־רות זו, קרוב ל־50% על שווי המלאי. יש להביא בחשבון, כי הריווח היה כולו נטו, שכן היהלומנים היו פטורים אז, כמו היום, מניהול ספרים ותשלום מיסים כחוק.

לפי הערכת ראשי סינדיקט־היהלומים בלונדון, עשו היהלומנים הישראלים ריווחים של קרוב לחצי מיליארד דולר, במיב־צע הספסרות הגדול בעולם.

וילות ומכוניות־פאר

ב תקופה זו גדלה הבורסה הישרא־לית והוכפל מספר הבריה. גם כמות המלטשות והעובדים הוכפלה, וגיבנתה בורסה נוספת חדשה ועוד כמה בורסות קטנות. הכספים זרמו כמים. רק בדיקות כלכליות מדוקדקות תגלינה כמה תרם מיבצע הספסרות זה לאינפלציה. המדובר הוא בכ־500 מיליון דולר רווחים נקיים, שחלק ניכר מהם הוכנס לחשבונות בנקים בשווייץ, חלק הוחזר ארצה ותורגם ל־וילות, מכוניות־פאר והשקעות שונות. בכל התקופה הזו לא הצליחו רשויות ה־מיסים לשים יד על הרווחים, והיהלומנים המשיכו לשלם מיסים לפי תחשיב מגוחך שקבע כי יהלומן מרוויח בערך כפועל תע־שיה מעולה.

בתחילת 1978 גילה סינדיקט היהלומים הלונדוני, כי מיבצע הספסרות הישראלי מאיים על הענף כולו, שכן התייקרות מחירי המלוטש הביאה להקטנת הקניות. הסינדיקט החליט ללמד את הישראלים לקח, לקזז לטובתו חלק מריווחי מיבצע הספסרות. הוא העלה את מחירי יהלומי הגלם שרכשה ישראל בכ־40%, בכמה שלבים. מכיוון שלא ניתן היה לייקר עוד את מחירי המלוטש, נאלצו הישראלים להקטין את ריווחיהם, בהיקף דומה ל־ייקור הגלם. תוך שנה הסתיימה החגיגה הגדולה. במחירי הגלם החדשים הרווחים היו קטנים, כרגיל, אולם השפל שגרמה ההתייקרות הקודמת הביא להקטנה דראס־טית של המכירות הישראליות.

עתה באו ראשי היהלומנים והחלו לוח־צים על ראשי האוצר להקל עליהם, בגלל המשבר, ולא לחייבם בתשלום מיסים, ככל האדם. דומה הדבר לזה שרצח את הוריו וביקש רחמים בניומוק „יתום אני".

בנק־ישראל הסכים זה עתה להקטין את הריבית על המימון ליהלומנים מ־9%, השער שנקבע בינואר השנה, לשער של 7.94%. הקטנה זו נקבעה באותה שעה שבה הורתה הממשלה על ביטול הסוב־סידיות להלוואות לתעשיה היצרנית ועל העלאת הריבית לתעשיה. לענף ספסרי ממשיכים לתת סובסידיה. הריבית הבינ־לחוק חייבים היהלומנים, החל מאפריל השנה, לנהל ספרים, להגיש הצהרות־הון ומאזני־פתיחה. עתה הורה שר־האוצר שלא

(המשך בעמוד 64)

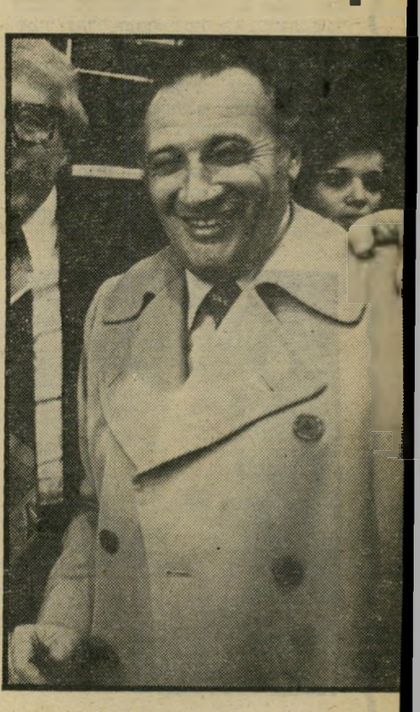

נשיא־בורסה שניצר
ארליך הבטיח —

נשיא־ישעבר קצף
— הסינדיקט רגז

החשבונית שתביא לך חצי מליון ל"י

חשבונית הפרס

שִׁלַּמְתִּי לָרוֹפֵא
בְּקַשְׁתִּי חֶשְׁבּוֹנִית
אוּלַי בְּזְכוּת
אוֹתוֹ חֶשְׁבּוֹן
אַגְרִיל חֲצִי מִלְיוֹן.

בְּכָל קְנִיָה בְּכָל תַּשְׁלוּם
הְיֵה אָדִיב וּמְנַמֵּס
וּזְכוֹר לְקַחַת חֶשְׁבּוֹנִית
אוּלַי זֹאת
חֶשְׁבּוֹנִית הַפְּרָס.

איך להשתתף?

בקשו חשבונית בכל קניה. כאשר אספתם חשבוניות שסך כל סכומי הקניה הרשומים בהן אינו נמוך מ־5,000 ל"י, הכניסו למעטפה, רשמו את שמכם, כתובתכם ומספר תעודת הזהות ושלחו אל:
הגרלת חשבונית הפרס
הנהלת המכס, ת.ד. 3900 ירושלים
או למסור לאחת מהכתובות הבאות:
1. ירושלים, בית המכס, קרן היסוד 20
2. תל אביב, בנין משרד האוצר, אחד העם 27
3. חיפה, בית המכס, שער הנמל 3
4. באר שבע, אגף מס ערך מוסף, פסג' אינקו

כל מעטפה שתגיע בחודש הראשון או השני תשתתף בהגרלת ביניים אחת, ובהגרלה הגדולה. מעטפה שתגיע בחודש השלישי משתתפת רק בהגרלה הגדולה.

איזו חשבונית תוכל להשתתף בהגרלה?

1. חשבונית 2. קבלה 3. תלוש קופה רושמת

החשבוניות שיוכלו להשתתף בהגרלה יהיו מתאריך 1.6.79 ואילך. על כל אחד מהשלושה יהיו מודפסים:
שם וכתובת המוכר • מס' עוסק רשום במע"מ • מס' סידורי שוטף (רץ)

איזו חשבונית לא תשתתף בהגרלה?

חשבוניות של משרדי הממשלה, רשויות/מקומיות, מוסדות חינוך בנקים, חברות ביטוח, קופות חולים, כרטיסי טיסה והפלגה וכן כרטיסי נסיעה באוטובוס וברכבת, וכישת רכב פרטי חדש. כן לא יוכרו לצרכי הגרלה חשבוניות של עוסק בקשר לקניות עבור עסקו. ההגרלה תיערך בפיקוחה של ועדה ציבורית.

מי שמוכר בלי חשבונית עושה חיים על חשבוני.

משרד האוצר/אגף המכס והבלו

THE LITTLE CAVE
המערה הקטנה

פיאנו באר
עם הזמר פסנתרן מישל.
אוירה מקסימה ואינטימית.
מבחר מזטים • בר עשיר.
אומנים אורחים.

פתוח כל ערב.

ככר קדומים 14, יפו העתיקה.
הזמנת מקומות:
טל. 03-829018

ערבי צעירים
במועדון 5
לתרבות חדשה
רח' הס 5, תל־אביב,
טל' 297263

יום שלישי, 3.7
יוקרן סירטו של
צ'ארלי צ'אפלין
הדיקטטור הגדול

התוכניות מתחילות בשעה 9.00 בערב.
המועדון פתוח משעה 8.30 בערב.

תן
טרמפ
לחייל

...CRUISE ...SUN ...FUN ...!!!

6 ימי שלווה בלב ים...

במחיר של 5,600 ל"י בלבד כולל מ.ע.מ.

הקיץ צא לחופשה משגעת: יוצאת דופן על K-Sun Boat ספינת השעשועים של "קופל"
תאים כפולים וממוזגים • פנסיון מלא • משקאות קלים חפשיים! יציאה מאילת בכל יום ראשון וחזרה ביום שישי.
המסלול: אילת - דאס בורקה - דאס אבו גלום - די זהב - טידאן - שארם א־שיך - דאס מוחמד - טידאן - אילת

הרפתקה לצוללים
K-Sun Boat מצוידת בכל שדרוש להטעיק לצוללים
חופשת צלילה בלתי נשכחת • 2 מחזורי צלילה ליום!

• במחיר של: 6,600 ל"י בלבד כולל מע"מ •

K-סיורי־ים בע"מ*
* חברה ב"ק" אחוקות בע"מ
משרד מכירות ראשי: "קופל טורס", רח' הירקון 252, ת"א, טל. 452111
"קופל" אילת, מרכז מסחרי חדש, טל. 059-4105-7 ובכל סניפי "קופל" בארץ.

הימור נגד העולם

(המשך מעמוד 62)

לנקוט נגדם כל אמצעי אם לא ימלאו אחר הוראת החוק.

במיכתבים נוספים לשר־האוצר חשף מתי דויד את פרטי ההסדר החסוי שנעשה בין ענף היהלומים לאוצר, לפיו ישלמו היהלומנים מס־הכנסה כך:

לשנת 1974 — 1 אחוז על ערך הייצוא ברוטו; לשנים 1975 ו־1976 — כנ"ל; לשנת 1977 — 1.25%; וכן תשלומים קטנים יותר על יצוא שמעל 15 מיליון דולר.

חיובי־מס אלה עומדים בסתירה מוחלטת לריווח האמיתי בענף, אף ללא מיבצע הספסרות. בתיק אזרחי 1155/73, בבית־המישפט המחוזי בחיפה, העידו כמה יהלומנים על אחוזי הריווח האמיתי בענף. היהלומן יעקב נופרבר, שהוא יצואן מוסמך, העיד כי הריווח הנקי נע בין 3.5% ל־5.5%. היהלומן חיים פיפאנו מסר דברים דומים. היהלומן יצחק נתנאל העיד כי הריווח הנקי המינימלי הוא 3%.

בשנת 1978 לבדה היה הייצוא הנקי של הענף 1.3 מיליארד דולר. לפי ההסדר החסוי ישלמו היהלומנים כרבע מן המס שהיה עליהם לשלם, ישאירו בידיהם את ההפרשים שבין המס המוסכם לבין הריווחים שעליהם הוצהר בבית־המישפט, בסך 250 מיליון דולר! וזאת בלי ריווחי מיבצע הספסרות, שריבם לא הוכנסו לישראל כלל.

חוות־דעת מייוחדת, שנתן היועץ־המישפטי לממשלה, הפרופסור יצחק זמיר, קבעה, כי אין לשחרר את היהלומנים מחוק ניהול־הספרים, וכיוון שלא עמדו בחוק זה יש לגבות מהם שיעורי־מס מוגדלים החל משנת המס 1975. הממונה על הכנסות־המדינה, אוריאל לין, אף כתב מיכתב לעורך־דין ג. הולין, שבו קבע, כי שיעורי המס המוגדלים מוטלים והוטלו על הענף, והחוק מיושם באופן מוחלט. גם יציב־מס־הכנסה, דב נייגר, קבע במיכתב פנימי באוצר, כי הוא ממשיך את החלת שיעורי המס המוגדלים.

דברים אלה מעוררים רק לעג אצל ראשי היהלומנים, המצביעים על מיסמכים שבהם התחייב שר־האוצר לתקן את החוק בכנסת, כך שהם ישוחררו מתשלומי מיסים מוגדלים. עד לרגע זה אין אף לא יהלומן אחד, שהחל לקיים את החוק ולנהל ספרים או להגיש הצהרות־הון. מבחינת מדינת־ישראל היהלומנים עומדים מעל לחוק.

הסתבכויות כ„עניין פנימי"

עודות נוספות מחוץ לחוק הן טיפול בודסת היהלומנים ביהלומנים שנכנסו לקשיים עסקיים. במדינת ישראל מחייב החוק כי מי שנכנס לקשיים ומוגשת נגדו תביעה, מפעילים נגדו הליכי בית־מישפט של כינוס־נכסים ופיקוח ציבורי. בבורסת היהלומים המצב שונה לחלוטין.

הרצון למנוע מגורמים „חיצוניים", כמו המישטרה או בתי־המישפט, ידיעת מה שקורה בתוך הבורסה, הביא להקמת מערכת מקבילה של שיפוט ואכיפה.

יהלומן שנכנס לקשיים, מובא לפני ועדת־בוררים של הבורסה, הפוסקת איך ישלם את חובותיו, למי ישלמו ואיזה אחוז של החובות יחזיר.

היו מקרים שבהם התברר מעל לכל ספק כי הסתבכות היהלומן גבלה במעשי הונאה ועבירות פליליות, אך ראשי הבורסה העדיפו לא לדווח על כך לחשויות.

היהלומן יצחק היימן, נשאר חייב מעל 13 מיליון דולר לחברי הבורסה. בחקירות ועדת־הבוררים של הבורסה התברר כי הוא הוציא יהלומים מחברי־הבורסה ומכרם בחצי מחיר לאחרים.

חרף מעשיו אלה, הוא ממשיך להיות חבר הבורסה.

בשבועיים האחרונים הוקמו ועדות־בוררים לעוד שני יהלומנים שהסתבכו. האחד, דני סיני, חבר בורסת־היהלומים הגדולה, נשאר חייב יותר מ־1.5 מיליון דולר. השני, אהרון אהרוני, אחיו של בן־ציון מוניץ, המייסד והנשיא לשעבר של הבורסה הקטנה נשאר אף הוא חייב סכום דומה.

הסתבכויות אלה הן האחרונות בשרשרת ההסתבכויות של יהלומנים בשנה האחרונה, מאז החל סינדיקט היהלומים במילחמתו בישראל. כולן נשמרות כ„עניין פנימי" של הבורסה, בתוך העדה.

הזעזועים והקשיים החלו אצל היהלומנים הקטנים, אך הם הגיעו עתה אל אחד הגדולים בורסה. אריה קצף, נשיא התאחדות תעשייני היהלומים, ומראשי הענף, נמצא בקשיי נזילות והוא מחזיק מעמד הודות לתמיכות של הבורסה ושל נשיאה, משה שניצר. קצף לא נבחר לאחרונה לראשות הנהלת הבורסה, וכפיצוי מינה אותו שניצר משקיף בהנהלה.

יהלומן גדול אחר, אריה פוזיילוב, החליט לשים־לב לפיזור השקעותיו, יצא משותפות גדולה במרקעין עם הקבלן אריה גניש.

הברחות וייצוא מדומה

כדי שהא למוטט כליל את התעשיה הישראלית, הסכים עתה סינדיקט־היהלומים הלונדוני להקטין בשליש את אספקת יהלומי־הגלם שהוא מוכר לישראל. לעומת מכירות של 62 מיליון דולר בינואר—פברואר, הסתכמה המכירה האחרונה במאי רק ב־40 מיליון דולר.

קשיי התעשיה והעבירות בגלוי ובידיעת הארצר על החוקים, הביאו כמה יהלומנים לעבירות מסוג אחר. ישראל חתמה הסכם עם יפאן, שלפיו לא ישלמו יהלומני ישראל מכס על יצוא היהלומים ליפאן, כפי שמשלמות מדינות אחרות. המכס הוא בשיעור של 4%, וזהו אחוז נכבד, השווה כימעט לרווח־ברוטו של היהלומן על יצואו.

כתוצאה מכך קפץ הייצוא הישראלי ליפאן בצורה חדה ותמוהה ביותר. אם

חברי־יועד דויד
המדינה הפסידה

בשנת 1978 היה יצוא היהלומים ליפאן ממוצע של 15 מיליון דולר לחודש, הרי בפברואר השנה הוא קפץ ל־24 מיליון דולר.

בדיקות הראו, כי גידול זה לא בא מן התעשיה הישראלית. מהיכן, אם כן, הגיעו יהלומים אלה, הנשלחים ליפאן כסחורה ישראלית?

התשובה ניתנה לפני כמה שבועות, כאשר נתפסה בנמל־התעופה בן־גוריון שלישה של יהלומן גדול, בנסותה להבריח ארצה יהלומי מלאס, בשווי כ־17 מיליון לירות. בחקירות הסתבר, כי אותו יהלומן הבריח ארצה באחרונה יהלומים מלוטשים מבלגיה בשווי של תישעה מיליון דולר, והם נשלחים ליפאן כסחורה ישראלית פטורה־ממכס, וכך הם נהנים ממימון זול של בנק־ישראל.

מעשה זה הוא עבירה, שכן כדי להגן על התעשיה המקומית אסור לייבא לישראל יהלומים מסוג מלאס. למרות זאת אין מעמידים לדין את היהלומן, הממשיך לייצור יצוא מדומה לישראל.

כך ממשיכה תעשיית היהלומים לפרוח, תוך הפרת החוק, באין מפריע ובידיעה ועידוד של שר־האוצר, שימחה ארליך.

יגאל קיב ■

בדרכים שונות אפשר לחצות את האוקינוס האטלנטי

אך אתם

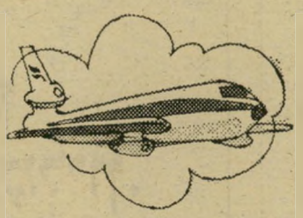

המעדיפים לטוס בעידן הסילון ב־D.C,10 עם מירב הנוחיות

נצלו את

מחירי הטיסה הנוחים וכן את אפשרות חניית הביניים באיסלנד, הפנינה החדשה של התיירות העולמית

נסיוננו הרב

בטיסות סדירות מעבר לאוקינוס ב־25 השנים האחרונות מבטיחות

להפוך טיסה רגילה לנסיעה מרתקת

מלוקסמבורג ליעדים שונים בארצות הברית

לטיסה מיוחדת זו מעבר לאוקינוס האטלנטי התקשר עם סוכן הנסיעות שלך או
לאיסלנדאייר רח' לבונטין 30, ת-א
טלפונים: **624854 ,612043**

ICELANDAIR
new name of LOFTLEIDIR ICELANDIC

אורקולטון /ברקו

מלכת המים 1979
תטוס לאנגליה במטוסי חברת

OLYMPIC AIRWAYS

"שתי מלעיס"

ליקט וצייר: ינקלמן

עבודה זרה

עבודת נמלים

יריעת ביקוש

איש חלל

נדודי שינה

ראש מגנטי

אמנות מופשטת

לשקוע בכורסא של "וורדו" ולהתחיל את היום מחדש

לחזור הביתה למזוג כוסית ולשקוע בכורסא היפהפיה של "וורדו". להתרווח במערכת הישיבה הנוחה, לחוש את מתח היום פג ולהתחיל את היום מחדש...

"וורדו" מייבאת ומציגה מערכות ישיבה, חדרי שינה, חדרי ילדים, מזנונים ופינות אוכל מסקנדינביה, איטליה, בלגיה, הולנד, אנגליה ומתוצרת "וורדו".

תני לביתך את הסגנון והאוירה שאת אוהבת. וורדו.

רח' ז'בוטינסקי 22
(מול ביח"ר עסיס) רמת־גן
פתוח כל יום
מ־9.00—20.00 ברציפות.
ביום ג' מ־9.00—14.00.

אדמון

שידור

צל"ש

מיסמך מזעזע

לכתב מערכת־החדשות, **ויקטור נחמיאס**, על המיסמך המזעזע שהביא (מבט, יום שלישי 19 ביוני) על ההתעללות של מישרד־הבריאות בזקנים. נחמיאס גילה, שבגלל תקלה טכנית במערכת

כתב נחמיאס
מות הזקן

התשלומים של מישרד־הבריאות לא נשלחו צ'קים לזקנים ולמטפלים־הם במשך כמה חודשים. עובדה זו גרמה עינויים של ממש למאות זקנים בכל רחבי הארץ. זקן אחד, תושב בית־שמש, אף נמצא מת בדירתו. סיבת המוות: תוסר מזון, מיים וטיפול.

צל"ג

סיקור רדוד

למנהל מחלקת־הספורט של הטלוויזיה, **אלכס גילעדי**, על התיאור של מישחק הגמר באליפות הכדורסל, ביום הרביעי שעבר.

עדיין לא נערכה הבדיקה, אולם יש להניח כי שידור זה, שהטיל עוצר בארץ, היה השידור בעל שיעור הצפיה הגבוה ביותר בתולדות הטלוויזיה בישראל. מישרד־התקשורת והנהלת רשות־השידור עשו מאמצים כבירים כדי לאפשר את השידור, ובצבע, אולם גילעדי לא עשה מאמץ כדי לחרוג מהבינוניות האהובה כל כך על חובבי הספורט, וכדי להבין שלא רק קוראי הכותרות של עיתוני הספורט יצפו במישחק, אלא עם ישראל כולו.

שדר גילעדי
הפסד כפול

שידורו של גילעדי לא היה שוטף, והסיסמות שהוא הפריח לא התאימו לתחנת שידור מיקצועית, שהצליחה במיבצע כמו האירוויזיון.

מאחורי המסך

הקנוניה נגד חלבי

יושב־ראש הוועד־המנהל, הפרופסור **ראובן ירון**, ומנכ"ל רשות־השידור, **יוסף** ("טומי") **לפיד**, החליטו בשיחה ביניהם, שתוכנה ידוע רק למתי מעט, להעביר את הכתב **רפיק חלבי** מתפקידו כאחראי על סיקור השטחים המוחזקים.

השניים החליטו לא לעשות זאת מייד, אלא להמתין כמה שבועות, עד שתירגע הסערה סביב פרשת חלבי ושר־החקלאות **אריק שרון**.

חלבי, מצידו, הודיע בהזדמנויות רבות, כי אם יודח מתפקידו יעזוב את הטלוויזיה. נראה כי אימום זה אינו משפיע על ירון ולפיד. המעוניינים להיפטר ממנו.

לחלבי יש כבר היום הצעות רבות לעבודה בעיתונים ישראליים, בעיתונים זרים וברשתות טלוויזיה זרות. אין ספק כי בעיקבות הסערה החדשה סביבו, והפירסום העצום שהוא זכה בו ברחבי תבל, ירבו ההצעות האלה.

צוחק מי שצוחק האחרון

רק עתה התברר מה באמת הרגיז את **יוסף** ("טומי") **לפיד** בפרשת פסילת הקטע מכתבתו של **יגאל גורן** (מבט, 17 ביוני).

לפיד, שצפה בכתבה כמה דקות לפני שידורה, ביקש ממנהל מחלקת־החדשות **חיים יבין** להוציא את הקטע. יבין שאל: „אתה נותן לי הוראה או שאתה מציע?" תשובת לפיד: „אני מציע."

יבין התייעץ עם מנהל הטלוויזיה, **אריה צוקרמן**, הכתב **יגאל גורן** ועורך אותה מהדורת־חדשות, **ישראל סגל**, והארבעה החליטו להשאיר את הכתבה במתכונתה המקורית. כאשר הודיע זאת יבין ללפיד, הסמיק לפיד ואמר לו: „אתה צוחק עלי!"

לפיד לא ניסה כלל לערער על החלטת אותם שהוא נתן להם זכות להחליט, נכנס למערכת והורה לאחת העובדות, **חנה ארזין**, לחתוך את הקטע.

עתה טוען לפיד כי בתגובה הוציא יבין בעצמו קטע מדבריו של אחד מאנשי גוש־אמונים. דבר זה אינו נכון. יבין הוציא את הקטע עוד קודם לכן, משום שלדעתו היה ארוך מדי.

פינסקר מאיים לחזור

בעוד **גידעון כ־ארי** נמצא בחוץ־לארץ, מאיים מנהל הרדיו לשעבר, **חגי פינסקר**, לשוב ולתפוס את מקומו מאחרי שולחנו של מנהל קול ישראל.

כאשר פרש פינסקר, הוא הסכים עם הנהלת רשות־השידור על פיצויי פרישה מוגדלים. פינסקר כבר מצא לו עבודה אחרת, כמנהל חברת התקליטים סי־בי־אס, אולם עתה הוא מאיים לבטל את התפטרותו ולשוב לרדיו.

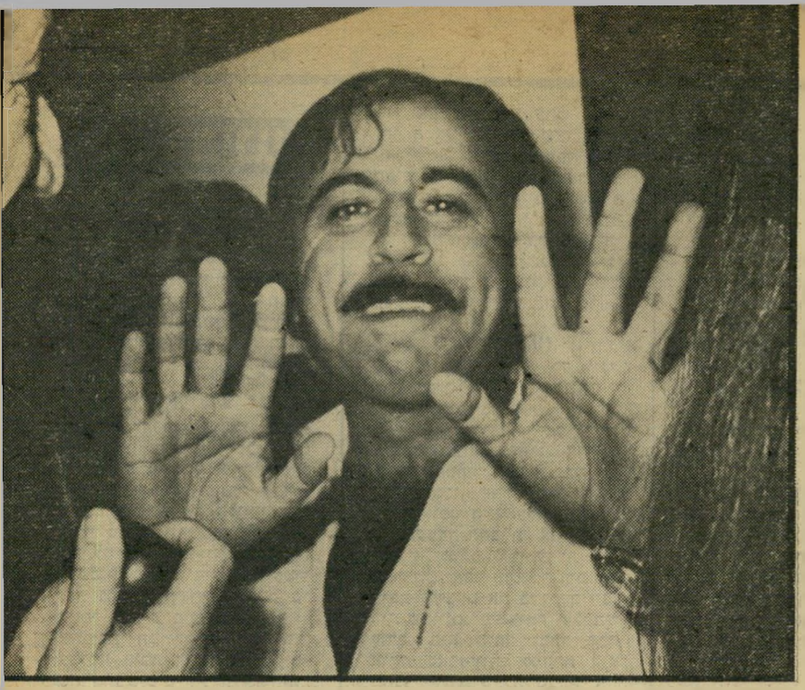

כתב חלבי
קנוניית ההדחה

מתברר כי הנהלת רשות־השידור אינה עומדת מאחרי הבטחתה לפיצויים מוגדלים לפינסקר, ועד היום, למרות שכבר עברו שלושה חודשים מאז שפרש, הוא עדיין לא קיבל אותם. כל פניותיו ל־סמנכ"ל רשות־השידור לענייני מינהל, **שלמה עבאדי**, נענו בהתחמקויות.

פינסקר החליט להביך את אנשי הרשות, ואם תוך ימים ספורים לא יגיע לידיו ה־צ'ק, יופיע בבניני הרדיו ויתחיל לנהל את החדשות, כאילו לא התפטר מעולם.

מנהל בחופשה

חודשיים אחרי שנכנס לתפקידו, כבר יצא מנהל קול ישראל, **גידעון כ־ארי**, לחופשה בת חודש. לאותם שהתמרמרו על כך נודע, כי היה זה התנאי של לב־ארי לקבלת התפקיד המוצע, וכי אם לא היתה הנהלת רשות־השידור מסכימה לתנאי זה, ערב בחירתו של לב־ארי, הוא לא היה מסכים לקבל את המינוי.

עוד לפני חודשים רבים הבטיח לב־ארי לבנו, שתחת חגיגת בר־מצווה יקח אותו לטיול בארצות־הברית. כאשר התבקש לב־ארי לקבל עליו את תפקיד מנהל־הרדיו, הוא סיפר זאת לראשי הרשות, והודיע להם כי הוא חייב למלא אחרי הבטחה של אב לבנו.

המרוץ למצרים

כמו במוסדות ממלכתיים רבים אחרים מתנהל עתה במחלקת־החדשות ויכוח על השאלה מי יהיה השליח הבא של הטלוויזיה במצריים.

אחרי ש**שימעון טסלר** חזר בשבוע ש־עבר, ואף הכין את המבט השני על הארכיאולוגיה במצריים, כאשר הפרופסור **יגאל ידין** משמש לו כמדריך, החל הממאבק במלוא עוזו.

מנהל רשעבר פינסקר
לחזור ביגלל המחיר

אהוד יערי, שכבר היה פעמים אחדות במצריים, דורש לצאת לקאהיר שוב בחודש הבא. **אורי גורדשטיין** חידש את דרישתו למימוש ההבטחה שניתנה לו, ואל אלה הצטרף גם **גיל סדן**.

הנסיון עם ג'ון ויין

כאשר נודע לטלוויזיה כי **ג'ון ויין** נפטר, הורה מנהל־הטלוויזיה **ארנון צורקמן** לאיש הקולנוע **שלום שירן** למצוא סרט של ויין כדי להקרינו בטלוויזיה.

שירן פנה ל**ישראל פרוויליך**, מנכ"ל החברה המייצגת את אם־ג'י־אם, פרמונט ויוניברסל בישראל, וביקש את עזרתו. פרוויליך התקשר למנהל סניף שלו באירופה, אך התברר שהלה נמצא בקאהיר.

אולם גם טלפון לקאהיר לא עזר. החרם שמטילים מפיקי־הסרטים על הטלוויזיה הישראלית דחה את הנסיון להנציח את זכרו של ויין, ושירן חזר בידיים ריקות.

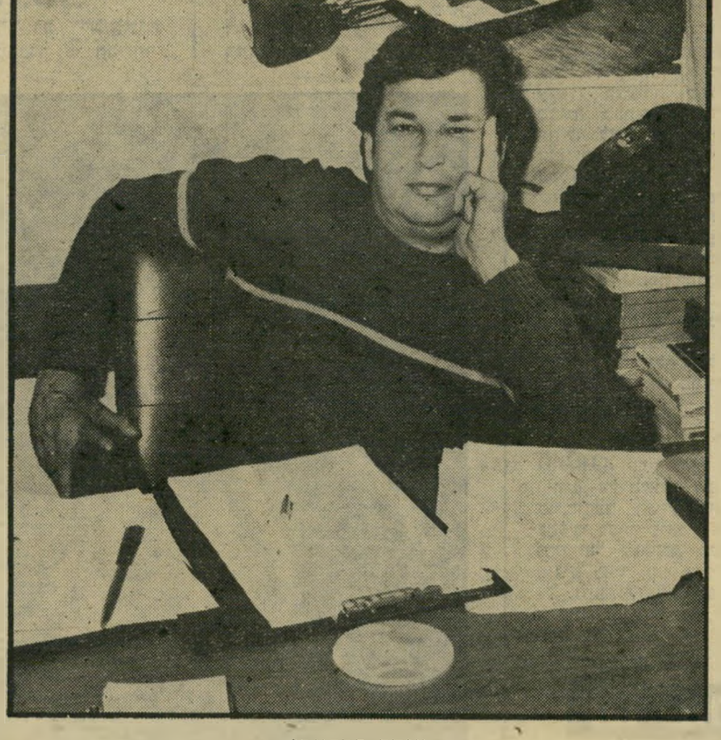

מנהל רכ־ארי
חופשת חודש

יום רביעי

27. 6

● **מכאן ומשם (7.00).** לפחות שני נושאים מעניינים בתוכנית של הערב — הפרק על הנודיסטים ותיאור פעילותן של נשים בחיל־הנחתים האמריקאי.

● **עד אדונים ומשרתי (8.00).** הפרק שתוכנן לשידור ביום הרביעי שעבר, יום מישחק הגמר של אליפות אירופה בכדורסל, ישודר הערב. אמה האלמנה של הליידי מרג'ורי מגיעה לאייטון־פלייס עם בת לווייתה, מיס הוג'ס, רווקה מזדקנת שאביה היה איש־כמורה. נוכחות השתיים בבית בלאמי יוצרת מייד מתח וקינאה בין המשרתים. יום אחד נעלמת סיכת היהלומים מקופסת התכשיטים של הליידי הזקנה, והיא סבורה שהסיכה נגנבה. בבית משתררת אווירה קשה של חשדות הדדיים וריצ'ארד מורה להדסון לחקור את המשרתים. בינתיים מקבל הוטקינס הצעה מפתה להצטרף כשותף למוסך, אך כאשר מנסה שותפו המיועד לפתות את שרה, הוא חובט בו חבטות נמרצות ומסלק אותו מן הבית.

● **זעקות ולחישות (10.00).** לשוחרי אינגמר ברגמן, הרצים לסינמטק בכל פעם שיש סרט שלו. סיפורן של שתי אחיות החוזרות לבית הוריהן, כדי לטפל באחותן הגוססת. סרט של ברגמן משנת 1973. בתפקידים הראשיים: אינגריד טולין, לייב אולמן, האריאט אנדרסון וקארי סילוון.

יום חמישי

28. 6

● **פליפר (6.32).** צייד חיות־ים יורה בפליפר בשוגג קליע מרדים, שעלול לגרום לסבל־עתו. אבל אל דאגה. אפילו לצייד יוצא אחר כך להציל את הדולפין.

● **סטארסקי והאץ' (9.30).** דובר רשות־השידור, משה עמירב, עסוק מדי בבעיות הפוליטיות של שני מנהליו, הפרופסור ראובן ירון ויוסף („טומי") לפיד. לכן נמסר רק מעט חומר לעיתונאים על התוכניות. הדבר היחידי שיודעים על הפרק של הערב הוא שמו: השוטרים של האגי.

● **בועות (11.10).** הרב־סרן, אביה של ג'סיקה, המאמין שמילחמת־העולם עדיין מתנהלת, חוטף את השכן, מר קירבי, שאותו הוא חושב לנאצי, על מנת לחקור אותו. קלייר נוקטת יוזמה ומספרת לג'סיקה על בגידתו של בעלה, אך זו מסרבת להאמין. דני מביא את ברט לביקתה ביער, ומכריז על כוונתו להרוג אותו.

יום שישי

29. 6

● **נגינת חיי (5.32).** סרט מצרי, שצולם בביירות ובקאהיר. צופה ישראלי אחד בוודאי לא יחמיץ אותו — יוסי שב־ראש מיפלגת העבודה, ח"כ שימעון פרס, שאינו מסתיר את מוקדשת לסופר ולפילוסוף היהודי הפרופסור אנדרי נהר, ומספרת על השפעתו העצומה על גיבושה של יהדות צרפת.

● **מסך גדול: מסך קטן (10.30).** התוכנית תוקדש לסידרה חדשה של הכתב לענייני אווירה של הטלוויזיה חיים („קיימול") גיל, שתספר בכל פרק על איש אחר בעל סיפור אישי יוצא־דופן. מי שניבחר לפתוח את הסידרה הוא ישראל רדי, מוותיקי הלח"י, תושב רעננה. ירדני הסתיר בימי המנדט לוחמי מחתרת, ביניהם גאולה כהן ואחיו של ראש־הממשלה, דויד בגין, ונמלטים מכלא עכו. חצרו של ירדני עמוסה עד לעייפה בגרוטאות, מהם כלי נשק של אותם ימים.

מוליך: ארמנד מוליך
יום ראשון שעה 10.00

● **יחופש (10.50).** סידרה חדשה בת ששה פרקים, המספרת על אסיר המשתחרר מהכלא ומחפש את אלה שהלשינו עליו. את תפקיד האסיר, פרנק רוס, מגלם השחקן תום בל, מי ששיחק את תפקידו של אדולף אייכמן בסידרה שואה. הפרק הראשון, כנראה בגלל חריפה, מתאר את יציאתו של רוס מהכלא, עת הוא מגלה שאשתו מאושפזת בבית־חולים לחולי־רוח ובנו הלך בעיקבותיו והדרדר לעולם הפשע.

יום שלישי

3. 7

● **למישפחה (7.00).** את התוכנית פותחת הצעה למתכון של גלידת־פירות. הילדים ילמדו לשחק במישחק שמוצאו מבוליביה, המורכב מכדורים וקונוסים. נאף ערדה ילמד כיצד לשחק במישחק זה. האופנאית שיאונה דרור תספר מה מציעים מתכנני האופנה לילדים בקיץ זה.

● **תוגדות הקיום בעולם (8.30).** סידרת־טבע חדשה של הד"ר טין ברגן, חוקר חיות ובעל פרס־נובל. הפרק הראשון מספר כיצד אפשר ללמוד מהתנהגות חיות על התנהגות האדם. הקריין האנגלי הוא וליאם קונרד, מי ששיחק את קגון, אולם הקריינות האנגלית הוסרה בארץ.

● **בידור (9.30).** סוף־סוף תוכנית בידור שלא בשידור חוזר. הקלטת מופע של יהודית רביץ ויוני רכטר.

סיד אף לא סרט ערבי אחד. זהו הסרט האחרון שבו כיכב פאריד אל־אסרס, שנפטר ימים ספורים לאחר סיום הסרטתו. הסרט גדוש שירים וסצנות סנטימנטליות. זוהי ההזדמנות האחרונה לבקר במועדוניה־לילה של ביירות שלפני מילחמת האזרחים. עוד משחקים בו: מרווד אמין וחוסיין פהמי.

● **לילי (9.20).** ג'ורג' ברדי, מאהבה החדש של לילי, הוא עשיר מופלג, ספורטאי וחובב מירוצים. פטסי קורנוליוס־וופט, ידידתה של לילי, מזהירה אותה מפניו, אך לשווא. פטסי מספרת לה כי הוא מסוכן, שהרס כבר נשים רבות, וכי היא עלולה לאבד את מעמדה החברתי אם תהפוך פילגשו. אולם לילי עושה דוקא. יום אחד היא חוזרת לביתה ומוצאת את ברד עם חבריו שתויים, בעיצומה של היילולה. היא מוחה וברד מכה אותה באכזריות. למחרת הוא מתנצל ומעניק לה טבעת אירוסין יקרה ומציע לה נישואין. לילי שוכחת את מאורעות ליל אמש ומבטיחה לבדוק שוב את האפשרות לקבל גט מאדוארד לנגטרי.

● **דפי אלבום (10.10).** להקת בת־שבע מעלה תישעה קטעי־ריקוד, שכל אחד מהם הוא המחשה של דף מתוך אלבום תמונות מסוגנון משנות ה־20. הצ'ארלסטון והטנגו הם הקטעים המרשימים ביותר. הכוריאוגרפיה היא של דונאלד מק־קייל.

● **חוואי חמש אפס (10.40).** וינסנט קאוואלי הוא ראש אירגון פשע, שניסתה בתאונת־מטוס. לפתע מתברר שהוא ביים את מותו, כדי לחנצל ממישפט, ועתה הוא מרפיע בשנית ומנסה לארגן את האירגון. אן ווריגג היא גם צלמת וגם חברתו של דני, והיא מצלמת אותו, לגמרי במיקרה, והופכת מטרה לקוואולי ולאנשיו.

שבת

30. 6

● **חידושים והמצאות (6.30).** מתברר כי הבילהרצ'ה לא עברה מן העולם, היא עדיין קיימת, בעיקר במזרח־התיכון. 200 מיליון איש לוקים היום בבילהרציה והתוכנית מספרת כיצד מנסים מדענים להתגבר על המחלה. הפרק השני מוקדש לחלל, לא לסקיילאב, המאיימת ליפול על כדור הארץ, אלא לתחזית על פעילות מיסחרית ותעשייתית בקנה־מדה גדול, באיזור החלל הקרוב לכדור הארץ.

● **רוכבי האופניים (10.00).** לא הסרט האיטלקי הקלאסי, המפורסם, אלא פרק מתוך הסידרה השוטרת, בכיכובה של אנדי דיקנסון, המכרת היטב לצופי הטלוויזיה בירדן. לקרוא לפרק מהסידרה השוטרת בשם רוכבי האופניים, מעיד על בורות של לישכת דובר רשות השידור, בכל הנוגע לסרטים ולטלוויזיה. רוכבי האופניים האיטלקי הוא אחד הסרטים המפורסמים בתולדות חקולנוע.

יום ראשון

1. 7

● **עד 18 (8.00).** תוכנית הסרידה של הסידרה לבני הנעורים. התוכנית האחרונה תוקדש למישאל ולשיחה על נושאי החינוך המיני אצל בני הנוער, ותיזמורת הג'אז של עיריית תל־אביב תיסדר מחסך. במקומה של עד 18 יחלו לשדר סידרה חדשה, תמול עכשיו, שנוצרה על־ידי רות דובנו. הפרק הראשון בסידרה, שתוקדש לארץ־ישראל, יהיה על 50 שנות סאטירה בארץ. מוטי קירשנבאום יחזור עם ניקוי ראש שלו.

● **הכל נשאר במישפחה (8.30).** על ארצ'י נורפלת צרה חדשה. הדודה הזקנה והחביבה של אדית מגיעה לביקור, אולם אחרי כמה ימים מתברר, כי אין לה לאן ללכת והיא מתכוונת להישאר אצלם.

● **חיי מוליך (10.00).** שוב, בגלל הכדורסל ישודר הפרק שהיה צריך להיות משודר בשבוע שעבר. מחזהו הראשון של מולייר זוכה להצלחה גדולה אבל מעורר מורת־רוח בקרב החוג הספרותי, שאם אותו ללעג ומשיג היתר להרוס את תיאטרונו על סמך טענות־שווא ארכיטקטוניות. המלך נותן לו אולם חדש והוא ממשיך בעבודתו, אך מזימה נוספה נרקמת סביבו. האם, מאדם בוֹאר, יודעת שהיחסים בין מדלן ומולייר התערערו והיא, חושבת שאשה אחרת תפחה את המחזאי המבוקש ומשפחתה תאלץ לחזור לחיות בצימצום. היא מתכננת להביא את מולייר לכך שיתאהב בארמנד הצעירה, שאותה היא מציגה כבתה. ארמנד מנסה תחילה לעורר את קינאתו של דאן בסיסט ומתאהבת בו. השניים נישאים ורק אז נודע לו, שארמנד היא בתה של מדלן. הלשונות הרעות לוחשות שמולייר, בעלה, הוא גם אביה. בעיצומה של דרמה זו פורצת שערוריה נוספת סביב מחזהו של מולייר, בית־ספר לנשים. החוגים הדתיים טוענים, שהמחזה פוגע במצוות הכנסיה. ההצלחה הגדולה של המחזה אינה מצילה את מולייר מהתקפות אוייביו.

אוכלים: גז
יום ראשון 10.50

● **אוכלים ונוכלים (10.50).** פרק נוסף מערוגות החשק, על משורר עברי צעיר, עני ורעב, הנודד בין כפרים בחפשו גביר שיאמץ אותו ויזמינו אל שולחנו. משתתפים: סוביה צפיר, ספי ריבלין, דובי גל, נטע פלוצקי, חלי גולדנברג ויפתח קצור. את המוסיקה כתב מתי כספי.

יום שני

2. 7

● **מורשה (8.00).** התוכנית הפרידה של הסידרה לבני הנעורים. התוכנית האחרונה תוקדש למישאל ולשיחה על נושאי החינוך המיני אצל בני הנוער, ותיזמורת הג'אז של עיריית תל־אביב תיסדר מחסך. במקומה של עד 18 יחלו לשדר סידרה חדשה, תמול עכשיו, שנוצרה על־ידי רות דובנו. הפרק הראשון בסידרה, שתוקדש לארץ־ישראל, יהיה על 50 שנות סאטירה בארץ. מוטי קירשנבאום יחזור עם ניקוי ראש שלו.

● **הכל נשאר במישפחה (8.30).** על ארצ'י נורפלת צרה חדשה. הדודה הזקנה והחביבה של אדית מגיעה לביקור, אולם אחרי כמה ימים מתברר, כי אין לה לאן ללכת והיא מתכוונת להישאר אצלם.

● **חיי מוליך (10.00).** שוב, בגלל הכדורסל ישודר הפרק שהיה צריך להיות משודר בשבוע שעבר. מחזהו הראשון של מולייר זוכה להצלחה גדולה אבל מעורר מורת־רוח בקרב החוג הספרותי, שאם אותו ללעג ומשיג היתר להרוס את תיאטרונו על סמך טענות־שווא ארכיטקטוניות. המלך נותן לו אולם חדש והוא ממשיך בעבודתו, אך מזימה נוספה נרקמת סביבו. האם, מאדם בוֹאר, יודעת שהיחסים בין מדלן ומולייר התערערו והיא, חושבת שאשה אחרת תפחה את המחזאי המבוקש ומשפחתה תאלץ לחזור לחיות בצימצום. היא מתכננת להביא את מולייר לכך שיתאהב בארמנד הצעירה, שאותה היא מציגה כבתה. ארמנד מנסה תחילה לעורר את קינאתו של דאן בסיסט ומתאהבת בו. השניים נישאים ורק אז נודע לו, שארמנד היא בתה של מדלן. הלשונות הרעות לוחשות שמולייר, בעלה, הוא גם אביה. בעיצומה של דרמה זו פורצת שערוריה נוספת סביב מחזהו של מולייר, בית־ספר לנשים. החוגים הדתיים טוענים, שהמחזה פוגע במצוות הכנסיה. ההצלחה הגדולה של המחזה אינה מצילה את מולייר מהתקפות אוייביו.

דפי אלבום: להקת בת־שבע
יום שישי שעה 10.10

nimrod נימרוד רוקי איכות שלבשה סגנון חדש

ת"א נימרוד דיזנגוף 185 (סניף ראשי
אילת נימרוד מרכז תיירות חדש
ירושלים מאוטנר בן יהודה 9
רחובות עילית ויצמן 3
באר שבע אטרנה פסג' אוניקו
נתניה ליליפוט שמואל הנביא 6
בת־ים טופז רוטשילד 27
עפולה רותם הרב לוין 17
רמת־גן נעלי נוער ביאליק 49
כפר סבא טיף טף ויצמן 40
הרצליה אוניון סוקולוב 31
אשדוד אוניון רוגוזין 9
רעננה אוניון אחוזה 137
פתח תקוה אוניון ההגנה 16
חיפה אוניון הרצל 51
רימון וולמית
מרכז מסחרי רימון
רמת השרון נימרוד
סוקולוב 72

תמרוקי
בַּרְבָּאבָּא

בַּרְבָּאבָּא הִתְבַּקְבֵּק
וְהַפֵּךְ לִהְיוֹת בַּרְבּוּק
בְּנֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ הַבַּרְבְּיוֹנִים
הַפַּכְפְּכִי הַצּוּרָה הַפְּכוּ גַּם הֵם
לְבַרְבּוּקִים

כָּל בַּרְבּוּק מְכִיל בְּכַרְסוֹ
תַּמְרוּק מְעוּלֶה לִילָדִים
שֶׁל אִינְטֶרְקוֹסְמָא-וִילָה

יַלְדֵיךְ יֹאהֲבוּ לְהִתְרַחֵץ
בְּחֶבְרַת הַבַּרְבּוּקִים
הָאֲהוּבִים

תמרוקי בַּרְבָּאבָּא – איכות בתוך שעשוע

פרס כפול: כל קניה מוכה בתלוש הנחה של 20% בקניית ספרים מסדרת ספרי ברבאבא · הרוכש 3 ברבוקים יוכה בפוסטר ציבעוני של משפחת ברבאבא · פרטים בתמרוקיות, בבתי כל-בו, ובבתי - מרקחת.

הלהבות אחזו בגופו של העציר סלמן אך הוא לא הרגיש בכך. הוא היה נתון במשבר של מחסור בסמים

שבר בקהל

סלמן סלמן היה בקריזה. גופו הזקוק לסם לא שבע ממנות המתאדון, שהוא קיבל. הוא הופנה לבית־החולים בבת־ים, אך שם סרבו לקבלו. בינתיים הוחזק ב־תא־המעצר מיספר 54 באור־כביר, ודיכ־אנו גבר מרגע לרגע. גופו החל רועד, הוא השתולל והתחנן, כדי שישלחו אותו לחובש, שם יוכל לקבל את הסם, אבל איש לא שעה לתחנוניו. כאחוז טרוף אחז בידו קופסת־גפרורים, שהצליח להבריח אל תוך התא, והצית את המיזרנים. שכנו לתא, ערבי צעיר, החל בוער, גם סלמן כבר היה אחוז להבות, אך הוא כלל לא הרגיש באש שאחזה בגופו. כמבעד לערפל שמע את שכניו בתאים הסמוכים קורים לסוהרים, שכיבו את השריפה והכניסו אותו לאמבולנס. באמבולנס, כשהוא סובל מכוויות חמורות, שמע במעורפל את אחד השוטרים מזהיר את חברו: „שים עליו עין טוב, אם הוא עושה תנועה אחת חשודה, תכניס בו כדור.“ אז התעלף.

„תמיד היה בסדר“

ב סוף החודש שעבר, היה סלמן בדרך לביתו בשכונת עזרא בתל־אביב. שוטר, שהיה במקום, כשהוא שומר על מכונית גנובה, הבחין בצעיר השחרחר, שהחזיק בידו שקית. השוטר הורה לו לעצור. סלמן החל בורח. תוך כדי מירדף, תפס סלמן בילדה כבת עשר, מפגרת בשיכלה, החזיק בה ואיים כי אם השוטר יתקרב אליו, ירוצץ את גולגלתה של הילדה. השוטר נאלץ להפסיק את המירדף.

ימים אחדים מאוחר יותר הגיעה המישטרה לשכונה. „פיתאום ראיתי שוטרים רצים אלי,“ סיפר סלמן, ששוכב עתה פצוע קשה בבית־החולים הדסה בתל־אביב. „התחלתי לברוח. אחד השוטרים הוציא אקדח, וירה לי ברגליים, נפלתי, כשהייתי על הריצפה הוא היכה אותי ופתח לי את הראש. הביאו אותי לתחנת המישטרה ביפו, ושם, בקומה שנייה בחקירות בי״ת תפס אותי שוטר בשם דפני ושאל אותי על חפצים גנובים, עניתי לו שאני לא יודע על מה הוא מדבר. ואז הוא קילל אותי: ‚יא חתיכת בן־זונה, אתה מכה שוטרים,‘ תפס אותי ופתח לי את השפתיים. יש לי תעודות רפואיות על כך. באו כמה קצינים, ואמרו לו לעזוב אותי, ואחר־כך לקחו אותי למעצר.“

סלמן הוא נרקומן כבר ארבע שנים. הוא מכור להרואין. בתקופה האחרונה הגיע לשש מנות ביום. יש לו אח מבוגר ממנו וחמש אחיות. „בכל מישפחה יש כלב פודל שחור,“ אמר בקול מקוטע.

בחדר בית־החולים הדסה הוא שוכב כשתחבושות עוטפות את ביטנו. על פניו וידיו כוויות עמוקות. הוא עומד לעבור השבוע סידרת ניתוחים להשתלת עור, ולטיפול בכוויות הקלות. הוריו ואשתו הפסיקו לעבוד מאז שנפגע, והם מבלים את רוב שעות היום ליד מיטתו. סלמן אינו מסוגל לזוז לא רק בגלל מצבו החמור, אלא בשל השרשרת הכובלת את רגלו למיטה. לידו עומד יומם ולילה שוטר חמוש באקדח.

האשה יעל והחורים הזה ויעקב בבית־החולים
לתת את הנשמה

„ניסיתי את הכל“

ע״ י המכונית הוא קיבל מישפט ומאתיים לירות קנס. אחר־כך התגייס לצבא. הכל היה בסדר ופיתאום התחיל לעשות בעיות. אמר שלא טוב לו בצבא והוא רוצה להשתחרר. רצה להתחתן. הושיבו אותו בכלא שלושה חודשים ושיחררו אותו מהצבא בפרופיל 24. אחרי שהשתחרר בא אלי ואמר לי: ‚אמא, אמו, הלה, משתדלת לא לגלות את המשבר, שעובר עליה. היא מגיעה יום יום לבית־החולים, כשהיא לבושה בקפידה, מטופחת ומאופרת. במשך הזמן זולגות הדמעות על האיפור והיא עוזבת את החדר, כדי ללכת לשטוף את פניה.

„הוא תמיד היה בסדר,“ סיפרה בשקט. „קצת היה שובב, כמו כל הילדים. בגיל 15 הוא לקח מכונית ועשה איתה תאונה. אצלנו, בשכונת־עזרא, היו עושים את זה כמעט כל הילדים. היה כזה ביישן, אף פעם לא אמר לי מילה רעה, לא צעק עלי ולא על אבא שלו, ועד עכשיו, כשהוא נמצא במצב כזה ואני באה אליו, הוא אומר לי: ‚כפרה, אמא, כפרה‘.“

האחות סימי שושן
יש תיקווה

אני רוצה להיות בסדר, אני רוצה להתחתן. אני יודע שאם אתחתן אהיה בן־אדם. הוא הכיר את יעל, אשתו היום, ועשינו לו חתונה. אבא שלו, יעקב, שכר לו דירה, קניתי רהיטים, ואחר־כך הוא היה בסדר כמעט שנתיים, עבד עם אבא שלו בתיקון רמזורים. ופיתאום הפסיק לעבוד. אנחנו היינו מטפלים בו. אני, שכבר הפסקתי לעבוד מזמן, התחלתי שוב לעשות ספונג׳ה כדי לעזור לו. מאז שהתחילו הבעיות איתו הייתי נותנת בשבילו את הנשמה שלי, אפילו את המיטה שאני יושנת עליה נתתי לו וישנתי על הריצפה. היו לנו הרבה חובות אחרי החתונה. הלכתי לעובדת־סוציאלית, היא אמרה לאשתו שבעלה צריך לעבוד.“

„איך הוא יכול לעבוד?“ התפרצה אשתו של סלמן לשיחה. „אמרתי להם שהוא נרקומן, שהוא לא מסוגל לעשות כלום, אבל עד היום לא קיבלתי מהם כלום. אמרו לי שאנחנו יכולים לעבוד. רק כשהוא היה עצור נתנו לנו כסף.“

יעל הכירה את סלמן מהשכונה. „כבר בהתחלה ידעתי שהוא כזה קשוח, יצאתי איתו תקופה והוא רצה להכניס אותי לי־הריון כדי שנתחתן. המישפחה שלי לא הסכימה לחתונה כי אמרו שהוא בלי בסיס, שעוד לא התחיל לעבוד. אז בסוף, כשנכנסתי להריון לא היתה להם ברירה ו־התחתנו. בהתחלה היה הכל בסדר. הוא עבד, נולדו לנו שני ילדים — בן ובת. זה היה קשה מאד. בחדר, שגרנו בו, היתה רטיבות כל הזמן. זאת היתה דירה עם חדר וחצי, מלאה חורים, הכל מתקלף, בי־קשתי עזרה סוציאלית ולא נתנו לי. הוא

(המשך בעמוד 76)

„אונס? מה לעזאזל אתה יודע על אונס? זה עתה נאנסתי על־ידי חבורת ברוטים שלבשו חולצות מהודרות וחליפות שמחירן מאתיים דולאר. לאנוס פירושו לנצל...

נאנסתי בידי אבי, אשר עשה אותי ל,ילדתו הקטנה', ונאנסתי על־ידי האוניברסיטה של'... נאנסתי במקום העבודה, כשלא התייחסו אל' ברצינות אלא כאוב״קט מיני...״

אונס

מקרוב

הספר שוביניזם זכרי, שראה־אור בימים אלה, בעברית, הוא ספר פרי עטו של זכר, המתאר את האופן שבו מפלים גברים את הנשים העובדות ואת מאבקן כנגד קיפוחן. שוביניזם זכרי מתאר גלריית גברים ונשים, החיים בעולם זה, שבו הנשים נאנסות מדי יום ביומו, מבלי ש„הדבר חייב לקרות בחדר מדרגות חשוך...״

הספר ראה אור בתרגומו העברי בהוצאת המין השני (ראה במיסגרת: שוביניזם זכרישראלי), והוא מציג בפני הקורא הישראלי אותה דמות בינלאומית של מנהל, הניתקף בכאב ראש כל אימת שמזכירתו תובעת העלאת־שכר. בקשתה מעוררת אצלו מייד פנטסיות מיניות, הנובעים ממי־תוסים של אלפי שנים.

מחבר הספר, מייקל קורדה, נולד בלונדון (1933), למד באוכספורד ושירת בחיל־האוויר הבריטי. בשנת 1958 היגר לארצות־הברית, שם הוא עובד ככתב בכיר בכתב־העת גלאמור, ומתגורר בניו־יורק עם אשתו ו„צאצאים״.

מאתיים עמודי הספר שוביניזם גברי גדושים במידע מדהים אודות אותו תהליך של אונס יומיומי, שאותו עוברות מיליוני נשים. להלן כמה מפניני השוביניזם הגברי, המתאימים לאשה ולגבר הישראלים:

„אני, טוראי ראשון בעולם שבו כל גבר הוא לפחות רב־טוראי״

● מסתבר שהעבודה היא המוצב האחרון של הגברים, והם מחזיקים בו ביעילות... כל פקיד בכיר הוא קוף קטלני המגן על שולחן הכתיבה שלו.

● במיסגרת חיי־המישרד אין דימוי שכושר עמידתו איתן יותר: המזכירה בחצאית המיני (האשה במערה) מחכה בקור־צרורות להקביל את פני המנצח (אישהמערה־צייד־לוחם־גבר!) בספל קלקר המכיל קפה, ולהקשיב בהערצה לסיפוריו על הלכודות הערמומיות שהוטמנו לו, איך השיב מילחמה־שערה וזכה שתתקבל התוכנית, נייר העבודה, התזכיר שלו...

● הדינמיקה של עולם־העסקים אינה מושתתת, איפוא, על חיי הציידים העליזים. שורשיה נעוצים אל־נכון בסיפור הישרוד במיבחן, שמעמידה בפניו אשה המציעה את עצמה: „החיים, גבר צעיר, הם נקבה. נקבה המתרווחת לה בנחת, שהינה בעלת שדיים תפוחים וקרובים זה לזה, בטן חלקה ונפלאה בין חלציה, זרועות עדינות, ירכיים מלאות, ובעיניים עצומות למחצה היא חומדת לצון עימנו. היא מציבה לנו אתגר לכלות את אוננו עד תום, להתייצב או ליפול בפניה... רגש הכישלון והתבוסה המתעורר, כאשר אתה ניצב פנים אל פנים מול החיים — זהו חוסר כוח־גברא...״ מובאה זו לקוחה מדברי מינהייר פיטרקורון, בסיפרו של תומאס מאן הר הקסמים. הצהרתו הנרגשת משקפת את החבוי עמוק בנבכי תת־הכרתו של כל גבר.

● גברים פוחדים מפני נשים, משום שבידיהן הכוח להציב להם אתגר־מיני, מפני שבפניהן חשופים הם לאפשרות של כישלון והשפלה במישור ביולוגי בסיסי ביותר, ומשום שכמייצגות האינסטינקט הימהני בידיהן הכוח הנורא למנוע אהבה, במידה ויהיה לנו, הגברים, די אומץ לדרוש זאת.

● הכושים, ככלות הכל, אינם מעוניינים להיות לבנים, הם פשוט רוצים באותן הזדמנויות וזכויות כמו אלה שיש ללבנים, ואני מניח שגם עם נשים זה כך. הן אינן מקנאות בגלל הפין, אלא בשל הזכויות המייחדות וההזדמנויות שאותן הוא מסמל. לנשים לא דרוש זמן רב כדי ללמוד, ששום קסם מייוחד אינו צמוד לבעלות גרידא על האבר. אפילו במיסתרי אלבסים של יוון העתיקה, סימל הפאלוס (פין במצב של זיקפה) את יכולתו של הגבר להתחדשות כתוצאה מהתאחדותו עם האשה, שפוריותה חיונית באותה המידה.

● בעוד שנשים שיחררו את עצמן מקיצת הפין, באמצעות יציאה למרחבי החיים, הרי הגברים עדיין עסוקים בסגידה לפין, על כל הפחדים ואי־ההודאויות הנלווים אליו. קודם כל רובצת עליהם האחריות לספח את אונם המיני, שהרי אין כל טעם להיות בעל פין אם אין הלה מתפקד כהלכה כשהוא נדרש לכך; אחריות זו, שהיא המקור לרוב הנרוזזות השכיחות הפוקדות גברים, מובילה בנקל להתפתחותה של התשוקה להיות כלי־יכול במיסגרת חיי החברה. בעולם העסקים ובחברה כוח והצלחה מסמלים ומחזקים את כושרו המיני של הגבר...

● היסטוריה פחות עתיקה עשויה לנחם במקצת את הלוחמות למען שיחרור האשה, כיוון שהיא מעידה כי נשים, כאשר ניתנת להן ההזדמנות לכך, יכולות לנהוג בחוסר הגיון ולגלות אכזריות ורעב לכוח, בדיוק כמו גברים — קחו את מסלינה, מרי טיודור, קתרינה הגדולה או, להבדיל, אילזה קוך („חיית השרף של בוכנוולד״). בתחום זה, לפחות, יש שיוויון.

● „...עשי את זה, עשי את זאת.״ „אלוהים אדירים,״ אמרה לי אשה אחת, „אני כל כך עייפה מלקבל הוראות כיצד ומה עלי לעשות, כאילו הייתי קיימת רק על מנת שאנשים יוכלו לתת לי הוראות. קראתי על הנעשה בצבא, ואני חושבת — כן, זה מה שאני, טוראי־ראשון בעולם שבו כל גבר הוא לפחות רב־טוראי.״ מובן שאינך יכול להיות רב־טוראי אם אין מסביבך טוראים, וגברים התרגלו לתת הוראות לנשים גם כאשר אין להם כל סמכות לתיתן לגברים אחרים, בדומה לילבנים העניים בדרום (ארצות־הברית),

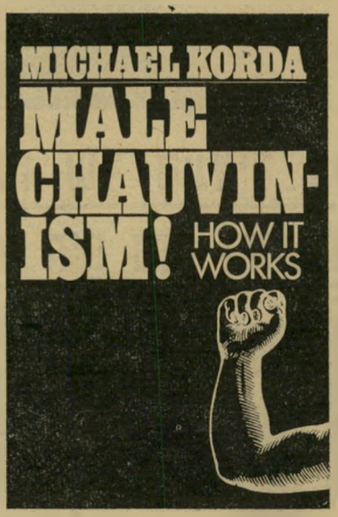

הגאי היום, חובל־ראשון, תצטרך לכוון אותו במקומי. אני צריכה לקבל את הקללה החודשית ואינני מסוגלת להבחין בין חרטום לירכתיים מרוב עצבנות).

● מאחרי דאגתו של מילר בנוגע לרחם מסתתרת ההנחה, שאינה נאמרת במפורש, והיא שהפין הוא איכשהו איבר נקי ופשוט יותר, וכן ההנחה החמורה והאפלה יותר, שהגבר עומד ברשות עצמו, בעוד האשה נעה עם הגאות, מונעת על־ידי כוחות קוסמיים שאין אדם מסוגל להבינם.

● האידיאלים הזכריים עוצבו סביב התדמית של כוח גופני ועבודה, אך הזכר השוביניסט המודרני אינו בעל כוח כזה ואף אינו זקוק לו. יתר על כן, זכרים שוביניסטיים נוטים להיות תוקפניים ביחסיהם עם נשים, לפחות במובן המילולי. הם רוצים להרשים, לתפוס, לכבוש, להכניע נשים; הם חולמים על ניצחונות מיניים מעורפלים, הם מבלבלים בין מיניות וחוזק...

● התפתחות החברה האנושית והתרבות המודרנית ראשיתן בדיכוי שהפעיל הגבר על האנרגיה המינית האדירה של האשה. אך כאשר במקום לסגוד לפאלוס בוחרים לסגוד לוואגינה*, דומה הדבר בעיני להחלפת אמונה־תפלה אחת באחרת, אלא שהפעם נעשה הדבר בשם המדע. חוץ מזה, גברים תמיד הוקירו בדממה את המושג אמא־אדמה, ואת הרחם כסמל הפריון והמשך הקיום, והם הצליחו אפילו לאמץ גישה המתאימה לעובדי־אלילים ולשלבה בנצרות, בדמותה של מריה הבתולה. אי אפשר לפרוק את נימוקי השוביניסטים הזכריים מעליהם באמצעות הטענה, שהאשה היא האם הגדולה; שכן השוביניסטים בהחלט מוכנים ומזומנים להשאיר תפקיד זה בידי האשה ולהמשיך לנהל את העולם כרצונם.

● אגרסיביות מינית וכוח־גברא אינם תנאי מוקדם להצלחה בנשיאות. לא חסרות הוכחות המעידות שנפוליאון סבל משפיכה מוקדמת, ונראה כי קריאה קפדנית במיכתבי האהבה שהוחלפו בינו לבין ג׳וזפין מצביעים על תיסכול שהיה קיים אצלו לגבי ממדי הפין שלו. בעיות מיניות אלו לא מנעו ממנו ניצחון בקרב אוסטרליץ...

● זוהי, כמובן, השקפת החיים האשכית, אם ניתן להתבטא כך, המהות השורשית של השוביניזם הזכרי. שימו לב לצהרה שחולשתו הגופנית של ד.ה. לורנס היתה מובילה אותו אל־נכון לקיום „חיימין של אשה״. הצהרה המרמזת שחיי־המין של אשה הם פחות חיוניים, פחות יצירתיים מאלה של גבר... ההנחה (של מילר) שלורנס הפנה חלק מגאוניותו כלפי מטה, שם הפכה באופן מיסתורי ל„כוח־גברא״, היא הנחה מרתקת, אם כי קשה להתייחס אליה ברצינות. אולם מעניין עוד יותר הוא השימוש בביטוי „און שיכלי״, מדוע היתה גאוניותו הספרותית של לורנס תיפקוד הנחשב ל„און״, שמיקומו בגולגולת במקום בפשעה? האם מתכוון מילר לומר שלסופרים גדולים יש מעין זיקפה בשכל?

„התהליך האבהי של גילוי עריות״

● העמדה שאליה נסוג מילר בסופו של דבר, בספרו אסיר המין, הלא היא „קו מאז׳ינו״ של אורח המחשבה של השוביניסט הגברי: „הנח לאשה להיות אשר תהיה, ואשר תוכל להיות... תן לה לחיות עם בן זוג של גבם של פילים אם היא מוכרחה, ולהזדיין עם כלבי צייד, הנח לה לשכב עם שמונה שמוקים בזה אחר שהיו זקוקים לכושים כדי להקנות לעצמם תחושת־כוח וזהות.

„נאפוליאון סבל משפיכה מוקדמת...״

● ספרו של נורמן מילר אסיר המין יכול לשמש דוגמה טובה לנסייה להניח, כי הבדלי המין קובעים את מקומה של האשה בעולם, וחלק ניכר מסיפרו נשמע כמו אחת מדרשות ימי־הביניים האפלות ביותר על נשים. מילר מרחיב את הדיבור על הביולוגיה של נשים, בהרעיפו עליהן את היתרון המפוקפק של הסימפטיה שלו, המופנית אל מערת־ההפרשות שלהן, שהינה מורכבת יותר מזו של הגבר: „הרחם מהווה חסרון הראוי לקללה במאבק עם הגברים, שק גדוש מצבי־רוח וסיוטים עבור כל אשה הרוצה להתייצב כשווה לגבר במילוי תפקידים מודרניים... המפעיל הטוב ביותר הוא המפעיל בקצב אחיד, ולנשים יש רחם, הם מלהזכיר! אותה בריכה ספוגית, אותה מכונת־זמן שקללה רובצת עליה, סכר לנהר בלתי־פוסק של דם, אשר נראה כי הקצב שלו נשמע לאיזשהו הסכם פרטי עם הירח...״ אם הבנתי כשורה, הוא מבקש לומר, שמחזורה החודשי של אשה עשוי בדרך כלשהי לפסול אותה מלהפעיל מחשב, מלהפעיל חשמלית, מלהטיס בואינג 747, מלנווט מיכלית־נפט בת 100 אלף טון לתוך נמל (אינני מסוגלת להדריך את הקורא בנושא זה).

* אבר המין הנקבי.

מתרגמות הספר „שוביניזם זכרי", שרה סייקס ואילנה גולן, מספרות מעט מהסיבות שהביאו אותן לתרגם לעברית את הספר, ואת דיעותיהן על שוביניזם זכרי בישראל

שוביניזם זכרישראלי

● „מה שאת צריכה זה לא שיוויון, אלא זיין טוב ואז תשכחי מכל השטויות."

● „מי נתן לך רשיון נהיגה? תחזרי למיטבח."

● „רמטכ"ל אשה? אפילו שיאסרו אותי לא אלך למילואים! בחייך, אל תגזימי!"

● „נו באמת, בארץ הזו חסר שיוויון? אפילו בתפקיד ראש־ממשלה כבר כיהנה אשה!" (עליה נהגו לומר: „היחידה בממשלה שיש לה ביצים", או, בצורה מעודנת יותר: „הגבר היחידי בממשלה").

פנינים מסוג זה ליקטנו מפיהם של גברים ישראלים. זה כרטיס הביקור של השוביניסט הזכרישראלי, המשוכנע שהוא עולה בערכו על הנקבה, פשוט משום שנולד זכר. לדעתו, כל הישג שלה לא יוכל להעלות אותה לרמתו.

דעות־קדומות שכאלה הם שהניעו אותנו לתרגם את „השוביניזם הזכרי" לעברית. רוב הספרות הפמיניסטית פונה לנשים. מה שמייחד ספר זה, הוא הפנייה הישירה אל הגברים. ועל־ידי מי? על־ידי גבר, שנטל חלק במישחק שמשחקים גברים.

בישראל התופעה של שוביניזם זכרי חמורה במייוחד, והחלוקה לתפקידים „גבריים" או „נשיים" נשמרת בקנאות. שני גורמים לכך: צה"ל והמימסד־הדתי.

צה"ל מטפח את התדמית של הגבר הקשוח — גיבור המילחמות — תדמית שאיש אינו מערער עליה. אלא שנשים אינן משרתות בתפקידים קרביים, ואין שואלים את פיהן... אפילו להתנדב לא מתירים להן, וזאת מתוך דאגה פן תיפולנה בשבי ותיאנסנה על־ידי גבר ממחנה האוייב (סכנה שכמובן אינה צפוייה להן מן הגבר הישראלי, לא ברחוב ולא בצה"ל, לא ביום ולא בלילה).

המיבנה של צה"ל, ותהליך הקידום הנהוג בו, מאפשר רק לגברים להגיע לדרגים הגבוהים, ובצאתם לחיים האזרחיים הם „מוצנחים" הישר אל עמדות־מפתח במערכת הפוליטית והכלכלית. מסלול זה חסום בפני נשים, הנאלצות לטפס מתחתית הסולם אל עבר עמדות שכבר תפוסות.

המימסד־הדתי בארץ תורם את חלקו לפולחן הזכר, המתבטא בטכס ברית־מילה, חגיגת בר־מיצווה והתפילה „ברוך שלא עשני אשה..." בדרך זו מחזקת היהדות ביתר שאת את אמונתו של הגבר בעליונותו. טכס הנישואין הדתי חופך את בני הזוג לשותפים לא־שווים, ומעניק לגבר חזקה על האשה.

למצב זה יש השלכות ישירות ועקיפות על הציבור החילוני. בהסתמך על הדת, מנסה לעיתים הגבר החילוני להגביל את האשה למצב שבו הייתה שרוייה בימי־הביניים, ומכנה זאת כ„התפקיד שהטבע יעד לה". העמדת תפקיד זה בראש סולם תפקידיה של האשה מאפשר לגברים לחסום את דרכה גם בעולם העסקים.

השוביניזם הזכרישראלי מקביל למורשת המערב־הפרוע והדת הנוצרית בארצות־הברית, ועל אף השוני שבשתי המורשות חרי שהתוצאות היומיומיות זהות: „צריך רק להפסיק להעמיד פנים: זה הכל... המישחקים שאנו משחקים במישרד, בבית, בעולם בכללותו, אינם אלא אמצעים לחגות השבריריות והאגו שלנו. אט אט, בליווי קשיים מרובים, מתקדמות הנשים, לוקחות בידיהן את עצמן ואת בעיותיהן, מקבלות, דורשות ועורכות שינויים. הגיעה העת שהגברים ילכו בעקבותיהן."

אנו מצטרפות, איפוא, לתיאור ולטיעון בעזרתם מסיים מייקל קורדה את סיפרו, תוך תיקווה שהופעת הספר בתרגום לעברית תקדם גם אותנו, כאן בישראל, ולו רק בסנטימטר אחד.

שרה סייקס ואילנה גולן

„המין השני", גבעתיים

זה בקצב מסחרר. כן, תן לה חופש שתשרוף אותו... שתהיינה לנשים הזכות למות ממחלות של גברים, כן, ושתנסנה לחיות עם אגו של גבר בתוך קודקודן והוא יריע לכבודן לאורך דרכן..."

● בתנועה קיצונית, כמו בעולם העסקים, מצפים גברים מנשים, שתלכנה בעקבות ההנהגה. אשה צעירה וקיצונית אמרה לי: „ברור שקמנו ועזבנו, ומדוע לא? אוה, היו המון דיבורים מצד ההנהגה, אך כולה היתה על טהרת הגברים, חבורה של ברנשים שאירגנו הסגנות חסרות חשיבות, מעמידים פנים שהם טרוצקי, או צ'ה (גוואראה), והבנות הגישו אוכל, זכו לצבוע את השלטים, להפעיל את מכונות השיכפול, להדפיס, ולהזדיין, כמובן. באמת כבוד גדול! אני מאמינה במהפיכה, ועוד איך. אבל להיות בתנועה הרדיקלית היה בדיוק כמו להיות במישרד, שם הברנשים מספקים בדיבורים, בעוד שהבחורות מבצעות את כל העבודות הזיפתיות."

● „בבית אני נמנע מזיונים מסעירים. אשתי פשוט תתפלא איפה למדתי חוכמות כאלה ותיכף תתחיל לשאול מה אני עושה כשאני נשאר במישרד כל כך מאוחר" (שיחה שנשמעה במיקרה, בחדר הגברים של חברה גדולה).

● „הגברים תמיד מקניטים נשים, ואף אשה לא עונה להם בחזרה. יום אחד נעדרתי בגלל הצטננות, הרגשתי ממש זיפת. למחרת, כאשר הגעתי למישרד, אמר לי הפרצוף הזה, שהוא מנהל בכיר ומבוגר ממני ב־25 או 30 שנה: ‚הרגשנו בחסרונך אתמול, איך היתה ההפלה?' ובכן, למה זה מגיע לי? זה היה ניבזי, מכוער ומלוכלך מצידו, אך מה יכולתי להשיב לו ומה זה היה נותן? לרגע חשתי זולה ומלוכלכת, והוא לעולם לא יבין מדוע הכאיבו דבריו..."

● בפרשיות אהבה מישרדיות, למו־פוליטיקת ההרמון, הנשים תמיד אשמות. כאשר גבר עושה צחוק מעצמו בשל נערה הצעירה ממנו ב־20 שנה, קיים סיכוי גבוה שיפטרו אותה, בסיכומו של דבר, אלא אם הנהלת החברה חיפשה ממילא תירוץ לפטר אותו.

● כשאת ניכנסת למעלית מלאה ב־גברים, הם מפסיקים לשוחח ביניהם ברגע שנכנסת. לפניך כל אנשי העסקים האלה, בעלי העורקים המסויידים, המביטים דרכך בעיני הפרבר הכבווית שלהם, מעמידים פנים שהם עורכים מדיטציה או משהו כזה, ואני יודעת שברגע שאצא בקומה שלי, הם ינעצו מרפקים איש בצלעות השמנות של רעהו ויאמרו: ‚היית מת שזאת תלקק את הארטיק שלך, אה? האריי? תגיד, שיחקת גולף בסוף־השבוע...'

● אשה צעירה סיפרה לי כי דחתה פעמיים הצעות קידום מפני שהממונה הישיר שלה חש כי אסור לנערה נחמדה ויפה כמוה לקחת על עצמה מישרה המחייבת עבודה שתימשך עד שעת־לילה מאוחרת... „בפעם השלישית," סיפרה, „תפסתי סוף־סוף מה הוא עושה, סוף־סוף הגעתי לבגרות במושגים של שיחרור האשה. חשבתי לעצמי: ‚אתה מרבה להזמין אותי ללגום כוסית, מתעניין בחיי הפרטיים. בקיצור, כל התהליך האבהי הנדוש של גילוי־עריות. אך האמת היא, שאתה פשוט מתעצל לחפש ולהדריך עובדת חדשה שתמלא את מקומי. לכן אתה מנסה לשכנע אותי לדחות את הצעת הקידום'. בפעם השלישית הסכמתי לקבל את הקידום..."

● גבר שמזכירתו מעורבת במאבק לשיחרור האשה, רואה עצמו כמנצח אם ביכולתו להביאה לכך שתגיש לו ספל קפה. אך המישחק אינו כה תמים כפי שהוא נראה לעיתים, שכן הכניעה הקטנה

(המשך בעמוד 74)

אונס יומיומי

(המשך מעמוד 73)

מנוצלת תמיד לרעה, וככל שגדלה הצלחת האשה כן גדלה אכזריות הניצול.

● גברים מתכננים, מממנים, בונים ומפקדים על אוניות. נשותיהם, אם יש להן מזל, זוכות להשיק בקבוק שמפניה בירכתי האוניה בטכס השקתה.

● „פעם עלה לדירתי גבר, שעבורו ערכתי מסע יחסי־ציבור. חיבבתי אותו, אתה יודע, ובכלל לא סלדתי מן הרעיון שנגיע למיטה. הוא חיבק אותי ואמר: ‚תשמעי, את נהדרת כאשת יחסי־ציבור, חריפת־מוח, נוקשה ופיקחית, אך אני מוכן להתערב שקיים בך אדם שונה לחלוטין, אדם אוהב וחמים'. ובכן, אמרתי לו להתנדף. אין בתוכי אדם שונה. אני נוקשה וגם אוהבת, פקחית וגם חמימה, או לפחות אני מקווה שאני כזו. לפתע תפסתי כי הוא חושב שבמיסגרת עבודתי אני כאילו משחקת תפקיד, מעמידה פנים, וכי עליו רק לפשוט את מיכנסיו ואני אהפוך לדמות הדימיונית, העולה הישר מתוך עולם חלומותיו. הוא לא רצה לשכב אתי, הוא רצה לשכב עם האידיאה שלו. האשה המצטיירת בדמיונו.

„נערונת שחסר לה ביטחון במיניותה תלך שבי אחר גבר מבוגר"...

● מאחרי גישתו היהירה והחסותית של השוביניסט הזכרי כלפי „כל הילדות הקטנות המתכנסות יחדיו", שוכן פחד ממשי, הפחד שייתכן ולא נוכל לכפות עוד על נשים את דמות חזוננו אודות עצמנו כגברים. רוב הגברים אינם שולטים בנשותיהם, אינם מסוגלים, ואולי אף אינם מעוניינים בכך. אומנם, הם נוהגים להציג סוג של שליטה כספית מזוייפת...

● הסימנים הראשונים של שיחרור האשה מעוררים בגברים פחד מיידי מפני אסון בעל ממדים גדולים יותר...

● היא מביטה בי בקרירות ואומרת: „אונס? מה לעזאזל אתה יודע אל אונס? זה עתה נאנסתי על־ידי חבורת ברנשים שלבשו חולצות מהודרות וחליפות שמחירן מאתיים דולר. לאנוס פירושו לנצל, זה הכל, אלא שסוגי אונס מסויימים הינם אכזריים, נבזיים ומגעילים יותר מאחרים. נאנסתי על־ידי אבי אשר עשה אותי ל‚ילדתו הקטנה' ונאנסתי על־ידי האוניברסיטה שלי, שהקנתה לי השכלה מבלי לומר לי שאיש אינו מעוניין שאשתמש בה, נאנסתי במקום העבודה כשאיש לא התייחס אלי ברצינות, חוץ מאשר כאובייקט מיני, ואז העניש אותי מפני שנראה היה כאילו ובאמת הפכתי לאובייקט כזה. אל תדבר אתי על אונס... נשים נאנסות מדי יום טיפין טיפין, ואינך זקוק לסכין כדי לעשות זאת, ואין הדבר חייב לקרות בחדר־מדרגות חשוך..."

● תמיד הנחנו שהדבר החשוב ביותר הוא הקשר בין גברים לנשים, ואז דאגנו לשריין לעצמנו תחומים מסויימים, שיהיו שלנו, מבלי לעשות מחווה דומה למען נשים. אנחנו מקשיבים להן כשההחלטה כבר נחרצה בדעתנו, שייכנו אותן לקטיגוריות עוד לפני שהתאפשרה הידברות כלשהי. אין אנו מעוניינים לדעת, או צריכים לדעת, מי הן ומה הן רוצות. יש לנו סידרה מתוכננת של תגובות, סידרה מוכנה ומזומנה במוחנו לצורך התנהגות עם נשים; צריך רק לשייך אשה מסויימת לחריץ המתאים, ואנחנו יודעים ומבינים הכל: ‚גרושה זו אחת שקל לשכב איתה', ואחרת היא ‚נקבה קשוחה ושאפתנית', ואילו ‚נערונת שחסר לה ביטחון במיניותה, תלך שבי אחר גבר מבוגר'...

● שוביניזם זכרי יעבור מן העולם כשנרצה בכך. כל מה שעלינו לעשות הוא להקשיב, לקבל את העובדה שלמחצית האנושות יש מה לומר, דברים שלא נאמרו עדיין, או דברים שפטרו כלאחר יד, עיוותו אותם והתעלמו מהם, מפני שנשמעו מפי נשים.

● אם נשלים עם המציאות, כי אז השלמנו גם עם קיומן ומהותן של הנשים. המישחקים שאנו משחקים במישרד, בבית, בעולם בכללותו, אינם אלא אמצעים להגנת שבריריות האגו שלנו. אסאס, בליווי קשיים מרובים, מתקדמות הנשים, לוקחות בידיהן את עצמן ואת בעיותיהן, מקבלות, דורשות ועורכות שינויים. הגיעה העת שהגברים ילכו בעיקבותיהן.

קבלת מודעות לכל העיתונים במחירי המערכת

פירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל־אביב
(פינת אנטוקולסקי)
טלפון 227117, 227118

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים וכנגדים.
בשמירה על בריאותך ורכושך.
רמת־גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 6-5-790114 רש' מס' 21 עסק 481/75

(המשך מעמוד 64)

חבריו לנקום בה על עדותה נגדו, והם מתכננים לבוא ולאנוס אותה בצוותא, ורק הוא מגן עליה מפניהם. הוא סיפר לה כי אם תשנה את עדותה אינה צפוייה לעונש חמור, מכיוון שעדות־שקר עונשה 200 לירות קנס בלבד. הוא ניסה להשפיע עליה לבטל את עדותה וללכת ל„פוליגרף" (מכונת־אמת). בין השאר סיפר לה, כי על דוכן השופט מצוי כפתור, היכול לאתר שקרן בגלי־חשמל סמויים ולפגוע בו.

אך למרות הכל עמדה הנערה בעדותה וחזרה עליה מעל דוכן־העדים. בית־המישפט לא האמין לדבריו של ציון, אשר אמר בגלוי, באחד התמלילים: „כל ה־עבריינים משקרים למישטרה." על כך

פרקליטה ברלינר
תחילה התמסרות, אחר־כך אינוס

ענתה לו טובה: „אבל אני לא עברייניות."

„בית־המישפט אוהב". השופט טל־גם, אשר כתב אחד מפסקי־הדין במישפט, העריך את אישיותה של הנערה. הוא דיבר עליה כעל בת־טובים אמיתית, במובנו החיובי של המושג. אביה פועל־הניקיון הוא אדם דתי וישר, שילדיו מטופחים וממלאים תפקידים בצבא. גם את טובה גידל למיקצוע — תפירה — והיא עובדת בביתה כתופרת וחוסכת נדוניה לנישואיה. האם מעורבת בענייניה של הבת ומשגיחה על הליכותיה.

„המתירנות בדורנו וחוסר אפשרות הפיקוח הממשי של ההורים עלולים להביא נערה כזו לקיום יחסי־מין לפני הנישואין, אך אין ללמוד מעובדה זו כי היא מופקרת, כפי שטען הנאשם," ציין השופט.

הוריה של טובה, שהעידו במישפט מצאו חן בעיני בית־המישפט, והשופט בנימין כהן אף העיר לסניגור, משולם שפרן, לבל יציק בשאלות קשות לאם, מכיוון ש־„בית־המישפט אוהב אותה".

נראה היה כי היריב הגדול ביותר של ציון היה הוא עצמו. בערמומיות ובעק־שנות סירב לתת לסניגורו לנהל את החקי־רות. אחרי ששפרן היה מסיים חקירת עד, היה ציון מתחיל בה מחדש, ובדרך־כלל משיג את כל התשובות המפלילות שמהן הצליח שפרן להתחמק.

גם גורלה של התובעת המוכשרת, דבו־רה ברלינר, לא שפר יותר. ציון התערב בעת חקירתה, ולא נענה אפילו לקריאות השופטים לסדר.

ציון הכחיש מכל וכל את הפגישה ב־קיוסק הבורעקאס. לדבריו רדפה אחריו הנערה וכימעט כפתה עצמה עליו, בעוד שהוא לא היה מעוניין בה.

לשם חיזוק גירסתו הזכיר כי אחיה של טובה, חנניה, שהוא איש־צבא־הקבע, יכול לאמת חלק מגירסתו. כאן עשה הסניגור דבר בלתי־מקובל במישפטים פליליים. הוא הלך לביתה של טובה וביקש מהוריה לשוחח עם האח. היה זה אומץ־לב מצידו של עורך־דין, המשמש מדי יום כסניגורו של הגבר אשר נאשם באינוס בתם ה־קטנה. אולם ההורים קיבלוהו בביתם כ־אורח מכובד. לא היה עולה בדעתם לנהוג בו אחרת, מאחר שהופיע כאורחם. האח הופיע במישפט כעד־הגנה, אם כי עדותו לא עזרה לנאשם.

שנתיים וחצי מאסר. בית־המישפט קיבל ללא סייג את גירסתה של טובה, והרשיע את ציון בשני פסקי־דין מפורטים של השופטים טלגם וקדמי, באינוס ו־באיומים. ציון הורשע גם בהדחת טובה לחזור בה מעדותה, אולם זוכה מבעילת קטינה, שכן, טובה עצמה העידה כי כאשר נפגשו לראשונה סיפרה לו שהיא בת 17, והיה לו יסוד להאמין שאכן כזו היא.

הסניגור ביקש להקל בדינו של ציון, ביגלל פתיותה וקלות־דעתה של טובה אשר נכרכה אחריו וגרמה לו לקינאה.

בית־המישפט התחשב בכך שהנערה נת־רצתה קודם לכן, וקיימה עימו יחסי־מין מרצון, ובכך שהמיקרה לא השאיר בנערה צלקת של ממש. לפיכך גזר עליו בית־המישפט עונש מאסר של חמש שנים, מהן שנתיים וחצי בפועל.

דבריו האחרונים של ציון היו: „נש־ארתי מהופנט במשך המישפט. הורשעתי בדבר שלא עשיתי."

בדווים

רומנטיקה בלי זיכרון

יצא לחטוף את אהובתו, וחטף מהלומה בראשו

מוחמד אבו־סבייט יצא לחטוף את אהו־בתו, עבודה, ביום חתונתה בדצמבר 1978. כך על כל פנים, נאמר בכתב־האישום, שהוגש נגדו בבית־המישפט המחוזי ב־באר־שבע.

סיפור האהבה האסורה של הגבר ה־בדווי כבר סופר (העולם הזה 2174). ב־אותו ערב גורלי יצא בחברת שלושה ידידים לחטוף את אהובתו מחופתה. אך במחנה־הפליטים בעזה, שבו התגוררה, התפתחה תיגרה קשה. במהלכה נהרג אחי הכלה, ומוחמד עצמו נפצע בראשו.

המהלומה אשר קיבל בראשו, בעת ה־תיגרה, שינתה לחלוטין את אותו גבר שבגברים. האש בעיניים כבה, הסערה שבלב דממה, ובעיקבות ניתוח שנעשה במוחו בבית־החולים, איבד גם את זיכ־רונו לזמן ממושך.

מאחר שמישפטו קבוע לימים אלה, עו־רר מצבו של מוחמד בעיה קשה ביותר אצל סניגורו, משה ישראל.

לא רוצה לחיות. כושר־הדיבור אומנם חזר לבדווי יפה־התואר, אך ניטל ממנו רצון־החיים. רופא מטעם המדינה, אשר בדק אותו, קבע כי הוא אחראי ל־מעשיו, ויכול לעמוד לדין. אין הוא חו־לה־רוח, ואף לא היה כזה בעת ביצוע המעשה. מובן שאין הוא מפגר בשיכלי. מאחר שאלה הן שתי הסיבות היחידות, הקבועות בחוק, הפוטרות אדם מאחריות מישפטית, נראה שעל מוחמד לעמוד לדין.

אולם כיצד יתכנן סניגורו את הגנתו, אם אין לו כל קומוניקציה עם הלקוח? פרופסור שלמה קולצ'ר, אשר בדק את מוחמד מטעם ההגנה, קבע כי בעיקבות הניתוח איבד את היוזמה, הפך אדיש, ואינו מעוניין בהגנתו. הוא פאסיבי וכל מישפט שהוא אומר סותר את רעהו.

מובן שאיבוד הזיכרון, אשר נגרם עוד בעת התיגרה, יקשה עליו להסביר את אשר קרה, או להתגונן בפני גירסת ה־תביעה. מאחר שהעברה, שבה נאשם מוח־מד, היא רצח אחיה של עבודה, ואם יור־שע הוא צפוי למאסר־עולם, ניצבת דיל־מה מישפטית יחידה־במינה לפני סניגורו.

לכן עשה הסניגור השבוע צעד בלתי־שיגרתי, פנה לבית־המישפט בבאר־שבע, שלפניו קבוע הדיון, וביקש ממנו לקבוע את כשרותו המישפטית של מוחמד. האם מכל הסיבות האלה לא נשללה כשרותו המישפטית של הצעיר הבדווי הגא, אשר בעת מעשה־חטיפה רומנטי איבד את אי־שיותו וזיכרונו?

!!בחר לך טיול מתאים!!

טיולים מאורגנים בתשלומים ללא רבית והצמדה

* אירופה הקלאסית — 23 יום
—.28,000 ל"י + 10 תשלומים של —.1,400 ל"י
* אמריקה מחוף אל חוף — 27 יום
—.35,700 ל"י + 10 תשלומים של —.4,000 ל"י
* המזרח הרחוק — 33 יום
—.40,300 ל"י + 10 תשלומים של —.3,500 ל"י
* דרום אמריקה ומכסיקו — 30 יום
—.36,600 ל"י + 10 תשלומים של —.4,000 ל"י

וזה עוד לא הכל...

המחירים כוללים:
* בתי מלון סוג א' ומעלה
* חצי פנסיון לכל התקופה (ארוחות בוקר בלבד בטיול הדרום אמריקאי)
* אוטובוסים מפוארים
* מלווה ישראלי ומדריכים מקומיים
* מע"מ, ביטוח בריאות וחפצים

בחרת טיול? יש שאלות? פנה אלינו ונשמח לשרתך!

ארגובאנטורס

תל־אביב, רח' בוגרשוב 5, טל. 235234
291251 מנוי 280

$1=24.80 ל"י

פרסום רייצס

שושנה בע"מ

ביח"ר הראשון בארץ
לרהיטי אלומיניום
וסולמות

מוצרי איכות

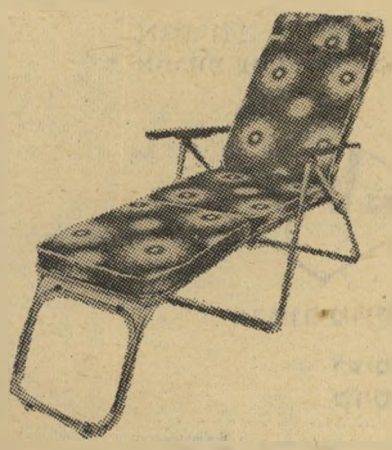

כסא נח

עם קפיצי נחש וריפוד דגם „נורית" למרפסת ולגן

תל־אביב, רח' הממגר 31, טל' 335935
חיפה, שד' הציונות 34, טל' 522459

מבצע היץ של קרט

25.7.79 - 25.6.79

מצלמות

Canon

Minolta

PENTAX

למרות כל ההבטחות החוזרות לא הורד המכס על מצלמות.

אנחנו שוב פונים לישראלים לא לקנות מצלמות מובריחות ולא להבריח מצלמות ארצה.

אנחנו נאפשר לישראלים לרכוש אצלנו מצלמות שעליהן שולמו כל מיסי היבוא במחירים ללא תקדים בישראל.

לדוגמה:

AE - 1 1.8	ME 1.7	XG - 2 1.4
המחיר בחנות ללא מסים בלוד		
$ 449.—	$ 469.—	$ 479.—
המחיר במבצע שלנו		
$ 445.—	$ 465.—	$ 475.—

וכל יתר הדגמים של Canon, Minolta, Pentax במחירים החל מ־ 80.— $.

אנחנו משלמים כל מיסי היבוא - אתם רק את המ.ע.מ.

אזהרה: אין חברתינו נותנת שרות למצלמות מובריחות. דרוש תעודת אחריות עם חותמת קרט בע"מ.

קרט בעמ **קרט בע"מ**

רחוב מונטיפיורי 10 תל־אביב, טלפון 55244

רשימת החנויות המשתתפות במבצע:
קרט בע"מ, רח' מונטיפיורי 10 ת"א

ירושלים: פוטו שטרן, המלך ג'ורג' 7; פוטו שוורץ, בן הלל 11 ● **חיפה:** פוטו ברנר, החלוץ 31; פוטו לאור, הרצל 4; ● **תל־אביב:** פוטו ספפורט, בן יהודה 8; פוטו נילי, הרצל 2; פוטו רפלקס, אלנבי 68; ● **חולון:** פוטו נילי, סוקולוב 51 ● **רחובות:** פוטו נילי, רח' הרצל 196; ● **אשקלון:** פוטו גד, מרכז מסחרי חדש — מרכז נפתי.

הנרקומן

(המשך מעמוד 71)

נשבר. הוא כל הזמן עבד קשה וכל הכסף היה הולך על אוכל ועל הילדים. הציעו לו בשכונה למכור סמים. כשידעתי מזה ניסיתי להפסיק אותו. אמרתי לו שזה מסוכן, אבל הוא לא רצה לשמוע, חשב שזה כסף טוב.

„פיתאום אני רואה אותו יום אחד עם עיניים אדומות, מדבר שטויות, הוא התחיל להכות אותי, לא ידעתי מה יש לו, עד שהבנתי שהוא התחיל לקחת את הסמים שהוא מכר. ניסיתי את הכל. לא נתתי לו לצאת מהבית. אז הוא כבר התחיל להזריק. אמא שלו היא אשה טובה, נותנת לו הכל כשהוא מבקש, אפילו כסף, ובכסף הוא קנה את הסם. אף אחד לא היה מספיק חזק לטפל בו חוץ ממני. איימתי עליו להתגרש, הוא נבהל והלך לטיפול גמילה בבתי־חולים. היה בסדר ארבעה חודשים ואז יצא שוב אל הרחובות — הרחובות, שהביאו עלינו את כל הצרה הזאת. הוא התחיל לברוח מהבית מהפחד של החברים שלו, הוא היה חייב להם כספים. עקבתי אחריו לאן שהוא הולך אבל הוא היה נעלם, לא בא לראות אותי ואת הילדים. המישטרה כל הזמן היתה נטפלת אליו. עושים משהו בשכונה, באים אליו, כי יודעים שהוא נרקומן."

„הסמים הרסו אותו"

„ה וא התחיל לבוא אלינו הביתה זרוק," המשיכה אמו. „היה בא לא מגולח, רדום, לא רוצה לאכול, לא רוצה להתרחץ. אני מתחננת אליו וזה לא עוזר. יום אחד באה הבולשת לבית, ערכו חיפוש ומאז לא נתנו לנו מנוחה. מאז אותו המיקרה החליט אחד השוטרים להתלבש עליו. הוא אמר לי שהוא רוצה להתנקם בסלמן. 'אני אתפוס את הבן שלך ואעלה בדרגה,' אמר לי השוטר דפני. מה בסך־הכל היה הבן שלי עושה? יושב בבית ורואה טלוויזיה ופיתאום באים המישטרה. גם כשחזר אל אשתו אחרי הטיפול בגמילה והיה סוף סוף קצת עם הילדים, לא נתנה לו המישטרה מנוחה. היו באים יום, בבוקר, בלילה, מחפשים אותו. הסמים הרסו אותו, כל המישפחה שלנו יצאה הרוסה בגלל זה.

„כשהוא ישב במעצר האחרון שמעתי על זה מאחיו הגדול. באתי למישטרה וראיתי את השוטר דפני. שאלתי אותו איפה הבן שלי, סיפרתי לו ששמעתי מאנשים ברחוב שהוא הרביץ לסלמן. השוטר אמר לי שזה לא נכון. רק אחר־כך הוא אמר שהרביץ לסלמן בגלל שהוא התפרע. ביקשתי לראות את סלמן. הוא ישב בפינה של התא ולא רצה להתקרב אלי, פחד מהשוטר. אחר־כך התקרב וראיתי את כל השפה התחתונה שלו נפוחה. שאלתי אותו מה קרה, והוא אמר לי שנפל מהאופניים. הוא פחד שאם יספר לי שזה מהשוטר, יעשו לו צרות. בטח שסלמן השתולל במעצר, הוא היה בקריזה של סמים והמישטרה נתנה לו טיפול ולא עזבה אותו עד היום. הם הביאו אותו למצב הזה שהוא שרוף."

אשתו של סלמן אינה מתייאשת. היא נמצאת בקשר מתמיד עם עורך־הדין של סלמן מזה שנה, נחמן רובינשטיין. עורך־הדין מתכוון להגיש תלונה ליועץ המישפטי על הכאתו של סלמן במישטרה. בינתיים פגשה האשה באחות חייכנית מבית־החולים בשם סימי שושן, שעושה הכל, כדי להמשיך ולהחזיק את סלמן בבית־החולים. כדי שיוכלו לגמול אותו שם. הוא מקבל עתה מנות קטנות של מורפין והרופאים מקטינים את המנות מיום ליום. לדעתם עשוי סלמן, אם יחזק זמן נוסף בבית־החולים, להיגמל כליל מהסמים.

ביום חמישי עומדת המדינה להגיש נגדו כתב־אישום על גניבה ממכונית, „חטיפת הילדה" בת העשר, והצתת המיזרנים בתא־המעצר. יעל מקווה כי ישחררו את בעלה: „אני יודעת שאוכל לטפל בו. אני מתכוונת להתחיל שוב לעבוד. פניתי למישרד־השיכון ואולי נקבל העברה. לא איכפת לי לאן, העיקר להתרחק מהשכונה הזאת. זה מקום מלא נרקומנים. ושוטרים מסתובבים שם כל הזמן. אני יודעת שאם הוא יתרחק מהסביבה הזאת הוא יפסיק לקחת סמים. אחרי חודש בבית־החולים הטיפול שלו כמעט יגמר. הרופאים אומרים לי שאנחנו חייבים לעבור לסביבה אחרת, ששם יטפלו בו, הוא לא יהיה בחברה מזיקה ונוכל להתחיל את החיים מחדש."

בעיית החגורה

יש לי שכנה שגידלה את הילד שלה בשיטת החגורה. כל פעם שהדייסה היתה מונחת לפני הילד והתכשיט לא רצה,

חגורת עור עם שרוכים

חגורת עור נאפה

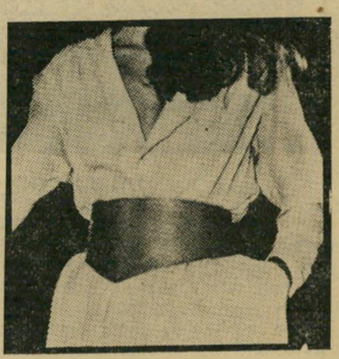

חגורה מעור נוקשה

כמובן, לאכול, אמרה האמא: „אם לא תאכל, אבא ירביץ לך עם החגורה." ותאמינו, או לא, היום הילד הוא גבר שמנמן. אני מתארת לעצמי שגם הוא יחנך את ילדו שלו על ביריכי החגורה.

גם העונה תהיה החגורה אבזר חיוני בכל מערכת לבוש. אלא שהפעם, אולי,

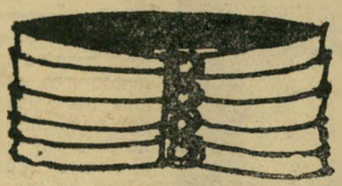

לא יהיה צורך לאיים על הילד עם ה־חגורה של אבא. מיגוון החגורות שמוצע לנו, הנשים, הוא רחב מאד. חגורות שאור־כן כפול, כך שאפשר להקיף את המותן פעמיים, חגורה עבה מעור, שנסגרת באמ־צע בעזרת שרוכי־נעליים, חגורה מעור נאפה, שאבזמה הוא עגול וקלאסי, חגו־רה מעור רך ועבה הנראית כפרמידה הפו־כה, וכמובן חגורות אלסטיות רחבות שנס־גרות עם אבזם מעניין כפי שנהגו ללכת בתקופת הרוק־אן־רול.

מי לובשת את המיכנסיים?

איך שהזמנים משתנים. הנה, בעונה הקודמת, כל אשה שרצתה להיות אופ־נתית החביאה את המיכנסיים עמוק

השורטס כלבוש קייץ

בארון. הם לא היו באופנה. מי שפרמה את מיכנסיה והפכה אותם לבוש שונה, מצפה לה תעסוקה נוספת, שכן המיכנסיים

מיכנסי זלמן (ספארי)

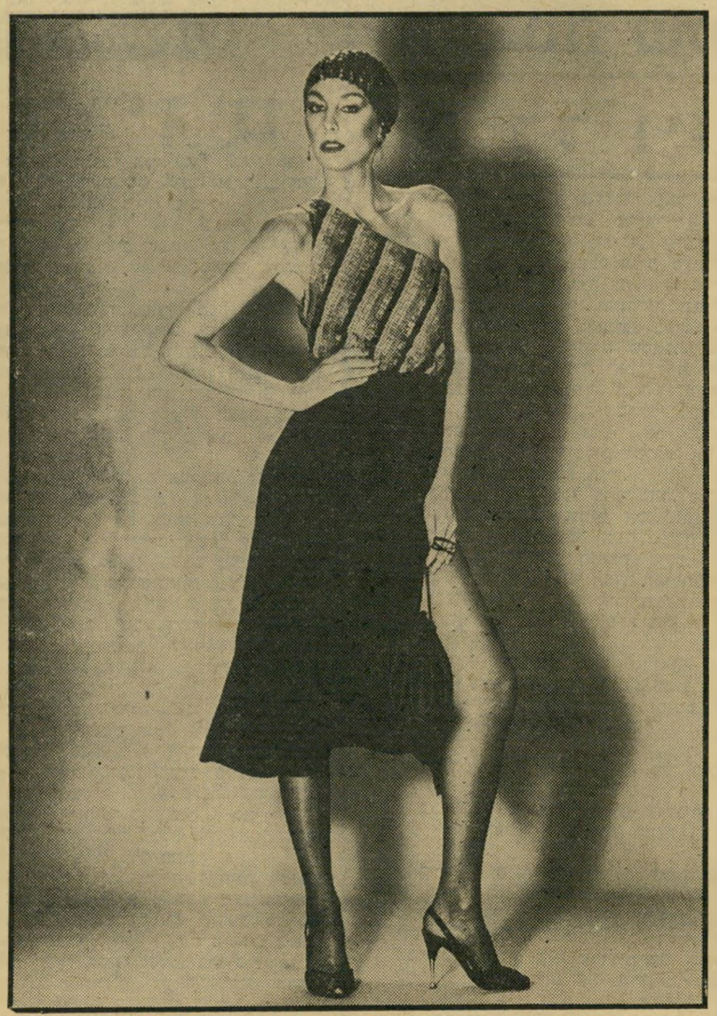

אחת ממערכות האופנה החדשות, פרי דמיונו של אוברזון

חזרו. כנראה שהלחץ היה חזק מאד, אחרת איך אפשר להסביר שמיכנסי השורטס שוב באופנה, שלא לדבר על מיכנסיים שמס־תיימים בגובה הברכיים, או מעט מעל לברך, משהו בסיגנון הספארי. גם מיכ־נסי פיטר פן יפים בהחלט, ואם את רוצה לשמוע בעצתי, אל תיפטרי ממיכנסי החורף. הם יהיו באופנה בחורף הקרוב. אם המראה הספורטיבי אהוב עלייך אל תחביישי ללבוש מיכנסי־התעמלות. מישחק הכדורסל הפך מזמן מוקד התעניינות כללי אצלנו, ואם את לא יודעת לשחק כדור־סל, את יכולה, לפחות להיראות כשחקנית כדורסל בעזרת מיכנסי־הספורט וגם נעלי־ספורט. כך או כך, השנה תהיי פטורה מלענות לשאלה: „מי לובש את המיכ־נסיים אצלכם?" רואים, לא?

הכתף החשופה

האופנאי גדעון אוברזון אינו קופא על שמריו. בתצוגה האחרונה באה לידי ביטוי מומחיותו בשילוב צבעים חדשניים ומער־כות אופנתיות, לא נועזות מדי, שאני רואה בהם תמיד את מה שמקובל לכנות „לידי לייק". המראה הנשי. הבדים שלו הם בדי־משי מודפסים, או חלקים, סאטן מיוחד, בגדים, בעלי פסים מרהיבי עין. מרכיב חשוב בקולקציה האחרונה — חלקים נפרדים המאפשרים להרכיב מער־כת־לבוש מגוונת. אחת החצאיות היפות בקולקציה היא חצאית בעלת גיזרה מעניי־נת, מעט כיווצים במותן, גיזרה צרה, אם כי לא בסיגנון צוואר־הבקבוק, שסע עמוק בצד. לזה ניתן להרכיב חולצות יפהפיות של גדעון אוברזון, אחת מהן היא חולצת פייטים בעלת פסים אלכסוניים, כשהכתף חשופה בסיגנון יווני.

לא לגברים! לא לגברים! לא לגברים! ל

דבר הטיליגנט

הגיגים

סוף־סוף הגיעה אמא שלי למצב המאו־שר שבו לא מזהים אותה יותר ברחוב. גמרנו. חד וחלק. לא אומרים שלום, לא צריך להסביר איך קפצו עשרים ושמונה קילו, לא עוצרים אותה מכרים. פחות נשמות טובות שישוו עם מקודם, ויתחמ־צו בשישן סמוי.

לי דווקא נורא מעניין מפה כל המצב. פעם, למשל, הייתי סופר מינימום שמונה־עשרה הצעות מגונות ליום. היום אף אחד כבר לא מציע שום הצעה מגונה, חוץ מאחד, לביב, אבל הוא לא נחשב, כיוון שהאיש הזה יכול להציע הצעה מגונה אפילו לשולחן, אם דרך מיקרה הוא נתקל בו בחושך.

אם אני כבר עושה אפסנאות, אז ישנו אבא שלי, שמשוגע על אמא שלי יותר מתמיד, ומנחם את עצמו שבסך־הכל זה יתרון — יש לו יותר אשתו לאהוב — אבל זה מפני שהוא ברגש מעשי, ויודע שאם הוא שוכח לרגע להיות סנטימנטלי עד אובדן חושים — לא מקפיץ נישוקים, חיבוקים ולפחות מבט זימה אחד ליום — שישאר בלתי־מנוצל לחלוטין — אשתו השמנה מרגישה לא מושכת, ושוכחת לתפקד.

אח! ואיזה הערות שאני אוסף לי ליו־מן. ממתי שאמא שלי היתה קטנה לא צבטו לה ככה בלחיים ואמרו לה כמה שהיא נראית טוב. ההבדל המצער טמון בעובדה שכאשר היתה קטנה, היא יכלה להתפרע ולירוק בצובטים, למרות ה־פלאסק המיידי של סבתא שלי, אבל היום, אללי, היא כבר מתורבתת.

אני לומד המון. אחד השלאגרים, למשל, זה אנשים השואלים — ובתיקווה אמיתית שזה לא — „תגידי, זה מהאוכל?" מה שמראה על רצון כן לתת לבן־אדם צ'אנס לצאת זכאי עם אלטרנטיבה כמו מיים, בלוטות, הורמונים, ושאר ניסים המש־מינים תדיר.

על תענוגות צריך להלקות, אבל תקלות ומחלות, זה משהו אחר. זה יתרון מו־סרי. כשאמא שלי מודה בפריצות שזה בפירוש מאוכל, אנשים המומים. נו באמת. נותנים לבן־אדם את הזדמנות חייו ה־מכובדת לעשות קצת קרעכצן, והמתת נשאר דחוי.

בכלל, זה נורא מצחיק כל העסק הזה. האח החתיך של אמא שלי, למשל, היה פעם ילד שמן. מיותר לדסקס את האושר האופף אותו כיום, כשהוא מביט על אמא שלי, שהיתה מתעללת בו בילדות הרחו־קה בלי רחם. ערב אחד ירדו אבא שלי, אמא שלי ואחיה, לפי סדר זה, במדרגות של איזה מועדון. את הטור העורפי הזה המציא אבא שלי בתור נוהל בטיחות קבוע, אשר ימנע מחיצות אנשים למוות במיקרה של מעידת אשתו על מי מהם. הוא תמיד שם, ביריון קשקשים, בתור בולם ועזועים ראשון. אז זהו, כפי שסיפרתי, ירד הטור העורפי הזה במדרגות, כשלפתע קרה ה־דבר שמתכוננים לו כל העת. אמא שלי מעדה, ובבוף כבד נחתה על אבא שלי, שנפגש מייד עם הריצפה. הגיס שלו, ה־מאנייק הזה, במקום לעשות משהו, למשוך לסחוב, או להציל את אבא שלי, שחיפש קצת אוויר מתחת לאמא שלי, התיישב על המדרגות, תפס את הבטן, ומתפקע מצחוק התחיל לצרוח לכל הכיוונים — טימברו!!! טימברו!!!

אני אראה לו טימבר! שרק אצא מפה!

הדיאטה שמשגעת את כל ניו־יורק

יגעת ומצאת — תאמין

שרית ישי, זאת הגברת סופר־סטאר שקסיוס קליי הגדול נתפס בתוך מכונת־הכתיבה שלה, ושיחרר לה הגיגים בילעדיים. ובכן, שרית זו חזרה מאמריקה חתיכה, זורחת ופורחת, ורזה בלפחות חמישה קילו. צריך להסתכל עליה פעמיים, בכדי לראות אותה פעם אחת בלבד. „איך עשית את זה?" שאלתי אותה. „איך? מייד אני מראה לך." אמרה לי והתחילה לנבור בתוך תיק גדול כמו בית, שרק אלוהים יכול להתמצא בקרביו. פישפשה ימינה, וחלה בשתי אצבעות בזווית ישרה שמאלה, סיבוב קטן על המקום, צליל עמוקת טווח, והלא יאמן קרה. המחט נשלפה מערימת־השחת, בצורת פיסת נייר קטנה וקמוטה, שכל האוצר רשום עליה. „קחי נייר ועיפרון," אמר לי בקצב הכתבה, „העתיקי לך את הדיאטה שמשגעת עכשיו את כל ניו־יורק. שבוע אחד, ויורדים חמישה קילו. אוכלים לשובע, אין הגבלת כמויות במנות העיקריות, וזה משהו לא רגיל.

אז ככה. התפריט בכל בוקר זהה. חצי אשכולית, טוסט לחם חי (לחם חי מטחינת ריחיים, הכי טוב), קפה או תה בלי חלב, עם סוכרזית. האיסור הכי חמור במשך כל הדיאטה, זה לשתות או לאכול דברים עם תוספת סוכר. כמו כן, להשתדל לא להשמיט כלום, ולאכול לפי הסדר המוכתב, כי צירופי המזון מרזים כאן, לא צירופי הקלוריות. אוכלים לשובע מתפוצץ, לפי הרגשה אישית, בארוחות, ושום כלום ביניהן.

יום ראשון:

צהריים — בשר קר כמה שרוצים, עגבניה אחת וקפה.

ערב — דג כמה שרוצים, באיזה צורה שרוצים, סלט ירקות עם מיץ מלח, מיץ לימון, בלי שמן, טוסט, ואשכולית. יום ראשון גמרנו יפה. מרעב לא מתים בו.

יום שני:

צהריים — סלט־פירות עצום בלי סוכר, וקפה או תה, בלי סוכר, בלי חלב, עם סוכרזית.

ערב — סטייק כמה שרוצים, עגבניה, חמישה זיתים ירוקים, פילפל אחד (אפשר סלט מזה) וקפה.

יום שלישי:

צהריים — טונה מקופסה + לימון כמה שרוצים, אשכולית וקפה.

ערב — צלעות כבש כמה שרוצים, פילפל עגבניה.

יום רביעי:

צהריים — עוף, כמה שרוצים איך שרוצים, וקפה.

ערב — שתי ביצים איך שרוצים, קוטג', כרובית מבושלת, טוסט וקפה.

יום חמישי:

צהריים — גבינות מכל הסוגים, כולל צהובות, כולל שמנות, כמה שרוצים, תרד מבושל, או ירק ירוק אחר, בשביל ההתחשבות, טוסט וקפה.

ערב — דג, איך שרוצים, כמה שרוצים, סלט ירקות עם מיץ לימון ומלח, בלי שמן, טוסט וקפה.

יום שישי:

צהריים — סלט פירות ענק בלי תוספת סוכר, וקפה.

ערב — סטייק כמה שרוצים, איך שרוצים, סלרי, פילפל, עגבניה (אפשר סלט מזה) וקפה.

שבת:

צהריים — עוף כמה שרוצים איך שרוצים, עגבניה, כרוב מבושל, אשכולית וקפה.

ערב — סטייק כמה שרוצים, איך שרוצים, עגבניה אשכולית וקפה.

ברור שבכל מקום אפשר להחליף את הקפה בתה, או במיים. הולכים לישון בלילה, ולמחרת קמים עם גיזרה שיגעון.

פטנטים

בטיח, בטיח! ואיך לא ליפול איתו בפח

צלילי המוסיקה — ואיך לפענחם

אז ככה. אחרי שנפלו בחלקי אין־ספור אבטיחים לבנים, כיוון שיצריי לא עמדו לי בפרץ לחכות עד אמצע העונה, ואז לקנות בלי סיכונים, וכיוון שאני אוהבת הימורים, אבל רק את אלה שבהם אני זוכה, אנסתי אבטיחרצ'יק אחד לגלות לי את הפסנט שיגעון, איך לקנות אבטיח מתוק, אדום, לא קמח מדי, ובשל. אז העסק הולך ככה. ראיתם פעם ירקן טופח על כרס האבטיח ומכה בו?

המון טמבלים דופקים אבטיח, וחושבים שעצם ספיגת המכה זה סגולות לאבטיח טוב. הם לא מבינים בזה כלום, אבל לעומת זאת, זה נראה כל־כך מיקצועי!

ובכן רבותי, המכה הזו היא שפה! ה־צליל הזה מספר ביוגרפיה שלמה, מצב כללי ומזג־אוויר של האבטיח. צריך רק להקשיב ולפענח נכון. אוחזים את האבטיח ביד שמאל, וביד ימין טופחים עליו קצת. אם חוזר צליל קצר ושטוח, להחזיר אותו לערימה. אם חוזר צליל שהוא קצת כמו קיר חלול, זאת אומרת, עמוק, עמום, והוויברציות שלו נמשכות כמה אלפיות שניה טובות, לא להיפרד ממנו. עם טי־פת נסיון לומדים להכיר את הצליל שהוא כבר עמום מדי, ופירושו — אבטיח קמח. אגב, צבע הקליפה לא אומר כלום. כבר ראיתי ירוקים אדירים בחוץ, ולבנבנים בטעם מלפפון בפנים. לעומת זאת, כמה אכסמפלארים צהבהבים, ירקרקים דהויים בחוץ, התגלו עם בפנוכו אש מתוק.

מסתבר שאבטיח בשל, גרגרי מירקמו קצת מפוזרים, ומכאן הקול העמוק כמו קיר חלול. אבטיח לא בשל, מירקמו דחוס וצפוף, ולכן הצליל החוזר ממנו קצר ושטוח. יעני, לא מעביר קול טוב.

אז זהו. לא לסמוך על שום דבר, חוץ מאשר על הדפיקה.

כאן מתערב אחוייה מותק שאוהב לקר־רוא מעבר לכתפי, וטוען, שאם לא היה רואה במו עיניו את הנושא, היה נישבע שמדובר בבחורות. זה אותו טסט הוא אומר לי. זה אותו טסט.

נבואות

אלוהים ירד לאדמה, ונתן לשלושה מנחיגים זכות לדעת את העתיד.

„מתי יגמר משבר האנרגיה?" שאל אותו קארטר.

— „משבר האנרגיה?" שאל אלוהים ופתח את הספר, „זה חביבי, לא יגמר בקדנציה שלך."

— „מתי יחיה שלום בין כל הערבים?" שאל אותו סאדאת.

— „שלום בין ערבים עיוני," ענה האלוהים, „זה לא יחיה בקדנציה שלך."

מגיע ארליך בהול וחפוז, ישר ממטה המיבצע המפואר לביזבוז עשרה מיליון לירות, למטרה מפורסמת.

— „תגיד לי אלוהים. מעניין אותי רק דבר אחד. מתי תיגמר האינפלציה בישראל?"

— „האינפלציה בישראל?" שואל אותו האלוהים, „זה, מה אגיד לך, זה לא יחיה בקדנציה שלי..."

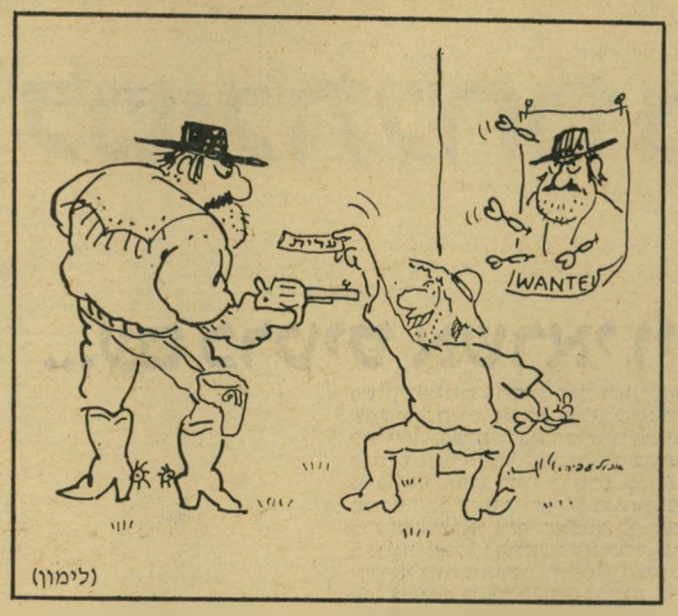

(לימון)

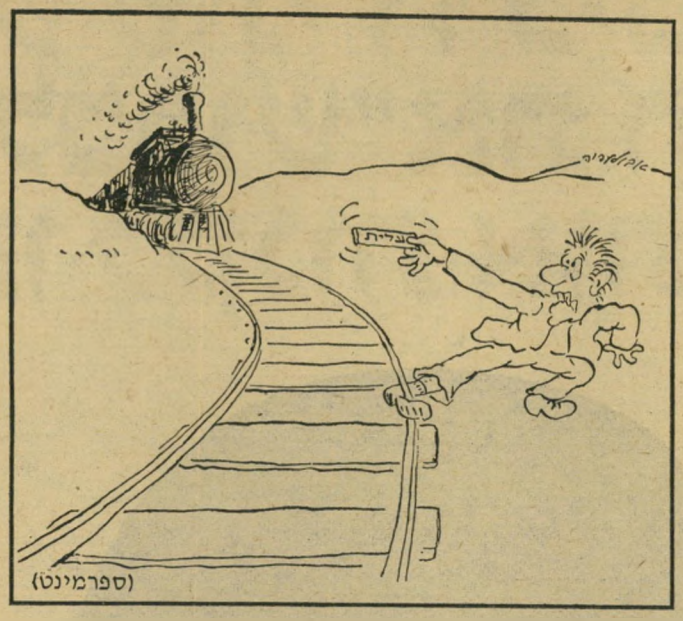

(ספרמינט)

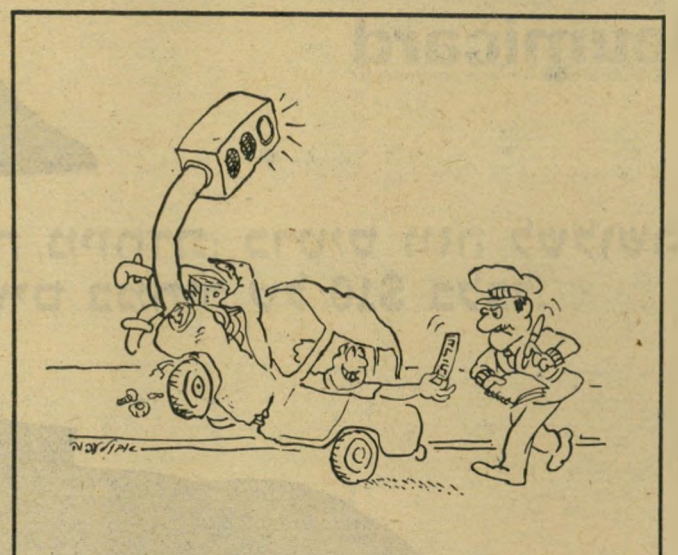
(ספרמינט)

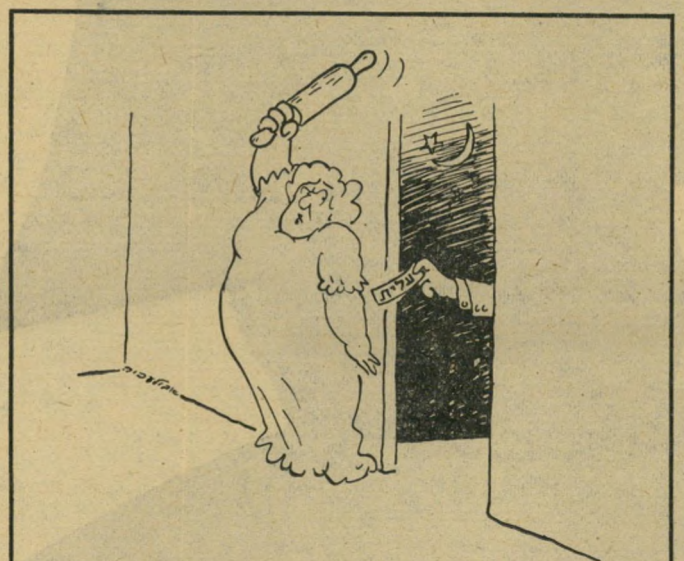

(דובדבן)

אל תתפס בלי מסטיק

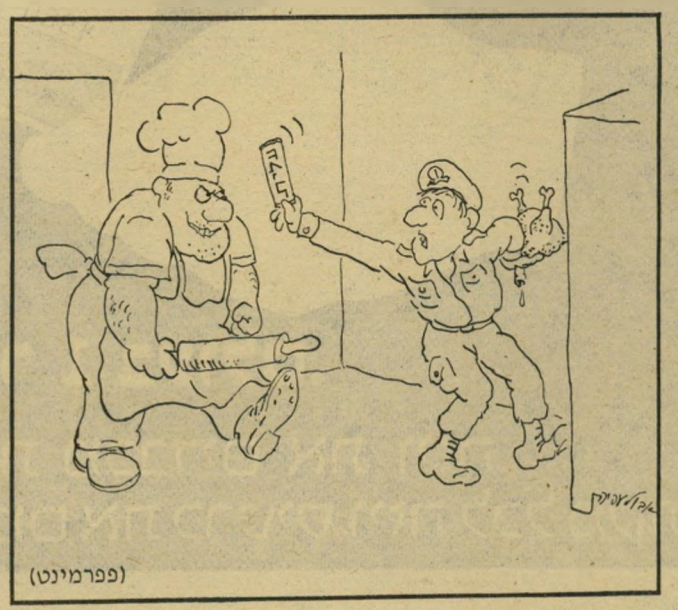
(פפרמינט)

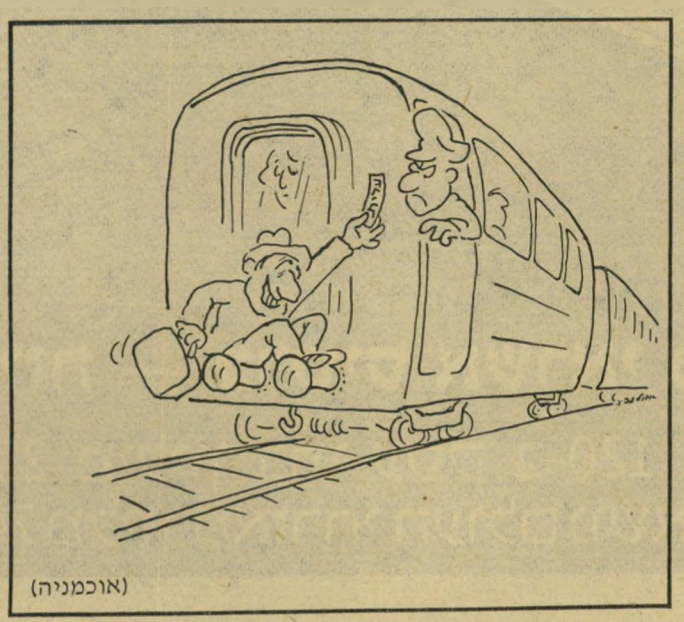
(אוכמניה)

יש שתי דרכים "לכבוש" את העולם: להלחם בו או לקנות אותו...

...עם כרטיס אשראי ויזה

פשוט מציגים כרטיס ויזה וקונים, כפי שמקובל היום בעולם כולו. כשאתה יוצא לחו"ל דאג שיהיה בידך כרטיס אשראי ויזה. כרטיס אשראי ויזה מקנה לך בטחון מפני גניבה או אבדן כסף. כרטיס אשראי ויזה מאפשר לך לקנות ולשלם בנוחות מירבית. כרטיס אשראי ויזה מאפשר לך לשנות תכניות מבלי להתקע ללא כסף. כרטיס אשראי ויזה מאפשר לך למשוך מזומנים עד 150 $ ליום ב־70,000 סניפי בנק ברחבי העולם.

leumicard
bank leumi le israel b.m. בנק לאומי לישראל בע"מ

הצעה מיוחדת: כרטיס ויזה לשלושה חודשים במחיר של 10$ בלבד.

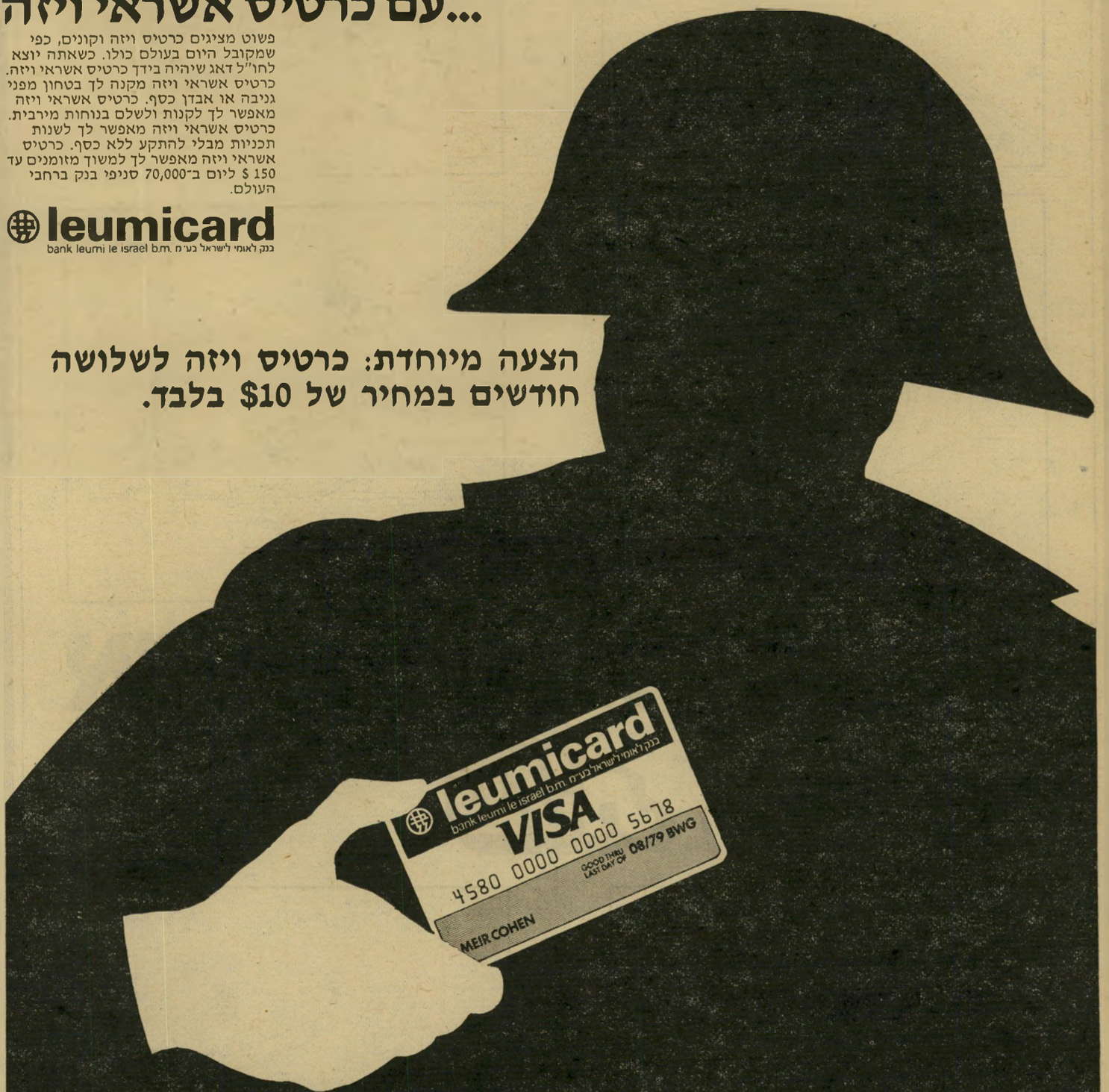

ויזה — כרטיס אשראי מספר 1 בעולם.

2.8 מיליון בתי-עסק ב-120 ארצות מכבדים את ויזה.
74% מליון מאזרחי העולם נושאים עמם את כרטיס ויזה לכל מקום.

טל-ארזי

נמר של עיר

האיש שניפץ את המיתוס של מחלת־הנפש ✶

יורשו של טרומפלדור בתל־חי ✶ השמרנות חוגגת באודיטוריום

מאן ✶ תגלית ספרותית מקורית יוצאת־דופן

פס־כולוגיה

הקשר הכפול

רונלד ד. לאינג נימנה כיום על החשובים שבין גותני הטון בפסיכיאטריה המודרנית, מאז מילחמת העולם השניה. הנחות־היסוד של תורתו קוראות תגר על הפסיכיאטריה המסורתית, הנוהגת לראות בחולה הפסיכיאטרי (מפוצל האישיות) אובייקט טיפולי.

נהוג לכנות את תורתו של ר.ד. לאינג כאנטי־פסיכיאטריה, כינוי שיש בכוחו להגדיר במעט את מהות השקפותיו על הפסיכיאטריה. טענת־היסוד של לאינג היא, כי הפסיכיאטריה היא בעצמה טירוף, ואת ההוכחה לטירופה ניתן למצוא באוצר המילים והערכים שלה וביחסה אל החולה המבודד מן הזולת. לאינג שולל את הנחת־היסוד המקובלת על הפסיכיאטריה, וטוען שעל העוסקים בה לדבר „על פסיכוזה כעל כישלון חברתי או ביולוגי של הסתגלות, או אי־הסתגלות, בדרגה המורה ביותר, אוכדן הקשר עם המציאות...“ במילים אחרות: הנחת־היסוד של לאינג היא, שסיווגו של החולה כחולה פסיכוטי אינו אובייקטיווי או נייטראלי, אלא הצגה לא־הומאנית של החולה. לאינג שולל לחלוטין את המודל הרפיאי המקובל של מחלת־הנפש, ובעיקר של קבוצת המחלות הסכיזופרניות.

לאינג, הצליח לנפץ בהשקפת היסוד שלו את המיתוס של מחלת־הנפש והציג את תהליך התוויית מחלת־הנפש כמכשיר־דיכוי מקובל להשתקתם של יחידים, הנוטים לסבול מבעיות שנוצרות בינם לבין סביבתם המיידית. רבים רואים בתורתו של לאינג מהפיכה שאינה נופלת בחשיבותה מהמהפיכה שאותה חוללו רעיונותיו של זיגמונד פרויד בראשית המאה.

ר.ד. לאינג
אנטי־פסיכיאטריה

אחד מספריו של לאינג, שראה אור בעברית, ונכתב בשותפות עם ד"ר אהרון אסטרסון, הוא הטירוף, שפיות־הדעת והמישפחה*. הספר מביא מיקרים של נשים סכיזופרניות בגילים 15—40, שבאף אחד מהם לא אובחן מצב אורגני, שיש בכוחו להשפיע על תיפקודן הנפשי של נשים אלה. כלומר: חולות שלקו בסכיזופרניה פונקציונאלית. ספרם/מחקרם של לאינג/אסטרסון מתמקד בעיוותי התיקשורת התוך־מישפחתיים בין החולות ובני־המישפחה. מתוך הסיפורים המפורטים בגוף המחקר ניתן ללמוד כיצד הופכת המיסגרת המישפחתית הנתונה למקום שבו מאבדת החולה את זהותה, ומביאה לכדי הקצנה את נטיותיה הסכיזואידיות, תוך שמתפתח מצב של קשר כפול, שהוא תהליך הטישטוש והפירוד של האני של כל אחת מהחולות.

לאינג, שאין מטילים כבר ספק כלשהו במהפיכה שהוא חולל במדע חקר הנפש, כימעט שלא תורגם לעברית. מלבד ספר זה ראה אור רק סיפרו האני החצוי, וזה קובץ סכסים (העולם הזה 2022). מן הראוי כי ספריו: הפוליטיקה של הניסיון, אני וזולתי ואחרים יראו אור בעברית. מאחר והם מטיפים לבני האדם לחדול מלראות בסכיזופרנים חולים יוצאי־דופן, אלא לראות בהם יצורי־אנוש מעונים ונואשים, בעלי ביטוי עצמי לקיומם.

כותב שורות אלה ביקר לפני למעלה מעשור בקינגסלי הול, המוסד שאותו ייסד לאינג באנגליה כעיר־מיקלט למוסכיזופרניה, אליה נימלטים קורבנות החברה שהרסה את חוש הזהות שלהם. בקינגסלי הול נעשה תהליך ריפוי, או שיחזור אישיותו של החולה, כימעט ללא תרופות, עם תוצאות שהפסיכיאטריה המקובלת אינה מסוגלת להגיע אליהן. תוצאות התחושות את אותו קשר כפול המביא את קורבנותיו להקצנה.

עדות

אקליפטה

„הפצועים נעטפו בשמיכות צבאיות והושכבו במיטות מתקפלות. השיירה עם הפצועים יצאה לכפר־גילעדי בלוויית מישמר חזק. בדרך התאונו פרומפלדור, כי הוא חש בראשו כאב חזק. הושמה לו תחבושת, אך כעבור רגעים מספר, משהעפילה השיירה אל הגיבעה, נתקף גופו של פרומפלדור בעוויות חזקה והוא הציא את נשמתו, אחרי שחסב את פניו כלפי הקרקע... בשתים אחרי חצות יצאתי עם אחרוני העוזבים מתל־חי. לפני צאתנו החלטנו להעלות באש את הבניינים ואת המשק... יצאנו לתוך הלילה שדממתו נקרעה לסירוגין על־ידי סילוני־אש והתפוצצויות בודדות, שהגיעו מתל־חי הבוערת.“ במילים אלה מתאר השומר פינחס שניאורסון את גסיסתו ומותו של טרומפלדור ונפילתה של תל־חי, בקובץ רשימותיו בשורה הראשונה, שראה אור כעשור אחרי מותו*.

פינחס שניאורסון, שהיה מכונה בפי חבריו־לנשק בכינוי אקליפטה, בשל קומתו התמירה כעץ אקליפטוס, נולד בשנת 1893 בעיר זיטומיר, אוקראינה המערבית, וב־גיל 12 (1905) היה עד לפרעות (פוגרום) שנערכו ביהודי עירו. בהגיעו לגיל 17, בדומה לצעירים אחרים, הצטרף להשורה הראשונה ועלה ארצה. כאן הוא החל דרכו כפועל במושבות יהודה, אחר כך הצטרף לאגודת השומר, נימנה על מייסדי כפר־גילעדי, היה מפקד תל־חי לאחר פציעת טרומפלדור, ממייסדי גדוד־העבודה, ממפקדי ההגנה, ומן העולים לגוש־עציון (בשנות ה־30). מעבר לביוגרפיה המרשימה, הטומנת בחובה את תולדות הארץ הזאת, הרי שבמשך שנים רבות היה שניאורסון מהסמלים החיים של הארץ.

במשך כל שנותיו בארץ פירסם שניאורסון רשימות ומאמרים על בעיות הזמן והשעה, וכן עדויות לדרכו ולאירועים שבהם נטל חלק. את מאמריו של שניאורסון ליקט וערך **שלמה** (שבט הנועזים) **שבא** והפכם לגידבך נוסף של תולדות דור הגפילים, שכלה ונעלם מהארץ, ופינה מקומו לחגבים שבאו בעקבותיו.

אחד מהמיוחדים שבסיפורי השורה הראשונה הוא סיפור ביקורם של ישראל שוחט ופינחס שניאורסון אצל **אלברט איינשטיין**, בברלין.

„ביתו של פרופסור איינשטיין עמד כסימטה צדדית ושקטה, הרחק ממרכזי הבירה הסואנים. בכניסה לדירה הקבילה את פנינו מזכירתו, בחורה עולת־ימים וחדמודת־מראה, שהזמינה אותנו מיד לחדר־עבודתו של הפרופסור. עם כניסתנו עלו באוזנינו צלילי־נגינה, נוגים־חרישים, של פסנתר. הופתענו למראה הריהוט הצנוע בחדרים, שהיו ערוכים כטעם גרמני טיפוסי. ספרייה ענקית תפסה את רוב הקירות. שטח בחדר־עבודתו של איינשטיין ומעט רכת הרהיטים בו היתה דלה ביותר: ספת־עור פשוטה, שולחן־כתיבה בעל מידות וכיסאות אחדים. מבעד לדלת שהובילה מחדר ואל אולם־האורחים ראינו את איינשטיין עומד ופורט על כינורו, כשאשתו מלווה אותו ליד הפסנתר... משהפסיק לנגן הזמינו איינשטיין לאולם האורחים ופתח כשיחה. הצגנו את עצמנו כשליחי קיבוץ כפר־גילעדי ונדוד־העבודה. תחילה שאל איינשטיין לתכלית ביקורנו. בפשטות שלא ציפיתי לה, אך בהוירות־יתר, הציג לפנינו כמה שאלות על חיי הקבוצה, מבחינה חברתית ומישפחתית. בייחוד הירבה לשאול על חיי האשה בקיבוץ ועל ריקמת היחסים בין שני ראשי המישפחה בקיבוץ, בינם לבין עצמם ובינם לבין הילדים. מתוך הצגת השאלות ונימת הזהירות ניכוחן לא קשה היה לנחש, כי גם לאוזני איינשטיין גונב שמץ־מה מדברי הבלע שהופרחו בימים ההם על־ידי גורמים שונים, יהודים ושאינם יהודים, בנוגע לחיי האשה והמישפחה בקיבוץ. השיבונו ארוכות על כל שאלותינו...

„משהפסקנו לדבר, התעורר במחשבותיו להעיר את הערותיו על כל הכעיות שנגענו בהן. בייחוד התריע על הזנחת ההשכלה הגבוהה בארץ. שכן בלעדיה — הדגיש איינשטיין — ייבצר מאיתנו לשכלל את שיטות הייצור ואת תנאי העבודה, שהם תנאי להצלחת הפרודוקטיביזציה ההמונית ויסוד־מוסד לכל מיפעלנו ההיספטורי. מארחנו האריך בהערותיו הקולעות והחכמות על בלשון כימעט פסקנות וחותכת. אחריכן הוסיף להציג לפנינו שאלות על תופעות שונות בחיי הארץ, על עתיד יחסינו עם הערבים, ובייחוד גילה עניין רב במדיניות ההפרעות של ממשלת המנדט להתפתחות המיפעל הקולוניזטורי של היישוב העברי בארץ. בתמימות האופיינית לו שאל, איך אנו חושבים להתגבר על מדיניות זו...“

פינחס שניאורסון (1912)
בתוך דממת הלילה

תווים

פיצול הזורבין

35 אלף מינויי התיזמורת הפילהרמונית הישראלית לא נאנחו כלל החודש, כאשר נתבשרו, כי מחירי כרטיסיהם לעונת הקונצרטים הבאה עליהם לטובה התייקרו ב־60 אחוז, ויגועו בין 780 ל״י ל־2330 ל״י (ל־11 קונצרטים).

35 אלף מינויי התיזמורת לא הזדעזעו למקרא תוכנית הקונצרטים בשנה העשירית שבה מכהן המנצח ממוצא הודי, **זובין מהטה**, כמנהל מוסיקאלי ואמנותי של התיזמורת (וזאת למרות שבמשך עשור זה כיהנו ארבעה אישים שונים כראשי־ממשלה בארץ, וכעשרה מוסיקאים ישראליים מכהנים כמנהלים מוסיקאליים ואמנותיים בתיזמורות שונות ברחבי העולם).

35 אלף מינויי התיזמורת לא התרגשו כלל מהעובדה, שבתוכנית הקונצרטים לעונה הבאה, בדומה לתוכניות שהיו בעונות הקודמות, לא שובצו כלל מנצחים ישראליים, וכמובן, שלא שובצו בתוכנית האמורה יצירות שהולחנו בידי מלחינים ישראליים.

35 אלף מינויי התיזמורת החלו לתפור החודש את החליפות והשמלות, שבהם יופיעו באכסדרת אודיטוריום מאן בתל־אביב, אכסדרת בנייני האומה בירושלים, ובחיפה. מבלי לשים לב לעובדה המצערת, שבתוכנית המוסיקאלית האמורה ניכללו מעט יצירות שנכתבו במאה ה־20. ובדומה לקהל

(המשך מעמוד 81)

של פרובינציה פרימיטיבית, השוכנת אי־שם בין נמל־התעופה של אנטבה לבין כף־התיקווה־הטובה, הרי שמזונם הרוחני מוסיקאלי של אותם 35 אלף מינויי התיז־מורת מתמצה בנעימות מוכרות, מסיפורי הופמן, פריקול, הלנה היפה וקונצרטים של **פגניני** ו**גלאזונוב**, המהווים את גולת הכותרת של עונת התיזמורת ב־1980.

35 אלף מינויי התיזמורת אינם נישמעים נירגשים מהעובדה, כי המנהל המוסיקאלי

זובין מהטה
סיפורי הופמן

והאמנותי של התיזמורת (המקבל שכר ב־דולרים רבים) זובין מהטה הנ"ל, יס־תפק השנה בניצוח על מחזור אחד בלבד של התיזמורת. המעלה הבולטת ביותר ב־תפקידו הניהולי־אמנותי של מהטה, תהיה עובדת העדרו מהארץ במהלך רוב העונה המוסיקאלית האמורה.

אלה מבין 35 אלף מינויי התיזמורת, שיחפצו ליהנות ממלוא כישוריו של בנ־הלם המוסיקאלי, ייאלצו לכתת רגליהם ומטוסיהם עד לניו־יורק, שם הוא מתפקד גם כמנהלה של הפילהרמונית של ניו־יורק. אכן, פיצול אישיות מדהים! אלה מבין 35 אלף מינויי התיזמורת, שידם אינה משגת רכישת כרטיסי טיסה לניו־יורק, יוכלו ל־הסתפק בטיסת־צ'ארטר לאיטליה או לאוס־טריה, שם עומד מהטה זובין רב־האשכו־לות הנ"ל לממש את משאת־נפשו של כל מנצח, ביצוע הרינג — חמש האופרות הגדולות של **ריכארד וגנר**, האסורות עדיין להשמעה פומבית (אפילו מעל גלי האתר) בישראל.

מקור

נפש פרומה

החודש ראה אור ספר ביכורים של מספר צעיר, שהוא בבחינת תגלית ספרותית סנסציונית. הספר הוא סיפורו של **יעקב בוצ'ן** שני חיי יעקב*, שהוא בבחינת מיסמך ספרותי, החושף בכישרון נדיר את עולמו של הדור שלחם במילחמת יום־הכיפורים.

יעקב בוצ'ן הינו משורר בפרוזה, החי ביחד עם מועקותיו בעולם לירי, עד הרגע בו „שכינה שכאה אומרת מישפט שנופל לתוך השקט של צמיחת הדשא. ממצע־פניך אני דבק בתחושה של שיאה...“ זה התיאור מתוכו יוצא לו גיבורו של הספר אל מילחמת יום־הכיפורים. הנפש־הפועלת של יעקב בוצ'ן מבהירה: „יכמו אומר בליבי: ככל שתגדל עירנותי, יגברו סיכויי לחיות.“

דומה שבוצ'ן מצליח להמחיש את אותה רעידת אדמה של 1973, שהצליחה להר־עיד את צה"ל, למחוק את שילטון מיפ־לגת־העבודה, ולא להותיר כימעט רישומה על הספרות הישראלית. השואה אינה השו־אה הרהוקה שהיתה באירופה, אלא השו־אה שהמילחמה מביאה ותוצאותיה. כך יושב לו יעקב למרגלות הרי הגולן, שואל שאלות כמו: „בלילה בלילה, בשק־השי־נה, אחרי שאני גומר, אני שואל את עצמי האם זיהי לי הפעם האחרונה ששפכתי זרע.“

מילחמת יום־הכיפורים של שני חיי יעקב אינה זו המקובלת באמצעי התיק־שורת, אלא מחזה כמעט סוריאליסטי, מגי־כר, מחזה שנפש גיבורו מתפוררת במהלך המילחמה בהדרגה. נחשפות בה שכבות התוך, והגיגים מתפזרים לעברה של אנה אשתו, ואם בנותיו (ראה: ציטוטון). ואז, בתום המילחמה, שהיא רק בבחינת פתי־חת תיבת רגשותיו ועולמו של יעקב, הוא פונה לרופא צבאי, השולח אותו „לא הרחק מן היס, במחנה צבאי מבודד, בין אקליפטוסים ומיבני במבוק, נתקבלו ובאו פגועי־נפש יוצאי המילחמה.“ בהדרגה מתפתח כאן האנטי־גיבור של שנת 1973, כדמות פרומת נפש, בארץ של מילחמות רבות.

יעקב של בוצ'ן הוא בבחינת הזרה מוכשרת למדי אל גיבורה הנצחי של הספרות העברית, האדם התוהה, השואל והמבקש. דמות שסופרי דור הפלמ"ח הצ־ליחו לגדעה. יעקב בוצ'ן מתחיל לפרום את חיי גיבורו יעקב, החל מן הילדות, ואז מתגלה כי „איש אינו שם ליבו אלי, מישפחה רדופת־שיאה, בהדרון קטן; כיש־כונה בה הייתי עצוב...“ ילדות המתנקמת לה בהדרגה לעבר בגרות של מכאובים מיניים, הניפרמים ונתפרים ושוב ניפר־מים, עם התפתחות עלילתו של הרומן. הכנות בסיפורו של בוצ'ן מזכירה את הפ־תיחות בה הדהים בסוף שנות ה־50 **פינ־חס שדה** בהחיים כמשל. בוצ'ן מדהים לעיתים בכנותו, בשורות כמו „אני כן שבע־עשרה ונערה אין לי. תמיד התרג־שות בתוכי כמו בילד. והבושה וחוסר התועלת...“ סיגנון שאינו מקובל על הפא־תוס הגברי של הספרות הישראלית.

אט אט מתפתח לו סיפור אהבה מרגש בין יעקב לאנה, סיפור שבמהלכו משתז־רות להן חוויות ישראליות נוסח: „בבו־קר של יום חורף רך וחלבי לקח אותי הצבא. אני יושב במשאית. הנערות באות להיפרד מן הכחורים הנוסעים לצבא. אנה עומדת, יריה הצלובות על חוה אחזות בצמותיה...“ ואחרי הפרידה הראשונה, מגיע קורס־הצניחה, תוך תיאור כימעט פארודי של פולחן הגברות נוסח שנות ה־60', וכן אהבת נופי הארץ, ידידות וריעות לוחמים, השיחרור והיציאה הרא־שונה לחוצלארץ. ואז, השיבה ארצה וה־פגישה החוזרת באהובה אנה: „הולכים ומתחבקים ולוחצים ומלטפים. הולכים הלאה הלאה, יוצאים משטח־הנמל ואינני נוגעים בארמה.“

מאוחר יותר מנסים יעקב אנה ובתם נעמי להכות שורש במושב ליד הכרמל. שם הם חווים חווייה של החלפת זוגות, כחלק מאבקם בשיעמום ובשיגרה, עד שלבסוף „לאיטן הן חדלות. וכל אשה חוזרת לבעלה.“ יעקב נימלט מהמושב, מאנה ומנעמי. אי־השקט שלו הולך וגובר, הוא עובר חוויות אירוטיות, שבאחת מהן נאמר לו: „אני לא מסוגלת לשכב איתך. אתה לא גוף כשבילי, אתה רוח.“

כאן המקום להעיר, כי בוצ'ן, בשני חיי יעקב מתגלה כסופר מיומן, שיש בכוח תיאוריו והמיבנה של סיפורו להביא לכדי

חיווורון את כל ליגת הסופרים המתחילה בדור הסופרים הזקן, כ**אהרון מגד**, **יורם קניוק** ואחרים, דרך **דן צילקה**, **ויעקב שבתאי**. ליד יכולת תיאוריו, עוצמת לשונו, רובדי שפתו — הרי שספריהם של כל אלה הינם בבחינת מעשה חובבים.

בוצ'ן משלח את יעקב שלו שוב לחוצ־לארץ, „חופשי ממישפחה, מאשה ומיל־דים. הייתי כמו שחלם ליבי להיות, ונפשי פרוזה ושירומה לקלוט מכל אשר יבו־אני...“ הוא עובר דרך המושבה הישרא־לית באמסטרדם, דרך כפר גרמני נידח ושוב שב ארצה, בחזרה, אל החווייה של מישחק בהחלפת זוגות, עד הרגע שבו „באה המילחמה וקטר דורס ריפק את חשיבות העבר.“ שם מאבד יעקב את הכל. הוא דועך, כמו נמוג, כמו מתחסל: „בחר־מי הגבוה ראיתי את יציאת־מצריים וגם השתתפתי בה. ראיתי את פרעה כמו צדף, ריזף באיטיות של צב אחרי משה, שהוא מלך גרגרי־החול ומתנהל לאיטו בין ה־מעברים המסוכנים בדרך חתחתים...“

שני חיי יעקב הינו ההפתעה החיובית הגדולה ביותר של הספרות הישראלית החדשה בשנתיים האחרונות. יעקב בוצ'ן הפך בשל ספרו לתיקווה הגדולה של הספ־רות הישראלית, ועל הקוראים להיות סקר־נים לכל אשר עתיד סופר זה להביא להם.

* יעקב בוצ'ן — שני חיי יעקב; הו־צאת ספרית פועלים; סידרה בעריכת נתן יונתן; 228 עמודים (כריכה רכה).

ציטוטון

„הביתה מן המילחמה“

אחד מהקטעים המאפיינים ביותר את ספר ביכוריו המלהיב של הסופר הצעיר **יעקב בוצ'ן** שני חיי יעקב, הוא קטע שובו של יעקב מהמילחמה:

„בשובי הביתה מן המילחמה, נכנסתי לבית שהיה לי זר ומוזר. כל חשיבות בנייתו והיותו והדוממים שבו נמוגה כאד. הכול מתרחש לי שונה. כאילו מישהו אחר חי בתוכי והוא המגיב על חיי. ההליכה קשה עלי, וימים ארוכים אני שוכב במיטה, הזיה ובוהה; לעיתים קורא. ויש שאני מאזין בחרדה סמויה למהדורות החדשות. אני מתגעגע לחיות. איזו מבוכה ואוזלת־יד ועוגמת־נפש. חורף בחוץ וגשם, ורוח חזק וסוער.

„תחושה מוזרה בקרבי. כאילו נענשתי. כמו אסור לי ליהנות מן הגשם ומן הרוח, ובעצם, כאילו אין כל תכלית בהנאה מהם — ממילא אני נידון למוות, מחר, מחרתיים, אולי עוד חודש. אולי טרם ימלאו לי עשרים־ושבע, הירחתי אותו והוא נשם אותי, נשימתו כבדה, מהחרה ואכזרית, ואינה מניחה לי לישון. שוכב ליד אנת במיטה ואני ער. שעות ארוכות — ועודני ער. היא ישנה, והבנות שעשיתי מזרע, ישנות. פחד שאינו מוכר לי ממלא אותי. אני מתהפך על משכבי וגופי מזיע ואני נחרד ומדליק את האור ומכבה אותו ומוחי נחמץ בי. איך מוטלים הנערים הצעירים זה על גבי זה כשקי־מלט. בגדיהם ספוגי־דם, גופיהם פזורי־איברים, תחת השמיכות הדוממות... עוד לא סיימתי את הקרב. החיים עומדים להיגמר. אחרי החידלון לא יהי עוד כלום. לא אראה את השמיים, ולא את האדמה. אני חושב, איך יתכן שפגז ירטש אותי ואהיה איננו. ואני, יעקב, לא אטייל עוד על הארץ היפה, לא אהלך בחוצות הערים הזרות, הרחוקות; לא ארעד לרגע למראה החיידות שחדים לי גופי הנשים היפות והחבטחות אשר תחת שימלותיהן. לא אשמע מנגינות, לא אראה נופים בחורף ואת הערפל העולה מן האדמה ואת הגשם החזק והברק ועננים־הסערה בשמיים הכהים. איך ייתכן שאמות במילחמה שאינה חשובה בעיני, שהיא רחוקה מעולמי; שהיא כמו שגיאה בחיי...“

בחטף

העורך והפאלוס

●● ניסוח בלתי־חברי הביא את מבקר־האמנות של ידיעות אחרונות, **אדם ברוך**, שהוא גם עורכו של הירחון מוני־טין, לעמיתיו־למיקצוע, מבקרי־האמנות של דבר ומעריב. הוא הגדיר אותם כך: „סו־קרת התערוכות (משא) **טיהה רפפורט**... ומר **צבי רפאלי**, סוקר־התערוכות (הא־רץ)...“ בגורל טוב מזה של רפפורט ורפאלי, זכר מבקר־האמנות של מעריב **יגאל צלמונה**, שאותו כינה ברוך כ„המבקר יגאל צלמונה...“ ●● על הידיעה כי סיפור חיין של נשיא מצרים **אנוואר אל־סא־דאת** יועלה על קרשי־הבימה באל־עריש, הגיב משורר, מהחשובים בארץ, „מן הראוי להעלות לעומתו בגן־הירק של נאות־סיני את סיפור חיין של ראש ממ־שלת ישראל, **מנחם בגין**...“ כאשר ניש־אל אותו משורר מי מסופרי ישראל יהיה מסוגל לחבר את סיפור חייו של ראש־הממשלה, הגיב המשורר: „מה הבעייה, **חנוך לוין**, הוא הרי התמחה בז'אסטות פולניות נוסח בגין במחזותיו...“ ●● צביעות רבתי קיימת בהצעתו של ח"כ

גרשום שוקן
„אתה עם המילים“

יגאל אלון, להפוך את „המועצה הצי־בורית לתרבות ולאמנות“ לרשות ריבונית (סאסטורית). העובדות האמיתיות הן, כי המועצה הנ"ל בצורתה הנוכחית הוקמה בידי יגאל אלון, כאשר שימש כשר החינוך והתרבות, ונועדה לשמש את צרכיו הפו־ליטיים (מיפלגת אחדות־העבודה) ●● שמועות המהלכות במושבת אינטלקטו־אלים שעלו מבריה־המועצות למותו ה־פיתאומי של מחבר באבי יאר **אנאטולי קוזניצוב** בלונדון, טוענות כי יתכן ש־המדובר במוות לא טבעי. לטענתם של חו־גים אלה, מחסלים שירותי־הביטחון הסוב־ייטים, גם את מתנגדיהם שהצליחו להימלט למערב, ולראייה הם מביאים את מותו של המשורר־זמר **גריץ'**, שגם מותו לוטה במיסתורין ●● אחת לכמה זמן נוהג עורך הארץ, **גרשום שוקן**, להגיח אל עולם הסיפרות והשירה. לעיתים הוא מפר־סם שירים תחת השם **רזברט פוזן**. בש־בוע שעבר ערך שוקן גיחה נוספת, שב־מהלכה פירסם במוסף לסיפרות של יומונו מחרוזת־שירים שהוא עצמו תירגם משיריו של המשורר הגרמני **גוטפריד בן**, ואחד מהשירים מגדיר לא במעט את מעמדו של העורך־משורר: „לבד: אתה עם ה־מילים / וזה באמת לבד, / תרועות ושערי הילולים / אינם בזה הממד...“ בסיום אותה מחרוזת, הוסיף שוקן (בחתימה ג.ש.) כמה הערות לשירת גוטפריד בן, שבהן כתב בין השאר: „הוא ניהיליסט, תחושתו ה־יסודית היא שהאדם הולך בחושך ולחייו אין משמעות... את תהליך היצירה משווה ג. בן לתופעות ביולוגיות וקוסמולוגיות. הוא כותב: 'האופי התפיחתי של הבריאה גלוי לעין בגאות ובשפל, בפאלוס*, ב־אכסטזה, בתחום היוצר מתבטא אופי זה באני הלירי...“

* אבר־מין זכרי.

"כשהבנים שלי מגיעים לביקור אני דואגת שיהיה להם הכל למען התענוג."

למען התענוג-אירופה.

אירופה-דלת ניקוטין בעישון
עשירה בטעם.

ב' תמוז תשל"ט, 27.6.79 | מספר 2182 | 84 עמודים | שנה 43 | המחיר: 20.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

אביה של החיילת, שנהרגה בידי אהובה שהתאבד:

„היתי מרשה להם להתחתן!"

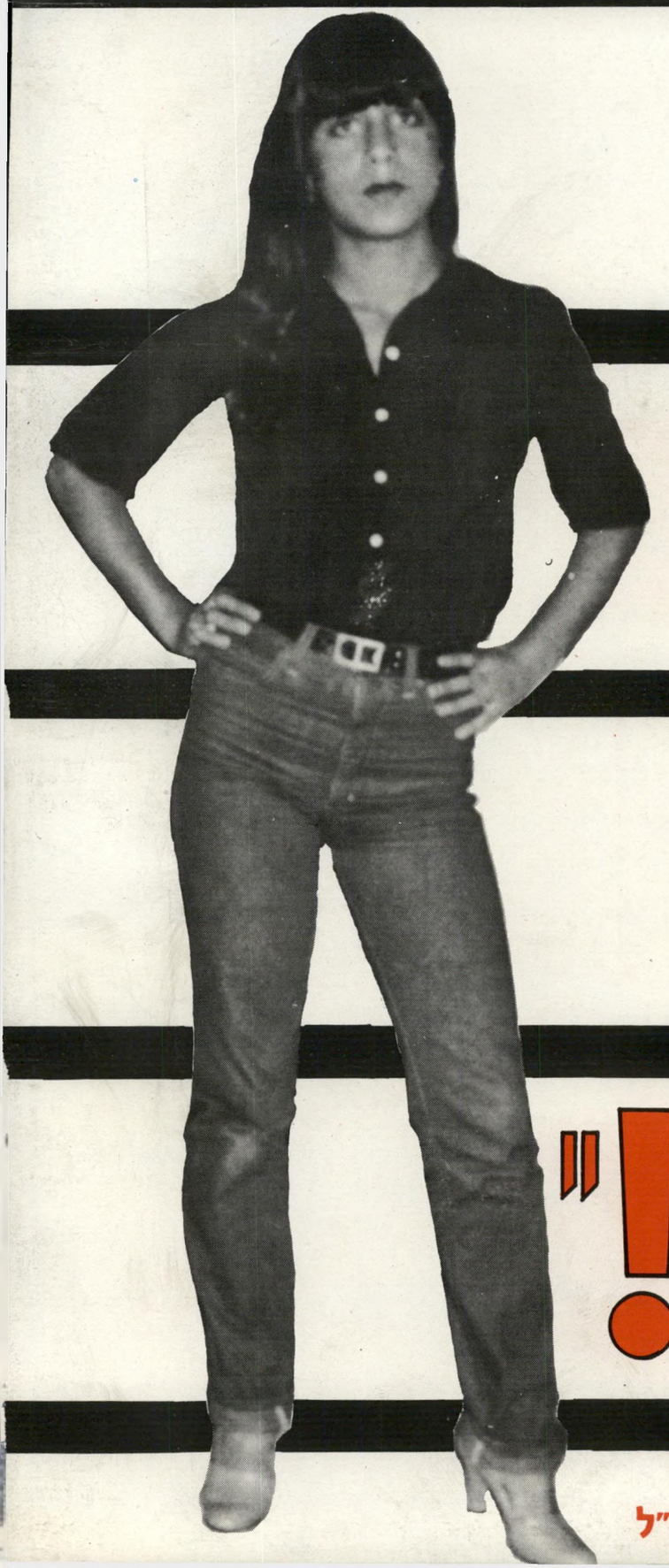

ציפי פרץ ז"ל